BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

H

A

HOR f

Inv. 6215

I

Questo Horologio sarà da
collocarsi nel dagga

Fra Nel Convento Bl[illegible]

Fri Capuccinorum
Belluni

Adum 3[illegible]

V.5.10

QVINTI

HORATII FLACCI VENVSINI POETÆ LYRICI POEMATA OMNIA.

Scholiis doctissimis illustrata.

VENETIIS.

Ex officina FRANCISCI Bindoni, & Maphei Pasini. Anno a virginis partu

M D XLVIII.

Q. HORATII FLACCI VITA PER PETRVM

CI Florentinum.

Q. Horatius Flaccus in Venusio Apuliæ oppido, natus est: patrem habuit libertini generis: vnde illud:

Quem vocant omnes libertino patre natum.

Pro certo habetur eius natalem fuisse duobus circiter annis ante coniurationem L. Sergij Catilinæ, quo tempore celebres erant in ciuitate, ex poetis Valerius Catullus, Licinius Calui, & Helius Cinna: ex oratoribus M. Cicero, Q. u. Hortensius, & Q. u. Catullus: ex philosophis Varro Terentius, & Figulus Nigidius. Orbilium beneuentanum, vt constat, à puero audiuit, quem appellat alicubi plagosum: ac mirum, quàm breui tempore in bonis literis profecerit. Ingenio enim facili & auidissimo fuisse traditur in capiendis optimis disciplinis. Vbi autem satis visus est hauisse operam Latinis studijs, Athenas se contulit, vt philosophorum præceptis liberius incumberet, maximeq; epicureorum placita videtur probasse, vt illud vrbanè dictum testatur:

Me pinguem & nitidum bene curata cute vises,
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Moribus fuisse dicitur subobscœnis, & ad bilem interdum paulò excitatior, adeò erga amicos gratus, atque officiosus, vt nobiliorum etiam studijs & gratia clarior

in dies ac nobilior esset. Nam primò dignitatem tribunitiam [illegible] est ad [illegible], & Romanae legionis praefectus, quod ipse de se scribit. amicos vero habuit ex potiori [illegible] Virgilium, Quintilium Varum, cuius obitum [illegible] deplorat, Valgium consularem, Vergilium [illegible] prima nobilitate Iulium Florum, Maximum Lollium, & Mecaenatem cum quo supra septem annos summa familiaritate vixit, quod cum locis multis, tum maxime hac versiculo apparet:

Septimus octauo propior iam suggerit annus,
Ex quo Mecaenas me coepit habere suorum

In numero. Nam cum ipso quidem Horatio iocari liberius Mecaenas, atque agere consueuit, eidemq; concredere ipsa studia in rebus ciuilibus. Cum ipsa ciuitas magnis tactio abs teneretur, varisq; seditionibus affligeret, secutus primo est Bruti & Cassii partes, quod à multis alij & à Sidonio Apollinare traditum est, qui ad Iulium Maioranum hic refert:

Et tibi Flacce acies Bruti, Cassiq; secuto
Carminis est autor qui fuit & veniae.

Mox verò accidit, vt fauore Mecaenatis non dignitates tantum assequeretur, sed ipsi quoque Octauio Imperatori inuinuatus, cum liberè & amicè ad illum scribat. Illas tamen epistolas quae reseruntur a quibusdam Augusti ad Horatium magis conectas opinamur, quam dignas tato principe, eiusq; summa eruditione: quod ipsum cum alia multa tum elocutio in primis probat. Composuit perplures, quae vulgo etiam sunt notissima, nos quam brevissime repetemus: libros Carminum quatuor, Epodon, & Secula-

re carmen quibus Augustum ac Mecœnatem miris laudibus celebrat. In scribendis Iambicis mire efficax habitus est: quod & Fabius Quintilianus testatur: Inter Lyricos verò, in quit, solus fere dignus est legi Horatius, quoniam et insurgit aliquando, & plenus est incunditatis & gratiæ, varijq; verbis & figuris felicissime audax. Ex quo illud pertinet, quod:

Hic inter Lyricos sublimi vertice vates
Sydera sonora ferit, seu dulcia furta puellæ
Cantat, amicitias, commissa, prælia, pacem:
Siue Lycambeis lacerat latratibus hostem,
Impetit aut vario corruptos carmine mores.

Apollinaris quoque sic ad Tonantium de Horatio:

Sed tu, qui Calabri tramitis aggeres
Vis vt nostra dehinc curritet oratio,
Quia Flaccus Lyricos Pindaricum ad melos
Præuis flexit e quos plectri potentibus,
Dum metro quatitur chorda Glyconio,
Nec non Alcaico vel Pherecratio
Iunclo & Lesbiaco, sive Anapæstico,
Vernans per varij carminis eclogas
Verborum violis multi coloribus.

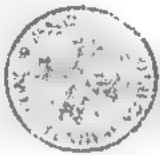

Diomedes grammaticus & alij veteres, vnde viginti carminum modos ab Oratio decantatos asserunt, quorum rationes in tertio de grammatice libro à Diomede ipso referuntur. scripsit de Poetica librum ad Pisones, volumina duo Satyrarum, ac totidem epistolarum. In Satyra verò Lucilium secutus est, esse eum vt luteulentum accusat. Fabius certe Quintilianus præcis

piuum in Satyra dicit hunc ipsum Horatium, ac parum in primis & tertium, quin hoc ei proprium & peculiare fuit, vt riderit similia, & aliis dissimulans, improbitatem, ac vitia hominum accusaret, quod ea magis vrgeant, at pertinaciant quæ sensim irrepunt, quam quæ aperta fronte inuadunt quod ipsum & poeta Persius demonstrat:

Omne vafer vitium ridenti Flaccus amico
Tangit, & admissus circum præcordia ludit,
Callidus excusso populum suspendere naso.

Sed præter Ouidium in senectute tantam magnopere se Horatius Vrbanis delectatum, vt eius carmen diligenter ediscere velut Propertium Macrum, Ponticum, & Passerum [illegible] studuerit:

Et tenui rostro numerosus Horatius aures,
Cum ferit Ausonia carmina culta lyra

Per multos vero enumerat Horatius, quorum & studium & iudicium percoluit, vt Plocium, Mecænatem, Varrum, Virgilium, Fuscum, Viscos, Valgium, Pollionem, Messalam, & alios. Secutus est eum in componendis versibus Publius Passienus qui, vt est autor Plinius, mirabiliter exprimebat. Statura fuit, traditur breui, corpore obesus, oculis lippus, quæ vel ex carmine illius varia lectione colligantur. Mortuus autem Horatius anno ætatis, quæ septimo & quinquagesimo, vt in Fuscianis annalibus relatum est. Alii supra septuagesimum annum vixisse scribunt quod ego tamen falsum existimo, vt alibi obseruatum est.

Q. HORATII FLACCI VITA EX VETVSTO

quodam exemplari descripta.

Q. HORATIVS FLACCVS Libertino patre natus in Apulia, cum parente in Sabinos migrauit. Quem cum pater puerum Romam misisset in ludum literarum, parcissimis eruditus impensis, & angustias patris vicit ingenio: coluitq; adolescens Brutum suo quo tribunus militum, ciuili bello militauit capta q, a Cæsare, post magnum tempus, beneficio Mecænatis non solum seruatus, sed etiam in amicitiam receptus est. Quapropter Mecænati & Augusto in omnibus scriptis suis venerabiliter assurgit. Scripsit Carminum lib. IIII. Carmen seculare, Epodon, De arte poetica, Epistolarum lib. II. Sermonem II. Commentati sunt illum Porphyrion, Modestus. I. Gelenius, Acron, omnium optime C. Aemylius.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER I.

AD MECOENATEM, ALIVM alio studio teneri, se autem scribendorum Lyricorum versuum.

Ode I. Monocolos. *Sunt enim omnes versus Choriambici Asclepiadei Tetrametri, Acatalectici qui constant è Spondeo, & duobus Choriambis, & Pyrrhichio vel Iambo, hoc modo:*

Meco: – – nas ataui – – – ēdite re – ⏑ ⏑ – gibus ⏑ ⏑
ō et – – præsidium et – ⏑⏑ – dulce decus – ⏑⏑ – meum ⏑⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

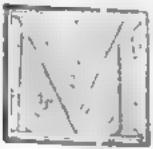

MECOENAS atauis edite regibus,
O & præsidium, & dulce decus meum:
Sunt quos curriculo puluerem Olympicum
Collegisse iuuat: metaq. feruidis
Euitata rotis palmaq. nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos.
Hunc, si nobilium turba Quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:
Illum si proprio condidit horreo
Quicquid de Libycis verritur areis

Gaudium suum per certamen ad [illegible] commendat.

Qui semel Imperio [illegible] ad ciuitas est, nul-

Gaudentem patrios findere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoueas vt trabe Cypria
Myrtoum pauidus nauta secet mare.
Luctantem Icariis fluctibus Africum
Mercator metuens, otium, & oppidi
Laudat rura sui: mox reficit rates
Quassas, indoctus pauperiem pati.
Est qui nec veteris pocula Massici,
Nec partem solido demere de die
Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
Stratus nunc ad aquæ lene caput sacræ.
Multos castra iuuant, & lituo tubæ
Permissus iunctus, bellaq; matribus
Detestata manet sub Ioue frigido
Venator, teneræ coniugis immemor:
Seu visa est catulis cerua fidelibus,
Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
Me doctarum hederæ præmia frontium
Dis miscent superis: me gelidum nemus,
Nympharum q. leues cum Satyris chori
Secernunt populo: si neque tibias
Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod si me Lyricis vatibus inseris,
Sublimi feriam sidera vertice.

lis premiis potest adduci, vt nauta fiat.

Mercator vel cũ periculo fortunam experitur.

Quidã totos [illegible] es pernos [illegible] luptati [illegible] gent, [illegible] litię, non [illegible] vero venatori ita dediti sunt, vt inde a [illegible] non [illegible] [illegible] sica & lyrica [illegible] dio nihil suauius [illegible] duco.

AD AVGVSTVM CAESAREM.

Ode II. Dicolon tetrastrophon. Primi quinque tres versus sunt Hendecasyllabi Sapphici Pentametri Acatale-

dici: qui constant e Trochæo, Spondeo, Dactylo, & duobus Trochæis, vel Spondeo vltimo, sic:

Iam sá – ⏑ tis ter – – ris niuis – ⏑ ⏑ atquĕ – ⏑ diræ – –
Grandis – ⏑ nis mi – – sit pater – ⏑ ⏑ et rú – ⏑ bente – ⏑
Dexte – ⏑ ra sa – – cras iacú – ⏑ ⏑ latus – ⏑ arcēs – –

Quartus autem qui fuit est Adonius dimeter Catalectticus, ex Dactylo & Spondeo, vel Trochæo, sic:

Terruit – ⏑ ⏑ urbem – ⏑

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

C. Cesaris ædē Deos vocat, de vlciscit, multis prodigiis territa Roma, & populo metuente ne iterum diluuium quod sub Deucalione, vt ferunt, mortalium genus absorbeat.

IAm satis terris niuis, atque diræ
Grandinis misit pater: & rubente
Dextera sacras iaculatus arces
Terruit vrbem.
Terruit gentes, graue ne rediret
Seculum Pyrrhæ noua monstra questæ,
Omne cum Proteus pecus egit altos
Visere montes:
Piscium & summa genus hæsit vlmo,
Nota quæ sedes fuerat columbis,
Et superiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ.

Tyberis Nume testa, & terrō Vestę, ait in gratiam vxoris suę Iuliæ, quę Cesaris morte deploraſ.

Vidimus flauum Tyberim retortis
Littore Etrusco violenter vndis
Ire deiectum monimenta regis,
Templaq; Vestæ:
Iliæ dum se nimium querenti

Iactat vltorem: vagus & sinistra
Labitur ripa, Iouе non probante
Vxorius amnis.

Audiet ciues acuisse ferrum,
Quo graues Persæ melius perirent:
Audiet pugnas vitio parentum
Rara iuuentus.

Posteritas audiet & furorem maiorum ob vitio belli ciuilis gestum.

Quem vocet diuum populus ruentis
Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctæ minus audientem
Carmina Vestam?

Prece qua. Quid dicat, nil lapsis est in aliis [illegible] nes transferit ob Cæsaris necem.

Cui dabit partes scelus expiandi
Iuppiter tandem veniat precamur
Nube candentes humeros amictus
Augur Apollo.

Siue tu mauis Erycina ridens:
Quam locus circum volat, & Cupido,
Siue neglectum genus, & nepotes
Respicis autor.

Expressit ex Euripide quæ sequuntur.

Heu nimis longo satiate ludo:
Quem iuuat clamor galeæq; leues,
Acer & Mauri peditis cruentum
Vultus in hostem.

Periphrasis Martis, a quo Romulus & ab illo Romani. Augusti Mecænas iam facti, ne Cæsaris vltore, atq; illi diuina vitam imprecatus suadet, vt Romanus totius patriæq; deus esse velit.

Siue mutata iuuenem figura,
Ales in terris imitaris almæ
Filius Maiæ patiens vocari
Cæsaris vltor.

Serus in cœlum redeas: diuq;
Lætus interfis populo Quirini:

Ne te metu [illegible] aura
Ocyor aura
Tollat [illegible] pfos,
[illegible]
Ne [illegible]
Te duce Cæsar.

IN VERGILIUM

Athenas navigantem.

Ode III. [illegible] *versus* est [illegible] *Iambum, con*stat [illegible] *Iambo,* [illegible]

[illegible] *Adeo ideo te* [illegible] *Iambis,* & [illegible]

Sup[illegible] *dicaces*

[illegible]

Verum [illegible] salutares.

Sic te diva potens [illegible] dera,
Ventorum [illegible] ter,
[illegible]
Navis [illegible]
[illegible]
Reda[illegible]
[illegible] *summæ.*

Aestum [illegible] Illis [illegible]
[illegible] *Commiserit pelago ratem*

Primus ne timuit præceptem Apricum
Decertantem Aquilonibus:
Nec timuit addita Noctibus Nocte,
Quo nos arcetur Adriæ
Maior tenere, quo ponere vult freta.
Quem mortis timuit gradum?
Qui fertur cupidus [illegible] navita,
Qui vidit mare turbidum?
Infamis [illegible] procellarum?
Neque quam [illegible]
Eundem Oceanus [illegible]
Terras litoribus [illegible]
Nonne [illegible] vada.
Audax omnia perpeti
Gens [illegible] per vetitum [illegible]
Audax Iapeti genus
Ignem fraudem [illegible]
Post [illegible] dolos
[illegible] Forum
Terrium [illegible]
Sonantes [illegible]
Lectorum [illegible]
Exper[illegible]
Pennis non homini datis.
Perrupit Acheronta [illegible]
Nil mortalibus arduum est:
Cœlum ipsum petimus stultitia,
Per nostrum patimur scelus
Iracundam Iovem ponere fulmina.

temnendis pe-
ric[illegible]

Infam. quod fulmine iaciatur, vel ob crebra naufragia.

Mare tempestatis, quæ non [illegible] ignem furatus sit quidam maris se commisere [illegible]

AD P. SESTIVM CONsulem, vt lætior viuat.

Ode IIII. Dicolos distrophos. Primus quisq; versus est Dactylus, Archilochius, Heptameter, Acatalectus, constans è quatuor primis pedibus Spondeis, vel Dactylis indifferètes, vt in versu Heroico, deinde è tribus Trochæis, vel Spondeo vltimo, sic:

Sōlui'ūr - ⏑ ⏑ acris hy - ⏑ ⏑ ēmi grā - - tā vicē - ⏑ ⏑ vēris - ⏑ ēt Fā - ⏑ nōni - -

Secundus verò quisq; est Archilochius, constās ex Pēntimere Iambica.i Iambo vel Spondeo, Iambo & Syllaba, deinde e tribus Trochæis, vel Spondeo vltimo, sic:

Trāhunt - que sīcū - cas - machi - ⏑ næ ca - ⏑ rinas - -

— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ — -

⏑ — ⏑ — — — ⏑ — ⏑ — —

Ex versi descriptione occasio ostenditur, inuitat ad voluptates Sestiū, cuī eo tēporis gratia & clementia inuitentur omnes, & in Venerem propendeant, quō mors exequio omnes maneat & vitæ breuitas diuinos sperare vetet, qua exuti, aut nihil futurum est, aut nihil voluptatis sentimus.

SOlutur acris hyemis grata vice veris & Fauoni,
Trahuntq; siccas macchinæ carinas,
Ac neque iam stabulis gaudet pecus, aut arator igni,
Nec prata canis albicant pruinis.
Iam cytherea choros ducit Venus imminente luna:
Iunctæq; Nymphis Gratiæ decentes
Alterno terram quatiunt pede, dum graues Cyclopum
Vulcanus ardens vrit officinas.
Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto,
Aut flore, terræ quem ferunt solutæ
Nunc & in vmbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat agna siue malit hœdo.
Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumq; turres, ò beate Sestii:

Vitæ summa breuis spem nos vetat inchoare longam.
Iam te premet nox, fabulæq; manes,
Et domus exilis plutonia: quò simul mearis,
Nec regna vini sortiere talis,
Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet iuuentus
Nunc omnis, & mox virgines tepebunt.

AD PYRRHAM,

quo fruatur iuuene.

Ode V. Tricolos tetrastrophos. Primi quique duo versus sunt Asclepiade: qualis ille: Mecœnas atauis edite regibus. Scanduntur enim sic:

Q uis mul — — tā grācilis — ⏑ ⏑ — tē pŭēr ĭn — ⏑ ⏑ — rōsā ⏑ —
Pĕrfū — — sūs liquīdis — ⏑ ⏑ — ūrget ŏdō — ⏑ ⏑ — rĭbŭs ⏑ ⏑

Tertius autem quisque est Pherecratius, heroicus, trimeter, Acatalectus, constans è spondeo, dactylo, & spondeo, sic:

Gratō — — Pÿrrhă sub — ⏑ ⏑ āntrō — —

Quartus verò quisque est Glyconius, qualis ille: Sic te diua potens Cypri. Scanditur enim hoc modo:

Cui flā — — uām rĕligās — ⏑ ⏑ — cōmăm ⏑ ⏑
— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑

Quis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis vrget odoribus
Grato Pyrrha sub antro?
Cui flauam religas comam
Simplex munditis? heu quoties fidem,

Meretricis astutias insectatur, quę simplici munditia insidias mĕtiretur quibus adole-

Mutatosq; Deos flebit, & aspera
Nigris æquora ventis
Emirabitur insolens,
Qui nunc te fruitur credulus aurea,
Qui semper vacuam, semper amabilem
Sperat, nescius auræ
Fallacis, miseri quibus
Intentata nitet. me tabula sacer
Votiua paries indicat humida
Suspendisse potenti
Vestimenta maris Deo.

Sceptis animos caperet & ludos emergeret: sed vero ius vota [illegible] od vel te cœlestia te non sine naufragio e. laserit.

A D A G R I P P A M.

Ode. VI. Dicolos tetrastrophos. Primi quique tres versus sunt Asclepiade, qualis ille: Mecœnas atauis edite regibus. Scanduntur enim hoc modo:

Scribe – – ris Vario – ⏑ ⏑ – fortis et ho – ⏑⏑ – stium ⏑⏑
Victor – – Maconi – ⏑ ⏑ – carminis a – ⏑ ⏑ – lite ⏑⏑
Quam rem – – cunque ferox – ⏑⏑ – nauibus aut – ⏑⏑ –
equis ⏑ –
Quartus autem Gliconius, qualis: Sic te diua potens
Cypri. Scanditur autem sic:
Miles – – te duce gest – ⏑ ⏑ – sertit ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

Negat se esse eo ingenio, vt Agrippæ res gestas pro dignitate

SCriberis Vario fortis, & hostium
Victor, Maconi carminis alite,
Quam rem cunque ferox nauibus, aut equis

Miles

Miles te dux ge[illegible]rit.

Nos agrippa neq; hæc dicere, nec grauem
Pelide[illegible] omachan cedere nesci,
Nec cursu duplico per mare Vlyssei,
Nec pauca Pelopis domum,
Conantur, tenues grandia dum pudor,
Imbellisq; lyræ musa potens vetat
Laudes egregij Caesaris, & tuas
Culpa deterrere ausi. [illegible]
Quis Martem tunicis tectum adamantinis
Digne scribere possit, aut pulchro Troico
Nobilem pugnacem, aut ope Palladis
Tydidem superis parem?
Nos convivia, prælia virginum
Sectis [illegible] crinibus
Canta[illegible] quid vetamur
Non præter solitum leues.

AD NVMATIVM PLANCVM

consulem, quod Tartina regione præcipuè delectetur.

Ode VII. Diecolo. Dactyliphos. Primus quisq; versus est [illegible], hexameter, catalecticus in duas syllabas, cor[illegible] sex pedibus, dactylo & spondeo indifferenter in omnibus locis quemquam in quinto aliquando spondeum ponitur, & in sexto dactylus: vbi etiam sæpe pro spondeo trochæus admittitur. Scanditur autem hic:

Lenē – – ō, tēlī – ⏑ ⏑ ī clā – – rām Rhodon – ⏑⏑ aūt
Mitȳ – ⏑ ⏑ lēnēn – –

B

tate scribet possit, bimō conuenire tam sublime argumentum prosae. Varium postam refitus scripturū eius præclara facinora [illegible] ad Horatij amicitiam proxime accedat.

Sed [illegible] Alexandrum,
Tem[illegible] ultimos [illegible]
[illegible]
An [illegible] Corinthi —
[illegible]

Carmen [illegible]
[illegible]
vel [illegible]
[illegible]

LAudes ego [illegible] Rhodon ut Mitylenen,
An [illegible] Corinthi
Mitylenen vel [illegible] Apollinis delphos
Insignes aut [illegible] Tempe,
Sunt quibus unum opus est, intacta Pallade urbem
Carmine perpetuo celebrare, et
Undique decerptam fronti praetexere urbem:
Per[illegible]
Afin ne fon[illegible]
[illegible]
Ad[illegible]
[illegible]
facit, cui[illegible]

Apud me tamen [illegible] Maecenas,
Me nec tam praeter [illegible] sed eo non,
Nec tamen [illegible] quo [illegible]
Quando [illegible] Alcaeus [illegible],
Et [illegible] Sappho [illegible] & vida
Modicis [illegible]
Alcaeus [illegible] nubila coelo
Saepe [illegible]
Perpetuo [illegible] hanc merentur
[illegible]
Multi [illegible] merentur [illegible] signis
Castra tenent, [illegible] tenent
Teucer [illegible]
[illegible]
Teucer [illegible]
[illegible]
Teucer [illegible] Salaminis, patremque,
Cum fugeret, tamen [illegible]
Temperabo, [illegible] vinxit corona,

Sic [illegible] amicos
Quo nos cunq; feret melior fortuna parente
Ibimus o socij, comiteq;
Nil desperandum Teucro duce, & auspice Teucro.
Certus enim promisit Apollo
Ambiguam tuto te dabo regnum fatiram.
O fortes peioraq; passi
Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas:
Cras ingens iterabimus aequor.

vino largiore fugatis.

AD LYDIAM, NE SAEuiat in Sybarim.

Ode VIII Dicolos distrophos. Primus quisq; versus Aristophanio Dimeter Acatalectus, cõstans è Choriambico & Bacchio siue Amphimacro, hoc modo:

Lydia die – ⏑ ⏑ – per omnes ⏑

Secundus autem quisq; est Choriambicus Alcaicus Tetrameter Acatalectus constans ex Ipsitio secundo duorum Choriambis & Bacchio, siue Amphibracho, hoc modo:

Te deorõ – ⏑ – – rõ Sybarim – ⏑ ⏑ – cur properes
– ⏑ ⏑ – amando ⏑ – –

[illegible] – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
[illegible] – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

Lydia die per omnes
Te deorum, Sybarim cur properes amando
Perdere: cur apricum
Oderit campum, patiens pulueris, atq; solis
Cur neque militat
Inter aequales equitem Gallica nec lupatis

Primalem suum Sybarim ob id perdere properat, quod deperiret, Lydiae [illegible] neque iaculis,

Tempestatem [illegible]

[illegible] Verum turpe timere, cur olium

Sanoumne vine[illegible]

[illegible] gestat armis

[illegible] nolo expedito.

Quid latet, vt marinæ

[illegible] Thetidis fuo lachrymosi Troiæ

Funera, ne virilis

Cu[illegible] prosperet æternus? 21

AD TYNDARIDEN.

Ode IX. [illegible] Primo quinque versus [illegible] quæ constat [illegible] ex Iambo vel Spondeo [illegible] deinde duobus [illegible] vel Pyrrichio, Anapæsto secundo:

[illegible]

[illegible] Primo [illegible] quarto, Iambo [illegible] secundo:

[illegible] Alcmanius, Acatalectus [illegible] heroico, ex dimetro [illegible] Dactylo et duobus Trochæis, vel [illegible] secundo:

[illegible] a — o cuto — —

— o — o — — o o — o o

— ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — ⏑ — — ⏑ — ⏑
— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑

Vides vt alta stet niue candidum
Sorãte recentiũ: lineant onus
Siluæ laborantes geluq;
Flumina constiterint acuto.

Thalarchũ adolescente hortãt ad hinc ratione vitam, dum licet per ætatem.

Dissolue frigus lignis superiecto
Large reponens atque benignius
Deprome quadrimum Sabinum
O Thaliarche merum diotum.

Permitte diuis cætera, qui simul
Strauere ventos æquore fluctuoso
Deprælium tantas nec cupressi,
Nec vetores quatiunt ornos.

Omnes curas diis committe, qui pro arbitrio momento tempestatem & tranquillitatem inducunt.

Quid sit futurum cras, fugas quærere, & quem fortuna diem, dum dabit, lucro
Appone nec dulcis amores
Sperne puer neque tu choreas,
Donec virentis emineat in genis
Morosa nunc & campus, & areæ,
Lenesq; sub noctem susurri,
Composita repetantur hora.

Morosa, quæ moribus est inter se cõtraria.

Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellæ risus ab angulo,
Pignusq; dereptum lacertis,
Aut digito male pertinaci.

Pignus armilla aut anulus.

IN MERCVRIVM.

Ode X. Dicolon tetrastrophos. vt, Iam satis terris.

– ⏑ – – ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

Hymnus ab Alcæo mutuatus, quo laudat Mercurium a genere, ab eloquentia, a sermonis, musicæ, palæstræ, & furtis inventione.

MErcuri facunde nepos Atlantis,
Qui feres cultui hominum recentum
Voce formasti catus, & decorae
More palestræ.
Te canam magni Iovis, & Deorum
Nuntium, curvæq; lyræ parentem,
Callidum quicquid placuit iocoso
Condere furto.

Priamus per exercitum Græcorum ad Achillem, Mercurio duce, venit Iliad. 24.

Te, boves olim nisi reddidisses
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret, viduus pharetra,
Risit Apollo.
Quin & Atreidas duce te superbos
Ilio dives Priamus relicto,
Thessalosq; ignes, & iniqua Troiæ
Castra fefellit.
Tu piis lætis animas reponis
Sedibus, virgaq; levem coercens
Aurea turbam, superis deorum
Gratus & imis.

AD LEVCONOEN, NE futura inquirat.

Ode XI Moroco'i s. Sunt enim omnes versus Choriambici Alcaici Pentametri Acatalectici, qui constant Spondeo, tribus Choriambis, Dipodiabio, vel Ionico Ioc

modo:

Tu ne - quæsieris - ⏑ ⏑ – scire nefas - ⏑⏑ – quem mi-
hi quem - ⏑ ⏑ – tibi ⏑ ⏑
Finem di dederint ⏑ ⏑ – Leuconoë - ⏑ ⏑ – nec
Bābylo - ⏑ ⏑ – nios ⏑ –

⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –

TV ne quæsieris scire nefas, quem mihi, quem tibi
Finem di dederint, Leuconoë, nec Babylonios
Tentaris numeros, vt melius quicquid erit pati,
Seu plures hyemes seu tribuit Iuppiter vltimam:
Quæ nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum, sapias, vina liques, & spatio breui
Spem longam reseces: dum loquimur fugerit inuida
Ætas: carpe diem, quàm minimum credula postero.

Philosophica sententia, ne sapiens de futuris anxius a mathematicis pendeat, quum solius dei sit prescire futura.

DE LAVDIBVS DEORVM & hominum.

Ode XII. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis ter.

– ⏑ – – – ⏑⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ –

QVem virum, aut heroa, lyra, vel acri
Tibia sumis celebrare Clio?
Quem Deum? cuius retinet iocosa
Nomen imago,
Aut in vmbrosis Heliconis oris
Aut super Pindo gelidoue in Hæmo?
Vnde vocalem temere insecutæ

Hac ode Pindarum imitatus est, in qua mixto artificio insinuat se in laudes Augusti dũ dubitat qd potissimum dicat, & quid primũ:

Orphaeus lat,
Arte materna rapidas morantem
Fluminum lapsus celeresq. ventos,
Blandum & auritas fidicen canoris
Ducere quercus.
Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus? qui res hominum ac Deorum,
Qui mare & terras, variisq. mundum
Temperat horis?
Unde nil maius generatur ipso:
Nec viget quicquam simile, aut secundum:
Proximos illi tamen occupant
Pallas honores.
Prelia audax neque te silebo
Liber, & saevis inimica virgo
Beluis: nec te metuende certa
Phoebe sagitta.
Dicam & alciden puerosq. Ledae,
Hunc equis illum superare pugnis
Nobilem: quorum simul alba nautis
Stella refulsit.
Defluit saxis agitatus humor,
Concidunt venti fugiuntq. nubes,
Et minax, quod sic voluere, ponto
Unda recumbit.
Romulum post hos prius, an quietum
Pompili regnum memorem, an superbos
Tarquini fasces, dicamne Catonis
Nobile letum.

atq; ita obiter de Bacchi laude, & ita ad Herculem Diana & cetera ad Apollinem ad Hercules & Bacchum maiores deducit, postremo ad Augustum descendit.

Puer. Ledae. Gemini vocati sunt Castor & Pollux, quorum simul ac ortus est, vera apparuit, & sedantur tempestates.

Per transitum Romanos, principes commemorat Romulum, Numam, Tarquinium, Catonem.

Regulum & Scauros animæq; magnæ
Prodigum Paulum superante Pœno,
Gratus insignem referam camœna,
Fabriciumq;.

Hunc & incomptis Curium capillis
Vtilem bello tulit, & Camillum
Saua paupertas, & antiqua apto
Cum lare fundus.

Crescit occulto velut arbos æuo
Fama Marcellorum, micat inter omnes
Iulium sidus, velut inter ignes
Luna minores.

Gentis humanæ pater, atque custos
Orte Saturno tibi cura magni
Cæsaris fatis data: tu secundo
Cæsare regnes.

Ille seu Parthos Latio imminentes
Egerit iusto domitos triumpho,
Siue subiectos Orientis oris
Seras & Indos:

Tu minor latum reget æquus orbem,
Tu grauem curru quatiens Olympum,
Tu parum castis inimica mittes
Fulmina lucis.

Catonem &c. quo Augustum illustriorem ex illorum collatione reddat, dum illos omnibus praefert, & Iouem tantum minorem facit.

AD LYDIAM
amicam suam.

Ode XIII. Dicolos distrophos: vt, Sic te diua potens Cypri.

— — ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Telephum ut alem in ostio vocare, dum ad aures, dum vehementer te [illegible] certa com[illegible] quum in illum [illegible] amoris vestis [illegible] a lachrymis qui [illegible] perare.

CVm tu Lydia Telephi
Cervicem roseam, cerea Telephi
Laudas brachia, væ meum
Fervens difficile bile tumet iecur,
Tunc nec mens mihi nec color
Certa sede manet, humor et in genas
Furtim labitur, [illegible]
Quid non [illegible] macerer ignibus.
Vror seu tua [illegible]
Turparunt humeros immodicæ mero
Rixæ sive puellarum
Impressæ memorandi dente labris notam.
Non [illegible]
Sperem perpetuos dulcia ovabare
Lædenter [illegible]
Quæ nunc parte [illegible]
Feliciter, et [illegible]
Quos [illegible] copula nec malus
Dividit quærendus,
Suprema citius solvet amor die.

Fe[illegible] quæ [illegible] amore [illegible] osculo [illegible] mit.

IN BRVTVM, PVLLVM civile reparantem.

Ode XIIII. Tricolos tetrastrophos. vt, Quis multa gracilis te puer in rosa.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑

— — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑

O Nauis, referent in mare te nouæ
Fluctusq; quid agis, fortiter occupa
Portum? non ne vides vt
Nudum remigio latus,
Et malus celeri fauentis Africo,
Antennæq; gemant, ac sine funibus
Vix durare carinæ
Possint imperiosus
Æquor? non tibi, quæ integra lintea,
Non dij quos iterum pressa voces malo.
Quamuis Pontica pinus
Syluæ filia nobilis
Iactes et genus et nomen inutile:
Nil vectore tuo nauita puppibus
Fidit. tu nisi ventis
Debes ludibrium, caue,
Nuper solicitum, quæ mihi tædium,
Nunc desiderium, curaq; non leuis
Interfusa nitentes
Vites æquora Cyclades.

Sub nauis allegoria deterret M. Brutũ, poeta, qui sub eo militauerat apud Philippos, vbi fusus cum exercitu Brutus ab Augusto, belli instaurare parabat, cũ viribus aptis, & collega Cassio extinctis, ita rem tutum iter ut bellis euentum expetiri, & si maxime posset.

NEREI VATICINIVM
de ruina Troiæ.

Ode XV Dicolos tetrastrophos. vt Scriberis Vario fortis & hostium.

— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑

Pastor cum traheret per freta nauibus
Idaeis Helenen perfidus hospitam,
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret fera
Nereus fata: Mala ducis aui domum,
Quam multo repetet Graecia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami uetus.
Heu heu, quantus equis, quantus adest viris
Sudor? quanta moues funera Dardanae
Genti? iam galeam Pallas, & aegida,
Currusq; & rabiem parat.
Nequicquam Veneris praesidio ferox
Pectes caesariem, grataq; feminis
Imbelli cithara carmina diuides.
Nequicquam thalamo graues
Hastas, & calami spicula Gnosii
Vitabis, strepitumq;, & celerem sequi
Aiacem: tamen heu serus adulteros
Crines puluere collines.
Non Laertiaden exitium tuae
Genti, non Pylium Nestora respicis?
Vrgent impauide te Salaminius,
Teucerq;, & Sthenelus sciens
Pugnae, siue opus est imperitare equis,
Non auriga piger. Merionen quoque
Nosces. ecce furit te reperire atrox
Tydides melior patre.
Quem tu ceruus uti uallis in altera

Visum parte [illegible]
Sudum [illegible]
Non hoc pollicitus tuæ.
Iracunda diem [illegible]
Matron[illegible] *Achilles.*
Post cert[illegible]
Ignis [illegible]

PALINODIA AD TYN-
daridem amicam.

Ode XVI. [illegible] *Video vt alta stet nunc cand*[illegible]

— — ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— [illegible] — ∪ ∪ — ∪ ∪
[illegible]

Recantat [illegible]

O *Matre p*[illegible]*rior*
[illegible]*um, ue voles modum*
Pone [illegible]
Se[illegible]
Non D[illegible]
Ment[illegible]
Non L[illegible]
Sic [illegible]
Tristes vt [illegible]
Deterret [illegible]
Nec [illegible]
Iupiter [illegible]
Fertur Prom[illegible] *addere* [illegible]
Limo coactus particulam vndique

D[illegible] & [illegible]
V[illegible] nostro.

Atrei & Thyestę exemplo ire atrocitatem, & tyrannidē ostendit, quam in Stesichoro locum habere dicit.

Ira Thyestes exitium [illegible]
Stravere & altos urbium vertit vertices
Steterunt [illegible] cur perirent
Fundamina, parvo meretq; murus
Hostile aratrum exercitui impedimentum.
Compescuit entem, me quoque pectoris
Tentant in dulces iuventa
Fervor, & in celeres iambos
Mutabat enim [illegible] ego mutuus
Mutare quod [illegible] dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobria [illegible] reddit.

AD TYNDARIDEM DE LAVDE
[illegible] Somni & montis Lucretilis.

Ode XVII. Troilo tetrastrophon est, Vides vt alta stet nive candidum.

— ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— ⏑ ⏑ — ⏑
— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ — —

Tyndarim puellam, quā crinis rambis offenderat imitat ad rus suum, quod in Sabinis habebat, vt illi plenius satisfaciat. Quo autem facilius persuadeat laudat illud ab

VIlox ad amnem fugit Lucretilem
Mutat Lycaeo Faunoq; gnatam
Defendit aestum capedo
Vt quae per pluviosq; ventos
Impune tecum per [illegible] lyma dormit
Olentis uxores mariti

Nec virides metuunt colubros,
Nec Martiales hæduliæ lupos:
Vtcunque dulci, Tyndari, fistula
Valles, & Vsticæ cubantis
Leuia personuere saxa.
Di me tuentur, dis pietas mea,
Et Musa cordi est: hinc tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta valle, Caniculæ
Vitabis æstus: & fide Teia
Dices laborantes in vno
Penelopen, vitreamq; Circen.
Hic innocentis pocula Lesbii
Duces sub vmbra: nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyoneus
Prælia: nec metues proteruum
Suspecta Cyrum, ne male dispari
Incontinentes iniiciat manus,
Et scindat hærentem coronam
Crinibus, immeritamq; vestem.

eo, quod dii eo secreto [illegible] tur, a [illegible] & rerum omnium copia, ab amœnitate & securitate, qua [illegible] Cyri [illegible] iniuria.

AD VARVM, LAVDANS
Tiburtinum vinum.

Ode XVIII. Monocolos. Tu ne quæsieris scire, nefas, quem mihi, quem tibi.

NVllam Vare sacra vite prius seueris arborem
Circa mite solum Tiburis, & mœnia Catili.
Siccis omnia nam dura deus proposuit: neque

Quintilium Varum poetam ortatur vt Tyburi vites se[illegible]

Mord [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... incipit?
Q [illegible] ... [illegible] ... venit?
Q [illegible] ... [illegible]
At ne [illegible] ... [illegible]
C [illegible] ... [illegible] ... ero
D [illegible] ... [illegible]
C [illegible] ... [illegible]
D [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
I [illegible] ... [illegible]
Su [illegible] ... [illegible]
C [illegible] ... [illegible]
Atte [illegible] ... [illegible]
Ar [illegible] ... [illegible]

D [illegible] ... [illegible]

eius amore vratur.

Ode [illegible] ... [illegible]

Cypri.

— ∪ ∪ — ∪ ∪

— — — ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪

M[illegible] ... [illegible],
[illegible] ... e Semele puer,
[illegible]
[illegible] reddere amoribus.
V[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... amore purius:
Vrit grata proteruitas,
[illegible] ... aspici.
In [illegible] ... [illegible]
C[illegible] ... [illegible] patitur Scythas,
Et versis

Et versis animosum equis
[illegible] pulvere bellatrices.
Hic vinum mihi cespitem, hic
[illegible] adq.
Bibit cum patera meri.
Mac[illegible]

AD MECOENATEM,

invitans eum ad cœnam.

Ode XX [illegible] tetrastrophos vt, *Iam satis terris nivis, atque diræ.*

[illegible]

Vile Peta[illegible] Sabinum
[illegible] ego ipsa testa
Condi[illegible]
Cum tibi plausus
Clare Ro[illegible] patrum
Humo[illegible]
Redderet laudes [illegible] Tiberim
Montis imago.
Cæcubum [illegible] Calæno
Tu bibes vinum [illegible]
Temperant vit[illegible]
Pocula collis.

Vile, id est nostrum, nam vetus pretiosum. Testa, id est cetrinum quum in theatro tanto plausu accepitis es, vt Vaticanus & Tiberis, qui in Hetruria fluit, reuiuiscerent sanctum fleentes.

IN DIANAM ET APOLLINEM.

Ode XXI Tricolos tetrastrophos vt, *Quis multa gracilis te puer in rosa.*

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ ⏑ – –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Hymnus ad chorum virginum & puellarum, vt ludis Apollinaribus, ex institutione Sillæ, & libris Martii varii de ludis Apollinis Diana laudes canat, quo precibus deinceps, famem, pestem & bellum in hostes transferant.

Dianam teneræ dicite virgines:
Intonsum pueri dicite Cynthium,
Latonamq. supremo
Dilectam penitus Ioui.
Vos lætam fluuijs, & nemorum coma
Quæcunque aut gelido prominet Algido
Nigris aut Erymanthi
Siluis, aut viridis Gragi:
Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemq. mares Delon Appollinis,
Insignemq. pharetra,
Fraternaq. humerum lyra.
Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem:
Pestemq. a populo, & principe Cæsare in
Persas, atque Britanos
Vestra motus aget prece.

AD ARISTIVM, INDICANS vbique tutam esse innocentiam.

Ode XXII. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris niuis, atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

INteger vitæ, scelerisq; purus
Non eget Mauri iaculis nec arcu.
Nec venenatis grauida sagittis
Fusce pharetra:
Siue per Syrtes iter æstuosas,
Siue facturus per inhospitalem
Caucasum, vel quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes.
Namque me silua lupus in Sabina,
Dum meam canto Lalagen, & vltra
Terminum curis vagor expeditus,
Fugit inermem.
Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alit Aesculetis:
Nec Iubæ tellus generat, leonum
Arida nutrix.
Pone pigris vbi nulla campis
Arbor æstiua recreatur aura:
Quod latus mundi nebulæ, malusq;
Iupiter vrget:
Pone sub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata,
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

Scribit Fusco amico bonũ virum nomine pro sapientia vbique tutum esse, etiã si interres pertetulo limas vestitur: neq; alio egere adminiculo, quam sola innocentia: quẽ adeo ãpti cõtigit, vt cum iã in silua spatiaretur, lupus inermem fugit. & cõtra malum, tesse prouerbio, etiã mus mordeat.

AD CHLOEN,
quòd se fugiat.

Ode XXIII. Tricolos Tetrastrophos: vt, Quis multa gracilis te puer in rosa.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Vitas inter longas conficit omnes,
Quarenam paucam montibus aureis
Mercem non invenio vano
Aurum et [illegible] metu.
Nam fecundi calices quem non fecerint
Adnexi [illegible] viridem rubum
Dimovere facile
Tecum de [illegible] trenit.
At [illegible] opera,
[illegible] persequor.
Tandem de [illegible] stirem
Tempetur [illegible] vero.

AD VIRGILIUM, QUINTILII [illegible] mortem immoderate ferentem.

Ode XXIV. Dicolon tetrasilon phoriv Sribere Virgilio fortis, et hostium.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

Quis desiderio sit pudor aut modus
Tam chari capitis? Praecipe lugubres
Cantus, Melpomene, cui liquidam pater
Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quintilium perpetuus sopor
Urgetur! cui Pudor, et Justitiae soror

Inscripti [illegible]
Quanto [illegible]
Multo [illegible]
Nil [illegible] Vergili.
Tam [illegible] tacendum,
Pelion [illegible]
Quod [illegible] Orpheo
Audiens [illegible] pacem,
Non [illegible]
Quam [illegible]
Nolens [illegible]
Non [illegible] Mercurium pregi.
Durum, sed levius fit patientia,
Quicquid corrigere est nefas.

AD LYDIAM IAM VETVLAM.

Ode XXV. Horatius deplorat, tam jam senuisse, atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – ⏑

PArcius nunc [illegible] quam solebas
Et [illegible] cerebro [illegible] proterit:
Nec [illegible] ad [illegible] amatq;
Luna [illegible] limen:
Quæ prius multum facilem movebat
Cardines audis minus et minus jam:
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis.

Solebat mere [illegible]

[illegible] tione, vt ea de pariatur, quę alius fecerat.

[illegible]

Iunia vento.

[illegible]

Non sine questu:

[illegible]

DE ARTIGIANIA SIGNIFICANS

[illegible]

Ode XXV. [illegible] Videri alta flet nive candidum

— ∪ — — ∪ — —

Ad Lamiam po[illegible] cum & eruditus [illegible] fum & bonis disciplinis excultum, vacare quū multis aliis affectibus, tū maxime metu & auctate.

MVltis [illegible]
[illegible] in mare Cretium
Portare venti, quęs sub Arcto
Rex gelidę metuatur orę.
Quid [illegible] terrę [illegible]
[illegible] integris
[illegible] nitere,
[illegible] Cretam
Pinguęsque [illegible] metu

Proinde heroe [illegible] fid cum nouis
Hunc Lesbio sacrare plectro,
Teque [illegible] q. decet pyrores.

AD SODALES NE IMITENTVR
Teucros in conuiuiis pugnantes.

Ode XXVII. Tricolos tetra trophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.

— — ⏑ — [illegible] ⏑ ⏑ —
— — ⏑ — [illegible] ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — — [illegible] — ⏑ — ⏑
[illegible] — [illegible] —

NMoriam [illegible] Lesbiis
[illegible] Teucrorum [illegible] barbarum
Morem vetere [illegible] pocula
Sanguine profuncte rixa.
Vino et lucerna [illegible]
Impune quartum obstrepat impium
Lenire clamorem sodales,
Et cubito remanente presso.
Vultus seuerl, me quoque sumere
Partem Falerni: dicat Opuntiæ
Frater Megillæ, quo beatus
Vulnere, qua perierit sagitta.
Cessat voluntas: non alia bibam
Mercede quæ te cunque domat Venus
Non erubescendis adurit
Ignibus ingenuo semper
Amore peccas, quod habes, age
Depone tutis auribus. ab miser

Carmen hoc ex suis argumentum sibi Anacreonte sumpsit, [illegible] [illegible] est, docens inter pocula suauiter quidem vino vtendum & fabulis, verum temperate, ne vt inter barbaros, res exeat in rixam & contentionem. Hinc quam difficile sit semel meretricio amore illiguatum se explicare.

[illegible]

Digne puer meliore flumine

Q[illegible]

M[illegible]

Vix illigatum te triformi

Pe[illegible]

AD APOLLINEM QVOD LICET

[illegible]

ex pro[illegible]

[illegible]

Ode XXVIII. Dactylicis: vt, Laudabunt alij claram Rodon aut Mytilenen.

[illegible]

— — ⏑ ⏑ — — —

TE maris, & terræ numeroq; carentis arenæ

Mensorem cohibent Archyta

Pulueris exigui prope littus parua matinum

Munera nec quicquam tibi prodest

A[illegible] laudandum

Pertaesum, si pulsa morituro

Occidit & Pelopis genitor conuiua deorum,

Tithonum recentum [illegible]

Et Lycus arcem [illegible] habere,

Tartara Pluto denitetur Orco

Deiecto quamuis clipeo Iouis [illegible]

Impo[illegible]

Nerei, atque cum morte [illegible] ratatræ,

Iudice te [illegible]

Natura, nec, [illegible] vna manet noc,

Architam Tarentinum geometrã & astrologum inducit, a nauis petentem, vt cadauer suum, quod e naufragio in litus eiectũ erat, sepeliant. Id.n. facile & pium esset quandoquidem mors omnibus est cõmunis, heroibus & priuatis, doctis pariter atq; indoctis, quanquam diuersa ratione. nam hoc melior doctorum conditio, quod immortalis sit eorum fama, seu in sou litorico per tempestatem perisse.

Et [illegible] via lett
Dant [illegible] spectaculis Martis.
[illegible] manent nautæ.
Mitis [illegible] deinde funera vullum
[illegible]
Me [illegible] Oriorus
[illegible] videt.
At [illegible] parce malignus arenæ
[illegible]
Parti [illegible] minabitur Eurus,
[illegible] Venusinæ
Plectitur [illegible] merces,
[illegible]
Ab [illegible] de Tarenti.
[illegible]
Post [illegible] committere fors &
[illegible]
Te manent [illegible] non linguar multis:
[illegible]
Q[illegible] non et mora longa licebat
[illegible]
AD LICINIVM QVOD A PHILO-
[illegible]
Ode XXX. Arcetos teca stroplo [illegible], Vides vt alta stet nive candidum.

– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– ⏑ – – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

I Cycera [illegible]
Gaudet & acceptamnatam parat:
Non ante devolutam Scyræ
Pelopiadæ, proniorq; Medo
Nec [illegible] quæ te virginum
Sponsa necato Barbara feriatet?
Puer quis ex aula capidis
Ad osculum stantem vnctis,
Doctus iaculatrix tuta referens
Arcu paterno, qui neget arduis
Pro[illegible] relinquere
Moenia, & Lycæum reuertit?
Cum tu coronatus flagrantes
Libros Panæti Socraticam & omnem
Mutare loricis Hiberis
Pollicitus meliora tentes?

AD VENEREM.

Ode XXX. Vicolor tetrastrophos: vt, Iam satis terrarum, atque diræ.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑

O Veneri regina Gnidi Paphiq;
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Ture te multo Glycerae decorum
Transfer in ædem.
Fervidi tecum puer, & solutis
Gratiæ zonis, properentq; Nymphæ,

Et parum comis sine te Iuuentas
Mercuri, q.

QVID PETENDVM ab Apolline.

Ode XXXI Tricolos tetrastrophos: vt, Vide vt alta stet nive candidum.

— — ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — ⏑ — — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — ⏑ — — — ⏑ — —
31 ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ ⏑ — —

Docet quid is se & vtri frugi ab Apolline petat, cui templum dedicauerat Augustus in palatio, nimirum bonam mentem, & integram corporis valetudinem cũ læta & facili senectute, non ambitiosa illa amplitudine fundia armentorum gregum, & messi.

QVid dedicatum poscit Apollinem
Vates? quid orat de patera nouum
Fundens liquorem? non opima
Sardiniæ segetes feraces
Non æstuosæ grata Calabriæ
Armenta, non aurum aut ebur Indicum
Non rura quæ Liris quieta
Mordet aqua taciturna amni.
Premant Calena falce quibus dedit
Fortuna vitem: dives et aureis
Mercator exercet cuculis
Vinum Syra reparata merce.
Dis charus ipse quippe ter, et quater
Anno reuisens æquor Atlanticum
Impune. me pascunt olivæ,
Me cichorea, leue q. maluæ.
Frui paratis et valido mihi
Latoe dones, at precor integra
Cum mente, nec turpem senectam

Degere, nec cithara carentem.

AD LYRAM, NE DESISTAT CANERE.

Ode XXXII. *Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris nivis, atque diræ.*

– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑

– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑

– ⏑ ⏑ – ⏑

32

Orat lyram, ne sibi deest ego vi ribus satagenti, vt carmen quod condit poscenti probetur, laudatq; eam amenitate & vehiti te, quę deorum & hominum animos exhilarat.

POscimur si quid vacui sub umbra,
Lusimus tecum, quod et hunc in annum
Vivat, et plures: age dic Latinum
Barbite carmen:
Lesbio primum modulate civi:
Qui fuit princeps, tamen inter arma,
Sive ludebat, referebat vado
Littore navim:
Liberum et Musas, Venerem, et illi
Semper haerentem puerum canebat,
Et Lycum nigris oculis nigroq;
Crine decorum.
O decus Phœbi, et dapibus supremi
Grata testudo Iovis, o laborum
Dulce lenimen, mihi cumque salve
Rite vocanti.

AD ALBIVM TIbullum poetam.

Ode XXXIII. *Dicolos tetrastrophos: vt, Scribere Vario fortis, et hostium.*

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

ALbi ne doleas plus nimio, memor
Immitis Glyceræ: neu miserabiles
Decantes elegos cur tibi iunior
Læsa præferat fide.

Insignem tenui fronte Lycorida,
Cyri torret amor: Cyrus in asperam
Declinat Pholoen sed prius applicit
Iungentur capreæ lupis,
Quàm turpi Pholoe peccet adulterо.
Sic visum Veneri: cui placet impares
Formas atque animos sub iuga aenea
Sæuo mittere cum ioco.
Ipsum me melior cum peteret Venus,
Grata detinuit compede Myrtale
Libertina, fretis acrior Adriæ
Curuantis Calabros sinus.

Consolatur Tibullum ro tam suo exemplo quem ferebat ab amica contemnitari: docens illi cum multis esse commune, Venere ita volente: sibique idem accidisse, vt contemnita robiore, liberiore adhæserit.

POENITERE SE IRRELIGIOSUM EXTITISSE DUM EPICUREOS SECTARETUR.

Ode XXXIIII. Tricolos tetrasyllabos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
⏑ – – – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

PArcus deorum cultor, & infrequens,
Insanientis dum sapientiæ

Testatur se simpliciter lapsum, quod nimius ex

Consultus erro nunc retrorsum
Vela dare atque iterare cursus
Cogor relicto: namque Diespiter
Igni corusco, nubila dividens,
Plerumque per purum tonantes
Egit equos volucremque currum:
Quo bruta tellus, et vagi flumina,
Quo Styx, et invisi horrida Tænari
Sedes, Atlanteusque finis
Concutitur: valet ima summis
Mutare: et insignem attenuat Deus
Obscura prompto condit, iterque
Fortuna cum stridore acuto
Sustulit hic posuisse gaudet.

AD FORTVNAM.

Ode XXXV Trioloctetrastropos, vt precedis

– – ⏑ – – – ⏑ – –

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑

O Diuae gratum quæ regis Antium,
Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus vel superbos
Vertere funeribus triumphos:
Te pauper ambit sollicita prece
Ruris colonus: te dominam aequoris,
Quicumque Bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina:
Te Dacus asper, te profugi Scythæ,

Vrbe q, gente q, & Latium ferox,
Regumq, matres barbarorum, &
Purpureis metuit tyranni:
Injurioso ne pede proruas
Stantem columnam, neu populus frequēs
Ad arma cessantes, ad arma
Concitet imperiumq, frangat.
Te semper anteit saeva necessitas,
Clauos trabesq, & cuneos manu
Gestans abenis; nec feriens
Vncus abest liquidumq, plumbum.
Te spes, & albo rara fides colit
Velata panno nec comitem abnegat:
Vtcunque mutata potentes
Veste domos inimica linquis.
At vulgus infidum & meretrix retrò
Perfuria cedit diffugiunt cadis
Cum fæce siccatis amici
Ferre iugum pariter dolosi.
Serues iturum Cæsarem in vltimos
Orbis Britannos & inuentum recens
Examen Eois timendum
Partibus, Oceanoq, rubro.
Eheu cicatricum & sceleris pudet,
Fratrumq, quid nos dedimus, aut cur hæc
Aetas, quid intactum nefandi
Linquamus, unde manus iuuentus
Metu deorum continuit, quibus
Pepercit aetas vetusta nouæ

Necessitas fortuna [illegible] disiequa.

Fides fortunam sequitur, nec deserit vnquā etiā si illa mutetur: verum vulgares homines & mensę amici, in calamitate se subducunt.

Detestatur bellum ciuile, in quo nulla flagitiorum genus omissum a ciuibus in proprios ciues.

[illegible]

[illegible]

IN HONOREM POEM

[illegible]

Od. XXXVI. [illegible] te duo poter. Cupid.

– – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

1 [illegible]

ET [illegible] debito
[illegible] ad ultima
[illegible]
Nu[illegible] de osculis,
[illegible]
[illegible] pugnacia,
[illegible] nota
Neu prompta me[illegible] plena,
[illegible] pedum,
Neu multi Damalis meri
[illegible] at Amyclide:
Neu [illegible] lilium,
Omnes in Damalis [illegible]
[illegible] Damalis nomo
Duelletur adultero,
[illegible] lior.

AD SODALES, OB ACTIACAM victoriam Augusti [illegible]

Ode XXXVII. Tricolon catasticum, sophos: vt, Videsne vt alta fletu nunc candidum.

— ⏑ — ⏑ — ⏑

— — ⏑ — — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑

37 — — ⏑ — — — ⏑ — ⏑

— — — — — — — — — —

NVnc est bibendum, nunc pede libero
Pulsanda Tellus, nunc saliaribus
Ornare pulvinar deorum
Tempus erat dapibus sodales.
Antehac nefas depromere Caecubum
Cellis avitis, dum Capitolio
Regina dementes ruinas,
Funus et imperio parabat,
Contaminato cum grege turpium
Morbo virorum, quidquid et impotens
Spes ausa fortunae, dulci
Ebria, sed eluit spiritus ad sanos
Vix una sospes navis ab ignibus
Mentem gravatam fluctibus, Marsorica
Redegerat verisque timores
Caesar ab Italia volantem
Remis adurgebat, qui velut
Milvus columbas, aut leporem citus
Venator in campis nivalis
Haemoniae, daret vt catenis
Fatale monstrum, quae generosius

Gratulatur Augusto reuersori a victoria Actiaca, quam superato Antonio, & Cleopatrana nauali pugna reportauerat. Ait enim genio esse indulgendum pro pulsato periculo, quod imperio Romano imminebat. Antonius enim nisi [illegible] viribus pro summa imperii decernere parabat: superior futurus, si celeritate vsus inepti is & deliciis vaccis non indulsisset.

Perire quæris, nec vir ullus alter
Expetet eam, nec ante ceteris
Clara et tarepanet oras.
Ausi quæ facere olim juvet regiam
Velut superba [illegible] et asperas
Tendere per [illegible] ut atrum
Corpore combiberet venenum
Deliberata morte ferocior
Sæva Liburni scilicet invidens
Privata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

AD PVERVM, NON ESSE opus sibi magno apparatu.

Ode XXXVIII. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terrarum, atque diræ.

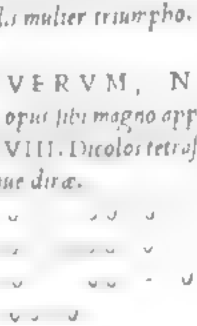

Admirandum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

PERsicos odi puer apparatus,
Displicent nexæ philyra coronæ:
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allaboret
Sedulo curo: neque te ministrum
Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER II.

AD ASINIVM POLLIONEM.

Ode I. Tricolos tetrastrophos: vt, Videre vt alta stet nive candidum.

Otium ex Metello consule civicum,
[illegible] & vitia, & modos,
[illegible] graveisq;
Principum amicitias & arma
Nondum expiatis vnctæ cruoribus,
Periculosæ plenæ opus aleæ
Tractas: & incedis per ignes
Suppositos cineri doloso.
Paulum seueræ Musa tragœdiæ
Desit theatris: mox vbi publicas
Res ordinaris grande munus
Cecropio repetes cothurno.
Insigne mœstis præsidium reis,
Et consulenti Pollio curiæ
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornium

Deterret Asinium Pollionem virum vndecũque eruditissimum & ornatissimum a scribẽda historia belli ciuilis inter Cesarem & Pompeium, quod illa adhuc minus tuta esset: laudatq; eum a pietate & prudentia dignitate, quod de Dalmatis triũphaverit: ab eo quẽ ita scribat, vt res geri videantur, & ob oculos ponit narratio. Hinc brevi ciuilis calamitatem deflet, quo Romani e pe de

Dest[illegible] latus strepunt,
Ia[illegible] armorum fugaces
Terrent[illegible] q. vultur.
Videre magnos [illegible] viacor duces
Non ad coro pulvere sordidos:
Et [illegible]ta terrarum subacta,
Praeter atrocem animum Catonis.
Iuno et Deorum quisquis amicior
Afr[illegible] nulta ce, erat impotens
Tedure, victorum nepotes
Retulit inferias Iugurthae:
Qui non Latino [illegible] sanguine pinguior
Campus sepulchris impia prelia
Testatur auditumq, medis
Hesperiae sonitum ruinae?
Qui gurgites aut quae fluminia lugubris
Ignara belli? quod mare Daunae
Non decolorauere caedes?
Quae caret ora cruore nostro?
Sed ne relictis Muse procax iocis
Ceae retractes munera naeniae:
Mecum Dionaeo sub antro
Quaere modos leuiore plectro.

AD CRISPVM SALLVSTIVM,

vituperans auaritiam, et extollens liberalitatem.

Ode II. Dicolos tetrastrophos est, Iam satis terris nimis atque diri.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

2

NVllo argento color est auaris
Abdito terris inimice lamnæ
Crispe Sallusti nisi temperato
Splendeat vsu.
Viuet extento Proculeius æuo.
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente solui
Fama superstes.
Latius regnes auidum domando
Spiritum, quam si Libyam remotis
Gadibus iungas, & vtrumque Poenus
Seruiat vni.
Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
Nec sitim pellit nisi causa morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpore langor.
Redditum Cyro solio Phraaten
Dissidens plebi, numero beatorum
Eximit virtus: populumq; falsis
Dedocet vti
Vocibus, regnum, & diadema tutum
Deferens vni, propriamq; laurum,
Quisquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos.

AD Q. DELIVM SVBITIS BONIS NON ESSE GAVDENDVM, NEC DESPERANDVM MALIS, SED MEDIVM TENOREM SEQVENDVM ESSE.

[illegible] les esse: contra liberalium famam, exemplo Proculei viri in fratres pietissimi [illegible] tire: postremo ex comparatione hydropis cupiditatem nō qui multis late imperat, sed animo & cupiditatibus, alioqui nisi quam habendi sitim extinguit, nisi illę extinguantur.

Od. III. Tresperiere [illegible] vt, Videas vtalte stet nive candidum.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑

Ode paræneticæ ad Q. Delium amicum, vt vtraque fortuna moderate vtatur. rebus lætis non efferatur, aduersis non deiciatur: sed mediocritatē, & æquabilitatem quandam seruet, interim certus de morte, vt cum vixerit, rem familiarem extruxerit, vndecūq; natus sit: at ob id hilaris vtatur, dum per ætatem & facultates licet.

Ai quam inmerito rectis in arduis
Seruasse mentem, non fractis in bonis
Abiecti temperiem
Lætitia, moriture Deli,
Seu mox in omni tempore vixeris,
Seu te in remoto gramine per dies
Festos reclinatum beatis
Interiori nota Falerni.
Quo pinus ingens albaq; populus
Vmbram hospitalem consociare amant
Ramis, quo obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo.
Huc vina, & vnguenta, & nimium breues
Flores amœnæ ferre iube rosæ,
Dum res, & ætas, & sororum
Filaturæ patiuntur atra.
Cedes coemptis saltibus, & domo,
Villaq; flauus quam Tiberis lauit,
Cedes, & extructis in altum
Diuitiis potietur hæres.
Diuesne prisci natus ab Inachi,
Nil interest, an pauper, & infima
De gente sub diuo moreris,

Victima nil miserantis Orci.
Omne capacem cogimur omnium
Versa per vrna, serius, ocyus
Sors exitura & nos in æternum
Exilium impositura cymbæ.

AD XANTHIAM PHOCEVM,

anicilæ amorem non esse erubescendum, ducum exemplo.

Ode IIII. Dicolos tetrastrophos est, Iam fatis terris niuis, atque diræ.

– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – ⏑

Nil sit anicilæ tibi amor pudori
Xanthia Phoceu prius insolentem
Serua lasciuum puero colorem
Mouit Achillem.
Mouit Aiacem Telamone natum
Forma captiuæ dominum Tecmessæ.
Arsit Atreides medio in triumpho
Virgine rapta:
Barbaræ post piùm cecidere turmæ
Thessalo victore, & ademptus Hector,
Tradidit fœmina tolli
Lecpama Graius.
Nescias an te generum beati
Phillidis flauæ decorent parentes.
Regum certe genus, & penates

Probat ducum exemplo Phoceo Xanthiæ non esse pudendum non esse Phyllidis anicilæ amore capiendum. Nam & Achilles Briseida, Agamẽnõ Cassandra, Aiax Tecmessa puellas captiuas adamarunt. Phyllida ante prinipuis moribus regum addãt pręferre, neque ignobile est fœmine, e hoc ex affectu dicere, quam pia degenerius ab amore alienissimus sit.

Mæret impuos.
Crede non, [illegible] de celesta
Pleve delectan neque te fraele,
Sic lacro adulen impotuit, nojet
Matre pudenda.
Brachia & vultum teres [illegible] furas
Integer laudo fuge pefpetari,
Cum oblanion tre[illegible] aetas
Claudere intrum.

REVOCANDAM ESSE MENtem a desiderio virginis immaturæ.

Ode V. Tricolos tetra trophos vt, Video vt alta stet nive candidum.

— — ⏑ — — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — ⏑ — — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
[illegible]
[illegible]

Dehortatur se ipsum ne Lalagen puellam vitro nondum maturam contingat, comparatque eam iuuenci & vuę acerbę [illegible] via lusibus quã veneri aptiorẽ significans, breui futurum, vt illa grandior & maturior vltro virum appetat.

NOndum subacta ferre iugum valet
Ceruice: nondum munia comparis
Aequare: nec tauri ruentis
In venerem tolerare pondus.
Circa virentes est animus tuæ
Campos iuuencæ, nunc fluuios grauem
Solantis æstum, nunc in vdo
Ludere cum vitulis, petulco
Prægestientes tolerare pondus
Immitis vitæ tum tua luuidos
Distinguet autumnus racemos
Purpureo varius colore:

Tum [illegible]
Aetn[illegible] ori deripuit,
At pene [illegible] potentia
[illegible] Lal[illegible] maritum
Dil[illegible] [illegible] Pholoë nix,
Non [illegible] [illegible] nitens,
Vt pura nocturno renidet
Luna [illegible] ignes:
Quem [illegible] choro,
Mire [illegible] fleret hospitem,
[illegible] [illegible] latus
Crinibus, ambiguoq; vultu.

AD SEPTIMIVM, HORTANS

eum ad Tarentum amœnitatem.

Ode VII. [illegible] *Septimio, Tam fati terris ni*
tis, atque diræ.

[illegible]

SEptime Gades aditure mecum, &
[illegible] dulcium ingrediens nostra, &
Barbara, [illegible] semper
Aestuanda.
Tibur Argeo positum colono
Sit meæ sedes utinam senectæ:
Sit modus lasso maris & viarum
Militiæq.
Vnde si Parcæ prohibent iniquæ,

Septimum Ve
[illegible]
amici causa nu
[illegible]
Tarent[illegible]
[illegible]

carregio preter quā quod sit salubrimus, mel le, olen, vino & omnium rerum iucundissima est.

Dulcepe [illegible]
Lilium en & rosas per [illegible] Laconi
[illegible]
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ridet, ubi non hyems
Mena dicessit, virtus certat
Baccha Venafro:
Ver ubi longum, tepidasque præbet
Iupiter brumas, & amicus aurum,
Fertili Baccho [illegible] laetitia
Invidet uvis.
Ille te mecum locum [illegible]
Postulant arcus [illegible]
Debitis parcas, [illegible]
Varus amici.

AD POMPEIVM VARVM, GAVDENDO DE EIVS REDITV.

Ode VII. Tricolor terra, [illegible] videre velles fiet nive candidum.

[illegible]
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Pompeio Varo cõmilitoni suo gratulatur, qui cum M. Brut. & Cassi partes secutus fuisset, [illegible] suo exercitu ad Caesarem secum

7

O [illegible]
[illegible]
Quis te [illegible]
[illegible]
Compressa non prius audiet
Campis morantem, quæ die mero

Fregi, coronatus nitentes
Malobathro Syrio capillos.
Tecum Philippos, & celerem fugam
Sensi relicta non bene parmula
Cum fracta virtus, & minaces
Turpe solum tetigere mento.
Sed me per hostes Mercurius celer
Denso paventem sustulit aere
Te rursus in bellum resorbens
Vnda fretis tulit aestuosis.
Ergo obligatam redde Iovi dapem,
Longaq; fessum militia latus
Depone sub lauro meaeque
Parce cadis tibi destinatis.
Oblivioso levia Massico
Ciboria exple funde capacibus
Vnguenta de conchis quis udo
Deproperare apio coronas,
Curat ut myrto quem Venus arbitrum
Dicet bibendi. Non ego sanius
Bacchabor Edonis recepto
Dulce mihi furere est amico.

non sine Mercurii numine, dicit que ob amicum patrie restituti post iterum expertam periculum, votamerito diis solvenda, & libertore comportatis cœlestibus indum.

IN BARINEN MERETRICEM.

Ode VIII. Dicolos tetrasi. ap Horat. Iam satis terris nivis, atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ –

De [illegible]

Vlla [illegible]
Purus Pa[illegible] ne [illegible] hevnquam,
Dente [illegible]
[illegible]
Crederem [illegible]
Perfidum [illegible]
Pulchior multo [illegible] prodis

Publice cura.

Expedit matr[illegible] [illegible]
Ludere [illegible]
Signa cum [illegible]

[illegible]

Ridet hoc, inquam Venus, [illegible] rident
Simplices Nymphæ, ridet [illegible] Cupido
Semper ardentes [illegible]

[illegible]

Adde quod pauci [illegible] omnes,
Sed [illegible] priores
Impiæ [illegible] relinquent.

Sæpe minatis.

Te [illegible] iuvenes,
Te [illegible] super
Virgines [illegible]

[illegible]

AD VAL[illegible] VT IAM DE SE

[illegible]

Ode IX. [illegible] tetrastrophon, Videt [illegible] nive candidum.

NOn semper imbres nubibus hispidos
Manant in agros, aut mare Caspium
Vexant inquietis procellis
Vsque nec Arcturi cadentis
Impetum aut orientis Haedi
Non verberant venti pruinas
Herbosque flagellant, aut agros
Quercus antiquas in altos
It solyis viduantur orni.
Tu semper urgues flebilibus modis
Mitten adempto Mercurio vel sero
Sorpente decedunt canores
Nec rapidum fugiente solem.
At non ter aeno fortius ambiens
Pio laudat omnes Antilochum senex
Anno nec impar in parentes
Troium, dum Ilion vigebat
Fleuere semper deinde mortem
Tandem pietas impotens nouos
Cantemus Augusti trophaea
Caesaris et rigidum Niphaten,
Medumque flumen gentibus additum
Victis minantem volvere vertices
Intra praescriptum Gelonos
Exiguis equitare campis

Cõsolatur Valgium ob iucũdissimum eius virum, lite tatum & consolatorem interfectõ mortem Mysae puerilis charissimi, ac [illegible] semper flere vẽtos, oris tempestates, & arbores non semper Neptunum & pecorum flebiles fluitos fuisse, ratione fine nostra flendum et Cesaris triumphis congratulandum.

AD LYCINIVM, SERVANdam esse mediocritatem.

Ode X Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris, atque diræ.

— ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —
— ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑
— ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ —

Docet [illegible] ad [illegible] ma animi tem[illegible] supra conditionem nostrorum [illegible] contrariam [illegible] desolim[illegible] esse intra [illegible] mane[illegible] deliberato animo ad omnem [illegible] fortunæ.

RElliquiæ Lycini neque altum
Semper urgendo, neque dum procellas
Cautus horrescis nimium premendo
Littus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus tecti, caret invidenda
Sobrius aulæ:
Saepius ventis agitatur ingens
Pinus, et celsæ graviore casu
Decidunt turres, feriuntq. summos
Fulmina montes.
Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus: infortunia hæmes reducit.
Iuppiter: idem
Summouet non hæc modo nunc, et olim
Sic erit, quando [illegible] cithara tacentem
Suscitat Musam, neque semper arcum
Tendit Apollo.
Rebus angustis animosus, atque

Fortis appare: sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

AD Q. HIRPINVM, VT omissis negotiis senectutem consulat.

Ode XI. Dialos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.

Q Vid bellicosis Cantiber & Scythes
Hirpine Quinti cogitet Adria
Diuisus obiecto remitis
Quærere, nec trepides in vsum
Poscentis ætatis paucis fugit retro
Leuis iuuentas, & decor, arida
Pellente lasciuos amores
Canitie, facilemq; somnum.
Non semper idem floribus est bonor
Vernis, neque vno Luna rubens nitet
Vultu: quid æternis minorem
Consilijs animum fatigas?
Cur non sub alta vel platano, vel hac
Pinu iacentes sic temere, & rosa
Canos odorati capillos,
Dum licet, Assyriaq; nardo,
Potamus vncti? Est habitus
Curas edaces quis puer ocyus

Suadet Q. Hirpino, ne in senio, ob metum Adriæ, rerum tot cum periculis, ad pugnam ire, cum adhuc iuuenis & non senex, mortem quæ in otio vitam [illegible] voluptates [illegible] somnum [illegible] rosa [illegible] est.

Relinquet ardentes [illegible]
Pocula præterunte [illegible]
Quis deorum sortem elicet d[illegible]o
Lydem? securus dic age cum Lyra,
Maturet incon[illegible]ptum Lacænæ
More comam religata nodum.

AD MECOENATEM, NON CO[illegible]
[illegible]nentem se grave [illegible]

Ode XII. Tricolos tetra, tri[illegible], Scriberu V[illegible] fortis, & hostium.

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Mecoenati se excusat, quod res graves non attentet, sed ea tocos, & nugas versetur, præter lyricis stylo humilitatē, quin conventibus fortitudinis bello gestis, illum melius posset oratione historiam de bellis Cæsaris texere, & eiusdem triumphos pro dignitate describere: se amicę laudes manere.

NOlim loqui sæva bella Numantiæ,
Nec dum Annibalem, nec Siculum mare,
Pœno purpureum sanguine mœnibus
Aptari cithara modis:
Nec fanor Lapithas, nec minaces mero
Hyleum, domitosq; Hercules manu
Tellurisque nepotes unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni veteris; tuq; pedestribus
Dicere bellis, & [illegible] Cæsaris
Mecænas, [illegible] laudibus, per vias
Regum colaminis tuum,
Me dulcis dominæ Musa Lycimnæ
Cantus, me voluit dicere lucidum
Fulgentis oculos, & bene mutuis

Fidum

Fidum pectus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecuit chorus,
Nec certare loco nec dare brachia
Ludentem nitidis virginibus sacro
Dianæ celebris die.
Num tu, quæ tenuit dives Achæmenes,
Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lycimniæ?
Plenas aut Arabum domos?
Dum flagrantia detorquet ad oscula
Cervicem, aut fertur, nunc pudicus negat,
Quæ posscente magis gaudeat eripi,
Interdum rapere occupet.

IN ARIORIEM CVIVS
casu in agro suo Sabino penè
oppressus est.

Ode XIII. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet nive candidum.

– – ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ – –
– – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

Ille & nefasto te posuit die,
Quicum pie primum, & sacrilega manu
Produxit arcos in nepotum
Perniciem opprobriumque gregis.
Illum & parentes crediderim suis
Fregisse ceruicem, & penetralia
Sparsisse nocturno cruore

Execratur arborem quę se quâ in agro Sabino spatiaretur, repēte delapsa pe be oppresserat: vituperat quę eam a cōsitore, quem scelestissimū fuisse putat &c

Hospitis ille venenis Colchica,
Et quicquid vsquam concipitur, nefas
Tractauit: agro qui statuit meo
Te triste lignum te caducum
In domini caput immerenti.
Quid quisque vitet vnquam homini satis
Cautum est in horas: nauita Bosphorum
Pauus perhorrescit, neque vltra
Cæca timet aliunde fata
Miles sagittas & celerem fugam
Parthi catenas Parthus & Italum
Robur sed improuisa leti
Vis rapuit, rapiet, gentes.
Quam pene furuæ regna Proserpinæ,
Et iudicantem vidimus Aeacum,
Sedesq. discretas piorum, &
Aeolis fratrem querentem
Sappho puellis de popularibus,
Et te sonantem plenius aureo
Alcæe plectro dura nauis,
Dura fugæ mala dura belli.
Verumque sacro digna silentio
Mirantur vmbræ dicere sed magis
Pugnas, & exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure vulgus.
Quid mirum: vbi illis carminibus stupens
Demittit atras belua centiceps
Aures: & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues.

Quam & Prometheum, & Pelopis parens
Dulci laborum decipitur sono:
Nec curat Orion leones,
Aut timidos agitare lynces.

AD POSTHVMVM DE
vitæ breuitate.

Ode XIIII. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

– – ⏑ – – ⏑ – –
– – ⏑ – – ⏑ – –
– – ⏑ – – ⏑ – –
– – ⏑ – – ⏑ – –

EHeu fugaces Posthume Posthume
Labuntur anni nec pietas moram
Rugis, & instanti senectæ
Afferet indomitæq; morti.
Non hunc eundem [illegible] diem,
Amicæ places illacrymabilem
Plutho [illegible] per impium
Geryonem, Tityonq; tristi
Compes [illegible] cunctis omnibus,
Quos [illegible] manere vescimur,
Enauigandæ, siue reges,
Siue inopes erimus coloni.
Frustra cruento Marte carentem,
Frustra [illegible] Adriæ,
Frustra per Autumni nocentem
Corpora metuemus Austrum.
Videndus ater flumine languido

Coccytus errans & Danaï genus
Infame, damnatique longi
Sisyphus Aeolides laboris.
Linquenda tellus & domus, & placens
Vxor neque harum quas colis arborum
Te praeter invisas cupressos
Vlla brevem dominum sequetur.
Absumet hæres Cæcubum dignior
Seruata centum clauibus, & mero
Tinget pauimentum superbo
Pontificum potiore cœnis.

IN SVI SICVLI LVXVRIAM.

Ode XV Tricolos tetrastrophos: vt, Videsne quod
stet niue candidum.

– ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– ⏑ – – – ⏑ –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –

IAm pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquent: vndique latius
Extenta visentur Lucrino
Stagna lacu, platanusque cœlebs
Euincet vlmos: tum violaria, & et
Myrtus, & omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori.
Tum spissaramis laurea fertilis
Excludet ictus: non ita Romuli
Præscriptum, & intonsi catonis

Tantæ secuit
fuit
Horatii
quæ dilata
fumaxime
agri occupabant
utiles contra ve
extenuatus, sed

Aut [illegible] veterum [illegible] forma.
Prudentiae centum [illegible] brevis,
Commune nisi [illegible] amicula decempedis
Metata priuatis, opacam
Porticus excipiebat Arcton,
Nec fortuitum spernere cespitem
Leges iubent, oppida publico
Sumptu iuuentes, & deorum
Templa nouo decorare saxo.

AD GROSPHVM, NEMINI
non otium gratum esse, atque optabile.

Ode XVI. Dicolos tetrastrophos: vt, *Iam satis terris niuis, atque diræ.*

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

OTium diuos rogat in patenti
Prensus Aegeo simul atra nubes
Condidit Lunam, neque certe fulgent
Sidera nautis.
Otium bello furiosa Thrace,
Otium medi pharetra decori,
Grosphe, non gemmis, neq; purpura venale, nec auro.
Non enim gazæ, neque consularis
Summouet lictor miseros tumultus
Mentis, & curas laqueata circum

Infestatur mor[illegible] [illegible] quin omnes natu[illegible] [illegible] in [illegible] dus petere, quod per se ipsi, [illegible]

Tecta volantes.

Viuitur paruo bene cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum
Nec leuis somnos timor aut cupido
Sordidus auferet.

Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoque fugit?

Scandit æratas vitiosa naues
Cura: nec turmas equitum relinquit,
Ocior ceruis, & agente nimbos
Ocior Euro.

Lætus in præsens animus, quod vltrà est,
Oderit curare & amara lento
Temperet risu: nihil est ab omni
Parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa Tithonum minuit senectus:
Et mihi forsan, tibi quod negarit,
Porriget hora.

Te greges centum Siculæq; circum
Mugiunt vaccæ: tibi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa: te bis Afro
Murice tinctæ

Vestiunt lanæ: mihi parua rura, &
Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ,
Parca non mendax dedit, & malignum
Spernere vulgus,

Sint, præstare sol-
[illegible] curis,
quibus [illegible] alii
dicerot [illegible] rem
gerere [illegible] sol et
S[illegible] de
[illegible] curis non an-
[illegible] ac tet
[illegible] sed
[illegible] arcessit,
quod [illegible]
[illegible] et vi
venire, [illegible]
[illegible] tebea
tus [illegible] auceratur.

AD MECOENATEM AEGROTVM,

negans velle se et viuere superstitem.

Ode XVII. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ – –
17 – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑

CVr me querelis exanimas tuis?
Nec dis amicum est, nec mihi, te prius
Obire Mecœnas, mearum
Grande decus, columenq; rerum.
Ah te meæ si partem animæ rapit
Maturior vis, quid moror altera?
Nec charus æquè nec superstes
Integer ille dies vtranq;.
Ducet ruinam non ego perfidum
Dixi sacramentum: ibimus ibimus,
Vtcunq; Præcedes supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec Chimæræ spiritus igneæ,
Nec si resurgat centimanus Gyges,
Diuellet vnquam: sic potenti
Iustitiæ placitumq; Parcis.
Seu Libra seu me Scorpius aspicit
Formidolosus, pars violentior
Natalis horæ: seu tyrannus
Hesperiæ Capricornus vndæ:
Vtrunque nostrum incredibili modo

Amicitiam suā & gratitudinem erga mecoenatē testatur, quum ber peiorum in se & mutuo benouo entiq memor negat se posse superstitē viuere, si ille prior decederet, vt quo ter iusq pars altera, sic Dis visum esse & fatis. Nā ita vtriusq horoscopum cōuenire, vt eodē tēpore pene perierint. Illum Iouis benignitate in theatro, se Fauni beneficio in agro ob arboris lapsu seruatum.

Consentit astrum, te Iouis impio
Tutella Saturno refulgens
Eripuit volucrisq; fatis
Tardauit alas, cum populus frequens
Lætum theatris ter crepuit sonum.
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus ictum
Dextra leuasset, Mercurialium
Custos virorum, reddere victimas
Aedemq; votiuam memento.
Nos humilem feriemus agnam.

IN EVM QVI OBLITVS BREVI vitæ, cupiditatibus & diuitijs studet.

Ode XVIII. Dicolos distrophos. Primus quisq; versus est Iambicus, Archilochius, dimeter, Acatalectus constans Amphimacro, & duobus Iambis, vel vltimo Trochaico, hoc modo:

Non ebur ∪ – neque au ∪ – reum ∪ ∪

Secundus quisq; versus est Iambicus Archilochius dimeter, Acatalectus constans è quinq; Iambis, & syllaba recepto tamen in locis imparibus etiam spondeo, hoc modo:

Mea ∪ – reni ∪ – det in ∪ – domo ∪ – lacu ∪ – nar ∪
∪ – ∪ – ∪ ∪
∪ – ∪ – ∪ – ∪ – ∪ – ∪

damnat in vita fastum & ambitiosum strepitum, affectans sibi non esse sum-

NOn ebur, neque aureum
Mea reridet in domo lacunar:
Non trabes Hymettiæ

Premunt columnas vltima recisas
Africa: neque Attali
Ignotus heres regiam occupaui.
Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.
At fides, & ingeni [illegible]
Benigna vena est: pauperemq; diues
Me petit: nihil supra
Deos lacesso, nec potentem amicum
Largiora flagito,
Satis beatus vnicis Sabinis,
Truditur dies die:
Nouæq; pergunt interire Lunæ
Tu secanda marmora
Locas sub ipsum funus, & sepulchri
Immemor, struis domos,
Marisq; Baiis obstrepentis vrges
Summouere littora,
Parum locuples continente ripa.
Quid, quod vsque proximos
Reuellis agri terminos: & vltra
Limites clientium
Salis auarus: pellitur paternos
In sinu ferens Deos
Et vxor, & vir sordidosq; natos.
Nulla certior tamen
Rapacis Orci fine destinata
Aula diuitem manet
Herum, quid vltra tendis? æqua tellus

ptuosas ædes, pretiosam supellectilem, neque frequens satellitium: verum fortuna sua contentum, fide & ingenio mediocri præditum, nihil amplius optare. At bonam partem hominum eam pertæsere agere, vt deprehendo vicina, obsita mortalitatis [illegible] ædes extruant [illegible] inuitis quibus cum liberis & vxore proficiscitur sedibus suis, tandem per vim mulius ægrorum terminis.

Pauperi recluditur,
Regumq. pueris: nec satelles Orci
Callidum Promethea
Reuexit auro captus. hic superbum
Tantalum atque Tantali
Genus coercet, hic leuare functum
Pauperem laboribus,
Vocatus atque non vocatus audit.

IN BACCHVM CARMINA IN *secretis nemoribus docentem.*

Ode XIX. *Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.*

— — u — — — u u — u u

— — u — — — u — —

Dicit se Bacchum numine conte... [illegible] ... flamq; comme... [illegible]

BAcchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem credite posteri,
Nymphasq. discentes, & aures
Capripedum Satyrorum acutas.
Euœ recenti mens trepidat metu,
Plenoq. Bacchi pectore turbidum
Lætatur euœ parce Liber,
Parce graui metuende Thyrso.
Fas peruicaces est mihi Thyadas,
Vinique fontem lactis & vberes
Cantare riuos, atque truncis
Lapsa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coniugis additum

Stellis honorem tecta, Penthei
Disiecta non leui ruina,
Thracis & exitium Lycurgi.
Tu flectis amnes, tu mare barbarum,
Tu separatis viridis in iugis
Nodo coerces viperino
Bistonidum sine fraude crines.
Tu cum parentis regna per arduum
Cohors gigantum scanderet impia,
Rhœtum retorsisti leonis
Vnguibus horribilique mala.
Quanquam choreis aptior, & iocis,
Ludoque dictus non sat idoneus
Pugnæ ferebaris; sed idem
Pacis eras, mediique belli.
Te vidit insons Cerberus aureo
Cornu decorum leniter atterens
Caudam, & recedentis trilingues
Ore pedes, tergoque crura.

res capillis & manibus serpentes innoxie gestarent: quod in bello gigantum fortissime se gesserit mutatus in leonem, quod denique incolumis ab inferis reuersus sit.

AD MECOENATEM, QVOD IN cygni formam sit transiturus, cantiq; impleturus orbem.

Ode XX. Tricolos tetrastrophos: vt, Videt vt alta stet nive candidum.

– – ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

Vaticinatur eam meum suorum immortalitate: dum in cyknum transformatum tritle, & per totam orbem volitarum offendit, neque eviliam tam de eitatam quae incertam re gionem Lucam non penetrabit nominis fui memoria, quare nō, ut illi est mortem luctu, & eiusmodi pōsis.

NON [illegible]
[illegible] dum æterā
Vate [illegible] morior
Lon[illegible] dis quotior
Vite[illegible] pauperum
Sa[illegible] vocas, [illegible]
I[illegible]:
Ne[illegible] vnda.
Iam [illegible] ærā
Pe[illegible] in altum
[illegible]
Per[illegible] globosa.
Iam [illegible] Bosphoro
V[illegible]
S[illegible]
Al[illegible] corpore.
Me Col[illegible] metum
Mar[illegible] Dacus et vltimi
N[illegible]
D[illegible] potor.
Abfint inuocatæ querimoniæ,
Luctus [illegible] querimonia:
Compescat [illegible] sepulcri
Mitte supervacuos honores.

Vaticinatur eam meum suorum immortalitate: dum in cyknum transformatum tritle, & per totam orbem volitarum offendit, neque eviliam tam de eitatam quae incertam regionem Lucam non penetrabit nominis fui memoria, quare nō, ut illi est mortem luctu, & eiusmodi pōsis.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER III.

VARIA LSSE HOMINVM ingenia varia, & fortuna.

Ode I. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ – –
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –

Di procul hinc vulgus, & arceo.
Linguite profani carminis non prius
Audita Musarum sacerdos
Virginibus puerisque canto.
Regum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Iouis
Clari giganteo triumpho,
Cuncta supercilio moventis.
Est vt viro vir latius ordinet
Arbusta sulcis, hic generosior
Descendat in campum petitor:
Moribus hic meliorq; fama
Contendat ille turba clientium
Sit maior: quas legem negat alea
Sortitur insignes, & imos.
Omne capax mouet vrna nomen.

tatem contineant, & quibus
tis consilio, pri
etiamsi tutam,

sed in secunitate & animi tranquillitate quę plerumq; mediocrium fortunam comitatur extremę potentiæ nõ ita neque prodest quod ima respiciunt quo eque ascendunt curę. Demum ait, si purpura & vestes splendidę dolores nõ pellunt, non est quod illas velit permutare cum servo domino Sabino.

Dijs iniquum dum premit deus proci
Censure pendet non Sicula dapes
Dulce et supernantis per aurem:
Non avium citharæq; cantus
Somnum reducunt. Somnum rurestium
Lenis virorum non humilis domos
Fastidit umbrosamq; ripam,
Non Zephyrorum aspirata Tempe.
Desideratem quod satis et neque
Turbulentum perrumpit mare,
Nec furens arctos aut cadentis
Impetum, aut orientis Hiadis,
Non verberatę grandine vineę,
Fundusq; mendax arbore nunc aquas
Culpante, nunc torrentia agros
Sydera nunc hyemes iniquas
Contractat, pisces æquora sentiunt
Jactis in altum molibus huc frequens
Cœmenta demittit redemptor
Cum famulis dominusq; terræ
Fastidiosus sed timor & minæ
Scandunt eosdem quo dominus: neque
Decedit ærata triremi &
Post equitem sedet atra cura.
Quod si dolentem nec Phrygius lapis,
Nec purpuratum sidere clarior
Delinit usus, nec Falernæ
Vitis Achæmenium q; costum:
Cur inaudendis spem, & nova

sed in secunitate & animi tranquillitate quę plerumq; mediocrium fortunam comitatur extremę potentiæ nõ ita neque prodest quod ima respiciunt quo eque ascendunt curę. Demum ait, si purpura & vestes splendidę dolores nõ pellunt, non est quod illas velit permutare cum servo domino Sabino.

Sublime ritu moliar atrium?
Cur valle permutem Sabina
Diuitias operosiores?

AD AMICOS SVADENS ADOLE-
*scentes institui debere, vt paupertate & exer-
citio ad militiam firmentur.*

Ode II. *Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.*

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

ANgustam amici pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat: Parthos feroces
Vexet eques metuendus hasta:
Vitamq; sub dio, & trepidis agat
In rebus. illum ex mœnibus hosticis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & adulta virgo
Suspiret: eheu ne rudis agminum
Sponsus lacessat regius asperum
Tactu leonem, quem cruenta
Per medias rapit ira cædes.
Dulce & decorum est pro patria mori.
Mors & fugacem persequitur virum.
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus, timidoq; tergo.
Virtus repulsæ nescia sordidæ

Ode [illegible] ... mirum vt in la-bore [illegible] ... vitam sub dio agat [illegible] ... tem [illegible] ... re [illegible] ... præstaptius [illegible] ... celera [illegible] ... perent [illegible] ... et [illegible] certam ex [illegible].

[illegible]

... ONESTI PROFC[illegible]

[illegible] ... rine candidum.

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪

I[illegible]

[illegible]

Si fractus

Si fractus illabatur orbis,
Impauidum ferient ruinæ
[illegible]
Impauidi tetigit aegis igneas:
[illegible]
Dum pocula bibit ore nectar.
[illegible]
Cælo traherentur hac Quirinus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Mercede pacta Laomedon mihi,
Castiq; damnatum Minerua
[illegible]
[illegible]
Perimes pugnaces Achiuos
Hectoreos opibus refringit:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ordinem parat Deorum
Dum longa inter saeva Ilion,
Romamque pontus qualibet exules
In parte regnato beati
Dum Priami Paridis que culpa
Insultet armentum & catulos ferae
Celent inultae Capitolium
Fulgens triumphatisque possint
Romae ferox dare iura Medis.

Romani imperii amplitudo.

Horrenda late nomen in ultimas
Extendat oras qui medio liquor
Secernit Europen ab Afro,
Qua tumida rigat arva Nilus:
Aurum irrepertum & sidera visit
Cum terra celat spernere fortior,
Quam cogere humanos in usus,
Omne sacrum rapiente dextra.

Priscis illis Romanis cum de Deorum scelere in causam facit, tum contemptor Sant.

Quicunque mundo terminus obstitit,
Hunc tangat armis visere gestiens,
Qua parte debacchentur ignes,
Qua nec nive plus que rores.
Sed bellatrix pietas quietem
Hac lege dabo reditum fugi
Rebus que fidentes antae
Tectis velint reparare Troiae.
Troiae renascens alite lugubri
Fortuna tristi clade iterabitur,
Ducente victrices catervas
Coniuge me Iovis & sorore.

Troia enim Troia est ab Hector [illegible]

Ter si rejecta mutato alveus
Autore Phaeto ter pereat meis
Excisus Argivis, ter vxor
Capta virum puerosq; roret.
Non hoc iocosæ conveniet lyræ.
Quo nunc recondita decet pervicax
Referre sermones deorum et
Magna modis tenuare parvis.

Greeis & Fimbria Cinna legato.

AD CALLIOPEN, VT SIT
adiumento in carminibus.

Ode VIII. Imitatio Sappho: vt, Vidis vt alta stet nive candidum.

— — — —
— — — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ ∪ — — —

Dic sorores Musarum et decens
Per timidos non Cupido pelos,
Seu voce nervos temperet aureis
Seu fidibus modos iungat Phoebi.
Audit. Cunctae ad carmina blandae
Infantis tuae et videor prior
Errare per incolumes vrbes
Quo nos et apes loquacium et aurae.
Me fronde lenis velutem Vtinado
Aetrico extra limen Apuliae,
Loco fatigatumq; somno,
Fronde nova puerum palumbes
Texere mirum quod foret omnibus,

Hanc odem fi gestori connexe [illegible] & deorum [illegible] esset laborat.

Q[illegible] dum Acheronticæ,
Saltu [illegible] & avium
Pinnæ tenent [illegible] Lerenti,
Vetuso [illegible] corpore viperis
Do[illegible] & [illegible] premeret sacra
Laur[illegible],
N[illegible] infans.
Vel[illegible] vellet in arduos
[illegible] dum
Pr[illegible] Lyricæ [illegible] prium,
Sed [illegible] placuere Lacæ.
V[illegible] & chorus,
N[illegible] retrò,
[illegible] arcus,
Nec [illegible] vada.
Vt[illegible] voverit libens
[illegible] Sophorum
[illegible] & arentes arenas
[illegible] Aufidus.
Vi[illegible] sufros,
[illegible] Concanum.
[illegible] Colorus,
[illegible] amnem.
Vo[illegible] alium [illegible] simul
[illegible] cohortes addidit oppidis,
[illegible] quærentem labores
Pierio recreatis antro.
Volene consilium & datis, & dato
Gaudetis almæ fumus vt impios

Titanas, omnemque turmam
Fulmine fuderit cauco,
Qui terram inertem, qui mare temperat
Ventosum, & urbes, regnaque tristis
Diuosque mortalesque turmas
Imperiosus regit vnus aequo.
Magnus terrorem intulerat Ioui
Fidens iuventa horrida brachia,
Fratres tendentes opaco
Pelion impositis Ossae.
Sed quid Typhoeus & validus Mimas,
Aut praepotentem Porphyrion statu,
Quid Rhoetus eudis quercuque
Excidit, insultator audax,
Contra sonantem pallada aegida
Possent ruentes? hinc atque diuus fletit
Vulcanus, hinc matrona Iuno, &
Numquam humeris positurus arcum,
Qui rore puro Castaliae lauat
Crines solutos, qui Lycaeae tenet
Dumeta natalemque silvam,
Delphicus & Patareus Apollo.
Vis consilii expers mole ruit sua:
Vim temperatam di quoque prouehunt
In maius; idem odere vires
Omne nefas animo mouentes.
Testis mearum centimanus * Gyges
Sententiarum notus & integrae
Tentator Orion Dianae

Fulmine fudit Iouis ictibus ruebantur.

Gigantum audacia.

Apollinis epitheta.

Potentia extra prudentiam ruit.

* Alias: gigas, vt hoc eos intelligatur.

Terra, quæ mater est cigãt m dolet filios [illegible]

[illegible]

C[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Lana refert medicata fucos

[illegible]

Curat reponi deteriorib̃us.

Sic pugnat extricata densis

[illegible]

Qui lora restrictis lacertis

[illegible]

Altior Italiæ ruinis.

[illegible]

A se remoui [illegible], & virilem
Torum [illegible] vultum,
Donec [illegible] consilio patres
Firmaret augusta [illegible] alia dato,
Interq mereretur amicos
[illegible] properaret exul.
At [illegible]
Tortor [illegible] non aliter tamen
Dimouebitur [illegible] propinquos
Et popiliam [illegible] morantem,
Quam [illegible] volta
Dum [illegible] pereat,
Tender [illegible] in agros,
Aut [illegible] Tarentum.

Suppliciorum quo affectius est [illegible] Cornelii vicissitudinis.

AD ROMANOS QVOD SAEPE pollicerentur [illegible] maiores extinguerint.

Od. VI. Tetrastrophon, vt, Video vrbis [illegible] nunc candidum.

— ⏑ — ⏑ ⏑
— ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑

Quantum ex [illegible] Romanis [illegible] Fabiorum

Dilabsa [illegible] omnium inmerituliuei
Romane donec templa refeceris
Aedesque labentes deorum, et
[illegible] deformatas fumo.
[illegible] imperas.
Hinc [illegible] refer exitium.
Di [illegible] dederunt

Antonii legati

[illegible]

Iam [illegible] Mon[illegible] & Pachori manus
[illegible] impetus
[illegible] & [illegible] prædam
[illegible] ridet.
Pene captum, [illegible] conditionibus
Deliat vrbem Dacis, & Aethiopis:
Hic [illegible] formidatus illæ
[illegible] elior sagittis.
Iocunda culpæ [illegible], nuptias
Prætorum [illegible] & genus, & domos.
Hoc fonte deriuata clades
In patriam, populumq; fluxit.
Mox docet [illegible] ridet Ionicos
[illegible] vrgo, & fingitur artubus
Iam nunc, incestos amores
De tenero [illegible] ungui.
Mox [illegible] quærit adulteros
Inter maritis vina, neque eligit,
Cui donet impetum raptim
Quod a [illegible] rencet,
Sed [illegible] nor line consilio
Suorum marito seu vocat in tutor,
Seu [illegible] inter
Decorum pretiosus emptor.
Non his iuuenis orta parentibus
Infecit æquor sanguine Punico,
Pyrrhum & ingentem cecidit
Antiochum, Annibalemq; dirum:

Inuasit [illegible]

[illegible] sed [illegible]
[illegible]
[illegible]
Matri [illegible]
Portare [illegible]
[illegible] deteret
[illegible]
Tempo [illegible]
[illegible]
[illegible]
N[illegible]
Progeniem vitiosiorem.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cilis te puer in rosa.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
N[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] & miseram tuis

[illegible]

[illegible] modis.

[illegible] credulum

[illegible]

[illegible]

Maturare necem refert.

[illegible] Tartaro.

[illegible]

Et peccare docentes

Fallax historias monet.

[illegible]

[illegible]

Plus justo placeat cauc.

[illegible] Martis,

[illegible]

Tusco denstat alueo.

[illegible] regnum vias

[illegible]

Et te sæpe vocanti

Duram, difficilis mane.

[illegible] NATIVM NI MIRETVR

[illegible]

lum arbore fracta pene elisus.

[illegible]

[illegible] patiatur si

[illegible] quoque im-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

terti[illegible]

Poeta causam Mae[illegible] [illegible]

MArtiis [illegible] quid agam Calendis:
Quid velint [illegible] acerra thuris
Plena, [illegible] carbo in
Caespite vivo,
Docte sermones [illegible] linguae?
Voveram dulces [illegible] album
Libero caprum prope funeratus
Arboris ictu.

Inter nam te eo[illegible] die [illegible] ab arbo[illegible]

Hic dies [illegible] festus
Corticem adstrictum pice demovebit
Amphorae fumum bibere institutae
Consule Tullo.
Sume Maecenas cyathos amici
[illegible] lucernas
Perfer [illegible] procul omnis esto
Clamor et ira.
Mitte [illegible] curas:
Occidit [illegible] agmen:
Medus [illegible]
Dissidet armis:
Servit Hispanae [illegible] orae
Cantaber sera domitus catena:
Iam Scythae laxo meditantur arcu
Cedere campis.
Neglegens ne qua populus laboret:

Parce priuatus nimium cauere: &
Dona præsenti cape lætus horæ, ac
Linque seuera.

AD LYDIAM, INDVCENS EAM
frequentis quatuor versibus respondentem.

Ode IX. *Diodori aspiciphos: vt, Sic te diua potens Cypri.*

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –

DOnec gratus eram tibi:
Nec quisquam potior brachia candidæ
Ceruici iuuenis dabat:
Persarum [illegible] beatior.

Ly. *Donec non aliam magis*
Arsisti neque erat Lydia post Chloen:
Multi Lydia nominis.
Romana [illegible] Ilia.

Ho. *Me nunc [illegible] Chloe regit*
Dulcem [illegible] & cithara scientem:
Pro qua non metuam mori:
Si parcent [illegible] fata superstitem.

Ly. *Me torret face mutua*
Thracius [illegible] Ornithi:
Pro quo bis patiar mori,
Si parcent [illegible] fata superstitem.

Ho. *Quid [illegible] Veneris?*
Dissidet [illegible] sit ahereo?
Si fluat excutitur Chloe? [illegible]
Reiecta, patet iuuenis Lydiæ

Ly. Quam pulchrior [illegible] dere pallidior
[illegible] idealis cortice, & improbo
Iracundior Adria:
Tecum vivere amem: tecum obeam libens.

AD LYCEN ASPERAM & intractabilem.

Ode X. Dicolos tetrastrophos. vt Scriberi Vario fortis & hostium.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– ⏑ ⏑ – ⏑ –

Vehemens ex postulatione Lycen quede cruce [illegible] torem [illegible] tolerandus ex [illegible] patere [illegible] ante [illegible] suas pernoctare, quod nisi faceret barbarus [illegible] ma quoque barbaro, nullam [illegible] reciprocum [illegible] ta det [illegible] inhumanitatis.

EXtremum Tarquinium habuere Dace
Sanomnipavonis ne [illegible]
Porrectum ante fores obscenae incolumi
Plorares Aquilonibus.
Audis quo strepitus vanus sub nemus
Inter pulchra satum tecta remugit
Ventosus Oplonius, vt glaciet nivem
Purpurae ne liceat
[illegible] Venus post nemus pecudum,
[illegible]
Non te [illegible] pensa molem prosa
[illegible]
[illegible] preces,
[illegible] amantium,
[illegible]
Curvatis supplicibus tuis
[illegible] saxo,

Nec manus anguium mitior anguibus.
Non hoc semper erit limus, aut aquæ
Cœlestis patiens latus.

AD MERCVRIVM, VT INSPIRET *hoc modo populis Lydae amicis aureis obstinatas applicet.*

Ode XI. Dicolos tetrasticophos: vt, tam fatis terris minitet, atque diræ.

– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ ⏑ –
– ⏑ – – ⏑ ⏑ ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– ⏑ ⏑ – –

Mercurium laudat a lyræ inventione, & cantus efficacitate: a quo fit, vt lyræ suæ talem inseratat suavitatem, vt Lydes amicis mitiorem animum potet facere, cum facile se offendit, quibus eius operis apides emollitos ait & Cerberum cum squallidis vnibus.

MEcoari, nunte docilis magistro
Moti Amphion lapides canendo
Tuque testudo resonare septem
Callida nervis,
Nec loquax olim neque grata nunc et
Dulcium mentem mihi movisti,
Dic modo, Lydae populis obstinatas
Applicet aures.
O neve [illegible] campi,
Fuit textis [illegible] mentis tonsor,
Nam tua [illegible] proterva
Cruda marito.
Tu [illegible] tigres comitesque silvas
Duces et rivos celeres morari,
Cessit immanis tibi blandienti
Janitor aulæ
Cerberus, quamvis horridus centum

Muniant angues caput eius, atq;
Spiritus teter saniesq; manet
Ore trilingui.
Quin & Ixion Tityoq; vultu
[illegible] vna paulum
Sicca, dum potat Danai puellas
Carmine mulces.
Audiat Lyde [illegible]
Vas [illegible] manet lymphæ
Dolium [illegible] perennantis imo,
Seraq; tota,
Quæ manent [illegible] etiam hac Orco
Impiæ non [illegible] potuere vasis
Impiæ [illegible] potuere duro
Perdere ferro.
Vna de multis [illegible] puellis
Dona per [illegible] parentem
Splenaide vendax [illegible] omne virgo
Nobilis ævum:
Surge quæ d[illegible] iuvenis [illegible],
Surge [illegible] vende
Non [illegible] & fidelitas
Falle sorores:
Quæ velut [illegible] vitulo [illegible]
Singulos [illegible] ego [illegible]
Mollior nec te [illegible] nec intra
Claustra tenebo.
Me pater [illegible] caremus
Quod viro clemens misero peperci:

Me vel

Me vel extremos Numidarum in agros
Classe releget.
I, pedes quò te rapiunt, & auræ
Dum fauet, nox, & Venusst secundo
Omine, & nostri memorem sepulchro
Scalpe querelam.

AD NEOBVLEN AMICAM, INsuauem esse vitam sine hilaritate, amariq; ab ea Hebrum fortissimum adolescentem.

Ode XII. Dicolos tristrophos. Primi quique duo versus sunt Ionici a minore, Sapphici trimetri acatalecti, qui constant e tribus Ionicis a minore, vel vltimo Pæone tertio, hoc modo:

Mi ̆serarum ̄est ̆ ̆ ̆ – – nĕque ̆ămōrī ̆ ̆ – – dăr̄e ̄lū-
dum ̆ ̆ – ̆

N ̆eque dulci ̆ ̆ – – mālā vīnō ̆ ̆ – – lăuere ̄aut ̄ex
̆ ̆ – –

Tertius item versus est Ionicus a minore Sapphicus acatalecticus, sed tetrameter, constans è quatuor Ionicis a minore, hoc modo:

ăniman̄ ̆ ̆ – – metŭēntēs ̆ ̆ – – pătrŭă̄ vĕr ̆ ̆ – –
berà lingua̅ ̆ ̆ – –

̆ ̆ – – ̆ ̆ – – ̆ ̆ – ̆
̆ ̆ – – ̆ ̆ – – ̆ ̆ – –
̆ ̆ – – ̆ ̆ – – ̆ ̆ – – ̆ ̆ – –

MIserarum est neque amori dare ludum
Neque dulci mala vino lauere, aut ex-
Animari metuentes patruæ verbera linguæ.
Tibi qualum Cytheræ puer ales,

Miserum est neque amori dare ludum, neque dulci mala vino lauere, aut exanimari metuentes patruæ verbera linguæ, sed semper anxius esse solo

licitus adeo ve ne consuet. ut dem exercitium possit repetere.

Tibi telas, operosæq; Minervæ
Studium aufert Neobule Liparæi nitor Hebri.
Eques ipso melior Bellerophonte,
Neque pugno neu segni pede victus,
Simul vncios Tyberinis humeros laui in vndis,
Catus idem per apertum fugientes
Agitato grege cervos iaculari, &
Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

AD FONTEM BLANDVSIAM.

quòd magis perspicuus sit quam vitrum.

Ode XIII. Tricolos tetrastrophos: vt, Quis multa gracilis te puer in rosa.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

Laudes fontis Blandusiæ, quę in Sabinis est ceglo, in qua erat porcę ager, cui obstabat locus & a moenitate politicetur sacrificium & nomen immortalitatem inter nobilissimos quosque fontes.

O Fons Blandusiæ splendidior vitro
Dulci digne mero, non sine floribus,
Cras donaberis hœdo:
Cui frons turgida cornibus
Primis, & venerem, & prælia destinat
Frustra: nam gelidos inficiet tibi
Rubro sanguine riuos,
Lascivi soboles gregis.
Te flagrantis atrox hora Caniculæ
Nescit tangere: tu frigus amabile
Fessis vomere tauris
Præbes, & pecori vago
Fies nobilium tu quoque fontium,

Me dicente cauis impositam ilicem
Saxis, vnde loquaces
Lymphe desiliunt tuæ.

AVGVSTI LAVDES VICTORIS

Ex Hispania reuertentis, comparans eum Herculi quod non per alios, sed per se laborem administret.

Ode XIIII. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris niuis, atq; diræ.

⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
⏑ ⏑ – –

HErculis ritu modo dictus, ò plebs,
Morte venalem petuisse laurum,
Cæsar, Hispana repetit penatis
Victor ab ora.
Vnico gaudens mulier marito
Prodeat iustis operata diuis:
Et soror clari ducis, & decoræ
Supplice vitta
Virginum matres, iuuenumq; nuper
Sospitum, vos ò pueri, & puellæ
Iam virum expertæ male ominatis
Parcite verbis.
Hic dies vere mihi festus atras
Eximet curas: ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenente
Cæsare terras.

Mira comparatio Augusti & Herculis, & quidem appositissima. Nam vt Hercules vt mundum monstris purgaret in Hispaniam profectus, gerione extincto maximam gloriam reportauit, ita Augustus post Antonium & Reipublicæ hostes cõfectos, Cantabros prædones & ferocissimam gentẽ domuit ex quibus laudentissimam victoriã reportauit, Lo pere lo & magnete partam.

I, pete vnguentum puer, & coronas,
Et cadum Marsi memorem duelli,
Spartacum sic qua potuit vagantem
Fallere testa.
Dic & argutæ properet Neæræ
Myrrheum nodo cohibere crinem.
Si per inuisum mora ianitorem
Fiet, abito.
Lenit albescens animos capillus
Litium, & rixæ cupidos proteruæ.
Non ego hoc ferrem calidus iuuenta
Consule Planco.

IN CHLORIM MOECHAM, *vetulam luxuriosam.*

Ode XV. Dicolos distrophos: vt, *Sic te diua potens Cypri.*

– – – ⏑ ⏑ – ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Hac ode ostendit quantum deceat maxime senem, & pauperem, intempestiua lasciuia, et tharę cantus, & eiusmodi voluptates: quæ illa sint potius adolescentium.

VXor pauperis Ibici,
Tandem nequitiæ fige modum tuæ,
Famosisq; laboribus.
Maturo propior desine funerì
Inter ludere virgines,
Et stellis nebulam spargere candidis.
Non, si quid Pholoen satis,
Et te Chloris decet. filia rectius
Expugnat iuuenum domos,
Pulso Thyas vti concita tympano:
Illam cogit amor Nothi

Lasciuæ similem ludere capreæ.
Te lanæ prope nobilem
Tonsæ Luceriam, non citharæ decent,
Nec flos purpureus rosæ,
Nec poti vetulam faece tenus cadi.

AD MECOENATEM, OSTENDENS, *nihil non posse auro aut pecunia expugnari.*

Ode XVI. Dicolos tetrastrophos: vt, Scriberis Vario fortis, & hostium.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

INclusam Danaen turris ahenea,
Robustæq; fores, & vigilum canum
Tristes excubiæ munierant satis
Nocturnis ab adulteris,
Si non Acrisium virginis abditæ
Custodem pauidum Iuppiter, & Venus
Risissent: fore enim tutum iter, & patens
Conuerso in pretium Deo
Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa, potentius
Ictu fulmineo concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demersa excidio: diffidit vrbium
Portas vir Macedo: & subruit æmulos
Reges muneribus, munera nauium

Fabula Danaes & historiis non nulli docet quantum calamitatis afferat rebus portanda auri cupiditas. Nam id, nihil in hominum mentibus magis cupitatq; expugnari, & ceteri vt Philippus rex Macedonum, verū sacra omnia profanari, coniuges in concubitum permeiū corrupti, vt Eriphyle Amphiarai vxor: eam esse auaritiæ naturam, vt explere non possit sed in nouas atque nouas solicitudines pertrahat hominem: quasi non immerito sibi causisse,

ne quid supra conditionem suã affectare, sed paucis contentus maneret.

Sæuos illaqueant duces.
Crescentem sequitur cura pecuniam,
Maiorumq; fames. iure perhorrui
Late conspicuum tollere verticem
Mecœnas Equitum decus.
Quanto quisq; sibi plura negauerit,
A Dijs plura feret. nil cupientium
Nudus castra præto: & transfuga, diuitum
Parteis linquere gestio
Contemptæ dominus splendidior rei,
Quàm, si quicquid arat non piget Appulus
Occultare meis dicerer horreis,
Magnas inter opes inops:
Puræ riuus aquæ, silualq; iugerum
Paucorum, & segetis certa fides meæ,
Fulgentem imperio fertilis Africæ
Fallit sorte beatior.
Quanquam nec Calabræ mella ferunt apes,
Nec Lestrigonia Bacchus in amphora
Languescit mihi, nec pinguia Gallicis
Crescunt vellera pascuis:
Importuna tamen pauperies abest.
Nec, si plura velim, tu dare deneges.
Contracto melius parua cupidine
Vectigalia porrigam,
Quàm si Migdonijs regnum Alyattici
Campis continuem. multa petentibus
Desunt multa. bene est, cui Deus obtulit
Parca, quod satis est, manu

AD AELIVM LAMIAM' SENATOREM ab Lamo Formiarũ rege ortũ admonẽs, vt paratis lignis curet genũ propter futurã tempestatem.

Ode XVII. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

— — ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — ⏑ — — ⏑ ⏑ ⏑ —
— — ⏑ — — ⏑ — ⏑
— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ — —

Aelium Lamiã cuius supra meminit, a generis antiquitate laudat. Ait enim Lamiarum familiam a Formiis oriundam, vbi Lamia regnauit qui Lamias in vrbe dignitate & opibus praeiplus nomen dedit.

AElI vetusto nobilis ab Lamo,
Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne fastos
Autore ab illo ducis originem,
Qui Formianam moenia dicitur
Princeps, & innantem Maricæ
Littoribus tenuisq. Lyrim
Late tyrannus. cras foliis nemus
Multis, & alga litius inutilis
Demissa tempestas ab euro
Sternet: aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix. dum potes, aridum
Compone lignum: cras genium mero
Curabis, & porco bimestri,
Cum famulis operum solutis.

AD FAVNVM, ORANS VT per suos agros lenis transeat.

Ode XVIII. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris nimis, atque diræ.

– ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ – ∪
– ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ – ∪
– ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ – –
– ∪ ∪ – –

Fauno, qui à Græcis Panapellas creditur, nō is decerebris sacrificabant, ne lederet. Nam ex dijs in feris & sinistris putabatur. Orat igitur, non vt prosit, sed ne nocet, dum per agros suos transit.

FAune nympharum fugientum amator,
Per meos fineis, & aprica rura
Lenis incedas, abeasq; paruis
Æquis alumnis.
Si tener pleno cadit hœdus anno,
Larga nec desunt Veneris sodalia
Vina crateræ: vetus ara multo
Fumat odore:
Ludit herboso pecus omne campo,
Cum tibi nonæ redeunt decembres:
Festus in pratis vacat otioso
Cum boue pagus:
Inter audaces lupus erat agnos,
Spargit agrestis tibi silua frondes:
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

AD TELEPHVM, IOCOSE eum corripiens quòd historias non pertinentes ad rem scribat.

Ode XIX, Dicolos distrophos: vt, Sic te diua potens Cypri.

– – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –

Telephum familiarem suum reprehēdit quod

QVantum distet ab Inaco
Codrus, pro patria non timidus mori,

Narras, & genus Aeaci,
Et pugnata sacro bella sub Ilio:
Quo Chium pretio cadum
Mercemur: quis aquam temperet ignibus,
Quo præbente domum, & quota
Pelignis careamfrigoribus, taces:
Da Lunæ propere nouæ
Da noctis mediæ, da puer auguris
Murænæ: tribus, aut nouem
Miscentur cyathis pocula commodis.
Qui Musas amat impares,
Ternos ter cyathos attonitus petet
Vates: tres prohibet supra
Rixarum metuens, tangere Gratia
Nudis iunctæ sororibus.
Insanire iuuat: cur Berecyntiæ
Cessant flamina tibiæ?
Cur pendet tacita fistula cum lyra?
Parcentes ego dexteras
Odi: sparge rosas audiat inuidus
Dementem strepitum Lycus:
Et vicina senis non habilis Lyco.
Spissa te nitidum coma
Puro te similem Telephe Vespero,
Tempestiua petit Chloe,
Me lentus Glyceræ torret amor meæ.

genealogias, ne scio quas, & curiosas historias scrutaretur, & non potius eaque aduitevsum & hilaritatē attinēt, narret, cantetq; vt suauiter potest, & sine moxa, ad Gratiarum vel ad Musarum numerum cyathos exhauriat, neque progrediatur, ne conuiuii gratia perdatur per tetulentiam.

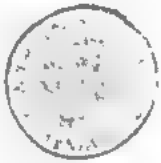

AD PYRRHVM SODALEM, ADmonens, ne ab amante fœmina abstrahat puerum ob futurum periculum.

Ode XX. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris niuis, atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑

Pyrrhum amicum suum monet, tam periculosum illi esse Nearchum iuuenem a muliere quę illum deperibat, abstrahere, quam a leona auferre catulos suos.

NOn vides quanto moueas periclo
Pyrrhe Getule catulos leænæ.
Dura pòst paulo fugies inauda x
Prælia raptor:
Cum per obstantes iuuenum cateruas
Ibit insignem repetens Nearchum:
Grande certamen, tibi præda cedat
Maior, an illi.
Interim dum tu celeris sagittas
Promis: hæc dentes acuit timendos
Arbiter pugnæ posuisse nudo
Sub pede palmam.
Fertur: & leni recreare vento
Sparsum odoratis humerum capillis:
Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa
Raptus ab Ida.

AD AMPHORAM EODEM SECUM anno natam, vt in eorum gratiam vetusta vina promat.

Ode XXI. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

– – ⏑ – – – ⏑ – –

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑

O Nata mecum consule Manlio,
Seu tu querelas, siue geris iocos,
Seu rixam & insanos amores,
Seu lectum properas iam nunc:
Quocunque lectum nomine Massicum
Serua, moueri digna bono die,
Descende Coruino iubente,
Promere languidiora vena.
Non ille, quanquam Socraticis madet
Sermonibus, te negliget horridus.
Narratur & prisci Catonis
Sæpe mero caluisse virtus.
Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerumque duro: tu sapientium
Curas & arcanum iocoso
Consilium retegis Lyæo.
Tu spem reducis mentibus anxijs,
Viresq., & addis cornua pauperi,
Post te neque iratos trementi
Regum apices, neque militum arma.
Te, Liber, & si lætatus aderit Venus,
Segnesq. nodum soluere Gratiæ,
Vinoq. producent lucernæ,
Dum redeuns fugat astra Phœbus.

Festiue ebriorũ naturam describit, quidam enim facetis & hilares quidam tristes nolenti sunt nonnulli vino in Venerem accẽduntur. Prouocat deinde Catonis exemplo Corui nũ, tametsi philosophus sit, ad largiorem compotationem, nã pręterquã quod per vinum amicitiam experimur, animique quoque tristitiam alleuatimus discutimus.

IN DIANAM.

Ode XXII. Dicolos tetrastrophos: vt,
Iam satis terris nimis atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑

– ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ – –
– ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪

Consecrat pinũ Diane in fundo suo, eiusq; officia ac potestates numerat, pollicetur q; vertem mouuersarium.

MOntium custos, nemorumq; virgo
Quæ laborantes vtero puellas
Ter vocata audis, adimisq; leto
Diua triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

AD PHIDILEM, SVADENS DEOS
Puris manibus, & bona conscientia colendos esse.
Ode. XXIII. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

Rusticę mulieri promittit omnia futura salua in aere, si pietatem & Deos colat, illos autem oportere colipla carentes, nonium prouos hostis & peccatoribus, sed pura conscientia, & manibus sedè sapina, ueno sanguinatis.

COelo supinas si tuleris manus
Nascente Luna rustica Phidile
Si thure placaris, & orna
Fruge Lares, auidaq; porca,
Nec pestilentem sentiet Africum
Fœcunda vitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces alumni
Pomifero grauè tempus anno.
Nam quæ niuali pascitur Algido
Deuota quercus inter, & ilices:
Aut crescit Albanis in herbis

Victima, Pontificum securcis
Ceruice tingetur: nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Parvos coronantem marino
Rore Deos, fragiliq; myrto.
Immunis aram si tetigit manus,
Non sumptuosa blandior hostia
Mollibit auersos Penateis
Farre pio, & saliente mica.

IN AVAROS, MINANS RELINquédas esse diuitias indigno heredi, p luxuriã omnia consumpturo: vt quia male parta, male dilabuntur.

Ode XXIIII. Dicolos distrophos: vt, Sic te diua potens Cypri.

– – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –

INtactis opulentior
Thesauris arabum, & diuitis Indiæ,
Cæmentis licet occupes
Tyrrhenum omne tuis, & mare Ponticum:
Si figit adamantinos
Summis verticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu,
Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythæ,
Quorum plaustra vagas ritè trahunt domos,
Viuunt: & rigidi Getæ,
Immetata quibus iugera liberas
Fruges, & Cererem ferunt:

Inuehitur in insanam hominũ auaritiam, qui per fas & nefas omnia inuadãt, terram & mare ædificiis implent, quum illa nihil profutura sint quum aderit mortis necessitas, feliciores esse Scythas, qui plaustris, eis cumaguntur, & e medio viuunt, neque vltra quã satis est ad viati cum suum affectant.

Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat sorte vicarius.
Illhic matre carentibus
Privignis mulier temperat innocens
Nec dotata regit virum
Coniux: nec nitido fidit adultero.
Dos est magna, parentum
Virtus, & metuens alterius viri
Certo fœdere castitas.
Et peccare nefas, aut pretium est mori:
O quisquis volet impias
Cædis, aut rabiem tollere civicam:
Si quæret pater urbium
Subscribi statuis, indomitam audeat
Refrenare licentiam
Clarus post genitis quatenus, heu nefas,
Virtutem incolumen odimus,
Sublatam ex oculis quærimus invidi.
Quid tristes querimoniæ,
Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vanæ proficiunt, si neque fervidis.
Pars inclusa caloribus
Mundi, nec Boreæ finitimum latus,
Duratæq; solo nives
Mercatorem abigunt: horrida callidi
Vincunt æquora nautæ.
Magnum pauperies opprobrium, iubet

Quid ad posse ros gloriā quærunt, peccandi licentiam, & habendi cupiditatem coercent ne esse est, unde cetera ex fonte omnia mala promanant. Si quidem qui pauperem, ut malitatem, aliquod exhorrent, nihil non facient vel illam effugiant, de virtute autem, sonere solo nihil curant.

Q uidnis & facere, & pati
Virtutisq; viam deserit arduæ.
Vel nos in Capitolium,
Q uò clamor vocat, & turba fauentium?
Vel nos in mare proximum
Gemmas, & lapides, aurum & inutile,
Summi materiam mali,
Mittamus, scelerum si bene pœnitet,
Eradenda cupidinis
Praui sunt elementa: & teneræ nimis
Mentes asperioribus
Formandæ studijs, nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer:
Venariq, timet, ludere doctior,
Seu Græco iubeas trocho,
Seu malis, vetita legibus alea.
Cum periura patris fides
Consortem socium fallat, & hospitem:
Indignoq; pecuniam
Hæredi properet: scilicet improbæ
Crescunt diuitiæ: tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.

Quum, inquit, auaritiam conflet esse bonis moribus pestilentissimã, quin eã penitus abiciamus, & eius studium ex animis iuuenũ euellamus grauibus exemplis & bonis disciplinis?

AD BACCHVM, PETENS VT SE in suorum nemora secreta ducat, vbi numine eius repletus Cæsaris Augusti laudes canat.

Ode XXV. Dicolos distrophos: vt, Sic te diua potens Cypri.

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

> Allegoricè [illegible] tantam [illegible] Cæsaris [illegible] tem, ut eius lau des non [illegible] uelit confe [illegible] [illegible] Bacchi [illegible] [illegible] facultatis [illegible] successum [illegible] transferatur, [illegible] ubi ab illo [illegible] insinuatur, ipse enim deus est mulieris & poetis propitius.

QVò me Bacche rapis tui
Plenum? quæ nemora, & quos agor in specus
Velox mente noua? quibus
Antris egregij Cæsaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inserere, & concilio Iouis?
Dicam insigne, recens, adhuc
Indictum ore alio, non secus in iugis
Ex somnis stupet Euhyas,
Hebrum prospiciens, & niue candidam
Thracen, ac pede barbaro
Lustratam Rhodopen: ut mihi deuio
Ripas, & uacuum nemus
Mirari libet, ò Naiadum potens,
Baccharumq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos.
Nil paruum, aut humili modo,
Nil mortale loquar. dulce periculum est
Ó Lenææ sequi deum
Cingentem uiridi tempora pampino.

AD VENEREM, QVÓD VELIT IL*li lyram consecrare, & amare desinere, rogans, ut uel una amoris plaga superbam percutiat Chloen.*

Ode XXVI. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum,*

– – u – – – u u – u u
– – u – – – u u – u –
– – u – – – u – –
– u u – u u – u – u

Vixi

VIxi puellis nuper idoneus,
Et militaui non sine gloriæ:
Nunc arma, defectumq; bello
Barbiton hic Paries habebit:
Læuum marinæ qui Veneris latus
Custodit, hic hic ponite lucida
Funalia, & vectes, & arcus
Oppositis foribus minaceis.
O, quæ beatam diua tenes Cyprum, &
Memphim carentem Sithonia niue
Regina, sublimi flagello
Tange Chloen semel, arrogantem.

Suspendit lyram suam Veneri, ve luti inutilis emeritus iam, & fractus, qui rolit amplius Martē experiri, innuens seuelle amoris vale dicere.

AD GALATEAM NAVIGATVRAM, eam deterrens à nauigatione exemplo Europæ.

Ode XXVII. Tricolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris niuis, atque diræ.

– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

IMpios parræ recinentis omen
Ducat, & prægnans canis, aut ab agro
Raua decurrens lupa Lanuuino,
Fætaq; vulpes:
Rumpat & serpens iter institutum,
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit mannos. ego quid timebo
Prouidus auspex?
Antè quàm stantes repetat paludes
Imbrium diuina auis imminentum,

Mira arte Galateam amicā ab instituto itinere reuocare conatur, nam vt facilius persuadeat quibus fatis alias potius & impios, quam illa inuisitatū iter optat, & mox periculum offerent. Nam ex signis quibusdam tempestatem imminere aut quā

hostibus im-
catur, vostremo
Euro
plo; hæc nõ ef-
fe illi tempestãs
mare af
ne ne Austro fi-
dendum, ma
gis quam Euro-
sæta
mirabilius vide-
batur.

O fren cornum prece fusitabo
Solis ab ortu.
Sit licet flexa Caricæque nauis,
Et Cretem or nostri Galatea viuas:
Teq; nec lenis vetet ire picus,
Nec vaga cornix.
Sed vides quanto trepidet tumultu
Pronus Orion: Ego quid ut ater
Adriæ noui sinus, & quid altus
Peccet Iapyx,
Hostium vxores puerique cæcos
Sentiant motus orientis Austri, &
Aequoris nigri fremitum, & trementes
Verbere ripas.
Sic & Europæ niueum doloso
Credidit tauro latus, & scientem
Belluis pontum, mediasq; fraudes
Pallut audax.
Nuper in pratis studiosa florum, &
Debitæ Nymphis opifex coronæ
Nocte sublustri, nil, Astra præter
Vidit & vndas.

Europes oratio
vehementissima,
& artificiosissi-
ma: qua affectus
muliebres mire
exprimit.

Quæ simul centum tetigit potentem
Oppidis Creten: pater o relictum
Filiæ nomen pietasq; dixit
Victa furore:
Vnde quò venimus vna mors est
Virginum culpæ vigilans ne ploro
Turpe commissum, an vitijs carentem
Ludit imago.

Vinæ, quæ porta fugiens eburna
Somnium dicitur mel ac ne falsus
Ire per longo fugiant recentes
Carpere florem
Si quis infamem mihi nunc iuuencum
Dedat ut cilicerare ferro &
Frangere enitar modo malitum amati
Cornua tauri.
Impudens liceat patrios penates:
Impudens Orcum moror, O deorum
Si quis hæc audis, vtinam inter errem
Nuda leones
Antè quàm turpis macies decentes
Occupet malas teneras, & color
Defluat præda, speciosa quæro
Pascere tigres
Vilis Europe pater vrget absens:
Quid moror cessas? potes hac ab orno
Pendulum zonæ tenere te juuenta,
Lædere collum.
Sæue te rupes & acuta leto
Saxa delectant age te procellæ
Crede velocissimi herile mauis
Carpere pensum.
Regius sanguis dominæq; tradi
Barbaræ pelex aderat querenti
Perfidum ridens Venus, & remisso
Filius arcu.
Mox vbi lusit satis: Abstineto
Dixit irarum, calidæq; rixæ:

Eburna. Quia Homerus, ac hũc secutus Vergilius, falsa insomnia manes ad superos mittere ait.

Vilis. Ob amissam pudorem ac patris in te odium non est quod vitam diutius jũ mori tibi pati fim obuia sit.

Perfidum epitherum perpetuum, sed hoc loco conuenientissimum.

Cum tibi inuisus laceranda reddet
Cornua taurus.
Vxor inuicti Iouis esse nescis?
Mitte singultus, bene ferre magnam
Disce fortunam: tua sectus orbis
Nomina ducet.

Europa, orbis tertia pars

AD LYDEN, QVÓD FESTO DIE Neptunalium nil potius facturus sit, quàm vinum depromere.

Ode XXVIII. Dicolos distrophos: vt, sic te diua potens Cypri.

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

Feris Neptuni festum [illegible] vel [illegible] de [illegible] tamen sobrie, vt Vergilius [illegible] non [illegible] tamen [illegible] opprimat.

Festo quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
Lyde strenua Cæcubum,
Munitæq; adhibe vim sapientiæ.
Inclinare meridiem
Sentis, ac veluti stet volucris dies,
Parcis diripere horreo
Cessantem Bibuli Consulis amphoram.
Nos cantabimus inuicem
Neptunum, & viridem Nereidum comas.
Tu curua recines lyra
Latonam, & celeris spicula Cynthiæ
Summo carmine, quæ Cnidon
Fulgentesq; tenet Cycladas, & Paphon
Iunctis visit oloribus.
Dicetur merita nox quoque vænia.

AD MECOENATEM

inuitans eum ad epulas.

Ode XXIX. *Tricolos tetrastrophos vt, Vides vt alta stet niue candidum.*

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ – ∪
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

TYrrhena regum progenies, tibi
Non ante verso lene merum cado
Cum flore mecœnas rosarum, &
Pressa tuis balanus capillis
Iandudum apud me est. eripe te moræ
Ne semper vdum Tybur, & Esulæ
Decliue contempleris aruum, &
Telegoni iuga parricidæ,
Fastidiosam desere copiam, &
Molem propinquam nubibus arduis,
Omitte mirari beatæ
Fumum, & opes, strepitumq; Romæ.
Plerunque gratæ diuitibus vices,
Mundæq; paruo sub lare pauperem
Cœnæ, sine aulæis, & ostro
Sollicitam explicuere frontem.
Iam clarus occultum Andromedes pater
Ostendit ignem: iam procyon furit,
Et stella vesani Leonis,
Sole dies referente siccos.
Iam pastor vmbras cum grege languido,

Inuitat Mecoenatem ad conuiuium quod illi instruxerat cum amphora delicatissimi vini & vnguentis, inuitetq; ne grauetur paululum [illegible]. Nam licet amplior sit fortuna nō ingratam tamen illi vicissitudinem rerum futuram neque diuiti mundam [illegible] ita [illegible] instante [illegible] vt vrbe [illegible] & re publicis negotiis [illegible] bone valetudini [illegible] esse [illegible] esse [illegible] vt pru[illegible] tenacissi-

mus autem qui non ex fortuna pendet, sed ita se ipsum cõparauit, vt quicquid accideritl oc se rat imperturbato animo.

Riuumq. fr.lu. qperit & horridi
Dunreta Syluamicareiq.
Ripa vagis tacitur na ventis.
Tu ciuitatem quis deceat status,
Curas & vrbi sollicitus times,
Quid Seres, & regnata Cyro
Bactra parent, Tanaisq. discors.
Prudens futuri temporis exitum
Caliginose nocte premit Deus:
Ridetq. si mortalis vltra
Fas trepidat quod adest memento
Componere æquus cætera fluminis
Ritu feruntur, nunc medio alueo
Cum pace dilabentis Hetruscum
In mare, nunc lapides adæjos,
Stirpesq. raptas, & pecus, & domos
Voluentis vnà, non sine montium
Clamore, vicinæq. syluæ,
Cum fera diluuies quietos
Irritat amnes. Ille potens sui,
Lætusq. deget, cui licet in diem
Dixisse vixi cras vel atra
Nube polum pater occupato,
Vel sole puro: non tamen irritum
Quodcunque retrò est. efficiet: neque
Diffinget, infectumq. reddet,
Quod fugiens semel hora vexit.
Fortuna sæuo læta negotio, &
Ludum insolentem ludere pertinax,

Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alii benigna.
Laudo manentem: si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit, & mea
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem sine dote quæro.
Non est meum si mugiat Africis
Malus procellis, ad miseras preces
Decurrere, & votis pacisci
Ne Cypriæ, Tyriæque merces
Addant avaro divitias mari.
Tunc me biremis præsidio scaphæ,
Tutum per Ægæos tumultus
Aura feret, geminusque Pollux.

AD MELPOMENEN, QVOD carmen suum magis duraturum sit, quàm regum pyramides.

Odo XXX. Monocolos: vt, Mecœnas atavis edite regibus.

– – ∪∪ – – ∪∪ – ∪∪

EXegi monumentum ære perennius,
Regalique situ Pyramidum altius:
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, & fuga temporum.
Non omnis moriar, multaque pars mei
Vitabit Libitinam: usque ego postera
Crescam laude recens dum Capitolium
Scandet cum tacita virgine pontifex.

Absolutis tribus carminum libris fit diuturniorem famā partam sit, quā si in eius memoriam ereē statuē aut Pyramides Aegyptiorū regum sepulchra erigerentur, immortalem enim futurā prædicat

Dicar, qua violens obstrepit Aufidus,
Et qua pauper aquæ Daunus agrestium
Regnator populorum, ex humili potens
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxisse modos. sume superbiam
Quæsitam meritis, & mihi Delphica
Lauro cinge volens Melpomene comam.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER IIII.

AD VENEREM, QVÓD IAM *quinquaginta annos natus indecenter res amatorias scribere cogatur ab Augusto.*

Ode I. Dicolos distrophos: vt, sic te diua potens Cypri.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

NTERMISSA Venus diu
Rursus bella moues. parce precor, precor.
Non sum qualis eram bonæ
Sub regno Cynaræ: desine dulcium
Mater sæua cupidinum
Circa lustra decem flectere mollibus
Iam durum imperijs, abi
Quò blande iuuenum te reuocant preces.

Rogatus ab Augusto vt in Drusi privigni sui gratiam quarentum abeunt cederet, excusat se quod quinquagenarius quum sit, alienus sit a rebus amatoriis & lyrico carmine, hortaturque Venerem, vt se

Tempestiuus in domo
Pauli purpureis ales oloribus
Comessabere Maximi
Si torrere iecur quæris idoneum.
Nanque & nobilis, & decens
Et pro solicitus non tacitus reis,
Et centum puer artium
Late signa feret militiæ tuæ.
Et quandoque potentior
Largis muneribus riserit æmuli.
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream sub trabe Cypria.
Illhic plurima naribus
Duces thura: lyreq; & Berecyntiæ
Delectabere tybiæ
Mistis carminibus non sine fistula.
Illhic bis pueri die
Numen cum teneris virginibus tuum,
Laudantes, pede candido
In morem Salium ter quatient humum.
Me nec fœmina, nec puer,
Iam nec spes animi credula mutui,
Nec certare iuuat mero,
Nec vincire noui tempora floribus,
Sed cur heu Ligurine, cur
Manat rara meas lacryma per genas?
Cur facunda parum decoro
Inter verba cadit lingua silentio?
Nocturnis ego somnis

relicto, Paulum Maximum accedat, iuuenē formosum & nobilem, eloquentia præterea & opibus potentem, qui in ea re plurimum possit, se vero per ætatem prorsus ineptū ad huiusmodi nugas confitetur.

Iam captum teneo, iam volucrem sequor
Te per gramina Martij
Campique per aquas durè volubiles.

AD ANTONIVM IVLIVM, DE *laudibus Pindari lyrici poetæ.*

Ode II. Dicolos tetrastrophos: vt, *Iam satis terris nivis, atque diræ.*

⏑ – – ⏑ ⏑ ⏑ – –
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – –

Scribit Antonio M. Antonii filio Pindarum poetam omnibus modis inimitabilem, ob incredibilem rerum & verborum copiam, qua velut torrens exundabat, quum seu Pœnas scribat, seu heroes & sacrorum certaminum victores laudet, seu epithalamia, vel quæuis alia scribat. Iam igitur exponit, ait ad eum ferri se vero spiritu, & ita scribere, & pro ingenii sui modulo versus

Pindarum quisquis studet æmulari
Iule, ceratis ope Dædalea
Nititur pennis, vitreo daturus
Nomina ponto.
Monte decurrens velut amnis, imbres
Quem super notas aluere ripas,
Feruet, immensusq; ruit profundo
Pindarus ore,
Laurea donandus Apollinari,
Seu per audaces noua dithyrambos
Verba deuoluit, numerisq; fertur
Lege solutis:
Seu deos, regesq, canit, deorum
Sanguinem: per quos cecidere iusta
Morte centauri, cecidit tremendæ
Flamma Chimeræ:
Siue, quos Elea domum reducit

Palma cœlestis, pugilem ue, equum'ue
Dicit, & centum potiore signis
Munere donat:
Flebilis sponsæ iuuenem'ue raptum
Plorat: & vires, animumq;, moresq;
Aureos deducit in ista, nigroq,
Inuidet Orco.
Multa Dyrceum leuat aura cygnum,
Tendit Antoni quotiens in altos
Nubium tractus, ego apis Matinæ
More, modoq;
Grata carpentis thymo per laborem
Plurimum, circa nemus, uuidiq;
Tiburis ripas operosa paruus
Carmina fingo.
Concinnes maiore poeta plectro
Cæsarem: quandoque trahet feroces
Per sacrum clium merita decorus
Fronde Sicambros.
Quo nihil maius, melius'ue terris
Fata donauere, bonique diuis:
Nec dabunt quamuis redeant in aurum
Tempora priscum.
Concinnes lætosq. dies, & vrbis
Publicum ludum, super impetrato
Fortis Augusti reditu forumq;
Litibus orbum.
Tum meæ si quid loquar audiendum,
Vocis accedet bona pars: * & o Sol

scribere, quare se Antonio cedere, qui Augusti laudes felicius possit tractare, vtpote poeta eximius.

* alias, ego

sol, vt sit sensus ego felix recepto Cęsare meo canarem adatum o dies festa fausta, quę illum nobis incolumem reddidisti.

Pulcher, ô laudande, canam recepto
Cæsare fœlix.
Tuq; procedis, iò triumphe,
Non semel dicemus, iò triumphe,
Ciuitas omnis, dabimusq; diuis.
Thura benignis:
Te decem tauri, totidemq; vaccæ,
Me tener soluet vitulus relicta
Matre, qui largis iuuenescit herbis
In mea vota:
Fronte curuatos imitatus igneis
Tertium lunæ referentis ortum,
Qua notam duxit niueus videri,
Cætera fuluus.

AD MELPOMENEM, NON POSSE *studio poetico deditum alij rei vacare. hinc de laudibus deorum.*

Ode III. Dicolos distrophos: vt, *Sic te diua potés Cypri.*

– – – ∪ ∪ – ∪ ∪

– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪

sus fert ac- [illegible] & gloriam ubi compareret, in hoc tot [illegible],

QVem tu melpomene semel
Nascentem placido lumine videris,
Illum non labor Isthmius
Clarabit pugilem: non equus impiger
Curru ducet Achaico
Victorem: neque res bellica Delijs
Ornatum folijs ducem,
Quòd regum tumidas contuderit minas,
Ostendet Capitolio.

Sed quæ Tibur aquæ fertile perfluunt,
Et spissæ nemorum comæ,
Fingent Aeolio carmine nobilem.
Romæ principis vrbium
Dignatur soboles inter amabileis
Vatum ponere me choros:
Et iam dente minus mordeor inuido.
O testudinis aureæ
Dulcem quæ strepitum Pieri temperas:
O mutis quoque piscibus
Donatura cygni, si libeat, sonum.
Totum muneris hoc tui est.
Quòd monstror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ:
Quòd spiro, & placeo, si placeo, tuum est.

DE LAVDIBVS DRVSI.

Ode IIII. Tricolos tetrastrophos: vt, *Vides vt alta stet niue candidum.*

– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

Valem ministrum fulminis alitem,
Cui rex deorum regnum in aueis vagas
Permisit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim iuuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inscium:
Verniq; iam nimbis remotis

nec rei culpi-
am alteri fi de-
at non tristi is
Ifilimus, Eleis
Olympicis aut
eiusmodi certa-
minibus.

Drusum Ger-
[illegible]
Ibrim, [illegible]
[illegible]
tis nominibus.
Nam [illegible]
tos. Vnde ico-
gentem [illegible]
simam [illegible]
ait: perinde, at

que aquila vi-
tam predam in-
uadere solet, ho
stes autem eo vt
[illegible]
mu essent, ita tre
[illegible]
prea viso leone
in se irrisente.
Commendat &
a tacentibus in-
stitutione. Nam
hoc partim de-
bere ait Augu-
sto, cuius di ci-
plina & educa-
tione ad tantam
virtutem perue-
[illegible]
Claudiorum ex
qua natus est fa-
mi ie, sed ma-
xime bonis dis-
ciplin[illegible].
Quid autē pre-
stiterit ea famili-
a, vel vnus
Claudius Nero
satis declarauit,
quem apud Met
[illegible]
Hasdrubalē cō-
tingenti exercitu
tanta dexte-
[illegible] vi
frater Annibal
qui vicinus erat
non sensisset, ni-
si post proiectū
caput Hasdruba
lis ante eius pe-
[illegible]
ria populo Ro-

Inclino docuere nato
Venit pauentem: mox in ouilia
Demittit hostem vt [illegible] impetus,
Nec in relinquere aratoribus
Est mor dapi atque pugnæ:
Quales ire lenis capra ipsius
Intentat filio [illegible] ab vbere
Iam lasciuit apud [illegible] leonem
Deterso pecoris vidit:
Videre Rhætis [illegible] alpicus
Drusus recentum & vandelici: quibus
Mos vnde [illegible] per omne
Tempus [illegible] sfecuri
Dextra obuia mere [illegible] distulit.
Nec fore [illegible] est o [illegible] sed dii,
Lateq; victrices cateruæ
Consilio iuuenis reuinctæ
Sensere qui dirum [illegible] quid ad [illegible] les
Nutrita fe[illegible] penetralibus
Po[illegible] quo paternus
In [illegible] amor in Nerones.
Forte creantur fortibus et bonis,
Est in iuuenci [illegible] ne eam patrum
Virtutem: nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.
Doctrina sed vim promouet insitam,
Rectique cultus pectora roborant.
Vtcumque [illegible] ceteros
Dedecorant bene nata culpis.

Quid debeas, o Roma Neronibus
Testis Metaurum flumen, & Hasdrubal
Deuictus, & pulcher fugatis
Ille dies Latio tenebris,
Qui primus alma risit adorea.
Dirus per vrbes afflauit Italas,
Ceu flamma per tedas, vel Eurus
Per Siculae quatit vndas
Post hoc secundis vsque laboribus
Romana pubes creuit, & impio
Vastata pomorum tumultu
Lana deos habuere rectos.
Dixitq. tandem perfidus Annibal
Cerui luporum prædi rapacium
Sectamur vltro quos opimus
Fallere & effugere est triumphus.
Gens quæ cremato fortis ab Ilio
Iactata Tuscis æquoribus sacra,
Natosq., maturosq. patres
Pertulit Ausonias ad vrbes.
Duris vt ilex tonsa bipennibus
Nigræ feraci frondis in Algido
Per damna, per cædes ab ipso
Ducit opes, animumq. ferro.
Non hydra secto corpore firmior
Vnci dolentem creuit in Herculem
Monstrum, quod ante victoriae Colchi
Maius, Lernaeae Tyrinthius.
Mersit profundo, pulchrior euenit.

manno rem pere
[illegible]
Ile ex Italia.

Luſtire, multa proruet integrum
Cum laude victorem, geretq;
Prælia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuntios
Mittam ſuperbos: occidit, occidit
Spes omnis, & fortuna noſtri
Nominis, Haſdrubale interempto.
Nil Claudiæ non efficient manus:
Quas & benigno numine Iuppiter
Defendit, & curæ ſagaces
Expediunt per acuta bella.

AD AVGVSTVM DIVTIVS IN *transmarinis prouincijs morantem.*

Ode V. Dicolos tetraſtrophos: vt, *Scriberis Vario fortis, & hoſtium.*

— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑
— — — ⏑ ⏑ — ⏑ —

Scribit ad Auguſtum, qui a ſe natum in Hoc miſſis legatis pollicitus ſe breui rediturum, diutius quam oportebat morabatur. Reuocat igitur eum miro conuitio, ſimulque laudibus vehit, nam ait populum Romanum non ſecus eius abſentia affici, ac matrem charis-

Diuis orte bonis, optime Romulę
Cuſtos gentis, abes iam nimium diu:
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio, redi.
Lucem reddem tuæ dux bone patriæ.
Inſtar veris enim vultus vbi tuus
Affulſit, populo gratior it dies
Et ſoles melius nitent.
Vt mater iuuenem, quem Notus inuido
Flatu Carpathy trans maris æquora
Cunctantem

Cunctantem spatio longius anno
Dulci detinet à domo:
Votis omnibusq;, & precibus vocat,
Curtho nec faciem littore dimouet:
Sic desiderijs ictta fidelibus
Quærit patria Cæsarem.
Tutus bos etenim rura perambulat:
Nutrit rura Ceres, almaq; faustitas:
Pacatum volitant per mare nauitæ:
Culpari metuit fides.
Nullis polluitur castra domus stupris:
Mos, & lex maculosum edomuit nefas:
Laudantur simili prole puerperæ:
Culpam pœna premit comes.
Quis Parthum paueat? quis gelidu Scythen
Quis, Germania quos horrida parturit,
Fœtus incolumi Cæsare? quis feræ
Bellum curet Iberiæ?
Condit quisque diem collibus in suis,
Et vitem viduas ducit ad arbores.
Hinc ad vina redit lætus, & alteris
Te mensis adhibet Deum.
Te multa prece, te prosequitur mero
Diffuso pateris: & laribus tuum
Miscet numen, vti Græcia Castoris,
Et magni memor Herculis.
Longes o vtinam dux bone ferias
Præstes Hesperiæ, dicimus integro
Sicci manè die: dicimus vnidi

simi filii absentis desiderio tenetur, eiusque patientia, vt discessu hyeme, veris amoenitate animos omnium exhilarari, ait eius opera pacem vbiq; restituam, vt nemo sit qui dē vllis superiis quē leges integerrime administrantur prouide non esse, quod diuitiis differat reditum ad suos.

Cum Sol Oceano subest.

AD APPOLLINEM ET *Dianam carmen seculare.*

Ode VI. Dicolos tetrastrophos: vt, *Iam satis terrarum,atque diræ.*

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

Hymnus in laudem Appollinis & Dianæ, quem Iudis secularibus scripsit, qui centesimo quoque anno celebrabatur, item a pueris & ingenuis puellis in eorum laudem cani postulat. Laudat autem apollinem quod de Niobes filius & Tityo in matrem Latonam contumelioso sumpserit supplicium, quod Achillem alioqui iniuitium apud Troiam cõfecerit, quod citharam & musicam inuenerit a quo denique se ingenium, & artem poeticam accepisse fatetur Dianam laudat quod cum eandem sit cum Luna & Cerere,

Diue,quem proles Niobæa magnæ
Vindicem linguæ, Tityosq; raptor
Sensit,& Troiæ prope victor altæ
Phthius Achilles,
Cæteris maior,tibi miles impar:
Filius quamuis Thetidos marinæ
Dardanas turreis quateret remenda
Cuspide pugnax.
Ille mordaci velut icta ferro
Pinus,aut impulsa cupressus Euro
Procidit late,posuitq; collum
Puluere Teucro.
Ille non inclusus equo Mineruæ
Sacra mentito,male feriatos
Troas,& lætam Priami choreis
Falleret aulam:
Sed palàm captis grauis,heu nefas,heu,
Nescios fari pueros Achiuis
Vreret flammis etiam latentes
Matris in aluo:

Ni tuis victus, Veneriq; gratæ
Vocibus, diuûm pater annuisset
Rebus Æneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen Thaliæ
Phœbe, qui Xantho lauis amne crineis,
Dauniæ defende decus Camœnæ
Lenis agyeû.
Spiratum Phœbus mihi, Phœbus artem
Carminis, nomenq; dedit poetæ.
Virginum primæ, pueriq, claris
Patribus orti,
Deliæ tutella deæ, fugaceis
Lyncas, & ceruos cohybentis arcu,
Lesbium seruate pedem, meiq;
Pollicis ictum:
Rite Latonæ puerum canentes,
Rite crescentem face noctilucam,
Prosperam frugum, celeremq; pronos
Voluere menseis.
Nupta tam dices, ego dis amicum,
Seculo festas referente luces,
Reddi carmen docilis modorum
Vatis Horati.

noctí præsit, & mensibus, fruges vegetet, alatq; que.

AD TORQVATVM, NOTANS PER *temporis descriptionem rerũ omnium vicissitudinem.*

Ode VII. Dicolos distrophos. Primus quisq; versus est Heroicus hexameter cataleticus: qualis, Laudabunt aly claram Rhodon, aut Mitylenen, hoc modo:

Dif̃ugere – gere niues – ⏑ ⏑ ūes redé – ⏑ ⏑ ūnt tam – – grā
minā – ⏑ ⏑ cāmpis – –

Secundus quisque est Dactylicus Archilochius dimeter hypercatalecticus, constans duobus dactylis, & syllaba, hoc modo:

arbori – ⏑ ⏑ busquē cō – ⏑ ⏑ mæ –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – – ⏑ ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –

Offendit ex rerum & temporum mutatione vita te vsq; in mortem admonet nihil esse, vita nostra ne desideratis, ne ob ne rerum. Nam vt illa certissimo imperata feruntur, ita homines ad interitum tendunt, nisi quod tempora matura successione reparantur, homines vero vbi semel ceciderint nunquam resurgunt, & quidem quando perituri sint, incertum est,

DIffugere niues: redeunt tam gramina campis,
Arboribusq; comæ
Mutat terra vices: & decrescentia ripas
Flumina pretereunt.
Gratia cum Nymphis geminisq; sororibus audet
Ducere nuda choros.
Immortalia ne speres monet annus, & almum
Quæ rapit hora diem.
Frigora mitescunt Zephyris: ver proterit æstas
Interitura, simul
Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox
Bruma recurrit iners:
Damna tamen celeres reparant cœlestia lunæ
Nos vbi decidimus,
Quò pius Aeneas, quò Tullus dives, & Ancus:
Pulvis & vmbra sumus.
Quis scit an adijciant hodiernæ crastina * summæ
Tempora Di superi?
Cuncta manus auidas fugient heredis amico
Quæ dederis animo.
Cum semel occideris, & de te splendida minos

* vite

Fecerit arbitria:
Non Torquate genus, non te facundia, non te
Restituet pietas.
Infernis neque enim tenebris Diana pudicum
Liberat Hyppolytum:
Nec Lethæa valet Theseus obrumpere charo
Vincula Perithoo.

AD MARTIVM CENSORINVM.

nihil esse quod homines magis immortales reddere possit, quàm carmina.

Ode VIII. Monocolos: vt, Mecœnas atauis edite regibus.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

DOnarem poteras, grataq; commodis
Censorine meis æra sodalibus:
Donarem tripodas, premia fortium
Graiorum: neque tu pessima munerum
Ferres, diuite me scilicet artium,
Quas aut Parrasius protulit, aut Scopas,
Hic saxo liquidis ille coloribus
Solers nunc hominem ponere, nunc deum.
Sed non hæc mihi vis: non tibi talium
Res est, aut animus deliciarum egens.
Gaudes carminibus: carmina possumus
Donare, & pretium dicere muneri.
Non incisa notis marmora publicis,
Per quæ spiritus, & vita redit bonis
Post mortem ducibus: non celeres fugæ,
Reiectæq; retrorsum Annibalis minæ,

Scribit Censorino secuperè amicos liberalitate & beneficiis demereri: verũ pro sua temeritate nõ posse statuas, tripodas vasa argentea & pretiosa ornamenta elargiri, tantum carmina posse donare: ex quibus tamen non minus quam ex titulis & imaginibus boni viri illustrantur: quẽadmodum Scipio Africanus ab ennio, Romulus Aeacus à poetis &c. sic ig

moribus diuinitate donati. Sic Hercules, Castor, & Pollux in deorũ numerum relati sunt.

Non incendia Carthaginis impiæ
Eius, qui domita nomen ab Africa
Lucratus redit, clarius indicant
Laudes, quàm Calabræ pierides: neque
Si chartæ sileant, quod bene feceris,
Mercedem tuleris. Quid foret Iliæ,
Mauortisq; puer, si taciturnitas
Obstaret meritis inuida Romuli?
Ereptum Stygis fluctibus Aeacum
Virtus, & fauor, & lingua potentium
Vatum diuitibus consecrat insulis.
Dignum laude virum Musa vetat mori:
Cœlo Musa beat. sic Iouis interest
Optatis epulis impiger Hercules.
Clarum Tyndaridæ sydus ab infimis
Quassas eripiunt æquoribus rates.
Ornatus viridi tempora pampino
Liber vota bonos ducit ad exitus.

AD MARCVM LOLIVM, AFfirmans immortalia fore sua scripta.

Ode IX. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet niue candidum.

– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – –

Modeste Lollio immortalitatem carmine suo pollicetur: nam vt non sit sum-

Ne forte credas interitura, quæ
Longe sonantem natus ad Aufidum
Non antè vulgatas per artes

Verba loquor sociandа chordis.
Non, si priores Maeonius tenet
Sedes Homerus: Pindaricae latent,
Caeeq;, & Alcaei minaces,
Stesicoriq, graues camoenae:
Nec, si quid olim lusit Anacreon,
Deleuit aetas: spirat adhuc amor,
Viuuntq; commissi calores
Aeoliae fidibus puellae.
Non sola comptos arsit adulteri
Crines, & aurum vestibus illitum
Mirata, regalesq, cultus,
Et comites, Helene Lacaena:
Primus ue Teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non semel Ilios
Vexata: non pugnauit ingens
Idomeneus, Sthenelus ue solus.
Dicenda Musis praelia: non ferox
Hector, vel acer Deiphobus graueis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus puerisq, primus.
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi, sed omnes illacrymabiles
Vrgentur, ignotiq; longa
Nocte, carent quia vate sacro
Paulum sepultae distat inertiae
Celata virtus. non ego te meis
Chartis inornatum silerl,
Tot ue tuos patiar labores

mus aut summis proximus nō tamen de futuram aut iuta scriptis laudem & vitā, quemadmodum neque latet Pindarus, Simonides, alceus, Stesichorus, Anacreon, Sappho, & caeteri, & si Homerus primum locum teneat, & suos longe superet, Carmina tamen aut ēā tam esse vim, vt Helenam, Teucrum, Sthenelum, Hectorem Deiphobum Agamemnonem in morte iuta donauerint, alioqui obscurissimos futuros, vt liquisse laudatore poeta perierint, & si nō minus fortes fuerint, quare & Polionem se velle ait ab oblitione scriptis suis vendicare.

Impune Lolli carpere liuidas
Oblitiones. Est animus tibi,
Rerumq; prudens, & secundis
Temporibus, dubiisq; rectus,
Vindex auaræ fraudis, & abstinens
Ducentis ad se cuncta pecuniæ,
Consulq; non vnius anni:
Sed quoties bonus, atque fidus
Iudex honestum prætulit vtili: &
Reiciet alto dona nocentium
Vultu: & per obstantes caterras
Explicuit sua victor arma.
Non possidentem multa, vocaueris
Recte beatum, rectius occupat
Nomen beati, qui deorum
Muneribus sapienter vti,
Duramq; calet pauperiem pati,
Peiusq; leto flagitium timet.
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire.

IN LIGVRINVM SVPERBVM pulchritudine & donis Veneris, sed aliquando turpem futurum.

Ode X. Monocolos: vt, *Tu ne quesieris scire, nefas quem mihi, quem tibi.*

Monet ne quis ob corporis bona, quæ momentanea sunt & fluxa, superbiat.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

O Crudelis adhuc, & Veneris muneribus potens,
Insperata tuæ cum veniet pluma superbiæ,
Et que nunc humeris inuolitant, deciderint comæ

Nunc & qui color est Punicæ flore prior rosæ,
Mutatus liguritinum in faciem verterit hispidam,
Dices: heu (quoties te speculo videris alterum)
Quæ mens est hodie, cur eadem non puero fuit?
Vel cur his animis incolumes non redeunt genæ?

AD PHYLIDEM, INVITANS
eam ad lætitiam convivij exhibendi natali Mecœnatis.

Ode XI. Dicolos tetrastrophos: vt, Iam satis terris nivis, atque diræ.

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – –

EST mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus est in horto
Phylli nectendis apium coronis:
Est ederæ vis
Multa quæ crineis religata fulges:
Ridet argento domus ara castis
Vincta verbenis, avet immolato
Spargier agno
Cuncta festinat manus huc & illuc
Currit ancillæ pueris puellæ.
Sordidum flammæ trepidant rotantes
Vertice fumum.
Vt tamen noris quibus adnoceris
Gaudijs: Idus tibi sunt agendæ,

Celebratus pro tempore natali Mecœnatis, qui dies erat Idibus Aprilis mēsis, qui Veneri sacer est, invitat Phyllidem amicam ad convivium celebritatē nostro cum apparatu exhibendam, ne quē graveturvenire, quod speret quicquā de amore Telephi Amasissui, nam ille ab alia puella ditiore detinetur, proinde nō esse spē de illo ac ne velle qui

dem eam debere imparem sibi ambire, probat exemplo Phaethontis & Bellerophontis.

Qui diem mensem Veneris marinæ
Findit Aprilem.
Iure sollennis mihi, sanctiorq;
Penè natali proprio: quod ex hac
Luce Mecœnas meus affluentes
Ordinat annos.
Telephum, quem tu petis, occupauit
Non tuæ sortis iuuenem puella
Diues, & lasciua, tenetq; grata
Compede vinctum.
Terret ambustus Phaëthon auaras
Spes: & exemplum graue præbet ales
Pegasus, terrenum equitem grauatus
Bellerophontem:
Semper vt te digna sequare: & vltrà
Quàm licet, sperare, nefas putando,
Disparem vites. age iam meorum
Finis amorum,
(Non enim posthac alia calebo
Fœmina) condisce modos, amanda
Voce quos reddas minuentur atræ
Carmine curæ.

AD VERGILIVM NEGOTIATOREM, inuitans eum ad conuiuia, quòd tempora veris sitim adduxerint.

Luculenta Veris descriptio cũ videlicet floreat Zephyrus, & Venti, & Hirundines circulari, & Pastores apud Tiberim in herbis canere, quà

Ode XII. Dicolos tetrastrophos: vt Scriberis Vario fortis, & hostium.

— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —
— — — ⏑ ⏑ — — ⏑ ⏑ — ⏑ —

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

IAm veris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ lintea Thraciæ,
Iam nec prata regent, nec fluuij strepunt
Hyberna niue turgidi.
Nidum ponit, Itym flebiliter gemens
Infelix auis, & Cecropiæ domus
Aeternum opprobriũ, quòd male Barbaras
Regum est vlta libidines.
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ouium carmina fistula:
Delectantq; Deum, cui pecus, & nigri
Colles Arcadiæ placent.
Adduxere sitim tempora Vergili,
Sed pressum Calibus ducere Liberum
Si gestis, iuuenum nobilium clieni,
Nardo vina merebere.
Nardi paruus onyx eliciet cadum,
Qui nunc Sulpitij accubat horreis,
Spes donare nouas largus, amaraq;
Curarum eluere efficax.
Ad quæ si properas gaudia, cum tua
Velox merce veni non ego te meis
Immunem meditor tingere poculis,
Plena diues vt in domo.
Verum pone moras, & studium lucri:
Nigrorumq; memor, dum licet, igni nunc
Misce stultitiam consilijs breuem:

imitat Virgilij Myropolam, vt ęstu iam appetente, & sitim prouocante, ad compotationem, sed ea conditione, vt si Galeni velit biberre vnguentos emat, se enim non posse id gratis ob paupertatẽ præbere.

Dulce est desipere in loco.

IN LYCEN, ANVM FACTAM *fastidire à iuuenibus.*

Ode XIII. Tricolos tetrastrophos: vt, Quis nitidus gracilis te puer in rosa.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – – ⏑ ⏑ – –
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ –

Infelicat Lyce meretrici quàm supra barbaram ac grassatrix quæ fuerat, quod se inhumaniter exclusserat, & iuuenis insolenter se gesserat erga omnes amatores, verum iam vetula, vicissim fastidiretur ab iis, quos olim tam superbe rejecerat, dis nimirum id ad entibus, vt ad decrepitam statè vejut in Fœnâ reseruaretur.

AVdiuere Lyce Dy mea vota: Dy
Audiuere Lyce, fis anus, & tamen
Vis formosa videri:
Ludisq;, & bibis impudens,
Et cantu tremulo pota Cupidinem
Lentum sollicitas ide virentis, &
Doctæ psallere Chiæ,
Pulchris excubat in genis.
Importunus enim transuolat aridas
Quercus, & refugit, te, quia luridi
Dentes, te quia rugæ
Turpant, & capitis niues.
Nec Coæ referunt iam tibi purpuræ,
Nec clari lapides tempora, quæ semel
Notis condita fastis,
Inclusit volucris dies.
Quò fugit Venus heu? quóue color decens?
Quò motus? quid habes illius, illius?
Quæ spirabat amores,
Quæ me surpuerat mihi?

Felix post Cynaram, notaq; & artium
Gratarum facies: sed Cynaræ breueis
Annos fata dederunt,
Seruatura diu parem
Cornicis vetulæ temporibus Lycen,
Possint vt iuuenes visere feruidi
Multo non sine risu
Dilapsam in cineres facem.

AD AVGVSTVM, OSTENDENS *neq; à senatu, neq; à populo dignos illi vnquam pro meritis honores reddi posse.*

Ode XIIII. *Tricolos tetrastrophos ut, Vides vt alta stet niue candidum.*

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ – ∪
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

Commemorat res ab Augusto gestas velut per catalogum quẽdam, cuius tantum esse virtutem & in Rem- [illegible] ut [illegible] ne [illegible] Siquidem eius au[illegible] dius Vindeli[illegible] tes Alpinas in

QVæ cura patrum, quæue Quiritum
Plenis honorum muneribus, tuas
Auguste virtutes in æuum
Per titulos memoresq; fastos
Aeternet? ò qua sol habitabileis
Illustrat oras maxime principum,
Quem legis expertes Latinæ
Vindelici didicere nuper,
Quid Marte posses, milite nam tuo
Drusus Genaunos, implacidum genus,
Brennosq; veloces & arceis
Alpibus impositas tremendis,

Romanorũ potestate redegit: eios copias ac opibus Tiberius Rhoetos, Pannonias, Dalmatas [illegible] Germanis [illegible] Aegyptum, Cantabros, Scythas [illegible] Hispania, Scythas [illegible] Parthos [illegible]

Deiecit acer plus vice simplici
Maior Neronum mox grauè prælium
Commisit, immanesq. Rhœtos
Auspicio pepulit secundis:
Spectandus in certamine Martio:
Deuota morti pectora liberæ
Quantos fatigarit ruinis:
Indomitas prope qualis vndas
Exercet Auster Pleiadum choro
Scindente nubes, impiger hostium
Vexare turmas, & frementem
Mittere equum medios per igneis,
Sic tauri formis voluitur Aufidus,
Qui regna Dauni perfluit Appuli,
Cum sæuit, horrendumq; cultis
Diluuiem minitatur agris:
Vt barbarorum Claudius agmina
Ferrata vasto diruit impetu:
Primosq., & extremos metendo
Strauit humi sine clade victor:
Te copias, te consilium, & tuos
Præbente diuos nam tibi, quo die
Portus Alexandrea supplex,
Et vacuam patefecit aulam,
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus.
Laudemq., & optatum peractis
Imperij decus arrogauit.
Te Cantaber non antè domabilis,

Medusq;, & Indus, te profugus Scythes
Miratur, ò tutela præsens
Italiæ, dominæq; Romæ.
Te fontium qui celat origines
Niliusq;, & Ister, te rapidus Tigris,
Te belluosus qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis,
Te non pauentis funera Galliæ,
Duræq; tellus audit Iberiæ.
Te cæde gaudentes Sicambri,
Compositis venerantur armis.

AVGVSTI LAVDES.

Ode XV. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt alta stet nive candidum.

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ – ∪
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

PHœbus volentem prælia me loqui,
Victas & vrbes, increpuit lyra,
Ne parua Tyrrhenum per æquor
Vela darem. tua Cæsar ætas
Fruges & agris retulit vberes.
Et signa nostro restituit Iouis,
Direpta Parthorum superbis
Postibus, & vacuum duellis
Ianum Quirini clausit, & ordinem
Rectum, & vaganti fræna licentiæ
Iniecit, amouitq; culpas,

Excusat, sequod quum in primis cupiat scribere gesta Augusti, ob ingenii stylli exiguitatem non possit, illa enim maiora esse, quam quę lyricis conueniat, nam vt ille inquit, non solum fines Romanum perii ampliauit, sed signa etiam a Parthis ablata restituit, pacem toti orbi peperit, salubrissimis quę instituitis & legibus in pulum ad pristinam integritatem & incorruptos mores reduxit.

Et veteres reuocauit artes:
Per quas Latinum nomen, & Italæ
Creuere vires: famaq;, & imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis, ab Hesperio cubili,
Custode rerum Cæsare. non furor
Ciuilis, aut vis eximet otium:
Non ira, quæ procudit ensis.
Et miseras inimicat vrbes.
Non qui profundum Danubium bibunt,
Edicta rumpent Iulia non Getæ,
Non Seres, infidiæ Persæ,
Non Tanaim prope flumen orti.
Nos q. & profestis lucibus, & sacris
Inter iocosi munera Liberi
Cum prole, matronisq; nostris,
Rite Deos prius apprecati,
Virtutæ functos more patrum ducet,
Lydis remisto carmine tibis,
Troiamq; & Anchisen, & almæ
Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBRORVM IIII.
FINIS.

Q. HO

Q. HORATII FLACCI EPODON LIBER.

AD MECOENATEM, EVNTEM *cum Augusto aduersum Antonium, & Cleopatram.*

Ode I. Dicolos distrophos: *Primus quisq; versus est Iambicus Hipponactium trimeter Acatalectticus constans è sex Iambis, recepto tamen in locis imparibus etiam Spondeo, hoc modo:*

ăcie – bour ∪ – ruta – – tèr ăl ∪ – tăna ∪ – uium ∪∪

Secundus quisq; est Iambicus Archilochius dimeter Acatalectticus, constans quatuor Iambis, recepto tamen in locis imparibus etiam Spondeo, hoc modo.

ămi ∪ – ce pro ∪ – pugna – – cula ∪ ∪

– – ∪ – – – ∪ – ∪ – ∪ ∪

∪ – ∪ – – – ∪ ∪

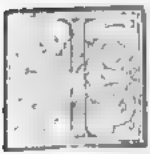

BIS Liburnis inter alta nauium
Amice propugnacula,
Paratus omne Cæsaris periculum
Subire Mecænas tuo.
Quid nos? quibus te vita sit superstite
Iucunda: si contrà grauis:
Vtrum ne missi persequemur otium
Non dulce, ni tecum simul?

[illegible] ad Mecoenatem profe[illegible] cum Au[illegible] [illegible] [illegible] ad bellum naua[illegible] [illegible] Anto[illegible] Cleopatram, in qua [illegible] Poeta de [illegible] salute, scribit eo absente, se nua-

An hunc laborem mente laturi, decet
Quem ferre non molles viros,
Feremusne & te vel per Alpium iuga,
Inhospitalem & Caucasum,
Vel Occidentis usque ad vltimum sinum,
Forti sequemur pectore?
Roget tuum labore quid iuuem meo
Imbellis, ac firmus parum.
Comes minore sum futurus in metu,
Qui maior absenteis habet.
Vt assidens implumibus pullis auis
Serpentium allapsus timet
Magis relictis: non, vt adsit, auxili
Latura plus presentibus.
Libenter hoc, & omne militabitur
Bellum in tuae spem gratiae:
Non vt iuuencis illigata pluribus
Aratra nitantur meis
Pecusue Calabris ante sydus feruidum
Lucana mutet pascua:
Nec vt superni villa candens Tusculi
Circaea tangat moenia.
Satis superque me benignitas tua
Ditauit, haud parauero
Quod aut auarus, vt Chremes, terra premam,
Discinctus aut perdam ut nepos.

VITAE RVSTICAE LAVDES.

Ode II. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑

Beatus, inquit, qui agro a patre relicto contentus, ab omni ambitione abhorret, libera foenore, bello nauigatione, foro, & ciuium fastu.

BEatus ille, qui procul negotijs,
Vt prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur clangore militis truci,
Nec horret iratum mare:
Forumq; vitat & superba ciuium
Potentiorum limina.
Ergo vt adulta vitium propagine
Altas maritat populos:
Aut in reuincta valle mugientium
Prospectat erranteis greges:
Inutileisq; falce ramos amputans,
Feliciores inserit:
Aut prego puro mella condit amphoris,
Aut tondet infirmas oueis:
Vel cum decorum mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit,
Vt gaudet insitiua decerpens pyra,
Certantem & vuam purpuræ:
Quæ muneretur te Priape, & te pater
Syluane tutor finium.
Libet iacere modo sub antiqua ilice,
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ,
Queruntur in syluis aues:
Fonteisq; lymphis obstrepunt manantibus

Fugit a voluptate & amoenitate, quæ æstate, & hyeme captatur ruri.

Somnos quod inuitet leues.
At cum tonantis annus Hybernus Iouis
Imbres niuesq; comparat:
Aut trudit acres hinc & hinc multa cane
Apros in obstantes plagas:
Aut amite leui rara tendit retia,
Turdis edacibus dolos:
Pauidumq; leporem, et aduenam laqueo gruem
Iucunda captat præmia.
Quis non malorum, quas amor curas habet
Hæc inter obliuiscitur?
Quod si pudica mulier in partem iuet
Domum, atq; dulces liberos,
Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis vxor Appuli:
Sacrum vetustis extruat lignis focum
Lassi sub aduentum viri:
Claudensq; textis cratibus lætum pecus,
Distenta siccet vbera:
Et horna dulci vina promens dolio
Dapes inemptas apparet:
Non me Lucrina iuuerint conchylia,
Magnúue rhombus, aut scari,
Si quos Eois intonata fluctibus
Hyems adhoc vertat mare:
Non Afra auis descendat in ventrem meum,
Non attagen Ionicus
Iucundior, quàm lecta de pinguissimis
Oliua ramis arborum,

Aprum [illegible] est, [illegible]

Pans ab vxoris vrbanitate, & probitate.

Eois fluctibus, id est, maris Carpathio, vbi scari frequentissimi alibi rarius capiuntur.

Aut herba lapathi prata amantis, & grauis
Malua salubres corporis:
Vel agna festis cæsa terminalibus,
Vel hœdus ereptus lupo.
Has inter epulas, vt iuuat pastas oueis
Videre properantes domum:
Videre fessos vomerem inuersum boues
Collo trahentes languido:
Positosq; vernas, ditis examen domus.
Circum renidentes lares.
Hæc vbi locutus, fœnerator Alphius,
Iam iam futurus rusticus,
Omnem relegit Idibus pecuniam,
Quærit Calendis ponere.

AD MECOLNATEM,
allium detestans.

Ode III. Dicolos dactylos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

⏑ – ⏑ – – – ⏑ – ⏑ – ⏑ –
⏑ – ⏑ – – – ⏑ ⏑

PArentis olim si quis impia manu,
Senile guttur fregerit,
Edat cicutis allium nocentius,
O dura messorum ilia.
Quid hoc veneni sœuit in præcordia?
Num viperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit? an malas
Canidia tractauit dapes?
Vt Argonautas præter omnes candidum

Facete & copiose ludit in re rideicula, nam detestatur alium, tragicesq; persequitur, vt virulentius, quàm aut cicuta, aut viperæ sanguis, aut Canidiæ venefica, aut Medea quo tauros sopiuit in Colcho, aut Nessi centauri venenum, quo extinctus est Hercules.

Medea mirata est ducem,
Ignota tauris illigaturum iuga,
Peronxit hoc Iasonem.
Hoc delibutis vlta donis pellicem,
Serpente fugit alite.
Nec tantus vnquam sydorum insedit vapor
Siticulosæ Apuliæ:
Nec minus humeris efficacis Herculis
Inarsit æstuosius.
At si quid vnquam tale concupineris
Iocose Mæcenas, precor
Manum puella suauio opponat tuo,
Extrema & in sponda cubet.

IN MENAM LIBERTVM *Pompey Magni,*

Ode IIII. *Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.*

— ⏑ — ⏑ — — — ⏑ — — — ⏑ ⏑
— — ⏑ — — — ⏑ —

LVpis, & agnis quanta sortitò obtigit,
Tecum mihi discordia est,
Ibericis peruste funibus latus,
Et crura dura compede.
Licet superbus ambules pecunia,
Fortuna non mutat genus.
Videsne sacram mentiente te viam
Cum bis ter vlnarum toga,

Acerrima inuectiua in Menam Pompei libertũ transfugam scelerastissimum & arrogãtissimum nebulonẽ qui tribunus militum ab Augusto factus quamquam nõ semel ab eo defecerat nullum non contemnebat præ se.

Vt ora vertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio?
Sed ipse flagellis hic triumviralibus
Preconis ad fastidium,
Arat Falernis mille fundi iugera,
Et Appiam mannis terit,
Sed albus, magnus in primis eques
Othone contemptio sedet.
Quid attinet tot ora nauium graui
Rostrata duci pondere
Contra latrones, atq; seruilem manum,
Hoc hoc tribuno militum?

IN CANIDIAM VENEFICAM.

Ode V. Dicolos Distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

⏑ – ⏑ – – – – ⏑ – – ⏑ ⏑
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑

ATò Deorum quisquis in cœlo regis
Terras, & humanum genus,
Quid iste fert tumultus? aut quid omnium
Vultus in vnum me truces?
Per liberos te, si vocata partibus
Lucina veris affuit:
Per hoc inane purpuræ decus precor,
Per improbaturum hæc Iouem,
Quid vt nouerca me intuerisi? aut vti
Petita ferro bellua?
Vt hæc trementi questus ore, constitit
Insignibus raptis puer,

Verba puerisbetextati iam rapti a veneficis in secessum nescio quem, vbi ab illis erat fame enecandus, vt ex illius medulla & iecore amoris pocula conficerent.

Impube corpus, quale posset impia
Trachum crudelitas, & barbaries ab ratis nota est, vel ex tragoediis.
Modire Trachum pectora:
Camidia breuibus implicata viperis
Crines, & incomptum caput,
Iubet sepulchris capriscos erutas,
Iubet cupressos funebres,
Et vncta turpis oua ranæ sanguine,
Plumamq; nocturnæ strigis,
Herbasq;, quas & Colchos, atque Iberia
Mittit venenorum ferax,
Et ossa ab ore rapta iejunæ canis
Flammis aduri Colchicis.
Sangane memini Satira o. diaua lib. 1.
At expedita Sagana per totam domum
Spargens Auernales aquas,
Horret capillis vt marinus asperis
Echinus, aut currens aper:
Abacta nulla Veta conscientia,
Ligonibus duris humum
Exauriebat, ingemens laboribus:
Quo posset infossus puer
Longo die bis, terque mutatæ dapis
In emori spectaculo:
Cum promineret ore, quantũ extant aqua
Suspensa mento corpora:
Causa veneficii
Exerta vti medulla, & aridum iecur
Amoris esset poculum:
Interminato cum semel fixæ cibo
Intabuissent pupulæ,
Non defuisse masculae libidinis

Ariminensem Folium,
Et otiosa crediderit Neapolis,
Et omne vicinum oppidum:
Quæ sydera exercitata voce Thessala,
Lunamq; cœlo deripis.
Hecate esculentis fœta dente livido
Carpis rodens pollicem,
Quid dicit aut quid facit? o rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox, & Diana, quæ silentium regis,
Arcana cum sint sacra:
Nunc nunc adesse, nunc in hostileis domos
Iram, atque numen vertite,
Formidolosis dum latent sylvis feræ
Dulci sopore languidæ:
Senem, quod omnes rideant, adulterum
Latrent Suburranæ canes
Nardo perunctum: quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena Medeæ valent?
Quibus superba fugit vlta pellicem
Magni Creontis filiam:
Cum palla, tabo munus imbutum, nouam
Incendio nuptam abstulit.
Atqui nec herba, nec latens in asperis
Radix fefellit me locis.
Indormit vnctis omnium cubilibus
Oblitione pellicum.

Otiosa, Nam amoenissimus erat secessus, & frequentior a præcipue frequens. Neapolis autem hæc fabia inscribitur nam Gratidia, quam Camidia vocat, & cui primas tribuit, Neapolitana erat.

Imprecatio in Varum senem, a quo contemnpta fuerat.

Creontis filiam, Creusam, vel vt alii volunt, Glaucam nomine.

Ah, ah, solutus ambulat veneficæ
Scientioris carmina.
Non vsitatis Vare potionibus
O multa fieturum caput,
Ad me recurres: nec vocata mens tua
Marsis redibit vocibus.
Maius parabo, maius infundam tibi
Fastidienti poculum:
Priusq. cœlum sidet inferius mari
Tellure porrecta super,
Quàm non amore sic mei flagres, vti
Bitumen atris ignibus.
Sub hæc puer, iam non vt ante, mollibus
Lenire verbis impiat,
Sed dubius vnde rumperet silentium,
Misit Thyestea preces.
Venena, magnum fœs, nefas, non valent
Conuertere humanam vicem.
Diris agam vos: dira detestatio
Nulla expiatur victima.
Quin vbi perire iussus expirauero,
Nocturnus occurram furor,
Petamq, vultus vmbra curuis vnguibus,
Quæ vis Deorum est manium,
Et inquietis assidens præcordijs,
Pauore somnos auferam.
Vos turba vicatim hinc, et hinc saxis petes
Contundet obscœnas anus.
Post insepulta membra different lupi,

Marsis. Qui magicæ peritissimi fuerunt a Circe edocti, a cuius filio nomen habent.

Tyestea, execrationes & diras, quas Thyestes imprecatur in Atreo apud tragicos.

Et Exquilinæ alites.
Neque parentes heu mihi superstites
Effugerit spectaculum.

Exquilinæ al. Corui aut vultures: nam illic proiciebantur cadauera.

IN MALEDICVM poetam quendam.

Ode VI. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

In Catiñ quendã, ut nonnulli volunt, poetam maledicum quidem illum, sed ingenuos tantum & quietos hortatur igitur, eũ Horatius, vt in se conuertat impetum, qui vicissim potest remordere, non secus ac Archilochus Icambem, & Hypponax Bubalum.

- - ⏑ - - - - ⏑ - - ⏑ ⏑
- - ⏑ - - - ⏑ -

QVid immerentes hospites vexas canis
Ignauus aduersum lupos?
Quin huc inanes si potes vertis minas,
Et me remorsurum petis?
Nam qualis aut Molossus, aut fidelis Lacon,
Amica vis pastoribus,
Agam altas aure sublata niues,
Quocunque precedet fera.
Tu cum timenda voce complesti nemus,
Proiectum odoratis cibum,
Caue, caue nanq; in malos asperrimus
Parata tollo cornua:
Qualis Lycambe spretus infido gener,
Aut acer hostis Bubalo.
An si quis atro dente me petiuerit,
Inultus vt flebo puer?

IN BELLVM CIVILE GESTVM contra Brutum & Cassium.

Ode VII. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

— — ⏑ — — ⏑ ⏑ ⏑ — — ⏑ —

— — ⏑ — — — ⏑ —

Execratur belli ciuilis furorem, quo Romani ciues crudelius interse seuiebant quam ville fere, cũ nec lupi sui generis Belluas lanienturve se mutuo homines, quanquam aut, satis hoc potius imputãdum, vt posteri dent poenas ob parricidium a Romulo commissum in fratrem innocentissimum.

Q Vò quò scelesti ruitis? aut cur dextris
Aptantur enses conditi?
Parum ne campis atq. Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non vt superbas inuida Carthaginis
Romanus arceis vereret:
Intactus aut Britannus vt descenderet
Sacra cathenatus via:
Sed vt secundum vota Parthorum, sua
Vrbs haec periret dextera.
Neq; hic lupis mos, nec fuit leonibus
Vnquam, nisi indispar feris.
Furor ne caecus, an rapit vis acrior?
An culpa? responsum date.
Tacent: & ora pallor albus inficit,
Mentesq. perculsae stupent.
Sic est acerba fata Romanos agunt,
Scelusq. fraternae necis,
Vt immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor.

IN ANVM LIBIDINOSAM.

Ode VIII. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

⏑ — ⏑ — — — ⏑ — — — ⏑ —

— — ⏑ — — — ⏑ —

In annum, quę quibusnosa est.

R Ogare longo putidam te seculo,
Viteus quid eneruet meas:

Cum sit tibi dens ater, & rugis vetus
Frontem senectus exaret:
Hietq; turpis inter aridas nates
Podex, velut crudæ bovis.
Sed incitat me pectus, & mammæ putres
Equina quales vbera,
Venterq; mollis, & femur tumentibus
Exile suris additum.
Esto beata funus atq; imagines
Ducant triumphales tuum.
Nec sit marita, quæ rotunditoribus
Onusta baccis ambulet.
Quid? quod libelli Stoici inter sericos
Iacere pulvillos amant?
Illitterati num minus nervi rigent?
Minus ue languet fascinum?
Quod ut superbo prouoces ab inguine,
Ore adaborandum est tibi.

set& fœtida mi rabatur Horatium in fœtam frigidum: nõ animaduertẽs se ob portẽtosam deformitatẽ ab illo fastidiri.

DE BELLO ACTIACO, QVOD cum Antonio, & Cleopatra à Cæsare Augusto gestum est.

Ode IX. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

– – ⏑ – – – ⏑ – – – ⏑ –
– – ⏑ – – – ⏑ ⏑

Quando repostum Cæcubum ab festas dapes
Victore lætus Cæsare
Tecum sub alta (sic Ioui gratum) domo

Lætus ob Cæsaris victoriam partam apud Actium Epiri promontorium, pe

Beate Mecænas bibam,
Sonante mistum tibi carmen lyra,
Hac Dorium, illa Barbarum?
Vt nuper actus cum freto Neptunius
Dux fugit vsus nauibus,
Minatus vrbi vincla, quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis?
Romanus (eheu posteri negabitis)
Emancipatus fœminæ
Fert vallum, & arma miles, & spadonibus
Seruire rugosis potest:
Interq. signa turpe militaria
Sol aspicit conopeum.
Ad hunc frementes verterunt bis mille equos
Galli canentes Cæsarem:
Hostilium q. naues portu latent
Puppes sinistrorsum citæ.
Iò triumphe, tu moraris aureos
Currus, & intactas boues.
Iò triumphe, nec Iugurthino parem
Bello reportasti ducem,
Neq; Africano, cui super Carthaginem
Virtus sepulchrum condidit.
Terra, mariq; victus hostis, Punico
Lugubre mutauit sagum:
Aut ille centum nobilem Cretam vrbibus
Ventis iturus non suis,
Exercitatas aut petit Syrtes Notos:
Aut fertur incerto mari.

tita Mecœnate quando iterũ vna comessabũtur, quemadmodum, paulo ante fecerant quũ Sextus Pompeius qui ci tracta magna seruorũ manu Siciliam inuaserat, & ma re latrocinans infestabat, ab Augusto superatus est, nam inquit, Antonius vt tuter in muliere cui gratiam ut hil non agens patriæ suæ exitiũ intentabat, ita ab Augusto turpiter superatus atque ad mortem compulsus est.

Capaciores affer huc puer scyphos,
Et chia vina, aut Lesbia:
Vel quod fluentem nauseam coerceat,
Metire nobis Cæcubum.
Curam: metumq; Cæsaris rerum, iuuat
Dulci Lyæo soluere.

IN MEVIVM POETAM.

Ode X. Dicolos distrophos: vt, Ibis Liburnis inter alta nauium.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏑
⏑ – – ⏑ – – ⏑ ⏑

MAla soluta nauis exit alite
Ferens olentem Mevium.
Vt horridis vtrunq; verberes latus
Auster memento fluctibus.
Niger rudentes Eurus inuerso mari,
Fractoiq; remos differat.
Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
Frangit trementes ilices.
Nec sydus atra nocte amicum appareat,
Qua tristis Orion cadit.
Quietiore nec feratur æquore,
Qua nam Graia victorum manus:
Cùm Pallas vsto vertit iram ab Ilio
In impiam Atacis ratem.
O quantus inflat nautis sudor tuis,
Tibiq; pallor luteus.
Et illa non virilis eiulatio,
Preces & auersum ad Iouem,

Imprecatur Mevio poetæ æmulo suo nauigaturo subitã tempestatẽ, & tale naufragiũ, quale passi sunt Græci in mõte Caphareo, ob vitiata ab Aiace Oilei filio Minerue sacerdotem, quum a Troiæ excidione reuerterentur.

Preces & auersum ad Iouem,
Ionius vdo cum remugient sinus
Noto carinam ruperit,
Opima quid si præda curto luctore
Porrecta mergos iuuerit,
Libidinosus immolabitur caper,
Et agna tempestatibus.

AD PECTIVM, INDICANS SE *amore capiam non posse versus scribere.*

Ode XI. Dicolos distrophos. Primus quisq; versus est Iambicus Hipponactius trimetter Acatalectus: quales illi: Ibis Liburnis inter alta nauium: hoc modo:
Pectī — nihil — mē il — cūt an o — tē ā — iuuāt o

Secundus verò quisq; est Sapphicus, constans Penthemimere Heroica et dimetro Iambico id est, e duobus dactilis, & syllaba, deinde è quatuor iambis, recepto tamen in locis imparibus etiam Spondea, hoc modo:
Scribere — u u uersicū — u u los — amo u — re per u — cūlūm — grāui u —

— — u — — — u — u — u — u u
— u u — u u — u — u — — — u —

PEcti, nihil me, sicut antea, iuuat
Scribere versiculos, amore percussum graui:
Amore, qui me præter omneis, expetit
Mollibus in pueris, aut in puellis urere.
Hic tertius December, ex quo desiti
Inachia furere, silui honorem decuti.
Heu me per vrbem (nam pudet tanti mali)
Fabula quanta fui: conuiuiorum & pœnitet:

Inachia puelle nomen, quæ ipsa et in sequenti ode meminit.

In queis

In queis amantem & langor, & silentium
Arguit, & latere petitus ima spiritus
Contraq; lucrum, nil valere candidum
Pauperis ingenium querebar applorans tibi,
Simul calentis inuerecundus Deus
Feruidiore mero archana promorat loco.
Quod si meis infestat præcordijs
Liberabilis, vt hæc ingrata ventis diuidat
Fomenta, vulnus nil malum leuantia,
Desinet imperibus certare summotus pudor.
Vbi hæc seuerus te palam laudaueram,
Iussus abire domum ferebar incerto pede
Ad non amicos heu mihi postes, & heu
Limina dura, quibus lumbos, & infregi latus.
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollitia, amor Lycisci me tenet:
Vnde expedire non amicorum queant
Libera consilia, nec contumeliæ graues:
Sed alius ardor, aut puellæ candidæ,
Aut teretis pueri longam renodantis comam.

Inuerecundus Deus, Liberum intelligit, qui vt supra, arcanum consilium detegit: aut certe Cupidinem, cuius impulsu cogebatur aperire Mecoenati affectus suos.

AD MVLIEREM FOEDAM & anum.

Ode XII. Dicolos distrophos: vt, *Laudabunt alij claram Rodon, aut Mitylenen.*

— ∪ ∪ — ∪ ∪ — — — — — ∪ ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ ∪ — —

Quid tibi vis mulier nigris dignissima barris
Munera cur mihi, quid ve tabellas
Mittis nec firmo iuuenis, nec naris obesæ

In anum libidinosam & putidam, quæ Horatio munera & litteras solebat missitare, perinde ac ipse non sentiret quid illa sibi vellet eiusmodi liberalitate nimirũ vt quum esset facetissima, & ob id contẽptissima, bellorẽ damaretur, & ad voluptates suas abueretur

Nanq; sagacius vnus odoror,
Polypus an grauis hirsutis cubet hircus in alis,
Quàm canis acer, vbi lateat sus:
Quis sudor vietis, & quàm malus vndique membris
Crescit odor, cum penne soluto
Indomitam properat rabiem sedare, nec illi
Iam manet humida creta, colorq;
Stercore fucatus crocodili: iamq; subando
Tenta cubilia, tectaq; rumpit:
Vel mea cum sæuis agitat fastidia verbis,
Inachia langues minus, ac me.
Inachia me ter nocte potes, mihi semper ad vnum
Mollis opus: pereat malè, quæ te
Lesbia querentem taurum monstrauit inertem.
Cum mihi Cous adesset Amyntas
Cuius in indomito constantior inguine neruus,
Quàm noua collibus arbor inhæret:
Muricibus Tyrijs iteratæ vellera lanæ
Cui properabantur tibi nempe:
Ne foret æqualem inter conuiua, magis quem
Diligeret mulier sua, quàm te.
O ego non felix, quem tu fugis, vt pauet acrem
Agna lupos, capræq; leones.

AD AMICOS, VT PLVVIO, *acre, quo altod facere non possunt, poculis indulgeant.*

Ode XIII. *Dicolos distrophos. Primus quisq; versus est heroicus hexameter Catalecticus, qualis ille: Lan-*

dabunt aly claram Rhodon, aut Mitylenen hoc modo:
Hŏrrida – ∪ ∪ tĕmpē – – stas cœ – – lūm cōn – – trā-
xīt ĕt – ∪ ∪ ĭmbrēis – –

Secundus vero quisq; est Archilochius, constans Dimetro Iambico, & Penthemimere Heroica, idest quatuor Iambis, recepto tamen in locis imparibus etiam Spondeo, deinde è duobus Dactylis, & syllaba, hoc modo:
Nīuēs ∪ – que dē ∪ – dūcunt – – Iōuēm ∪ – nunc mārĕ
– ∪ ∪ nūnc sylŭ – ∪ ∪ ā –

– ∪ ∪ – – – – – – – – ∪ ∪ – –

∪ – ∪ – – – ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪ –

HOrrida tempestas cœlum contraxit & imbres,
Niueisq; deducunt Iouem: nunc mare, nunc sylvæ;
Threicio Aquilone sonant. rapiamus amici
Occasionem de die: dumq; virent genua,
Et decet, obducta soluatur fronte senectus,
Tu vina Torquato mone consule pressa meo.
Cætera mitte loqui. deus hæc fortasse benigna
Reducet in sedem vice. nunc & Achæmenio
Perfundi nardo iuuat, & fide Cyllenea
Leuare diris pectora sollicitudinibus,
Nobilis vt grandi cecinit Centaurus alumno:
Inuicte mortalis dea nate puer Thetide,
Te manet assaraci tellus, quam frigida parmi
Finduni Scamandri flumina lubricus & Simois;
Vnde tibi reditum certo sub tegmine Parcæ
Rupere: nec mater domum cærula te reuehet.
Illic omne malum vino, cantuq; leuato
Deformis ægrimoniæ, dulcibus alloquijs.

Ad amicos, ne animum securis macerent dum adhuc sunt iuuenes, sed per occasionem nō nunquam animum remittāt, ex Chironis Centauri sententia, qui Achillē discipulum monebat, vt apud Troiā, vbi periturus erat, vino & floribus se exhilararet.

AD MECOENATEM, IDEO *cœptos Iambos non absoluere, quia Phrynes amore vreretur.*

Ode XIIII. Dicolos distrophos. Primus quisque versus est: qualis, Laudabunt alij claram Rhodon, aut Mitylenen.

Mollis in—uertiā—uu cūr tam — — tām dīf — — fūdē-rit—uu īmīs — —

Secundus autem quisque est Iambicus Archilochius dimeter Acatalectus, qualis ille, Amice propugnacula, hoc modo:

ōbli — — uiō u — nēm sēn — — sibūs u u

— u u — u u — — — — — u u — —

— — u — — — u u

Purgat se apud Mecoenatē, qd promissum carmen non absoluerit amore nimirum proli-bente, neque id sine exemplo nā & Anacreontē, amasse, & Mecoenatē ipsum vri ait, sed a pulchra Helena non infertori.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
Oblitionem sensibus,
Pocula Letheos vt si ducentia somnos
Arente fauce traxerim,
Candide Mecœnas occidis sæpe rogando.
Deus deus nam me vetat
Inceptos, olim promissum carmen, Iambos
Ad vmbilicum ducere:
Non aliter samio dicunt arsisse Batillo
Anacreonta Teium:
Quem per sæpe caua testudine fleuit amorem
Non elaboratum ad pedem.
Vreris ipse miser. quòd si non pulchrior ignis
Accendit obscenam Ilion,
Gaude sorte tua. me libertina, neque vno

Contenta Phryne macerat.

AD NEAEREAM, CONQVERENS perjurys illius se deceptum.

Ode XV. Dicolos distrophos: vt, Mollis inertia cur tantam diffuderit imis.

— ⏑ ⏑ — — — — — — — ⏑ ⏑ — —

— — ⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑

Conqueritur se deceptum periurus, Neęre, quibus se obstrinxerat semper cum ipso vsiuram: horrendum autem facere vult hac descriptione iusiurãdum.

NOx erat, & cœlo fulgebat luna sereno
Inter minora sydera,
Cum tu magnorum numen læsura deorum
In verba iurabas mea,
Arctius atque edera procera astringitur ilex
Lentis adhærens brachys:
Dum pecori lupus, & nautis infestus Orion
Turbaret hybernum mare:
Intonsosq; agitaret Apollinis aura capillos
Fore hunc amorem mutuum.
O dolitura mea multum virtute Neæra.
Nam si quid in flacco viri est,
Non feret assiduas potiori te dare noctes,
Et quæret iratus parem.
Nec semel offensæ cedet constantia formæ,
Si certus intrarit dolor.
At tu quicunque es felicior, atque meo nunc
Superbus incedis malo,
Sis pecore & multa diues tellure licebit,
Tibiq; Pactolus fluat:
Nec te Pythagoræ fallant arcana renati,
Formaq; vincas Nirea,

Intonsos. nam ob id a græcis ἀπόξυρος dictus, quod comam non tondeat.

Quãlibet diues sis & doctus, & formosus, spretus ab illa tamen rideberis si cut nunc ego.

Eheu translatos altò mœrebis amores,
Ast ego vicissim risero.

QVERITVR BELLIS CIVILIBVS NVLLVM IMPONI FINEM.

Ode XVI. Dicolos distrophos. Primus quisque versus est Heroicus, exameter, hoc modo:

altera iam terrī – ⏑ ⏑ tur bel – – lis cī – – uilibūs – ⏑ ⏑ ætas – –

Secundus verò quisq; est Iambicus, Hipponacteus, Trimeter: qualis ille, Ibis Liburnis inter alta nauium.

Quanquam in hac oda secundus quisq; versus constat è solis Iambis, quod semel tantum legitur fecisse Horatius. Quamobrem versus ille: Eamus omnes execrata ciuitas, sic est legendus: Eamus omnis execrata ciuitas. Quod & Porphyrioni placet, vt sit figurata Licurio, eamus omnis ciuitas execrata hæc, & quæ poterunt reditus ascendere dulces. Sunt enim omnes Iambi, hoc modo:

Sūs – ⏑ ct ip ⏑ – sā Ro ⏑ – ma vl ⏑ – rioūs ⏑ – rūit ⏑⏑
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – – – – ⏑ ⏑ – –
⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑

Tanta est, inquit Romanorum potentia, vt se nō ferant, ed in mutuam perniciem feranturvt videri possit fato quodam hesti, vt sibi ipsi nocent, atq; nouo bello ciuili Roma peritura sit.

A Ltera iam territur bellis ciuilibus ætas,
Suis & ipsa Roma viribus ruit.
Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi,
Minacis aut Etrusca Porsenæ manus,
Æmula nec virtus Capuæ, nec Spartacus acer,
Nouisq; rebus infidelis Allobrox,
Nec ferra cærulea domuit Germania pube,
Parentibusq; abominatus Annibal:

Impia perdemus deuoti sanguinis ætas,
Feriſq; rursus occupabitur solum.
Barbarus heu cineres insistet victor, & vrbem
Eques sonante verberabit vngula:
Quæq; carent ventis, & solibus, ossa Quirini,
Nefas videre, dissipabit insolens.
Forte quid expediat communiter, aut melior pars
Malis carere quærits laboribus.
Nulla sit hac potior sententia: Phocæorum
Velut profugit execrata ciuitas:
Agros, atque lares proprios, habitandaq; fana
Apris reliquit, & rapacibus lupis:
Ire pedes quocunque ferunt quocunque per vndas
Notus vocabit, aut proterui Africus.
Sic placet: an melius quis habet suadere? secunda
Ratem occupare quid moramur alite?
Sed iuremus in hæc, simul imis saxa renarint
Vadis leuata, ne redire sit nefas:
Non conuersa domum pigeat dare lintea, quando
Padus Mutina lauerit cacumina:
In mare seu celsus procurrerit Appeninus,
Nouaq; monstra iunxerit libidine
Mirus amor: iuuet vt tigris subsidere ceruis:
Adulteretur & columba milvio:
Credula nec flauos timeant armenta leones,
Ametq, falsa leuis hircus æquora,
Hæc, & quæ poterunt reditus abscindere dulcis:
Eamus omnis execrata ciuitas,
Aut pars indocili melior grege: mollis, & expes

que ne a sociis quidem & victimis potuit vnquam euerti, neque ab externis hostibus quare consulit, vt exē plō Phocæorum sequātur, qui communi consensu patriam reliquerunt atris execrationibus se deuouētes si vnquam quisquam rediret in patriā quod illis feliciter successit. Itaque ad fortiter audendum hortatur & navigandum ad felicem aliquam regionem, cuiusmodi esse ferunt fortunatas insulas vbi omnia αὐτόματα & ἀνεπίτακτα nascātur, plane q; sine vllo labore, & cultura proueniunt & quidem felicissime vbi nihil potest desiderari ad beatam vitam quemadmodum olim aureo seculo, cuius tantum in illis vestigia relicta sunt.

Inominata perprimat cubilia.
Vos, quibus est virtus, muliebrem tollite luctum,
Hetrusca præter & volate littora.
Nos manet Oceanus circumvagus: arua beata
Petamus aura, diuites & insulas:
Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
Et imputata floret vsque vinea:
Germinat & nunquàm fallentis termes oliuæ,
Suamq; pulla ficus ornat arborem:
Mella caua manant ex ilice, montibus altis
Leuis crepante lympha desilit pede.
Illhic inuitæ veniunt ad mulctra capellæ,
Refertq; tenta grex amicus vbera:
Nec vespertinus circumgemit vrsus ouile,
Nec intumescit alta viperis humus,
Pluraq; felices mirabimur, vt neque largis
Aquosus Eurus arua radat imbribus.
Pinguia nec siccis vrantur semina glebis
Ferunque rege temperante cœlitum.
Non huc Argoo contendit remige pinus,
Neque impudica Colchis intulit pedem.
Non huc Sidony torserunt cornua nautæ,
Laboriosa nec cohors Vlyssei.
Nulla nocent pecori contagia, nullus astri
Gregem æstuosa torret impotentia.
Iupiter illa piæ secreuit littora genti,
Vt inquinauit ære tempus aureum.
Aere, dehinc ferro durauit secula: quorum
Piis secunda vate me datur fuga.

ROGAT CANIDIAM
magnam, vt sibi parcat.

Ode XVII. Monocolos. *Sunt enim omnes versus Iambici, Hipponactei, trimetri, Acatalectici: qualis ille, Ibis Liburnis inter alta nauium, hoc modo:*

Iam iam ĕf – – f ica ⏑ – ci dō – – mānūs ⏑ – scīēn ⏑ – tīā ⏑ –

Supplēx – – ĕt ō ⏑ – rō rē – – gnā pēr ⏑ – Prōsēr – – pinā ⏑ –

– – ⏑ – – – ⏑ – ⏑ – ⏑ –

– – ⏑ – – – ⏑ – – – ⏑ –

IAm iam efficaci do manus scientiæ
Supplex, & oro regna per Proserpinæ,
Per & Dianæ non mouenda numina,
Per atque libros carminum valentium
Refixa cœlo deuocare sydera,
Canidia parce vocibus tandem sacris:
Citumq; retrò solue, solue turbinem.
Mouit nepotem Thelephus Nereium.
In quem superbus ordinarat agmina
Mysorum, & in quem tela acuta torserat.
Luxere matres Iliæ addictum feris
Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem:
Postquàm relictis mœnibus rex procidit
Heu perutacis ad pedes Achillei.
Setosa duris exuêre pellibus
Laboriosi remiges Vlyssei
Volente Circe membra: tunc mens, & sonus
Relapsus, atque notus in vultus honor.

Iterũ Canidiã infectatur, sed ironice orat per omnia sacra magica, vt iam sibi parcat, velle enim illi libenter cedere, & vitium fateri modo non grauetur ipsa venefictum, quo eum demẽtauerat, a se auferre: se tãnimirum experti quid illa carmine suo possit, iam satis poenas dedisse, proinde parcat supplici vel Achillis exemplo qui Telephum hostẽ seruauit, & Hectorem Priamo patri tradidit: & Circes, quę Vlyssis socios gristinę formę restituit.

Dedi satis superq; pœnarum tibi
Amata nautis multum, & institoribus.
Fugit iuuentas, & verecundus color
Reliquit ossa pelle amicta lurida.
Tuis capillus albus est odoribus:
Nullum a labore me reclinat otium.
Vrget diem nox, & dies noctem: neque est
Leuare tenta spiritu præcordia.
Ergo negatum vincor, vt credam miser
Sabella pectus increpare carmina,
Caputq; Marsa dissilire nænia.
Quid amplius vis? o mare, & terra, ardeo:
Quantum neque atro delibutus Hercules
Nessi cruore: nec Sicana feruida
Vrens in Aetna flammatus, donec cinis
Iniuriosis aridus ventis ferar,
Cales venenis officina Colchicis.
Quæ finis? aut quod me manet stipendium?
Effare: iussas cum fide pœnas luam,
Paratus expiare, seu poposceris
Centum iuuencos: siue mendaci lyra
Voles sonare: tu pudica, tu proba,
Perambulabis astra, sydus aureum.
Infamis Helenæ Castor offensus vice,
Fraterq; magni Castoris, victi prece
Adempta vati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) solue me dementia,
O nec paternis obsoleta sordibus,
Nec in sepulchris pauperum prudens anus

Infamis, Merito, inquit, mihi deberes reconciliari, si recantẽ quũ Castor & Pollux Stesichoro poetæ reddiderit oculos ferula palinodiam in Helenam, quam prius infamauerat.

Nouendialeis dissipare puluereis.
Tibi hospitale pectus, & puræ manus
Tuusq; venter Pactumeius, & tuo
Cruore rubros obstetrix pannos lauit,
Vtcunq; fortis exilis puerpera.

CANIDIA RESPONDENS
inducitur eodem carmine.

Quid obseratis auribus fundis preces?
Non saxa nudis surdiora nauitis
Neptunus alto tundit hybernus salo.
Inultus vt tu riseris Cotytia
Vulgata sacrum liberi Cupidinis?
Et Exquilini pontifex venefici
Impune vt vrbem nomine impleris meo?
Quid proderit ditasse Pelignas anus?
Velociui ue miscuisse toxicum?
Si tardiora fata te votis manent:
Ingrata misero vita ducenda est in hoc,
Nouis vt vsq; suppetas doloribus.
Optat quietem Pelopis infidus pater
Egens benignæ Tantalus semper dapis:
Optat Prometheus obligatus alitis:
Optat supremo collocare Sisyphus
In monte saxum: sed vetant leges Iouis:
Voles modo altis desilire turribus,
Modo ense pectus Norico recludere:
Frustraq; vincla gutturi innectes tuo,
Fastidiosa tristis ægrimonia.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques,

Negat se Canidia vllis precibus posse reconciliari Horatio, quod arcana quædam sacra Armagica fidei suę commissa euulgauerit, qui eam per totam ciuitatem vt venefica traduxerit: verum haud quaquam illi impune futurũ ait, quippe qui lenta morte sit perituus, & ab ea excantificandus ita vt si vel maximè velit, non possit sibipsi mortem conscisceré.

Meæq; terra cedet insolentiæ.
An quæ mouere cereas imagines,
Vt ipse nosti curiosus, & polo
Deripere Lunam vocibus possum meis:
Possum crematos excitare mortuos,
Desideriq; temperare poculum,
Plorem artis in te nil habentis exitum?

Carmen hoc seculare appellatur quod secularibus ludis, qui centesimo, quoq; anno fiebant, cani consueuerit ab electis ad hoc pueris pretextatis & puellis virginibus, id que Apollini & diis ceteris pro incolumitate populi Rom. de salute totius imperii. Erat autem hoc institutum ex versibus Sibyllinis quibus quoque anno, & quibus ceremonijs, & in quo loco fierẽt, præscripserat. Precantur ergo Apollinem, vt vna Roma nihil sit maius neque excellẽtius: Dianam vt partus fortunet. Parcas vt ita fiant fata in melius vertant: & in summa deos

Q. HORATII FLACCI CARMEN

Seculare, ad deos pro imperio Romano.

Ode Dicolos tetrastrophos: qualis ille, Iam satis terris, &c. hoc modo:

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – –
– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ ⏑ – –

PHœbe, silvarumq; potens Diana,
Lucidum cœli decus, ò colendi
Semper, & culti, date quæ precamur
Tempore sacro:
Quod Sibyllini monuere versus,
Virgines lectas, puerosq; castos
Dis quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.
Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis, & celas, aliusq; & idem
Nascaris, possis nihil vrbe Roma
Visere maius.
Ritè maturos aperire partus

Lenis Ilithya tuere matres,
Siue tu Lucina probas vocari,
Seu genitalis,
Diua producas sobolem, patrumq;
Prosperes decreta super iugandis
Fœminis, proliq, nouæ feraces
Legæ maritis:
Certus vt denos decies per annos
Orbis, & cantus, referatq; ludos,
Ter die ciro, totiesq; grata
Nocte frequenteis.
Vosq; veraces cecinisse Parcæ,
Quod semel dictum est, stabilisq; rerum
Terminus seruat, bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum, pecorisq; tellus
Spicea donet Cererem corona:
Nutriant fœtus & aquæ salubres,
Et Iouis auræ.
Conditor mitis, placidusq; telo
Supplices audi pueros Apollo:
Syderum regina bicornis audi
Luna puellas.
Roma si vestrum opus, Iliæq;
Littus Hetruscum tenuere turmæ,
Iussa pars mutare lareis, & vrbem
Sospite cursu:
Cui per ardentem sine fraude Troiam
Castus Aeneas patriæ superstes

ceteros, vt iuuē tuti bonos mores, senibus quietem, & felicitatem pop. Rom. doncnt, vt semper quidem victor sit, verū in supplicesin iis, qui tam maxima orbis parte subiugata, Scytis ipsis, & persis, Indis que formidabilis est atque adeo eius amicitiam ambiant. Postremo hymnum absoluit, commendatis Apollini & Dianę precibus, quas a diis exauditas iperat

Liberum munuit iter daturus
Plura relictis.
Di probos mores docili iuuentæ,
Di senectuti placidæ quietem,
Romulæ genti date, remq; prolemq;
Et decus omne:
Quiq; vos bobus veneratur albis
Clarus Anchisæ, Venerisq; sanguis,
Imperet bellante prior, iacentem
Lenis in hostem.
Iam mari, terraq, manus potentes
Medus, Albanaq, timet securis,
Iam Scythæ responsa petunt superbi
Nuper, & Indi.
Iam fides, & Pax, & honor, pudorq;
Priscus & neglecta redire virtus
Audet, apparetq, beata pleno
Copia cornu.
Augur, & fulgente decorus arcu
Phœbus, acceptusq, nouem Camœnis
Qui salutari leuat arte fessos
Corporis artus,
Si Palatinas videt æquus arceis,
Remq, Romanam Latinumq, felix
Alterum in lustrum, meliusq, semper
Proroget ævum.
Quæq. Auentinum tenet Algidumq;
Quindecim Diana preces virorum
Curet, & votis puerorum amicas

Applicet aureis.
Hæc Ionem sentire, deosq; cunctos
Spem bonam certamq; domum reporto
Doctus, & Phœbi chorus, & Dianæ
Dicere laudes.

Q. HORATII FLACCI ODARVM FINIS.

Q. HORATII FLACCI DE ARTE POETICA.

LIBER.

AD PISONES.

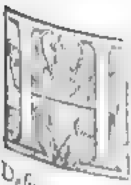

VMANO capiti ceruicem pictor equinam
Iungere si velit, & varias inducere plumas,
Vndiq; collatis mẽbris, vt turpiter atrũ
Desinat in piscem mulier formosa superne:
Spectatum admissi risum teneatis amici?
Credite Pisones isti tabulæ fore librum
Persimilem cuius velut ægri somnia, vanæ
Fingentur spectes: vt nec pes, nec caput vni
Reddatur formæ. Pictoribus, atque poetis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.
Scimus, & hanc veniam petimusq;, damusq; vicissim,
Sed non vt placidis coeant immitia: non vt

Prædictum ab exemplo [illegible] esse, a [illegible] & concordantia [illegible]

Critici iudicabant de aliorum scriptis, ex quibus fuisse videtur Horatius Secundum Præceptum, vt occo nominatibi per omnia constet, & nihil fiat, nisi suo tempore.

Serpentes auibus geminentur, tigribus agni.
Incœptis grauibus plerunq;, & magna professis
Purpureus, latè qui splendeat, vnus & alter
Assuitur pannus: cùm lucus, & ara Dianæ,
Et properantis aquæ per amœnos ambitus agros,
Aut flumen Rhenum, aut pluuius describitur arcus
Sed nunc non erat his locus: & fortasse cupressum
Scis simulare. quid hoc si fractis enatat expes
Nauibus, ære dato, qui pingitur? amphora cœpit
Institui, currente rota, cur vrceus exit?
Denq; sit quod vis simplex duntaxat, & vnum.

Tertium, Ne quid virtutis & vitii affinitate precetur.

Maxima pars vatum pater, & iuuenes patre digni
Decipimur specie recti. breuis esse laboro.
Obscurus fio. sectantem leuia, nerui
Deficiunt, animiq; professus grandia turget:
Serpit humi, tutus nimium, timidusq; procellæ.

iiii. Vitãda affectata eloquentia ne in inepti incidat, & fortetum quodam videatur.

Qui variare cupit rem prodigialiter vnam,
Delphinum silvis appingit fluctibus aprum.
In vitium ducit culpæ fuga, si caret arte.
Aemylium circa ludum faber Imus & vngues
Exprimet, & molles imitabitur ære capillos.
Infelix operis summa quia ponere totum
Nesciet hunc ego me, si quid componere curem,
Non magis esse velim quam praua viuere naso.
Spectandum nigris oculis, nigroq; capillo.

v. Argumẽtum suo cuique ingenio conueniens deligendum.

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & versate diu, quid ferre recusent.
Quid valeant humeri. cui lecta potenter erit res
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Ordinis

Ordinis hęc virtus erit, & Venus, aut ego fallor,
Vt iam nunc dicat: iam nunc debentia dicat
Pleraq; differat, & præsens in tempus omittat.
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis autor.
In verbis etiam tenuis cautusq; serendis.
Dixeris egregie, notum si callida verbum
Reddiderit iuncturа nouum: si fortè necesse est
Indicijs monstrare recentibus abdita rerum.
Fingere cinctutis non exaudita Cethegis
Continget dabiturq; licentia sumpta prudenter.
Et noua fictaq; nuper habebunt verba fidem: si
Græco fonte cadant parcè detorta. quid autem
Cæcilio, Plautoq; dabit Romanus, ademptum
Vergilio, Varioq; ego cur acquirere pauca
Si possum, invideor: cum lingua Catonis, & Enni
Sermonem patrium ditauerit: & noua rerum
Nomina protulerit: licuit, semperq; licebit,
Signatum præsente nota producere nomen.
Vt syluæ foliis pronos mutantur in annos,
Prima cadunt: ita verborum vetus interit ætas:
Et iuuenum ritu florent modo nata, vigentq;.
Debemur morti nos, nostraq; sine receptus
Terra Neptunus, classes Aquilonibus arcet,
Regis opus, sterilis ve diu palus, aptaq; remis
Vicinas vrbes alit, & graue sentit aratrum:
Seu cursum mutauit iniquum frugibus amnis
Doctus iter melius. mortalia facta peribunt,
Nedum sermonum stet honos, & gratia viuax.
Multa renascentur, quæ iam cecidere: cadentq;

Decorum ordinis in carminis.

Parce & apposite nouis vocabulis vtendum & antiquis.

Noua vnde dicenda, si opus est.

None dixit inuideor, quũ de nouis verbis fingendis loquitur.

Exemplo probat omnium rerum esse vicissitudinem quãdam.

Quæ nunc sunt in honore vocabula si volet vsus,
Quem penes arbitrium est, & vis, & norma loquendi.

De versu hexametro

Res gestæ regumq, ducumq, & tristia bella
Quæ scribi possent numero monstrauit Homerus.

De elegiacos sententiæ etio

Versibus impariter iunctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.
Quis tamen exiguos elegos emm fecit autor,
Grammatici certant: & adhuc sub iudice lis est.

Iambi cum carminis inuentor.

Archilochum proprio rabies armauit Iambo.
Hunc socci cepere pedem grandes q, cothurni,
Alternis aptum sermonibus & populares
Vincentem strepitum, & natum rebus agendis.

Lyra cum carminis obtentum.

Musa dedit fidibus diuos, puerosq, deorum,
Et pugilem victorem, & equum certamine primum,
Et iuuenum curas, & liberaq vina referre.

Non temere ostendere ordine & fly o abutantur.

Deicere testis non vsitata tentare licet,
Cur ego si nequeo ignoroq, poeta salutor?
Cur nescire pudens prauè, quam discere malo?
Versibus expositi Tragicis res Comica non vult,
Indignatur item priuatis, ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna Thyestæ.
Singula quæq, locum teneant sortita decenter.
Interdum tamen & vocem Comœdia tollit:
Iratus q, Chremes tumido delitigat ore.
Et tragicus plerunque dolet sermone pedestri.

Eos affectus in dendos [illegible] bis vel [illegible] torem affec..

Telephus et Peleus cum pauper & exul vterq;
Proiecto ampullas & sesquipedalia verba:
Si curat cor spectantis tetigisse querela.
Non satis est pulchra esse poemata, dulcia sunto:

Et quocunque volent animum auditoris agunto.
Vt ridentibus arrident, ita flentibus adflant
Humani vultus. si vis me flere, dolendum est
Primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia lædent.

Affectum movetur ex oratione

Telephe vel Peleu, male si mandata loqueris,
Aut dormitabo, aut ridebo tristia mœstum
Vultum verba decent, ratum, plena minarum:
Ludentem lasciva, severum seria dictu.
Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum, mœstat, aut impellit ad iram:
Aut ad humum mœrore gravi deducit, & angit.
Post effert animi motus interprete lingua.
Si dicentis erunt fortunis absona dicta,
Romani todent equites, pedites que cachinnum.
Interest multum Davus ne loquatur, an heros:
Maturusne senex, an adhuc florente juventa
Fervidus: an matrona potens, an sedula nutrix:
Mercator ne vagus, cultor ne virentis agelli:
Colchus, an Assyrius: Thebis nutritus an Argis.

* aliàs, herusne.

Decorum in personis in carmine.

Aut famam sequere, aut sibi convenientia finge
Scriptor honoratum si forte reponis Achillem,
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.
Sit Medea ferox, invincta, flebilis Ino,
Perfidus Ixion, Io vaga, tristis Orestes.

Si quid inexpertum scenæ committis, & audes
Personam formare novam, servetur ad imum
Qualis ab incœpto processerit, & sibi consta.
Difficile est proprie communia dicere: tuq.

personæ eadem vo q ingenio in ducenda.

Rectius Iliacum carmen deducis in actus,
Quàm si proferres ignota, indictaq; primus:
Publica materies priuati iuris erit, si
Nec circa vilem, patulumq; moraberis orbem.

Interpretis officium.

Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres: nec desiliens imitator in arctum,
Vnde pedem proferre pudor vetet, aut operis lex.

Ne arrogans sit exordium cum modestia Cyclici poetæ.

Nec sic incipiens, vt scriptor Cyclicus olim
Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.
Quid dignum tanto feret hic promissor hiatus?
Parturient montes, nascetur ridiculus mus.

Exordium Odyssea Homerica.

Quanto rectius hic, qui nil molitur inepte:
Dic mihi Musa virum, captæ post tempora Troiæ,
Qui mores hominum multorum vidit, & vrbes.
Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
Cogitat: vt speciosa dehinc miracula promat,
Antiphatem, Scyllamq;, & cum Cyclope Carybdim:
Nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri,

Homerici poematis artificium.

Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo.
Semper ad euentum festinat, & in medias res
Non secus, ac notas auditorem rapit: & quæ
Desperat tractata nitescere posse, relinquit,
Atque ita mentitur, sic veris falsa remiscet,
Primo ne medium, medio ne discrepet imum.

Decorum gratis obseruandum diligenter. Pueritia.

Tu quid ego, & populus mecum desideret, audi,
Si plausoris eges aulæa manentis, & vsque
Sessuri, donec cantor, vos plaudite dicat:
Aetatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.

Reddere qui voces iam scit puer, & pede certo
Signat humum gestit paribus colludere: & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.
Imberbis iuuenis tandem custode remoto — Adolescentia.
Gaudet equis, canibusq; & aprici gramine campi,
Cereus in vitium flecti monitoribus asper,
Vtilium tardus prouisor, prodigus æris,
Sublimis, cupiduiq; & amata relinquere pernix.
Conuersis studys ætas, animusq; virilis — Virilis ætas.
Quærit opes, & amicitias, inseruit honori:
Commisisse cauet, quod mox mutare laboret.
Multa senem circumueniunt incommoda: vel quòd — Senectus.
Quærit, & inuentis miser abstinet, ac timet vti:
Vel quòd res omneis timide gelideq; ministrat,
Dilator spe longus, iners, auiduiq; futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero, censor, castigatorq; minorum.
Multa ferunt anni venientes commoda secum.
Multa recedentes adimunt ne forte seniles
Mandentur iuuenis partes, pueroq; virilis:
Semper in adiunctis, æuoq; morabimur aptis.
Aut agitur res in scenis, aut acta refertur. — Vehementius moueri animos spectaculo, quã auditu.
Segnius irritant animos demissa per aurem,
Quàm quæ sunt oculis subiecta fidelibus: & quæ
Ipse sibi tradit spectator. non tamen intus
Digna geri, promes in scenam: multaq; tolles
Ex oculis, quæ mox narret facundia præsens.
Nec pueros coram populo Medea trucidet:
Aut humana palàm coquat exta nefarius Atreus:

Aut in auem Progne vertatur, Cadmus in anguem.
Quodcunque ostendis mihi sic, incredulus odi.

Fabulæ actus & personæ.

Nêue minor, quinto neu sit productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.
Nec Deus interfit nisi dignus vindice nodus
Incideritnec quarta loqui persona laboret.

Chori officium in fabula.

Autoris partes chorus, officium q; virile
Defendat: neu quid medios intercinat actus,
Quod non proposito conducat, & hereat aptè.
Ide bonis faueatq;, & concilietur * amicis:
Et regat iratos, & amet peccare timentes.

* aliàs, amice.

Ille dapes laudet mensæ breuis: ille salubrem
Iustitiam, legesq;, & apertis otia portis.
Ille tegat commissa, deosq; precetur, & oret,
Vt redeat miseris, abeat fortuna superbis.

Priscorũ fabulæ ritus an litiosi. & mores frugaliores.

Tibia non vt nunc orichalco vincta, tubæq;
Aemula sed tenuis, simplexq; foramine pauco
Aspirare, & adesse choris erat vtilisatque
Nondum spissa nimis complere sedilia flatu.
Quo sane populus numerabilis, vtpote paruus,
Et frugi, castusq, verecundusq, coibat.
Postquàm cœpit agros extendere victor, & vrbem
Latior amplecti murus, vinoq; diurno
Placari genius festis impune diebus
Accessit numeriq;, modiq; licentia maior.
Indoctus quid enim saperet, liberq, laborum,
Rusticus vrbano confusus, turpis honesto?
Sic priscæ motumq;, & luxuriam addidit arti
Tibicen, traxitq; vagus per pulpita vestem.

Sic etiam fidibus voces creuere seueris,
Et tulit eloquium in solitum facundia præceps:
Vtilium q; sagax rerum, & diuina futuri
Sortilegus non discrepuit sententia Delphis.

Carmine qui tragico vilem certauit ob hircum,
Mox etiam agrestes Satyros nudauit: & asper
Incolumi gratitate totum tentauit: eò quod
Illecebris erat & grata nouitate morandus
Spectator, functusq; sacris, & potus, & exlex.
Verum ita risores, ita commendare dicaces
Conueniet Satyros, ita vertere seria ludo:
Ne, quicunq; deus, quicunq; adhibebitur heros,
Regali conspectus in auro nuper, & ostro,
Migret in obscuras humili sermone tabernas:
Aut dum vitat humum, nubes, & inania captet
Effutire leues indigna tragœdia versus:
Vt festis matrona moueri iussa diebus,
Intererit Satyris paulum pudibunda proteruis.

Tragedię olim seueriori adhibita est ad voluptatem Satyra.

Ne personę dignitas violetur humilitate sermonis, aut contra.

Non ego inornata, & dominantia nomina solum,
Verbaq; Pisones Satyrorum scriptor amabo:
Nec sic enitar tragico differre colore,
Vt nihil interfit Davus ne loquatur, an audax
Pythias emuncto lucrata Simone talentum:
An custos famulusq; dei Silenus alumni.

Locus ex tragœdia Lucilii Poetę.

Ex noto fictum carmen sequar, vt sibi quiuis
Speret idem: sudet multum frustraq; laboret
Ausus idem, tantum series, iunctura q; pollet.
Tantum de medio sumptis accedit honoris.

Syluis deducti caneant me iudice Fauni,

Ne nimium effoeminatis aut obscenis verbis vtatur poeta satyrici.

Ne velut innati triuij, ac penè forenses,
Aut nimium teneris iuuenentur versibus vnquam,
Aut immunda crepent, ignominiosaq; dicta.
Offendunturenim, quibus est æquus, & pater, & res:
Nec, si quid fricti ceciri probat, & nucis emptor,
Aequis accipiunt animis, donantue corona.

Iambici trimetri, qui vocantur, cum sex constant pedibus senarii dicti sunt admisso spondeo.

Syllaba longa breui subiecta, vocatur Iambus,
Per citus vnde etiam trimetris accrescere iussit
Nomen Iambeis, cum senos redderet ictus.
Primus ad extremum similis sibi non ita pridem,
Tardior vt paulò graniorq; veniret ad aures,
Spondeos stabiles in iura paterna recepit
Commodus, & patiens: non vt de sede secunda
Crederet, aut quarta socialiter. hic & in Acci
Nobilibus trimetris apparet rarus, & Enni.

In scenam missos magno cum pondere versus
Aut operæ celeris nimium, curaq; carentis,
Aut ignoratæ premit artis crimine turpi.
Non quiuis videt immodulata poemata iudex:

Latinorum licentia.

Et data Romanis venia est indigna poetis.
Iccirco ne vager, scribamq; licenter, an omnes
Visuros peccata putem mea: tutus, & intra
Spem veniæ cautus, vitaui denique culpam,

Græcorũ in carmine laus.

Non laudem merui. Vos exemplaria Græca
Nocturna versate manu, versate diurna.

At nostri proaui Plautinos & numeros, &
Laudauere sales, nimium patienter vtrunque,
Ne dicam stultè mirati: si modò ego et vos
Scimus inurbanum lepido se ponere dicto:

Legitimumq; sonum digitis callemus & aure.
Ignotum tragicæ genus inuenisse Camœnæ
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis,
Quæ canerent, agerentq; peruncti fœcibus ora.
Post hunc personæ pallæq; repertor honestæ
Æschylus, & modicis instrauit pulpita tignis:
Et docuit magnumq; loqui, nitiq; cothurno.
Successit vetus his comœdia, non sine multa
Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim
Dignam lege regi: lex est accepta: chorusq;
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.
Nil intentatum nostri liquere poetæ,
Nec minimum meruere decus, vestigia Græca
Ausi deserere, & celebrare domestica facta:
Vel qui prætextas, vel qui docuere togatas.
Nec virtute foret, clarisve potentius armis,
Quàm lingua Latium, si non offenderet vnum
Quenque poetarum limæ labor, & mora. vos ò
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigauit ad vnguem.
Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit: & excludit sanos Helicone poetas
Democritus: bona pars non vngues ponere curat,
Non barbam: secreta petit loca, balnea vitat.
Nanciscetur enim pretium, nomenq; poetæ,
Si tribus Anticyris caput insanabile nunquàm
Tonsori Lycino commiserit. O ego lenis,
*Qui purgor bilem sub verni temporis * horam,*

Tragœdiæ initium & incrementum.

Vetus comœdia.

Latinorum tædium in castigandis suis.

Ingenio an arte plus possit.

* alias, oram.

Non alius faceret meliora poemata, verum
Nil tanti est. ergo fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet exors ipsa secandi
Munus & officium nil scribens ipse docebo:
Vnde parentur opes, quid alat, formetq; poetam:
Quid deceat, quid non: quò virtus, quo ferrat error.
Scribendi recte sapere est, & principium & fons.
Rem tibi Socraticæ poterunt ostendere chartæ:
Verbaq; prouisam rem non inuita sequentur.
Qui didicit patriæ quid debeat, & quid amicis:
Quo sit amore parens, quo frater amandus, & hospes:
Quod sit conscripti, quod iudicis officium: quæ
Partes in bellum missi ducis: ille profecto
Reddere personæ scit conuenientia cuique.
Respicere exemplar vitæ, morumq; iubebo
Doctum imitatorem, & veras hinc ducere voces.
Interdum speciosa locis: morataq; recte,
Fabula nullius Veneris sine pondere, & arte,
Validus oblectat populum, meliusq; moratur,
Quàm versus inopes rerum, nugeq; canoræ.
Græcorum ex. cellentia in dicendo.
Graius ingenium, Graius dedit ore rotundo
Musa loqui, præter laudem nullius auaris.
Romanorum auaritia.
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in partes centum diducere. dicat
Filius albini, si de quincunce remota est
Vnica, quid superat? poteras dixisse triens. heu
Rem poteris seruare tuam. redit vnica, quid fit?
Semis. ad hæc animos ærugo, & cura peculi,
Cum semel imbuerit, speramus carmina fingi.

Vnde argumentum scribendi petatur.

Posse linenda cedro, & leui seruanda cupresso?
Aut prodesse volunt, aut delectare poetæ: Præceptorum breuitas.
Aut simul & iucunda, & idonea dicere vitæ.
Quicquid percipies, esto breuis: vt citò dicta
Percipiant animi dociles, teneantq; fideles,
Omne superuacuum pleno de pectore manat.
Ficta voluptatis causa, sint proxima veris, Fabularum modus.
Nec quodcunque volet, poscat sibi fabula credi.
Neu pransæ Lamiæ viuum puerum extrahat aluo.
Centuriæ seniorum agitant expertia frugis,
Celsi prætereunt austera poemata Rhamnes.
Omne tulit punctum, qui miscuit vtile dulci,
Lectorem delectando pariterq; monendo. Quod poema præstantissimũ.
Hic meret æra liber Sosij, hic & mare transit,
Et longum noto scriptori prorogat æuum.
Sunt delicta tamen, quibus ignouisse velimus.
Nam neq; chorda sonum reddit, quem vult manus & mẽs, Iuuenibus vitia ignoscenda.
Poscentiq; grauem per sæpe remittit acutum:
Nec semper feriet quodcunque minabitur arcus.
Verum vbi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendar maculis, quas aut incuria fudit,
Aut humana parum cauit natura. quid ergo?
Vt scriptor si peccat, idem librarius vsque,
Quamuis est monitus, venia caret & citharœdus
Ridetur, chorda qui semper oberat eadem.
Sic mihi qui multum cessat, fit Chœrilus ille,
Quem bis, terq; bonum cum risu miror, & idem
Indignor. quandoq; bonus dormiat Homerus.
Verum opere in longo fas est obrepere somnum,

dormitat

Pictura cũ poesi affinitas.

Vt pictura poesis erit: quæ si propius stes,
Te capiet magis: & quædam si longius abstes.
Hæc amat obscurum, volet hæc sub luce videri,
Iudicis argutum quæ non formidat acumen.
Hæc placuit semel, hæc decies repetita placebit.

Poeta nemo, qui non sit summus.

O maior iuuenum, quamuis & voce paterna
Fingeris ad rectum, & per te sapis, hoc tibi dictum
Tolle memor: certis medium, & tolerabile rebus
Recte concedi consultus iuris, & actor
Causarum mediocris, abest virtute diserti
Messalæ, nec scit quantum Cassilius Aulus:
Sed tamen in pretio est mediocribus esse poetis
Non homines, non di, non concessere columnæ.

Vt gratas inter mensas symphonia discors,
Et crassum vnguentum, & Sardo cum melle papauer
Offendunt: poterat duci, quia cœna sine istis:
Sic animis natum, inuentumq; poema iuuandis,
Si paulùm summo discessit, vergit ad imum.

Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis,
Indoctusq; pilæ, discinc, trochinc quiescit:
Ne spe risuum tollant impune coronæ,
Qui nescit, versus tamen audet fingere. quid ni
Liber & ingenuus, præsertim censu equestrem
Summam nummorum, vitioq; remotus ab omni.
Tu nihil inuita dicet, faciesq; Minerua.

Antiphora, vt non stomachos prouocentes.

Id tibi iudicium est, ea mens: si quid tamen olim
Scripseris, in Metij descendat iudicis aures,
Et patris, & nostra: nonumq; prematur in annum,
Membranis intus positis delere licebit,

Quod non ediderit. nescit vox missa reuerti,
Syluestres homines sacer interpresq; deorum
Cædibus, & victu fœdo deterruit Orpheus,
Dictus ob hoc lenire tigres, rapidosq; leones:
Dictus & amphion Thebanæ conditor arcis
Saxa mouere sono testudinis, & prece blanda
Ducere quò vellet. fuit hæc sapientia quondam,
publica priuatis, secernere sacra profanis:
Concubitu prohibere vago, dare iura maritis:
Oppida moliri, leges incidere ligno.
Sic honor, & nomen diuinis vatibus, atque
Carminibus venit. post hos insignis Homerus,
Tyrtæusq; mares animos in Martia bella
Versibus exacuit. dictæ per carmina sortes,
Et vitæ monstrata via est: & gratia Regum
Pierijs tentata modis, ludusq; repertus.
Et longorum operum finis, ne forte pudori
Sit tibi Musa lyræ solers, & cantor Apollo.

Orphei fabulę interpretatio.

Poetice honos & vtilitas.

Natura fieret laudabile carmen, an arte,
Quæsitum est. ego nec studium sine diuite vena,
Nec rude quid prosit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & coniurat amicè.

Poete Ingenio & arte opus esse.

Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit, fecitq, puer: sudauit & alsit:
Abstinuit Venere, & vino. qui Pythia cantat
Tibicen didicit prius, extimuitq; magistrum.
Nunc satis est dixisse, ego mira poemata pango.
Occupet extremum scabies. mihi turpe relinqui est,
Et quod non dici, sanè nescire fateri.

Labore parati immortalitate nõ ostentatione

Vt præco ad merces turbam qui cogit emendas:
Assentatores iubet ad lucrum ire poeta
Diues agris, diues positis in fœnore nummis,
Si vero est, vnctum qui recte ponere possit
Et spondere leui pro paupere, & eripere atris
Litibus implicitum, mirabor si sciet inter
Noscere mendacem, verumq; beatus amicum.
Tu seu donaris, seu quid donare voles cui,
Nolito aduersus tibi factos ducere plenum
Lætitiæ: clamabit enim pulchre, bene, recte:
Pallescet super his, etiam stillabit amicis
Ex oculis rorem, saliet, tundet pede terram:
Vt qui conducti plorant in funere, dicunt,
Et faciunt propè plura dolentibus ex animo: sic
Derisor vero plus laudatore monetur.
Reges dicuntur multis vrgere culullis,
Et torquere mero, quem perspexisse laborent,
An sit amicitia dignus si carmina condes,
Nunquam te fallant animi sub vlpe latentes.
Quintilio si quid recitares, corrige sodes
Hoc aiebat, & hoc melius te posse negares,
Bis terq; expertum frustra, delere iubebat,
Et male tornatos incudi reddere versus.
Si defendere delictum, quàm vertere malles,
Nullum vltra verbum, aut operam sumebat inanem,
Quin sine rivali teq; & tua solus amares.
Vir bonus & prudens versus reprehendet inertes.
Culpabit duros, incomptis allinet atrum
Transverso calamo signum, ambitiosa recidet

Caute adhibendi sermonem cum quibus tuam loquatur.

Amici diligenter exploranda.

Quintilius Varus ecolura.

A quo petendo consilium.

Ornamenta, parum claris lucem dare coget,
Arguet ambigue dictum mutanda notabit:
Fiet Aristarchus: nec dicet, cur ego amicum
Offendam in nugis? hæ nugæ seria ducent
In mala derisum semel, exceptumq; finistre.

Vt mala quem scabies, aut morbus regius urget,
Aut phanaticus error, & iracunda Diana,
Vesanum tetigisse timent, fugiuntq; poetam,
Qui fap. untiagitant pueri, incautiq. sequuntur.
Hic dum sublimem versus ructatur, & errat,
Si, veluti merulis intentus decidit aucep
In puteum, foueam ne, licet succurrite longùm
Clamet io ciues, non sit, qui tollere curet.
Si quis curet opem ferre, & demittere funem.
Qui scis, an prudens huc se deiecerit? atque
Seruari nolit? dicam, Siculiq; poetæ
Narrabo interitum. Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles ardentem frigidus Aetnam
Insiluit: sit ius, liceatq; perire poetis.
Inuitum qui seruat, idem facit occidenti.
Nec semel hoc fecit: nec si retractus erit, iam
Fiet homo, & ponet famosæ mortis amorem.

Nec satis apparet, cur versus factitet: vtrum
Minxerit in patrios cineres: an triste bidental
Moverit incestus: certe furit, ac velut vrsus
Obiectos caueæ valuit si frangere clathros:
Indoctum, doctumq; fugat recitator acerbus.
Quem verò arripuit, tenet, occiditq; legendo,
Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

Quam periculosa persuasio.

Suos.

Pestilēs immodica gloriæ sitis ex Empedoclis historia.

Q. HORATII FLACCI SERMONVM LIBER PRIMVS.

SATYRA PRIMA.

Exordiũtur hoc loco quemque suæ conditionis penitere multis argumẽtis probatur hanc aliam in ceteris.

VT fit Mecœnas, vt nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes?
O fortunati mercatores, grauis annis
Miles ait, multo iam fractus membra labore.
Contrà mercator, nauim iactantibus Austris,
Militia est potior. quid enim concurritur: horæ
Momento aut cita mors venit, aut victoria læta.
Agricolam laudat iuris legumq; peritus,
Sub galli cantum consultor vbi ostia pulsat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in vrbem est,
Solos felices viuentes clamat in vrbe.

Satyrice per digressionem perstringit Fabi Naboneni Stoici contentiosam loquacitatem.

Cætera de genere hoc (adeò sunt multa) loquacem
Delassare valent Fabium: nec te morer, audi,
Quò rem deducam: si quis Deus, en ego, dicat,
Iam faciam, quod vultis. eris tu, qui modò miles,
Mercator: tu consultus modò, rusticus: hinc vos,
Vos hinc mutatis discedite partibus. eia
Quid statis? nolunt. atqui licet esse beatis.
Quid causæ est, merito quin illis Iuppiter ambas

Iratus

Iratus buccas inflet: neque se fore posthac
Tam facilem dicat, votis vt præbeat aurem:
Præterea, ne sic, vt qui iocularia, ridens
Percurram: quanquam ridentem dicere verum
Quid vetat? vt pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint vt discere prima.
Sed tamen amoto queramus seria ludo.
Ille grauem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic campo, miles, nautæq́, per omne
Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
Sese ferre, senes vt in otia tuta recedant,
Aiunt: cum sibi sint congesta cibaria, sicut
Paruula, nam exemplo est, magni formica laboris,
Ore trahit quodcunque potest, atq́ addit acerno,
Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
Quæ simul inuersum contristat Aquarius annum,
Non vsquam prorepit, & illis vtitur antè
Quæsitis parcens: cum te neq́ feruidus æstus
Dimoueat lucro, neq́ hyems, ignis, mare, ferrum,
Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter.
Quid iuuat immensum te argenti pondus, & auri,
Furtim defossa timidum deponere terra?
Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.
At ni sit, quid habet pulchri constructus acerusq́
Milia frumenti tua triuerit area centum,
Non tuus hinc capiet venter plus, quàm meus: vt si
Reticulum panis venales inter onusto
Forte vehas humero, nihilo plus accipias, quàm
Qui nil portarit. Vel dic, quid referat intra

Capto, Inquit auditorem to-eis, velut pedagogi pueros blãditiis, ne principio statim alienentur animi.

Auaritiæ pretextus a formicæ exemplo & honesti specie.

Quod si, Respõsio auari, qui ait non attingere se pecuniam nequid decedat de summa.

Naturæ fineis viuenti, iugera centum, an
Mille aretiat suaue est ex magno tollere aceruo.
Dum ex paruo nobis tantundem haurire relinquas,
Cur tua plus laudes cumeris granaria nostris
Vt tibi si sit opus liquidi non amplius vrna,
Vel cyatho, & dicas magno de flumine mallem,
Quàm ex hoc fonticulo tantundem sumere. eò sit,
Plenior vt si quos delectet copia iusto,
Cum rapa simul auulsos ferat Aufidus acer.
At qui tantulis eget, quando est opus, is neque limo
Turbatam haurit aquam, neq; vitam amittit in vndis,
At bona pars hominum decepta cupidine falso.
Nil satis est, inquit: quia tanti, quantum habeas, sis.
Quid faciat illi: iubeas miserum esse libenter,
Quatenus id facit vt quidam memoratur Athenis
Sordidus, ac diues, populi contemnere voces
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi, simul ac nummos contemplor in arca.
Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur. congestis vndique sacris
Indormis inhians: & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus, quem præbeat vsum
Panis ematur, olus, vini sextarius, adde
Quæ res humana sibi doleat natura negatis.
An vigilare metu exanimem, noctesq; diesq;
Formidare malos fures, incendia, seruos,
Ne te compilent, fugientes: hoc iuuat: horum

At suaue. Rursus ἀντιπαφορά

Allegorice habenda cupiditatem periculosam innuit.

Quidam. Sunt qui Timonem μισάνθρωπον notari putent.

Tantali fabula quid sibi velit.

Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum,
At si condoluit tentatum grigore corpus:
Aut alius casus lecto te effixit, habes qui
Assideat, fomenta paret, medicum roget, vt te
Suscitet, ac reddat natis, charisq; propinquis.
Non vxor saluum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ.
Miraris, cùm tu argento post omnia ponas,
Si nemo præstet, quem non merearis, amorem?
At si cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis, seruareq; amicos,
Infelix operam perdas, vt si quis asellum
In campum doceat parentem currere frænis,
Deniq; sit finis querendi: cumq; habeas plus,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem
Incipias, parto quod auebas: nec facias, quod
Vuidius quidam (non longa est fabula) dives,
Vt metiretur nummos, ita sordidus, vt se
Non nunquam seruo melius vestiret: iadusque
Supremum tempus, ne se penuria victus
Opprimeret, metuebat. at hunc liberta secuti
Dimisit medium fortissima Tyndaridarum.
Quid mi igitur suades, vt viuam * Neuiusi aut sic,
Vt Nomentanus? pergis pugnantia secum
Frontibus aduersis componere. non ego auarum
Cum veto te fieri, vappam iubeo, ac nebulonem.
Est inter Tanaim quiddam, socerumq; Viscelli.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos vltra, citraq; nequit consistere rectum.

Ironia, vult. n. auarum & sordidum hominē omnibus f. ia in vitium, tamen si dives sit.

Quā tamē cōtaleris, quantō volebas desine tandem metuere ne quid deficiat, ne tibi contingat quod Vuidio a liberta.

* alias Meuius

Differt eunuchus Tanais liberius Moecenatis ab hermioso Viscelli socero.

Illhuc, vnde aby, redeo: nemón' vt auarus
Sed probet ac potius laudet diuersa sequentes?
Quodq; aliena capella gerat distentius vber,
Tabescat? neque se maiori pauperiorum
Turbæ comparet: hunc, atq; hunc superare laboret?
Sic festinanti semper, locupletior obstat:
Vt cùm carceribus missos rapit vngula currus,
Instat equis auriga suos vincentibus. illum
Præteritum temnens extremos inter euntem.
Inde fit, vt raro, qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitæ
Cedat, vti conuiua satur, reperire queamus.
Iam satis est: ne me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Qui semper ditiores volũt superare, sicut qui od auriga in cursu negligens, dum ad ipsos ita prouenit, in vltiores totis se iuntur.

SATYRA II.

AMbubaiarum collegia, pharmacopolæ,
Mendici, mimæ, balatrones, hoc genus omne
Mœstum, ac sollicitum est cantoris morte Tigelli.
Quippe benignus erat. contrà, hic ne prodigus esse
Dicatur metuens, inopi dare nolit amico,
Frigus quo, duramq; famem depellere possit.
Hunc si percontes, aut cur, atque parentis
Præclaram ingrata stringat malus ingluuie rem,
Omnia conductis coemens obsonia nummis:
Sordidus, atque animi quòd parui nolit haberi
Respondet. laudatur ab his, culpatur ab illis.
Fufidius vappæ famam timet, ac nebulonis,

Tigelli Hermogenis poetæ liberalioris in suos detractores meminit & Satira tertia.

Fufidii contra

Diues agris, diues positis in fœnore nummis.
Quinas hic capiti mercedes exigit: atque
Quanto perditior quisque est, tanto acrius vrget.
Nomina sectatur modo sumpta veste virili
Sub patribus duris tyronum. maxime quis non
Iuppiter exclamet, simulatq; audiuit: At ipse
Pro quæstu sumptum facit. huc vix credere possis,
Quam sibi non sit amicus, ita vt pater ille, Terentii
Fabula quem miserum, nato vixisse fugato
Inducit non se pertæsum cruciauerit. atque his.
Si quis nunc quærat, quò res hæc pertinet: illuc,
Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.
Malchinus tunicis demissis ambulat: est qui
Inguen ad obscenum subductis vsque facetus.
Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum.
Nil medium est: sunt qui nolunt tetigisse, nisi illas
Quarum subsuta talos tegat instita veste.
Contrà, alius nullam, nisi olenti in fornice stantem.
Quidam notus homo, cum exiret fornice, mattle
Virtute esto, inquit, sententia dia Catonis:
Nam simul ac venas inflauit tetra libido,
Huc iuuenes æquum est descendere, non alienas
Permolere vxores. nolim laudarier, inquit,
Sic me, mirator cunni Cupennius albi.
Audire est operæpretium, procedere recte
Qui mœchis non vultis, vt omni parte laborent:
Vtq; illis multo corrupta dolore voluptas:
Atque hæc rara cadat dura inter sæpe pericla.
Hic se præcipitem tecto dedit: ille flagellis

tium cum superiore vitiorum.

At ipse αὐτὸς ἀπὸ κοινοῦ Pater ille. Menedemus in eauτοτιμωρούμενος.

Malchinus, ὁ μαλακὸς, & delicatus fuit. Malchinus, ὁ μαλακὸς defunt, qui hic Morcentio notari lasciuiorum.

Enianum distichon.

Moechorum calamitas.

Ad mortem cæsus: fugiens hic decidit arcem
Predonum in turbam: dedit hic pro corpore nummos:
Hunc permuxerunt calones: quin etiam illud
Accidit, vt quidam testes, caudamq; salacem
Demeteret ferro. iure omnes: Galba negabat.

Salustii in Libertinas profusas liberalitas.

Tutior at quanto merx est in classe secunda,
Libertinarum dico, Salustius in qua
Non minus insanit, quàm qui mæchatur. at hic si,
Quà res, quà ratio suaderet: quaq; modeste
Munificum esse licet, vellet bonus, atq; benignus
Esse, daret quantum satis esset, nec sibi damno
Dedecoriq; foret: verum hoc se amplectitur vno,
Hoc amat, & laudat matronam nullam ego tango.

Origo nobile scortum.

Vt quondam Marsæus amator Originis, ille
Qui patrium mimæ donat fundumq. laremq:
Nil fuerit mi, inquit, cum vxoribus vnquam alienis.
Verum est cum mimis, est cum meretricibus: vnde

Vitandum quod tur, e est, etiam si quauis occasione.

Fama malum grauius, quàm res, trahitur an tibi abunde
Personam satis est, non illud, quicquid vbique
Officit, euitare bonam deperdere famam?
Rem patris oblimare malum est vbicunq. quid inter-
Est in matrona, ancilla, pecesne togata?
Villius in Fausta Syllæ gener, hoc miser vno

Ennius Milo Faustæ Sillæ filiæ maritus cæsus est a rivali Longareno, dum se in αὐτοφώρῳ deprehendere.

Nomine deceptus, pœnas dedit vsque, superq;
Quàm satis est, pugnis cæsus, ferroq; petitus,
Exclusus fore, cum Longarenus foret intus.
Huic si mutonis verbis mala tanta videntis

Potentiorii assi

Diceret hæc animus: quid vis tibi? nunquid ego à te
Magno prognatum deposco consule cunnum,

Velatumq; stola, mea cum conferbuit ira?
Quid respondet magno patre nata puella est.
At quanto meliora monet, pugnantiaq; istis
Diues opis natura suæ tu si modo recte
Dispensare velis, ac non fugienda petendis
Immiscere tuo vitio, rerum ne labores
Nil referre putas? quare, ne pœniteat te,
Desine matronas sectarier: vnde laboris
Plus haurire mali est, quàm ex re decerpere fructus.
Nec magis huic inter niueos, viridesq; lapillos,
Sit licet hoc Chærinte tuum, tenerum est femur, aut crus
Rectius, atque etiam melius persæpe togatæ.
Adde huc, quòd mercem sine fune fucis gestat: aperte
Quod venale habet, ostenditnec, si quid honesti est,
Iactat, habetq; palàm, querit quo turpia celet.
Regibus hic mos est, vbi equos mercantur, opertos
Inspiciunt: ne, si facies (vt sæpe) decora,
Molli fulta pede est, emptorem inducat hiantem,
Quòd pulchræ clunes breue quòd caput, ardua ceruix.
Hoc illi recte, ne corporis optima lynceis
Contemplere oculis, Hypsea cæcior, illa,
Quæ mala sunt, spectes: ò crus, ò brachia, verum
Depygis, nasuta, breui latere, ac pede longo est.
Matronæ, præter faciem, nil cernere possis,
Cætera, ni Catia est, demissa veste tegentis.
Si interdicta petes, vallo circundata (nam te
Hoc facit insanum) multæ tibi tum officient res:
Custodes, lectica, cinædi, parasitæ,
Ad talos stola demissa, & circundata palla

... nihilo felicior priuatorũ conditione.

Simplex ac nũ fucata commẽdatio.

In fœmina, vt equis, non tàm forma, quam integritas spectãda.

Noli exercitare in his quę maxime ad rem facunt.

Plurima, quæ inuideant pure apparere tibi rem.
Altera nil obstat, Coïs tibi, pene videre est
Vt nudam, ne crure malo, ne sit pede turpis:
Metiri possis oculo latus. an tibi mauis
Insidias fieri, pretiumq; auellier, ante
Quàm mercedem ostendis? leporem venator vt alta
In niue sectatur, positum sic tangere nolit,
Cantat, & apponit: meus est amor huic similis: nam
Transuolat in medio posita, & fugientia captat.
Hisce ne versiculis speras tibi posse dolores,
Atque æstus curasq; graues è pectore pellis?
Non ne cupidinibus statuit natura modum, quem,
Quid satura sibi quid sit dolitura negatum,
Quærere plus prodest? & inane abscindere soldot
Num, tibi cum fauces vrit sitis, aurea quæris
Pocula: num esuriens fastidis omnia, preter
Pauonem, rhombumq; tument tibi cum inguina, num, si
Ancilla, aut verna est præsto puer, impetus in quem
Continuò fiat, malis tentigine rumpi?
Non ego: nam, si parabilem amo Venerem, facilemq;:
Illam post paulò sed pluris, si exierit vir.
Gallis hanc Philodemus ait, sibi, quæ neq; magno
Stet pretio, neq; cunctetur, cum est iussa, venire.
Candida rectaq; sit: munda hactenus, vt neque longa,
Nec magis alba velit, quàm det natura videri.
Hæc vbi supposuit dextro corpus mihi læuum,
Ilia, & Aegeria est. do nomen quodlibet illi.
Nec vereor ne, dum futuo, vir rure recurrat:
Lanua frangatur, latret canis, vndiq; magno

Canticum amatorius.

Philodemus Epicureus Philosophus.

Quanta adulterio incommoda subeunda.

Pulsa domus strepitu resonet, vel pallida lecto
Desiliat mulier, miseram se conscia clamet:
Cruribus hæc metuat, doti depremsa, egomet mi.
Discincta tunica fugiendum est, ac pede nudo:
Ne nummi pereant, aut pyga, aut denique fama.
Deprendi miserum est: habio vel iudice vincam.

SATYRA III.

Omnibus hoc vitium est cantoribus, inter amicos.
Vt nunquam inducant animum cantare, rogati:
Iniussi nunquam desistant. Sardus habebat
Ille tigellius hoc. Cæsar, qui cogere posset:
Si peteret per amicitiam patris, atque suam: non
Quicquam proficeret: si collibuisset, ab ouo
Vsque ad mala citaret, iò Bacche, modo summa
Voce, modo hac resonans, quæ chordis quatuor ima.
Nil æquale homini fuit illi: sæpe velut qui
Currebat fugiens hostem: per sæpe velut qui
Iunonis sacra ferret: habebat sæpe ducentos,
Sæpe decem seruos: modo reges, atque tetrarchas
Omnia magna loquens: modo sit mihi mensa tripes, &
Concha salis puri, & toga, quæ defendere frigus
Quamuis crassa queat: decies centena dedisses
Huic parco paucis contento, quinque diebus
Nil erat in loculis: noctes vigilabat ad ipsum
Manè, diem totum stertebat: nil fuit vnquam
Sic impar sibi. Nunc aliquis dicat mihi, quid tui
Nulla ne habes vitatissimo alia haud fortasse minora.

Notat eos quorum vitia nõ obscuris scoptis, in alienam tamen erratula sint nimiũ moroti.

Tigelli mores vere poetici & a municis nostris non multũ abhorrentes.

Menii nonchalantia tollerabilis φιλαυτία.

Menius absentem Nenium cum carperet: heus tu,
Quidam ait, ignoras te an vt ignotum dare nobis
Verba putas: ego met mi ignosco, Menius inquit:
Stultius & improbus hic amor est, dignusq; notari:
Cum tua peruideas oculis mala lippus inunctis,
Cur in amicorum vitijs tam cernis acutum,
Quàm aut aquila aut serpens Epidauriusˑat tibi contrà
Euenit, inquirant vitia vt tua rursus & illi.
Iracundior est paulò, minus aptus acutis
Naribus horum hominum: rideri possit, eò quod
Rusticus tonso toga defluit: & male laxus
In pede calceus hæret. at est bonus, vt melior vir
Non alius quisquàm. at tibi amicus, at ingenium ingens
Inculto latet hoc sub corpore. denique te ipsum
Concute: num qua tibi vitiorum inseuerit olim
Natura, aut etiam consuetudo mala nanque
Neglectis vrenda filix innascitur agris.
Illhuc præuertamur, amatorem quòd amicæ
Turpia decipiunt cæcum vitia, aut etiam ipsa hæc
Delectant: veluti Balbinum polypus Agnæ.
Vellem in amicitia sic erraremus & isti
Errori nomen virtus posuisset honestum.
At pater vt gnati, sic nos debemus amici,
Si quod sit vitium, non fastidire. strabonem
Appellat pætum pater: & pullum, male paruus
Si cui filius est. vt abortiuus fuit olim
Sisypus: hunc varum distortis cruribus, illum
Balbutit scaurum pranis fultum male talis.
Parcius hic viuit, frugi dicatur. ineptus,

Cæsar, quem non tarn pudet, laxa toga & in pedito tonsore vtebatur.

Vt amator non offenditur amicæ suæ vitiis, sic in amicitia tenda iunt ferenda.

Abortiuus M. Antonii filius mirè breuitatis

Et iactantior hic paulò est, concinnus amicis
Postulat, vt videatur. at est truculentior, atque
Plus æquo liber: simplex, fortisq; habeatur.
Caldior est, acres inter numeretur opinor.
Hæc res & iungit, iunctos & seruat amicos.

Quod amicitię vinculum.

At nos virtutes ipsas inuertimus: atque
Syncerum cupimus vas incrustare. probus quis
Nobiscum vivit, multum demissus homo: illi
Tardo cognomen pingui damus. hic fugit omneis
Insidias, nulliq; malo latus obdit apertum:
Cum genus hoc inter vitæ versetur, vbi acris
Inuidia, atque vigent vbi crimina: pro bene sano,
Ac non incauto, fictum, astutumq; vocamus.

Nos maligne interdum, & in peius interpretamur etiã virtutes ipsas.

Simplicior si quis, qualem me sæpe libenter
Obtulerim tibi Mecœnas: vt forte legentem,
Aut tacitum impellat, quouis sermone molestus:
Communi sensu planè caret, inquimus. eheu
Quàm temere in nosmet legem sancimus iniquam.
Nam vitijs nemo sine nascitur. optimus ille est,
Qui minimis vrgetur. amicus dulcis, vt æquum est,
Cùm mea compensat vitijs bona: pluribus hisce
(Si modo plura mihi bona sunt) inclinet, amari
Si volet: hac lege in trutina ponetur eadem.
Qui, ne liberibus propriis offendat amicum,
Postulat ignoscat verrucis illius. æquum est
Peccatis veniam poscentem, reddere rursus.

Simplicem hardum & stuptũ vocamus.

Qui suis ignosci vult, autorũ vitiis ignoscat oportet.

Denique quatinus excidi penitus vitium iræ,
Cætera item nequeunt stultis hærentia: cur non
Ponderibus, moduliq; suis ratio vtitur: ac res

Vitia amicitiæ penitus non possunt tolli, certe sunt excusanda.

Vt quæque est, ita supplicijs delicta coercent
Si quis eum seruum, patinam qui tollere iussus,
Semesos Pisces, tepidumq; ligurierit ius,
In cruce sufficat: Labeone insanior, inter
Sanos dicatur. quanto hoc furiosius, atque
Maius peccatum est? paulum deliquit amicus,
(Quod nisi concedas, habeare insuauis, acerbus)
Odisti, & fugis, vt Drusonem debitor æris
Qui, nisi cùm tristes misero venère Calendæ,
Mercedem, aut nummos vnde vnde extricat, amaras
Porrecto iugulo historias, captiuus vt, audit.
Comminxit lectum potus, mensáque catillum
Euandri manibus tritum deiecit, ob hanc rem,
Aut positum antè mea quia pullum in parte catini
Sustulit esuriens: minus hoc iucundus amicus,
Sit mihi? quid faciam, si furtum fecerit? aut si
Prodiderit commissa fide, sponsum ue negarit?
Quis paria esse fere placuit peccata, laborant
Cum ventum ad verum est: sensus, moresq; repugnant,
Atque ipsa vtilitas iusti prope mater, & æqui.
Cum prorepserunt primis animalia terris,
Mutum, & turpe pecus glandem atq; cubilia propter,
Vnguibus, & pugnis, dein fustibus, atq; ita porrò
Pugnabant armis, quæ pòst fabricauerat vsus:
Donec verba, quibus voces, sensusq. notarent,
Nominaq; inuenere dehinc abstinere bello:
Oppida cœperant munire, & ponere leges:
Ne quis fur esset, neu latro, neu quis adulter.
Nam fuit ante Helenam cunnus teterrima belli

Labeone Antistio qui libere Augustam inuectus est.

Druso foenerator debitores cõtumeliosissimis conuiciis incessebat.

Stoicos taxat qui vitia esse paria volunt, qui sibi non possunt constare.

Pro ut iustitia ab vtilitate exorta nõ natura.

Multa bella

Causa: sed ignotis perierunt mortibus illi,
Quos Venerem incertam rapientes more ferarum
Viribus editior cædebat, vt in grege taurus.
Iura inuenta metu iniusti fateare necesse est:
Tempora si, fastosq; velis euoluere mundi.
Nec natura potest iusto secernere iniquum,
Diuidit vt bona diuersis, fugienda petendis.

gesta propter foeminas, etiã si nobis ignota.

Nec vincet ratio hoc: tantundem vt peccet, idemq;,
Qui teneros caules alieni fregerit horti,
Et qui nocturnus diuûm sacra legerit. adsit
Regula, peccatis quæ pœnas irroget æquas:
Ne scutica dignum, horribili sectere flagello.

Si peccata essent paria & pœnæ pares infligi deberent: quod absurdum est.

Nam vt ferula cædas meritum maiora subire
Verbera, non vereor, cum dicas esse pareis res
Furta latrocinijs, & magnis parua, mineris
Falce recisurum simili te, si tibi regnum
Permittant homines. Si diues, qui sapiens est,
Et sutor bonus, & solus formosus, & est rex,
Cur optas, quod habes? non nosti quid pater, inquit,
Chrysippus dicat. sapiens crepidas sibi nunquam,
Nec soleas fecit: sutor tamen est sapiens. quod
Vt quamuis tacet Hermogenes, cantor tamen, atq;
Optimus est modulator: vt Alfenus Vafer omni
Abiecto instrumento artis, clausaq; taberna.
Sutor erat: sapiens operis sic optimus omnis
Est opifex: sic rex solus. vellunt tibi barbam
Lasciui pueri: quos tu nisi fuste coërces
Vrgêris turba circum te stante, miseriq;
Rumperis, & latras magnorum maxime regum.

Si sapiens, vt ais, etiam si sutor sit, solus sit rex, & regnum optas.

Alfenus Vafer relicta sutrina Roma, professus, Sulpitio præceptore vsus ad consulatum euectus est.

Ne longum faciam:dum tu quadrante lauatum
Rex ibis,neque te quisquam stipator,ineptum
Præter Crispinum,sectabitur:& mihi dulces
Ignoscent,si quid peccauero stultus,amici:
Inq; vicem illorum patiar delicta libenter,
Priuatusq; magis viuam te rege beatus.

SATYRA IIII.

Respondet iis, qui se nimis mordacem dixerant atque primam satyræ originem ostendit.

EVpolis,atq; Cratinus,Aristophanesq; poëtæ,
Atque alij quorum comœdia prisca virorum est:
Si quis erat dignus describi,quòd malus,aut fur,
Quòd mœchus foret,aut sicarius,aut alioqui
Famosus:multa cum libertate notabant.
Hinc omnis pendet Lucilius hosce secutus,
Mutatis tantum pedibus,numeriq; facetus,
Emunctæ naris durus componere versus.

Quintilianus Horatio hoc loco non assentitur: nam eruditionem in Lucilio & salem retinetur.

Nam fuit hoc vitiosus:in hora sæpe ducentos,
Vt magnum,versus dictabat stans pede in vno,
Cum flueret luculentus.erat,quod tollere,velles,
Garrulus,atque piger scribendi ferre laborem:
Scribendi recte:nam vt multum,nil moror.Ecce
Crispinus minimo me prouocat:Accipe si vis,
Accipe iam tabulas,detur nobis locus,hora,
Custodes:videamus vter plus scribere possit.

Horatius deiecta arrogantia & tacitus ait.

Di bene fecerunt,inopis me,quodq; pusilli
Finxerunt animi,raro & perpauca loquentis.
At tu conclusas hircinis follibus auras
Vsque laborantes,dum ferrum molliat ignis,

Vt manus imitare.beatus Fannius, vltro
Delatis capsis, & imagine: cùm mea nemo
Scripta legat, vulgo recitare timentis, ob hanc rem,
Quòd sunt, quos genus hoc minime iuuat: vtpote plureis
Culpari dignos. quemuis media erue turba:
Aut ob auaritiam, aut misera ambitione laborat.
Hic nuptarum insanit amoribus, hic puerorum:
Hunc capit argenti splendor: stupet Albius æres:
Hic mutat merces surgente à sole ad eum, quò
Vespertina tepet regio, quin per mala præceps
Fertur, vti pulvis collectus turbine, ne quid
Summa deperdat metuens, aut ampliet vt rem.

Omnes hi metuunt versus: odere poetas.
Fœnum habet in cornu, longè fuge. dum modo risum
Excutiat sibi. non hic cuiquam parcet amico:
Et quodcunque semel chartis illeuerit: omneis
Gestiet à furno redeunteis scire, lacuq;
Et pueros, & anus. agedum pauca accipe contrà.
Primum ego me illorum, dederim quibus esse poetas,
Excerpam numero. neque enim concludere versum
Dixeris esse satis: neque si quis scribat, vti nos,
Sermoni propiora, putes hunc esse poetam.
Ingenium cui sit, cui mens diuinior, atque os
Magna sonaturum, des nominis huius honorem.

Idcirco quidam comœdia, nec ne poema
Esset, quæsiuere: quòd acer spiritus, ac vis,
Nec verbis, nec rebus inest: nisi quòd pede certo
Differt sermoni, sermo merus. at pater ardens
Sæuit, quòd meretrice nepos insanit amica

Satyras suas nõ placere vt Ioco aut ob libertatē quã bona pars vitio laboret quotiam.

Verba eorum qui perfricat frontem. Carpe Horatius poetã negat.

Controuersia de comœdia. Quamuis comœdia videatur aliquando assurgere, ta-

men idem faceret qui iuris iratus pater quod in comoedia.

Filius, vxorem grandi cum dote recusset:
Ebrius, & magnum quod dedecus, ambulet ante
Noctem cum tibicinibus, nunquid Pomponius istis
Audiret leuiora, pater si viueret? ergo
Non satis est puris versum perstribere verbis,
Quem si dissoluas, quidam stomachetur eodem,
Quo personatus paetto pater, his ego quæ nunc,
Olim quæ scripsit Lucilius, eripias si
Tempora certa, modosq;, & quod prius ordine verbũ est,
Posterius facias, preponens vltima primis:
Non vt si soluas, postquàm discordia tetra
Belli ferratos postes, portasq; refregit,
Inuenias etiam disiecti membra poetæ.
Hactenus hæc, aliàs iustum sit nec poema.

Si dissoluas versus Lucilii & meos, planè erit sermo vulgaris

Nunc illud tantùm quæram, meritò ne tibi sit
Suspectum genus hoc scribendi. Sulcius acer
Ambulat, & caprius raucus male, cumq; libellis,
Magnus vterque timor latronibus: at bene si quis,
Et viuat puris manibus, contemnet vtrunque,
Vt sis tu similis Celi, Byriq; latronum,
Non ego sim Capri neque Sulci, cur metuas me?
Nulla tabernam meos habebat, neque pila libellos,
Quæris manus insudet vulgi, Hermogenisq; Tigelli.
Non recito cuiquam, nisi amicis, idq;, coactus:
Non vbiuis, coram ne quibuslibet. In medio qui
Scripta foro recitent, sunt multi: quiq; lauantes.
Suauè locus voci resonant conclusis, manes
Hoc inuoti: haud illud querentes, num sine sensu,
Tempore num faciant alieno. Lædere gaudes

Cur metuis me etiam si malus tis, cum nõ sim delator, vt Caprius aut Sulcius.

Verba aduersantis.

Inquis,

Inquis, & hoc studio pravus facis. Vnde petitum
Hoc in me iacis? est autor quis denique eorum,
Vixi cum quibus? absentem qui rodit amicum?
Qui non defendit alio culpante: solutos
Qui captat risus hominum, famamq; dicacis?
Fingere qui non visa potest: commissa tacere
Qui nequit: hic niger est, hunc tu Romane caveto.

Quis conuiciorum testatur me maledicũ & virulentum.

Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos,
E quibus vnus avet, quavis aspergere cunctos,
Præter eum, qui præbet aquam post hunc quoque potus,
Condita cum verax aperit præcordia Liber.
Hic tibi comis, & vrbanus, liberq; videtur
Infesto nigris: ego si risi, quòd ineptus
Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum,
Lividus, & mordax videor tibi? mentio si qua
De Capitolini furtis iniecta Petilli
Te coram fuerit: defendas, vt tuus est mos?
Me Capitolinus conuictore vsus, amicoq;
A puero est: causaq; mea permulta rogatus
Fecit: & incolumis lætor quòd viuit in vrbe.
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit. Hic nigræ succus loliginis: hæc est
Aerugo mera. Quod vitium procul ab fore chartis,
Atque animo prius, vt si quid promittere de me
Possum aliud, vere promitto. liberius si
Dixero quid si forte iocosius, hoc mihi turis
Cum venia dabis: insueuit pater optimus hoc me
Vt fugerem, exemplis vitiorum quæque notando,
Cum me hortaretur parce, frugaliter, atque

Niger est qui quemuis fugillat, non ego qui vitia tãtũ rideo Petillus quum capitolii ageret curam, sublatę eocoęq; causam dixit, atque a Cęsare absolutus est.

Si paulo liberior sum, iquit, nõ maligne sed syncere id ago: qui autem sic a patre institutus flagitia non ęquo animo possum ferre.

Viuerem vti contentus eo, quod mi ipse parasset:
Non ne vides Albi vt male viuat filius: vtq;
Barus inops: magnum documentum, ne patrium rem
Perdere quis velit. à turpi meretricis amore
Cum deterreret, Sectani dissimilis sis.
Ne sequerer mœchas, concessa cùm venere vti Possem
Possem deprehensi non bella est fama Treboni,
Aiebat. Sapiens vitatu, quidq; petitu
Sit melius, causas reddet tibi: mi satis est, si
Traditum ab antiquis morem seruare tuamq;,

Quum ad iustitiam peti, ne ris, fertetaq; ies citra monitoris operam.

Dum custodis eges, vitam, famamq; tueri
Incolumem possim: simulac duraueris ætas
Membra, animumq, tuum, nabis sine cortice. sic me
Formabat puerum dictis: & sæpe iubebat.
Vt facerem quid, habes autorem, quo facias hoc:
Vnum ex iudicibus selectis obiciebat.
Sæpe vetabat: an hoc inhonestum, & inutile factu

Vt mors vicini abterreat ægram a noxiis cibis. sic infamia aliena teneram ætatem.

Nec ne sit, addubitet: flaret rumore malo cum
Hic, atq; ille. auidos vicinum funus vt ægros
Exanimat, mortisq; metu sibi parcere cogit:
Sic teneros animos aliena opprobria sæpe
Abterrent vitijs. ex hoc ego sanus ab illis,
Perniciem quæcunque ferunt. mediocribus, & queis
Ignoscas vitijs teneor. fortassis & isthinc
Largiter abstulerit longa ætas, liber amicus,

Ex persona sua docet qua ratione quis seipso melior euadat.

Consilium proprium: neque enim cum lectulus, aut me
Porticus excepit, desum mihi rectius hoc est,
Hoc faciens viuam melius: sic dulcis amicis
Occurram: hoc quidam non bene: nunquid ego illi

Imprudens olim faciam simile: hæc ego mecum
Compressis agito labris. vbi quid datur oti,
Illudo chartis. hoc est mediocribus illis
Ex vitijs vnum: cui si concedere nolis
Multa poetarum veniat manus, auxilio quæ
Sit mihi: nam multò plures sumus, ac veluti te
Iudæi cogemur in hanc concedere turbam.

SATYRA V.

EGgressum magna, me excepit Aritia, Roma
Hospitio modico: rhetor comes Heliodorus
Græcorum longe doctissimus: inde forum Appi
Differtum nautis, cauponibus atque malignis.
Hoc iter ignaui diuisimus, altius ac nos
Præcinctis vnum: minus est grauis Appia tardis.
Hic ego propter aquam, quòd erat deterrima, ventri
Indico bellum, cœnantes haud animo æquo
Expectans comites iam nox inducere terris
Vmbras, & cœlo diffundere signa parabat.

Imitatur Lucilium, qui a Roma ad fretũ Siculum, ipse vero iter suũ Brũdusium vsq; describit & comites suos.

Tum pueri nautis, pueris conuicia naute
Ingerere. huc appelle: trecentos inseriste hoc
Iam satis est. dum æs exigitur, dum mula ligatur,
Tota abit hora. mali culices, ranæq; palustres
Auertunt somnos. absentem cantat amicam
Multa prolutus vappa nauta, atq; viator
Certatim. tandem fessus dormire viator
Incipit: ac missæ pastum retinacula mulæ
Nauta piger saxo religat, stertitq; supinus.
Iamq; dies aderat, cum nil procedere lyntrem
Sentimus, donec cerebrosus profilit vnus:

Huc appelle. Verba seruorũ, & mox nautę dolẽtis quod ingrediantur nauem plures quã satis sit.

Ac mulæ, nautæq, caput, lumbosq; saligno
Fuste dolat: quarta vix demum exponimur hora.
Ora, manusq, tua lauimus Feronia lympha.

Feronia, eademque Iuno Iouis Anxuris vxor, cuius meminit Vergil. Aen. vii.

Millia tum pransi tria repsimus, atq; subimus
Impositum saxis late candentibus Anxur.
Huc venturus erat Mecœnas optimus, atq;
Cocceius, missi magnis de rebus vteq;
Legati, auersos soliti componere amicos,
Hic oculis ego virga meis collyria lipbus
Illinere: interea Mecœnas aduenit, atq;
Cocceius, Capitoq; simul fonteius ad vngem
Factus homo, Antoni, non vt magis alter, amicus.
Fundos, aufidio Lusco prætore libenter
Linquimus, insani ridentes præmia scribæ
Prætextam, & latum clauum, prunæq; batillum.

Aufidius Fundis est scriba magistratum gerebat.

In Mamurrarum lassi deinde vrbe manemus,
Muræna præbente domum, Capitone culinam.

In mamurr. Formis, vnde ea familia oriunda erat.

Postera lux oritur multo gratissima: namq;
Plocius, & varius Sinuessæ, Vergiliusq;
Occurrunt: animæ, quales neq; candidiores
Terra tulit, neq; quis me sit deuinctior alter.
O qui complexus, & gaudia quanta fuerunt.
Nil ego contulerim iucundo sanus amico.
Proxima Campano ponti quæ villula, tectum
Præbuit: & parochi quæ debent, lingua salemq;.

Parochia. παρ' οχὴν magistratu, qui legatis salem & lingua suppeditabant.

Hinc muli Capuæ clitellas tempore ponunt.
Lusum it Mecœnas, dormitum ego, Vergiliusq;.
Namq; pila lippis inimicum, & ludere crudis.
Hinc nos Coccey recipit plenissima villa,

Quæ superesti Caudi cauponas. Nunc mihi paucis
Sarmenti scurræ pugnam, Messiq; Cicerri
Musa velim memores: & quo patre natus vterq;
Contulerit lites. Messi clarum genus Osci,
Sarmenti domina extat. ab his maioribus orti
Ad pugnam venere: prior Sarmentus, equi te
Esse feri similem dico: ridemus, & ipse
Messius, accio: caput & monet: ô tua cornu
Ni foret exesto frons, inquit, quid faceres? cum
Sic mutilus minitaris? at illi fœda cicatrix
Setosam læui frontem turpauerat oris.
Campanum in morbum, in faciem permalta iocatus,
Pastorem saltaret vti Cyclopa rogabat:
Nil illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.
Multa Cicerrus ad hæc: donasset iam ne catenam
Ex voto laribus querebat: scriba quòd esset,
Deterius nihilo dominæ ius esse: rogabat
Denique cur nunquam fugisset: cui satis vna
Farris libra foret gracili sic, tamq; pusillo.
Prorsus iocundè cœnam produximus illam.
Tendimus hinc rectà Beneuentum, vbi sedulus hospes
Penè macros arsit dum turdos versat in igne.
Nam vaga per veterem dilapso flamma culinam
Vulcano, summum properabat lambere tectum.
Conuiuas auidos cœnam, seruosq; timentes
Tum rapere, atq; omnes restinguere velle videres.
Incipit ex illo montes Apulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus: & quos
Nunquam erepsemus, nisi nos vicinia Trauci

Sarmenti seruus meretrix & Iuno nolis & plutare cl. ... in vita Antonii.

Vt ageret polyphemum nihil esse opus pertona cū illi esset per omnia similis.

Beneuentum, vrbs Samnii.

Atabulus venti nomen.

ἀπὸ τοῦ τὴν κτῆσιν βοᾶν ab eo quod dãnum referat.

Villa recepisset lacrymoso non sine fumo,
Vdos cum foliis ramos vrente camino.
Hic ego mendacem stultissimus vsque puellam
Ad mediam noctem expecto. somnus tamen aufert
Intentum Veneri. tum immundo somnia visu
Nocturnam vestem maculant, ventremq; supinum.

Quod versu, oppidum Equotuticum vocatur quod hexametro versu non potest cõplecti.

Quattuor hinc rapimur, viginti & millia, rhedis,
Mansuri oppidulo, quod versu dicere non est,
Signis perfacile est. venit vilissima rerum
Hic aqua, sed panis longè pulcherrimus, vltro
Callidus vt soleat humeris portare viator.
Nam Canusi lapidosus, aquæ non ditior vrna.
Quæ locus à forti Diomede est conditus olim.
Flentibus hinc Varius discedit mœstus amicis.

Rubi oppidum vnde Vergilius rubram virgam deflexit

Inde Rubos fessi peruenimus, vtpote longum
Carpentes iter, & factum corruptius imbri.
Postera tempestas melior, via peior, adusque
Barri mœnia piscosi. dehinc Gnatia lymphis
Iratis extructa dedit risusq; iocosq;,
Dum flamma sine, thura liquescere limine sacro

Gnatiorum superstitionem ridimus, quibus persuasum est ara ligna sua sponte incendi.

Persuadere cupit: credat Iudæus apella:
Non ego: nanque deos didici securum agere ævum:
Nec si quid miri faciat natura, deos id,
Tristeis ex alto cœli dimittere tecto.
Brundusium longæ finis chartæq;, viæq;.

SATYRA VI.

Veram nobilitatem non generis & stemmatum antiquita-

NOn quia Mæcenas, Lydorum quicquid Hetruscos
Incoluit fineis, nemo generosior est te:
Nec quòd auus tibi maternus fuit, atque paternus,

Olim qui magnis legionibus imperitarint,
Vt plerique solent, naso suspendis adunco
Ignotos: vt me libertino patre natum,
Cum referre negas, quali sit quisq; parente
Natus, dum ingenuus: persuades hoc tibi vere,
Ante potestatem Tulli, atque ignobile regnum,
Multos sæpe viros nullis maioribus ortos,
Et vixisse probos, amplis, & honoribus auctos.

te aut quauis alia re, sed sola virtute constare

Contrà Leuinum Valeri genus, vnde superbus
Tarquinius regno pulsus fuit, vnius assis
Non vnquam pretio pluris licuisse, notante
Iudice, quem nostri, populo, qui stultus honores
Sæpe dat indignis, & famæ seruit ineptus:
Qui stupet in titulis, & imaginibus. quid oportet
Nos facere à vulgo, longe lateq; remotos?
Nanque esto, populus Leuino mallet honorem,
Quam Decio mandare nouo: censorq; moneret
Appius, ingenuo si non essem patre natus:
Vel merito, quoniam in propria non pelle quiessem.
Sed fulgente trahit constrictos gloria curru
Non minus ignotos generosis. quo tibi Tulli
Sumere depositum clauum? fieriq; tribunum?
Inuidia accessit, priuato quæ minor est.
Nam vt quisq; insanus nigris medium impedyt crus
Pellibus, & latum demisit pectore clauum:
Audit continuò: quis homo hic taut quo patre natus?
Vt si qui ægrotet, quo morbo Barrus, haberi
Et cupiat formosus, eat quacunque puellis
Inyciat curam querendi singula: quali

Si populus alio qui stolidus notauerit Leuinii virum nobilissimum ob pedi-tos mores, quod facient ii qui nihil popolare sapiunt.

Pelle qui essem tacite alludit ad asinum Cumanum. Quemadmodum qui formosus videri vult, omnis in se cõuertit oculos: ita qui magistratum ambit, cogit vt sciscitentur omnes de vita & genere suorum.

Sit facie fura quali, pede, dente, capillo:
Sic qui promittit, ciueis, vrbem sibi curæ
Imperium fore, & Italiam, & delubra deorum,
Quo patre sit natus, num ignota matre inhonestus,
Omneis mortaleis curare, & quærere cogit.
Tú ne Syridamæ, aut Dionysi filius, audes
Deycere e saxo ciueis, aut tradere Cadmo?
At Nouius collega gradu post me sedet vno.
Nanque est ille, pater quod erat meus hoc tibi Paulo.
Et messala videris. at hic si plostra ducenta,
Concurrantq; foro tria funera, magna sonabit
Cornua quòd vincatq; tubas. saltem tenet hoc nos.
Nunc ad me redeo libertino patre natum:
Quem rodunt omneis libertino patre natum:
Nunc quia Mecænas tibi sim conuictor, at olim
Quòd mihi pareret legio Romana tribuno.
Dissimile hoc illi est: quia non vt forsàn honorem
Iure mihi inuideat quiuis, ita te quoque amicum,
Præsertim cautum dignos assumere, prauа
Ambitione procul, felicem dicere non hoc
Me possunt casu, quòd te sortitus amicum.
Nulla etenim mihi te sors obtulit. optimus olim
Vergilius, post hunc Varius dixere, quid essem.
Vt veni coram: singultim pauca locutus,
Infans nanque pudor prohibebat plura profari,
Non ego me claro natum patre, non ego circum
Me satureiano vectari rura caballo:
Sed, quod eram, narro. respondes (vt tuus est mos)
Pauca. abeo, & reuocas nono post mense, iubesq;

Non eadem ratione possit mihi aliquis inuidere tribunatũ & amicitiam.

Mecœnatis, quæ non fortunæ fuit, sed virtutis commendatione.

Satureiano caballo, pro optimo equo posuit nam Satureiani sunt in Apulia fertilissimi agri

Esse in amicorum numero. magnum hoc ego duco,
Quòd placui tibi, qui turpi secernis honestum:
Non patre præclaro, sed vita & pectore puro.
At qui si vitijs mediocribus, ac mea paucis
Mendosa est natura, alioqui recta: velut si
Egregio inspersos reprendas corpore nævos:
Si neque avaritiam, neque sordes, ac mala lustra
Obiciet verè quisquam mihi: purus, & insons:
(Vt me collaudem) si & vivo charus amicis:
Causa fuit pater his, qui macro pauper agello
Noluit in Flavi ludum me mittere magni:
Quo pueri magnis è centurionibus orti
Læva suspensi loculos, tabulamq, lacerto
Ibant Octonis referentes Idibus æra.
Sed puerum est ausus Romam portare docendum
Artes, quas doceat quivis Eques, atq; senator
Semet prognatos. vestem servosq, sequentes
In magno vt populo si quis vidisset, avita
Ex re, preberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptissimus omnes
Circum doctores aderat. quid multa pudicum
Qui primus virtutis honos, servavit ab omni
Non solum facto, verum opprobrio quoque turpi:
Nec timuit, sibi ne vitio quis verteret, olim
Si præco parvas, aut, vt fuit ipse, coactor
Mercedes sequerer: neq; ego essem questus ob hoc. nunc
Laus illi debetur, & à me gratia maior.
Nil me pœniteat sanum patris huius: eoq;
Non, vt magna dolo factum negat esse suo pars,

Siqua est in me virtus, si qua integritas. id totũ patri detur, qui me a puero instituit.

Patris laus, qui quũ ob tenuitatem non posset alere mihi pædagogum, ipse pædagogi munere fungebatur.

Nolo me defendere, vt quidam

quibus obiici e generis obscuritas, quod non vitio suo aut culpa factum sit, vt natus ob id nasceretur. Causa cur priuatus esse malit.

Q uòd non ingenuos habeat, clarosq; parentes.
Sic me defendam. longe mea discrepat istis
Et vox, & ratio. nam si natura iuberet
A certis annis, ævum remeare peractum,
Atq; alios legere ad fastum quodcunq; parenteis,
Optaret sibi quisq; meis contentus honestis
Factibus, & fellis nolim mihi sumere, demens
Iudicio, vulgi, sanus fortasse tuo, quòd
Nollem onus haud vnquam solitus portare molestum,
Nam mihi continuo maior quærenda foret res:
Atq; salutandi plures: ducendus & vnus:
Et comes alter, vti ne solus, rusue, peregreue,
Exirem: plures calones, atq; caballi
Pascendi: ducenda petorita. nunc mihi curto
Ire licet mulo, vel si libet, vsq; Tarentum:
Mantica cui lumbos onere vlceret, atq; eques armos.

Potior mea conditio quàm Tulli qui Senatorium dignitatem affectauit, qua postea amotus est per Cæsarem.

Obyctet nemo sordeis mihi, quas tibi Tulli,
Cùm Tyburte via prætorem quinq; sequuntur
Te pueri lasanum portantes, œnophorumq,
Hoc ego commodius, quàm tu præclare Senator,
Millibus atq; aliis viuo: quacunq; libido est
Incedo solus: percunctor quanti olus ac far:
Fallacem circum, vespertinumq; pererro
Sæpe forum. assisto diuinis: inde domum me
Ad porri, & ciceris refero, laganiq, catinum.
Cœna ministratur pueris tribus, & lapis albus
Pocula cum cyatho duo sustinet: astat echinus
Vilis, cum patera guttus, Campana supellex.
Deinde eo dormitum, non solicitus mihi quòd eras

Surgendum sit manè, obeundus Marsia, qui se
Vultum ferre negat Nouiorum posse minoris.
Ad quartam iaceo. Post hanc vagor, aut ego lecto,
Aut scripto, quod me tacitum iuuet: vngor oliuo,
Non quo fraudatus immundus Nata lucernis.
Ast vbi me fessum sol acrior ire lauatum
Admonuit, fugio rabiosi tempora fligni.
Prandsus non auide, quantum interpellet inani
Ventre diem durare, domesticus otior. hæc est
Vita solutorum misera ambitione grauiq;:
His me consolor victurum suauius, ac si,
Quæstor auus, pater atq; meus, patruusq; fuissent.

Iocatur Iunio rē Nouium qui ita impudenter fenerabatur, vt eum statua Marsiq; quę manu erat erecta, non posse ferre videretur.

SATYRA VII.

PRoscripti regis Rupili pus, atque venenum
Hybrida quo pacto sit Persius vltor, opinor
Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum rege molestas:
Durus homo, atque odio qui posset vincere regem:
Confidens, tumidusq;, adeo sermonis amari,
Sisennas, Barros vt equis præcurreret albis.
Ad regem redeo: postquàm nihil inter vtrumque
Conuenit: hoc etenim sunt omnes ire molesti,
Quo fortes, quibus aduersum bellum incidit. inter
Hectora Priamiden, animosum atque inter Achillem
Ira fuit capitalis, vt vltima diuideret mors:
Non aliam ob causam, nisi quòd virtus in vtroque
Summa fuit. duo si discordia vexat inertes,
Aut si disparibus bellum incidat, vt Diomedi

Describit rixā Rupili prēnestini, cū Grēculo quodā Persio. Nā quū rex ille proscriptos esse ab Augusto, fugit ad Brutum: vbi Horatiū cōtempsit propter ignobilitatem: quamobrem ab eo hac Satyra p̄stringitur.

Inter summos contēditur, non ignauos aut Im

pares, vt Iliad. vi. Glaucus & Diomedes discedunt amici ob alterius ignauiam.

Cum Lycio Glauco, discedet pigrior vltro
Muneribus missis. Bruto prætore tenente
Ditem Asiam, Rupili, & persi par pugnat: vti non
Compositus melius cum Bitho Bacchius: in ius
Arces procurrunt, magnum spectaculum vterque.
Persius exponit causam: ridetur ab omni
Conuentu laudat Brutum, Laudatq; cohortem.
Solem Asiæ Brutum appellat stellasq; salubres
Appellat commutes, excepto rege: Canem illum
Inuisum agricolis sydus venisse: ruebat
Flumen vt hybernum, fertur quò rara securis.
Tum prænestinus salso, multumq; fluenti
Expresse arbusto regerit conuicia, durus
Vindemiator, & inuictus, cui sæpe viator
Cessisset, magna compellans voce cucullum.
At Græcus, postquàm est Italo perfusus aceto,
Persius exclamat: Per magnos Brute deos te
Oro, qui reges consueueris tollere: cur non
Hunc regem iugulas? operum hoc (mihi crede) tuorũ est.

SATYRA VIII.

Ingratidiam veneficam Neapolitanam, quam Canidiam vocat, non vno loco fuehitur hac Satyra, in qua Priapum induxit ab illa vexatum, & aliarum veneficiis.

OLim truncus eram ficulnus, inutile lignum,
Cum faber incertus scamnum, faceret ne Pria Pria
Maluit esse deum: deus inde ego furum, auiumq;
Maxima formido: nam fures dextra coercet,
Obscœnoq; ruber porrectus ab inguine palus.
At importunæ volucres in vertice arundo
Terret fixa, vetatq; nouis considere in hortis.
Huc prius angustis eiecta cadauera cellis

Conseruus vili portanda locabat in arca.
Hoc miseræ plebi stabat commune sepulchrum,
Pantalabo scurræ, Nomentanoq; nepoti.
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum
Hic dabat hæredes monimentum ne sequerentur.

Nunc licet Aesquilys habitare salubribus, atque
Aggere in aprico spatiari: quomodo tristes
Albis informem spectabant ossibus agrum.
Cum mihi non tantum furesq; feræq, suetæ
Hunc vexare locum. curæ sunt, atque laboris
Quantum carminibus quæ versant, atque venenis
Humanos animos: has nullo perdere possum,
Nec prohibere modo. simul ac vaga luna decorum
Protulit os, quin ossa legant, herbasq; nocentes.

Aesquilis. Vbi erant horti Mecoenatis ante fuerat sepulchrũ publicum.

Vidi egomet nigra succinctam vadere palla
Canidiam pedibus nudis, passoq; capillo
Cum Sagana maiore vlulantem, pallor vtrasque
Fecerat horrendas aspectu, scalpere terram
Vnguibus, & pullam diuellere mordicus agnam
Cœperunt: cruor in fossam confusus, vt inde
Manes elicerent animas responsa daturas.
Lanea & effigies erat, altera cerea: maior
Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.
Cerea supplicitet stabat seruilibus, vtq;
Iam peritura modis. Hecatem vocat altera seuam
Altera Tisiphonem. serpentes, atq; videres
Infernas errare canes, Lunamq, rubentem
Ne foret his testis, post magna latère sepulchra.

Necyomanticę descriptio.

Mentior at si quid, merdis caput inquiner albis

Pedatius eques Roma notę in iudicitię.

Cornuorum, atq; in me veniat mictum, atq; cacatum
Iulius, & fragilis Pedatia furq; Voranus,
Singula quid memorem? quo pacto alterna loquentes
Vmbræ cum Sagana resonarent triste, & acutum?
Vtq; lupi barbam variæ cum dente colubræ
Abdiderint furtim terris, & imagine cerea
Largior arserit ignis? & vt non testis inultus

Magarum vanitas, quę ventris crepitu terreantur.

Horruerim voces Furiarum, & facta duarum?
Nam, displosa sonat quantum vesica, pepedit
Diffissa nate ficus: at illæ currere in verbem.
Canidiæ dentes, altum Saganæ caliendrum
Excidere, atq; herbas, atq; incantata lacertis
Vincula, cum magno risu; iocoq; videres.

SATYRA IX.

Importunā garrulitatem & inepias cuiusdam superiori nomine.

IBam forte via Sacra (sicut meus est mos)
Nescio quid meditans nugarum, totus in illis
Occurrit quidam notus mihi nomine tantum:
Arreptaq; manu: Quid agis dulcissime rerum?
Suauiter, vt nunc est, inquam: & cupio omnia, quæ vis.
Cum assectaretur: nunquid vis? occupo. at ille
Noris nos, inquit: docti sumus. Hic ego, pluris
Hoc inquam mihi eris, misere discedere quærens
Ire modo ocyus, interdum consistere, in aurem

Bollanū felicē dicit, qui libere in faciem quemuis obiurgaret, qui illi esset molestus.

Dicere nescio quid puero: cum sudor ad imos
Manaret talos, ò te Bollane cerebri
Felicem aiebam tacitus. cum quidlibet ille
Garriret: vicos, vrbem laudaret: vt illi
Nil respondebam: misere cupis, inquit, abi re,
Iandudum video: sed nil agis, vsq; tenebo.

Persequar hinc: quò nunc iter est tibi? nil opus est te
Circumagi. quendam volo visere, non tibi notum:
Trans Tyberim. longe cubat is prope Cæsaris hortos.
Nil habeo, quod agam, & non sum piger, vsq; sequar te.
Demitto auriculas, vt iniquæ mentis asellus,
Cùm grauius dorso subiit onus. incipit ille:
Si bene me noui, non Viscum plus is amicum
Non Varium facies. nam quis me scribere pluris,
Aut citius possit versus? quis membra mouere
Mollius? inuideat quod & Hermogenes. ego canto.
Interpellandi locus hic erat. est tibi mater?
Cognatique? quis te saluo est opus? haud mihi quisquam,
Omnes composui felices: nunc ego resto,
Confice, namq; instat fatum mihi triste, Sabella
Quod puero cecinit diuina mota anus vrna:
Hunc neq; dira venena, nec hostilis auferet ensis,
Nec laterum dolor, aut tussis, nec tarda podagra:
Garrulus hunc quando consumet cunq; loquaceis
Si sapiat vitet, simulac adoleuerit ætas.
Ventum erat ad Vestæ: quarta iam parte diei
Præterita, & casu tunc respondere vadato
Debebat: quod ni fecisset, perdere litem.
Si me, amas, inquit, paulum hic ades. Inteream, si
Aut valeo stare, aut noui ciuilia iura:
Et propero quò scis. dubius sum quid faciam, inquit:
Tene relinquam an rem, me sodes. non faciam, ille.
Et præcedere cœpit: ego, vt contendere durum est,
Cum victore sequor. Mecœnas quomodo tecum,
Hinc repetit, paucorum hominum, & mentis bene sanæ

Viscus vel, vt alii legunt, Tucca, & Varius, Horatii amici.

Plane, inquit, latum meum est, vt a te officiar: nam nutrix mea iam erat de me vaticinata, cum I ne carmen caneret: Hunc neq., &c.

Me sodes. Verba Horatii, quibus dramatico illo ingressu fere totam vatum varietatem.

Nemo dexterius fortuna est vsus, Haberes
Magnum adiutorem posset qui ferre secundas:
Hunc hominem si velles tradere, dispeream ni
Summosses omneis. non isto viuimus illhic,
Quo tu rere, modo domus hac nec purior vlla est,
Nec magis his aliena malis nil mi officit vnquam,
Ditior hic, aut est quia doctior: est locus vni
Cuiq; suus. magnum narres, vix credibile. atqu.
Sic habet accendis, quare cupiam magis illi
Proximus esse. velis tantummodo: quæ tua virtus,
Expugnabis. & est qui vincere possit: eoq;
Difficiles aditus primos habet. haud mihi deerit,
Muneribus seruos corrumpam: non hodie si
Exclusus fuero, desistam: tempora quæram,
Occurram in triuis, deducam. Nil sine magno
Vita labore dedit mortalibus. hæc dum agit, ecce
Fuscus Aristius occurrit mihi charus, & illum
Qui pulchre nosset. consistimus: vnde venis? & quò tendis? rogat: & respondet. vellere cœpi,
Et prensare manu lentissima brachia, mutans,
Distorquens oculos, vt me eripiret. male salsus
Ridens dissimulare: meum secur vrere bilis.

Fuscus Aristius Grammaticus robilis. Horatii amicus.

Certe nescio quid secretò velle loquiste
Aiebas mecum memini bene: sed melior
Tempore dicam: hodie tricesima sabbata. vin' tu
Curtis Iudæis oppedere? nulla mihi inquam
Religio est. At mi sum paulò infirmior vnus
Multorum, ignosces: alias loquar. hunccine Solem
Tam nigrum surrexe mihi. fugit improbus: ac me

Tricesima sabbata.

Neque enim, quæ tricesimo [illegible] quæ ante tricesimum [illegible] Iudæis [illegible] obseruatur.

Sub cultro

Sub cultro linquit. casu venit obuius illi
Aduersarius, & ,quò tu turpissime? magna
Exclamat voce, & licet antestari: ego verò
Oppono auriculam. rapit in ius. clamor vtrinq;
Vndique concursus: sic me seruauit Apollo.

SATYRA X.

Nempe in composito dixi pede currere versus
Lucili. quis tam Lucili fautor inepte est,
Vt non hoc fateatur? at idem, quòd sale multo
Vrbem defricuit, charta laudatur eadem.
Nec tamen hoc tribuens, dederim quoq; cætera. nam sic
Et Laberi mimos, vt pulchra poemata, mirer.
Ergo non satis est risu diducere rictum
Auditoris: & est quædam tamen hic quoq; virtus,
Est breuitate opus, vt currat sententia: neu se
Impediat verbis lassas onerantibus aures.
Et sermone opus est modo tristi sæpe iocoso,
Defendentem vtilem modo rhetoris, atque poetæ
Interdum vrbani parcentis viribus, atque
Extenuantis eas consulto. ridiculum acri
Fortius, & melius magnas plerunque secat res.
Illi scripta quibus Comœdia prisca viris est,
Hoc stabant, hoc sunt imitandi: quos neque pulcher
Hermogenes vnquam legit, neque Simius iste
Nil præter Caluum & doctus cantare Catullum,
At magnum fecit, quòd verbis Græca Latinis
Miscuit, ò seri studiorum, quid ue putatis
Difficile, & mirum, Rhodio quod Pitholeonti
Contigitat sermo lingua concinnus vtraque

In Satyra quarta cuius initium est, Eupolis atque Cratis, scripserat Lucilium fuere lutulentum, ob quam rem male audiebat: putare hic se purgat id vitet non Lucilio sed seculo attributum.

Simius, Demetrius quidã Lucilii admirator, ob corporis deformitatem sic dictus.

Suauior, vt Chio nota si commissa Falerni est.
Cum versus facias, te ipsum percontor, an ex cum
Dura tibi peragenda rei sit Causa Petilli
Scilicet oblitus patriæq; patriq; Latini:
Cum Pedius causas exudet Publicola, atque
Coruinus, patrys intermiscere petita
Verba foris malis, Canusini more bilinguis:
Atque ego cum Græcos facerem natus mare citra
Versiculos, vetuit me tali voce Q uirinus
Post mediam noctem visus, cum somnia vera:
In syluam non lingua feras insanius, ac si
Magnas Græcorum malis implere caternas.
Turgidus Alpinus, iugulat dum Memnona: dumq;
Defingit Rheni luteum caput: hæc ego ludo,
Q uæ nec in æde sonent certantia iudice Tarpa:
Nec redeant iterum, atque iterum spectanda theatris.
Arguta meretrice potes, Dauoq; Chremeta
Eludente senem, comis garrire libellos
Vnus viuorum Fondani. Pollio regum
Facta canit, pede ter percusso. fortè epos acer
Vt nemo, Varius ducit. molle atq; facetum
Vergilio annumerant gaudentes rure Camœnæ.
Hoc erat, experto frustra Varro ne Atacino,
Atque quibusdam alijs, melius quod scribere possem
Inuentore minor neque ego illi detrahere ausim
Hærentem capiti multa cum laude coronam.
At dixi fluere hunc lutulentum, sæpe ferentem
Plura quidem tollenda relinquendis. age quæso
Tu nihil in magno doctus reprendis Homero:

pedius publicola & Messala Coruinus oratores, μισέλλην. se ad eo, vt noua vocabula Latina fingerẽt. Qui stoua, qui & Romulus, Latinę lingue & gentis autor.

Cornelius Alpinus Mẽnonis fabulã pueris legebat vnde iugulare dicitur.

Fundani comoediam, pollionis tragoediam, Varii Epos, & Vergilii Bucolicon probat.

Si Lucilio licuit emendare versus Accii &

Nil comis tragici mutat Lucilius Accii
Non ridet versus Enni grauitate minores
Cum de se loquitur non vt maiore reprensus?
Quid vetat, & nosmet Lucili scripta legentes,
Quærere, num illius, num rerum dura negarit
Versiculos natura magis factos, & euntes,
Mollius? at si quis pedibus quid claudere senis
Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus, totidem cœnatus: Hetruscè
Quale fuit Cassi rapido feruentius amni
Ingenium: capsis quem fama est esse, librisq;
Ambustum propriis. fuerit Lucilius inquam
Comis & vrbanus: fuerit limatior idem
Quàm rudis & Græcis intacti carminis autor,
Quamq; poetarum seniorum turba sed ille
Si forte hoc nostrum fato dilatus in ævum,
Deterreret sibi multa: recideret omne, quod vltra
Perfectum traheretur: & in versu faciendo
Sæpe caput scaberet: vinos & roderet vngues.
Sæpe stilum vertas iterum, quæ digna legi sint,
Scripturus: neque te vt miretur turba labores
Contentus paucis lectoribus. an tua dement
Vilibus in ludis dictari carmina malis?
Non ego, nam satis est equitem mihi plaudere vt audax
Contemptis alijs, explosa Arbuscula dixit.
Men' moueat cimex Pantilius? aut crutier, quòd
Vellicet absentem Demetrius? aut quòd ineptus
Fannius Hermogenis lædat conuiua Tigellij
Plotius, & Varius, Mecœnas, Vergiliusq;,

Ennii; cur mihi idem non licebit in illis versibus, qui minus graues sunt?

Cassius Parmensis tragœdiæ scriptor ingeniosus, sed ineptus.

Diligenter cauendaq; quę scribis.

Arbuscula mima formosissima, quę vulgi conscendebant tuo dictum.

Viscorum laudes. Fratres fuerunt, Varius Viscus filius, qui vitra equitre ordinem maxime concertus, filios senatores fecerat.

Valgius, & probet hæc Octavius optimus, atque
Fuscus, & hæc vtinam Viscorum laudet vterque.
Ambitione relegata te dicere possum
Pollio, te Messala tuo cum fratre, simulq;
Vos Bibuli, & Serui, simul his te candide Furni:
Complureis alios, doctos ego quos, & amicos
Prudens prætereo: quibus hæc, sint qualiacunque,
Arridere velim, doliturus si placeant spe
Deterius nostra: Demetri, teq, Tigelli
Discipulorum inter iubeo plorare cathedras.
I puer, atque meo citus hæc subscribe libello.

Q. HORATII FLACCI SERMONVM LIBER II.

SATYRA PRIMA.

Trebatio iure cõsulto & poeta scribens refutat eos qui se nimiũ mordacem calumniabantur.

VNT, quibus in Satyra videar nimis acer, & vltra
Legem tendere opus: sine neruis altera quicquid.
Cõposui pars esse putat, similesq; meorũ
Mille die versus deduct posse. Trebati
Quid faciam, præscribe. quiescas ne faciam, inquis,
Omnino versus: aio. Peream male, si non
Optimum erat: verum nequeo dormire. ter vncti

Transnato Tyberim, somno quibus est opus alto,
Irriguumq; mero sub noctem corpus habento.
Aut si tantus amor scribendi te rapit: aude
Cæsaris invicti res dicere, multa laborum
Præmia laturus. cupidum pater optime vires
Deficiunt. neque enim quinis horrentia pilis
Agmina, nec fracta pereuntis cuspide Gallos,
Aut labentis equo describet vulnera Parthi.
Attamen & iustum poteras, & scribere fortem
Scipiadam, vt sapiens Lucilius. haud mihi deero,
Cum res ipsa feret. nisi dextro tempore Flacci
Verba per attentam non ibunt Cæsaris aurem.
Cui male si palpere, recalcitrat vndique tutus.
Quantò rectius hoc, quàm tristi lædere versu
Pantolabum scurram, Nomentanumq; nepotem!
Cum sibi quisq; timet, quanquàm est intactus, & odit.
Quid faciam? saltat Milonius, vt semel icto
Accessit fervor capiti, numerusq; lucernis.
Castor gaudet equis, ovo prognatus eodem,
Pugnis. quot capitum viuunt, totidem studiorum
Millia me pedibus delectat claudere verba
Lucili ritu, nostrum melioris vtroq.
Ille velut fidis arcana sodalibus olim
Credebat libris: neq; si male cesserat vnquam,
Decurrens alio: neq; si bene. quo fit, vt omnis
Votiua pateat veluti descripta tabella,
Vita senis. sequor hunc Lucanus an Appulus, anceps:
Nam Venusinus arat finem sub vtrunque colonus,
Missus ad hoc, pulsis (vetus est vt fama) Sabellis,

Poteras scribere Cæsaris priuatas res. sicut Lucilius, qui Scipionis priuatæ vitã descripsit.

Terentiana sententia, quot homines, tot sententiæ.

Cuius fuerit Horatius.

Satyra mea vt

gladius vagina tectus neminem lædet, nisi qui lacesset prior.

Quo ne par vacuum Romano incurreret hostis:
Siue quòd Appula gens seu quod Lucania bellum
Incuteret violenta sed hic stylus haud petat vltro
Quenquam animantem. & me veluti custodiet ensis
Vagina tectus. quem cur distringere coner
Tutus ab infestis latronibus? ò pater, & rex
Iupiter vt pereat positum rubigine telum,
Nec quisquam noceat cupido mihi pacis. at ille
Quis me commorit (melius non tangere clamo)
Flebit, & insignis tota cantabitur vrbe.

Turius iudex corruptus, pretum accepisse, quū a Cicerone accusaretur Verres.

Cerutius iratus leges minitatur, & vrnam,
Canidia Albutii, quibus est inimica, venenum:
Grande malum Turius, si quis se iudice certet,
Vt quo quisq; valet suspectos terreat: vtq;
Imperet hoc natura potens, sic collige mecum.

Scena alioqui imbecillis, veneficiis se vlciscebatur, quibus & matrem suā extinxit.

Dente lupus. cornu taurus petit: vnde, nisi intus
Monstratum? Scænæ viuacem crede nepotis
Matrem, nil faciet sceleris pia dextra. mirum,
Vt neque calce lupus quenquam, neq; dente petit bos
Sed mala tollet anum vitiato melle cicuta.

Ne longum faciam, seu me tranquilla senectus
Expectat seu mors atris circumuolat alis:
Diues, inops, Romæ, seu fors ita iusserit, exul

O puer. Verba Trebatii ad Horatium.

Quisquis erit vitæ scribam color. o puer vt sis
Vitalis metuo, & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat. Quid cum est Lucilius ausus
Primus in hunc operis componere carmina morem?
Detrahere & pellem, nitidus qua quisque per ora
Cederet, introrsum turpis? numquam Lælius, aut qui

Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen
Ingenio offensitant læso doluere Metelloz
Famosiq; Lupo cooperto versibus atqui
Primores populi arripuit, populumq; tributim,
Scilicet vni æquus virtuti, atq; eius amicis.
Quin vbi se à vulgo, & scena, in se creta remorant
Virtus Scipiadæ, & mitis sapientia Lælii,
Nugarit cum illo & discincti ludere donec
Decoqueretur holus, soliti. quicquid sum ego, quamuis
Infra Lucili censum, ingeniumq;, tamen me
Cum magnis vixisse inuita fatebitur vsq;
Inuidia: & fragili querens illidere dentem,
Offendet solido: nisi quid tu docte Trebati
Dissentis: equidem nihil huic diffingere possum.
Sed tamen vt monitus caueas ne forte negotii
Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum:
Si mala condiderit in quem quis carmina, ius est
Iudiciumq;: esto, si quis mala: sed bona si quis
Iudice condiderit laudatur Cæsare: si quis
Opprobrys dignum latrauerit, integer ipse
Soluentur risu tabulæ, tu missus abibis.

Lucilii libertas mira.

Lucilii sensum, qui diues & magno loco natus fuit, vtpote Pōpeianus.

Legis formula, Si quis famosa carmina in quēpiam scripserit, in eum, ius iudicium que esto.

SATYRA II.

QVæ virtus, & quanta boni sit viuere parno
Nec meus hic sermo est, sed quem præcepit Ofellus
Rusticus, anormis, sapiens, crassaq; Minerua:
Discite non inter lances, mensasq; nitentes,
Cum stupet insanis acies fulgoribus, & cum
Acclinis falsis animus, meliora recusat:

Frugalitatē commendat ex stoicorum sententiis nam Cfelsus poeta primus Stoicam disciplinam Latinitate donauit.

Verum hic impransi mecum disquirite, cur hoc
Dicam si potero, male verum examinat omnis
Corruptus iudex. Leporem sectatus, equo ue
Lassus ab indomito, vel si Romana fatigat
Militia assuetum graecari seu pila velox
Molliter austerum studio fallente laborem,
Seu te discus agit, pete cedentem aera disco:
Cum labor extruderit fastidia: siccus, inanis
Sperne cibum vilem: nisi Hymettia mella Falerno
Ne biberis diluta: foris est promus: & atrum
Defendens pisces hyemat mare cum sale panis
Latrantem stomachum bene leniet. unde putas? aut
Qui partum? non in caro nidore voluptas
Summa, sed in te ipso est. tu pulmentaria quaere
Sudando, pinguem vitys, albumq., nec ostrea,
Nec scarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.
Vix tamen eripiam posito pauone, velis quin
Hoc potius, quam gallina tergere palatum,
Corruptus vanis rerum, quia veniat auro
Rara auis, & picta pandat spectacula cauda:
Tanquam ad rem attineat, quicquam, num vesceris ista,
Quam laudas, pluma: cocto ue num adest honor idem?
Carne tamen quamuis distat nihil hac magis illa:
Imparibus formis deceptum te petet. esto.
Vnde datum sentis, lupus hic Tyberinus, an alto
Captus hiet, pontes ne inter iactatus, an amnis
Hostia sub Tusci? laudas insane trilibrem
Mulum, in singula quem minuas pulmenta necesse est
Ducit te species, video. quò pertinet ergo

Si labore & exercitio quoprum exhaustus es facile quemuis ci bum boni consules.

Stomachi fastidium nullo condimento efficacius irritabis quã fame.

Lupus, & Tinellio credimus quã catillonem vocat, optimus habebatur, qui inter duos pontes caperetur.

Proceros odisse lupos: quia scilicet illis
Maiorum natura modum dedit: his breue pondus.
Ieiunus stomachus raro vulgaria temnit.
Porrectum magno magnum spectare catino
Vellem aut harpyis gula digna rapacibus: at vos
Presentes Austri coquite horum obsonia: quamuis
Putet aper, rhombusq; recens, mala copia quando
Aegrum sollicitat stomachum: cum rapula plenus,
Atq; acidas mauult inulas. nec dum omnis abacta
Pauperies epulis regum. nam vilibus ouis,
Nigriq; est oleo hodie locus. Haud ita pridem
Gallonis præconis erat accipensere mensa
Infamis. quid, tum rombos minus æquora alebant?
Tutus erat rhombus, tutoq; ciconia nido:
Donec vos autor docuit prætorius. ergo
Si quis nunc mergos suaueis edixerit assos
Parebit prauis docilis Romana iuuentus
Sordidus à tenui victu distabit, Offello
Iudice, nam frustra vitium vitauerit illud,
Si te aliò prauum detorserit. Audiens,
Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret:
Q uinqueneis olea est, & sylueſtria corna:
Ac nisi mutatum parcit diffundere vinum, &
Cuius odorem olet nequeas perferre: licebit
Ille repotia, natales, aliosue dierum
Festos albatus celebret: cornu ipse bilibri
Caulibus instillat, veteri non parcus aceti.
Q uali igitur victu sapiens vtetur? & horum
Vtrum imitabitur? hac vrget lupus, hac canis angit.

Austri coquite, hoc est, putrefacite eorũ cibos.

Gallo primus accipensere conuiuis apposuit, & Acellius prætor ciconias.

Audiens qui Canis cognomen est, contrario cum superioribus vitio laborabat, in alteram partem nimius.

Moderato victu sapienti vtendum.

Mundus erit, qui non offendat sordibus: atque
In neutram partem cultus miser. hic neque servis
Albuti senis exemplo, dum munia didit,
Sæuus erit, nec sic vt simplex Nævius vnctam
Conuiuis præbebit aquam. vitium hoc quoq; magnum.

Quę commoda ex sobrietate, & contra, quę incõmoda ex crapula capiuntur.

Accipe nunc victus tenuis quæ, quantaq; secum
Afferat: in primis valeas bene, nam variæ res
Vt noceant homini credas, memor illius escæ,
Q uæ simplex olim tibi sederit. at simul assis
Miscueris elixa. simul conchylia turdis:
Dulcia se in bilem vertent, stomachoq; tumultum
Lenta feret pituita. vides. vt pallidus omni
Cœna desurgat dubia: quam corpus onustum
Hesternis vitijs animum quoque prægrauat vna
Atque effingit humo diuinæ particulam auræ:
Alter vbi dicto citius, curata sopori
Membra dedit, vegetus prescripta ad munia surgit.
Hic tamen ad melius poterit transcurrere quondam,
Siue diem festum rediens adduxerit annus,
Seu recreare volet tenuatum corpus: vbique
Accedant anni, & tractari mollius ætas

Extemperanti vita valetudo & senectus vegetior.

Imbecilla volet. tibi quidnam accedat ad istam,
Q uam puer & validus præsumis mollitiem: seu
Dura valetudo inciderit, seu tarda senectus?
Rancidum aprum antiqui laudabant, non quia nasus
Illis nullus erat: sed credo hac mente, quòd hospes
Tardius aduenens, vitiatum commodius, quam
Integrum edax dominus consumeret, bos vtinam inter
Heroas natum tellus me prima tulisset.

Prodigorũ exitus infelix.

Das aliquid famæ? quæ carmine gratior aurem
Occupat humanam? grandes rhombi, patinæq;
Grande ferunt vnà cum damno dedecus adde
Iratum patruum, vicinos, te tibi iniquum,
Et frustra mortis cupidum, cum dederit egenti
Aes, laqueo pretium, iure inquis, Thrasius istis
Iurgatur verbis: ego vectigalia magna,
Diuitiarq; habeo tribus amplas regibus: ergo
Quod superat, non est melius quo insumere possit

Diuitiis & sucer fata, cum ratione & contra fortunæ educationes.

Cur eget indignus quisquam te diuite? quare
Templa ruunt antiqua deum? cur improbe charæ
Non aliquid patriæ tanto emetiris aceruo?
Vni nimirum tibi velle semper erunt res?
O magnus posthac inimicis risus: vtrumnam
Ad casus dubios fidet sibi certius: hic, qui
Pluribus assuerit mentem, corpusq; superbum:
An qui contentus paruo, metuensq; futuri,
In pace vt sapiens aptarit idonea bellis?

Offellus quum Brutii partes sequeretur, & a Augusto substantia priuatus esset, quod ille gregem non tulit, quidem parce & moderate vivere solitus erat.

Quo magis his credas: puer hic ego paruus Offellus
Integris opibus nouus non latius vsum
Quàm nunc accisis: videas metato in agello
Cum pecore, & gnatis fortem mercede colonum,
Non ego, narrantem temere, edi in luce profesta
Quicquam præter bolus fumosæ cum pede pernæ.
Ac mihi cum longum post tempus venerat hospes:
Siue operum vacuo gratus conuiua per imbrem
Vicinus: bene erat, non pisibus vrbe petitis,
Sed pullo atq; hœdo: tum pensilis vua secundas
Et nux ornabat mensas, cum duplice ficu.

Post hoc ludus erat culpa potare magistra,
Ac venerata Ceres, vt culmo surgeret alto,
Explicuit vino contractæ seria frontis.

Infractus Ofellii animus cõtra sortis ne aduersi impetus.

Sæuiat, atq; nouos moueat fortuna tumultus:
Quantum hinc imminuet? quãto aut ego parcius, aut nos
O pueri nituistis? vt huc nouus incola venit?
Nam propriæ telluris herum natura neq; illud,
Nec me, nec quenquam statuit. nos expulit ille:
Illum aut nequities, aut vafri inscitia iuris,
Postremum expellet certe vinacior hæres.
Nunc ager Vmbreni sub nomine, nuper Offelli
Dictus, erit nulli proprius, sed cedet in vsum
Nunc mihi, nunc alio. quocirca viuite fortes.
Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus.

SATYRA III.

Damasippum Stoicum Horatii secum exposuisse, iamdiu quod otio suo nihil scribere, neque commentaretur.

SIc rarò scribis, vt toto non quater anno
Membranam poscas scriptorum quæq; retexens,
Iratus tibi, quod vini, somniq; benignus
Nil dignum sermone canas, quid fiet ab ipsis
Saturnalibus hue fugisti. sobrius ergo
Dic aliquid dignum promissis incipe, nil est:
Culpantur frustra calami, immeritusq; laborat
Iratis natus paries dis, atq; poetis.
Atqui vultus erat multa & præclara minantis
Si vacuum tepido cœpisset vitula tecto.
Quorsum pertinuit stipare Platona Menandros
Eupolim, Archilochum comites educere tantos?

Inuidiam. Ideo nõ scribis, vt inuidiæ cedas.

Inuidiam placere paras virtute relicta?
Contemnere miser. vitanda est improba Siren

Desidia: aut quicquid vita meliore parasti,
Ponendum æquo animo. dy te Damasippe, deæq;
Verum ob consilium donent tonsore. sed vnde
Tam bene me nosti? postquàm omnis res mea Ianum
Ad medium fracta est: aliena negotia curo
Excussus proprijs. Olim nam quærere amabam
Quo vafer ille pedes lauisset Sisyphus ære:
Quid scalpum, in fabre, quid fusum durius esset.
Callidus huic signo ponebam millia centum:
Hortos egregiasq; domos mercarier vnus
Cum lucro noram: vnde frequentia Mercuriale
Imposuere mihi cognomen compita. nouit:
Et morbi miror purgatum te illius. atqui
Emouit veterem mire nouus, vt solet, in cor
Traiecto lateris miseri, capitisq; dolore:
Vt lethargicus hic cum sit pugil, & medicum vrget,
Dum ne quid simile huic, esto vt libet. O bone ne te
Frustrere, insanis & tu, stultiq; propè omnes,
Si quid Stertinius veri crepat: vnde ego mira
Descripsi docilis præcepta hæc, tempore quo me
Solatus iussit sapientem pascere barbam,
Atque à Fabritio non tristem pote reuerti.
Nam male gesta cum vellem mittere operto
Me capite in flumen: dexter stetit, & caue faxis
Te quicquam indignum. pudor, inquit, te malus vrget,
Insanos qui inter vereare insanus haberi?
Primum nam inquiram, quid sit furere. hoc si erit in te
Solo: nil verbi, pereas quin fortiter, addam.
Quem mala stultitia, & quæcunque insciti a veri

Tonsore. Locatur in barbã Damasippi, qui se Philosophum faciebat.

Stertinius Stoicus, cuiusdam quum obæratus in febriciter gestam se vellet e pãte Fabritio præcipitare, a proposito auertit.

Omnes stultos

Insanire, Stoicorum [illegible] tem [illegible]

Cæcum agit, insanum Chrysippi porticus & grex
Autumat. hæc populos, hæc magnos formula reges,
Excepto sapiente, tenet, nunc accipe, quare
Desipiant omnes, æquè ac tu, qui tibi nomen
Insano posuere. velut silvis, vbi passim
Palantes error certo de tramite pellit,
Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit. vnus vtrique
Error, sed varijs illud patitur. hoc te
Crede modo insanum, nihilo vt sapientior ille,
Qui te deridet, caudam trahat. est genus vnum

Caudam trahit [illegible] colus hat.

Stultitiæ nihilum metuendæ timentis: vt igneis,
Vt rupes fluviorq. in campo obstare queratur
Alterum & hunc varium, & nihilo sapientius, igneis
Per medios fluviosq; ruentis. clamet amica,
Mater, honesta soror, cum cognatis, pater, vxor,
Hic fossa est ingens, hic rupes maxima, serua:

Fufius tragoediographus qui in scena dormiẽtem Ilionam agere, forte ebrius vere obdormiuit.

Non magis audierit, quàm Fufius ebrius olim,
Cum Ilionam edormit: Catienis mille ducentes,
Mater te appello, clamantibus. huic ego vulgum
Errori similem cunctum insanire docebo.
Insanit veteres statuas Damasippus emendo.
Integer est mentis Damasippi creditor: esto:
Accipe, quod nunquam reddas mihi si tibi dicam:
Tu ne insanus eris si acceperis? an magis excors
Reiecta præda, quam præsens Mercurius fert?
Scribe decem Nerio: non est satis adde Cicutæ

Proteum versipellem debitorem vocat.

Nodosi tabulas centum, mille adde catenas:
Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Proteus.
Cum rapies in iura malis ridentem alienis,

Fiet aper, modo auis, modo saxum, & cum volet, arbor
Si mare rem gerere insani est: contrà, bene sanis
Putidius multo cerebrum est (mihi crede) Perilli
Dictantis, quod tu nunquam rescribere possis.
Audire, atque togam iubeo componere, quisquis
Ambitione mala, aut argenti pallet amore,
Quisquis luxuria, tristive superstitione,
Aut alto mentis morbo calet, huc propius me,
Dum doceo insanire omnes, vos ordine adite.
Danda est hellebori multò pars maxima auaris
Nescio an Anticyram ratio illis destinet omnem.
Hæredes Sateri summam incidère sepulchro:
Ni sic fecissent, gladiatorum dare centum
Damnati populo paria, atque epulum, Arbitrio Arri,
Frumenti quantum metit Africa. siue ego praue,
Seu recte, hoc volui, ne sis patruus mihi. credo
Hoc Sateri prudentem animum vidisse. quid ergo
Sensit cum summam patrimoni insculpere saxo
Hæredes voluit quod vixit. credidit ingens
Pauperiem vitium: & cauit nihil acrius: vt si
Forte minus locuples vno quadrante periret,
Ipse videretur sibi nequior. omnis enim res,
Virtus, fama, decus, diuina, humanaq; pulchris
Diuitys parent: quas qui construxerit, ille
Clarus erit, fortis, iustus, sapiens, etiam & rex,
Et quicquid volet. hoc veluti virtute paratum
Speraui magnæ laudi fore. quid simile istè
Græcus Aristippus qui seruos proycere aurum
In media iussit Libya, quia tardius irent

Omnes tenet aliquo insanie genere, sed maxime auaros, id eo illis largiore pharmaco est opus. Saberius iussit heredes sepulchro suo incidere, quãtum quisque de portione accepisset ea poena, vt ni id fecissent, centum gladiatorũ paria populo exhibere cogerentur.

Propter onus segnes: vter est insanior horum?
Nil agit exemplum, litem quod lite resoluit.

Quis magnos ergo ea quæ sibi non sunt vsui, non est apud se? ira qui misere vnde cunque accumulat, quibus non fruatur.

Si quis emat citharas, emptas comportet in vnum,
Nec studio citharæ, nec Musæ deditus vllis:
Si scalpra, & formas non sutor: nautica vela
Auersus mercaturis: delirus & amens
Vndique dicatur meritò, quid discrepat istis,
Qui nummos, aurumq; recondit nescius vti
Compositis, metuensq; velut contingere sacrum?
Si quis ad ingentem frumenti semper acervum,
Porrectus vigilet cum longo fustis: neque illinc
Audeat esuriens dominus contingere granum,
Ac potius foliis parcus vescatur amaris.
Si positis intus Chii, veterisq; Falerni
Mille cadis, nihil est, tercentum millibus, acre
Potet acetum: age, si & stramentis incubet vnde
Octoginta annos natus, cui stragula vestis,
Blattarum ac tinearum epulæ putrescat in arcas:
Nimirum insanus paucis videatur: eò quòd
Maxima pars hominum morbo iactatur eodem.

Cui pareis, nisi decoctori Ferreo? & cur etiam reales [illegible] arribus rē augere, quam satis habeas?

Filius aut etiam libertus vt ebibat hæres,
Dys inimice senex custodis: ne tibi desit?
Quantulum enim summæ curtabit quisque dierum?
Vngere si cauleis olei meliore, caputq;
Cœperis impexa fœdum porrigine? quare,
Si quidvis satis est, perituras, surripis, aufers
Vndique? tun' sanus? populum si cæderes saxis
Incipias, seruos'ne tuos, quos ære pararis,
Insanum te omnes pueri, clamentq; puellæ,

Cum

Cum laqueo vxorem interimis, matremq; veneno:
Incoluimi capite est, quid enim? neq; tu hoc facis Argis
Nec ferro, vt demens genitricem occidit Orestes.
An tu reris eum occisa insanisse parente?
Ac non antè malo dementem actum furiis, quàm
In matris impulo ferrum tepefecit acutum?
Quinex quo habitus mite tutæ mentis Orestes,
Nil sane fecit, quod tu reprehendere possis:
Non Pylades ferro violare, ausu'ue sororem
Electram: tantum male dicit vtrique, vocando
Hanc furiam, hunc aliud, iusit quod splendida bilis.

Insanior ea. Oreste, cui vxorem matrem ob facinora [illegible] vt, [illegible] vlcisceretur.

Pauper Opimius argenti pondere intus, & auri,
Qui Veientanum festis potare diebus
Campana solitus trulla vapamq; profestis:
Quondam letargo grandi est oppressus, vt heres
Iam circum loculos, & clauis lætus ouansq;
Currereret: hunc medicus multum celer, atq; fidelis
Excitat hoc pretio: mensam poni iubet, atq;
Effundi saccos nummorum accedere plaustris
Ad numerandum: hoc metuens pertrigit addit & illud:
Ni tua custodis, mendicus hoc intereat hæres.
Men'vin' vt vinas, [illegible] age: quid vis?
Deficient inopem vinæ te, nisi cibus, atq;
Ingens accedat stomacho fulciatur inanis.
Tu cessas? age dum sume hoc prosanarium olizæ.
Quanti empta? parvo quanti ergo? centussis. heu,
Quid refert morbo, in partis, per eam ne rapimur?

Pauper Opimius dixit quē admodum [illegible] Magnas inter opes inops, qui quum illis non vteretur, proinde esset ac non haberet.

Quisnam igitur sanus? qui non stultus. quid auarus?
Stultus & insanus. quid si quis non sit auarus?

Continuò sanus? minime. cur Stoice? dicam.
Non est cardiacus, Craterum dixisse putato,
Hic ager. recte est igitur? surgetq; negabit
Quòd latus, aut renes morbo tententur acuto.
Non est periurus, neq; sordidus immolet æquis
Hic porcum Laribus. verum ambitiosus, & audax.
Nauiget Anticyram, quid enim differt, Barratro'ne
Domes quicquid habes, an nunquam vtare paratus?
Seruius Opidius Canusi duo prædia diues
Antiquo censu, natis * diuisse duobus
Fertur: & hoc moriens pueris dixisse vocatis
Ad lectum postquàm te talos Aule, nucesq;
Ferre simul laxo, donare, & ludere vidi,
Te Tyberi numerare: cauis abscondere tristem:
Extimui, ne vos ageret vesania discors:
Tu Nomentanum, tu ne sequere Cicutam.
Quare per diuos oratus vterq; penates,
Tu caue ne minuas tu ne maius facias id,
Quod satis esse putat pater, & natura coercet
Præterea ne vos titillet gloria, iure-
Iurando obstringam ambo: vter ædilis fuerit, vel
Vestrum pretor: is intestabilis, & sacer esto.
In cicere, atq; faba, bona tu perdasq; lupinis,
Lætus vt in circo spatiere, aut æneus vt stes,
Nudus agris, nudus nummis insane paterris
Scilicet vt plausus, quos fert Agrippa, feras tu
Astuta ingenuum vulpes imitata leonem?
Ne quis humasse velit Atacem Atrida vetas cur?
Rex sum: nil vltra quæro plebeius, & æquam

Craterum medicum non ignobilem sub Augusto, cuius meminit & Persius.

* Alias, dedisse.

Duorum fratrũ exemplo probat prodigos & auaros endẽ cẽ fericetimine.

In cicere, Aediles olim legumina populo donabant. vt illum cibi conciliarent.

Dialogismus plebeii cum rege Agamemnone.

Rem imperito: ac si cui videor non iustus, inulto
Dicere quæ sentit permitto, maxime regum
Dq tibi dent capta classem deducere Troia.
Ergo consulere, & mox respondere licebit?
Consule. cur Aiax heros ab Achille secundus
Putrescit, toties seruatis clarus Achiuis?
Gaudeat vt populus Priami, Priamusq; inhumato,
Per quem tot iuuenes patrio caruere sepulchro?
Mille ouium insanus morti dedit, inclytum Vlyssem,
Et Menelaum vnà mecum se occidere clamans.
Tu cum pro vitula statuis dulcem Aulide natam
Ante aras, spargisq; mola caput improbe salsa,
Rectum animi seruas: quor sunt insanus quid enim Aiax
Fecit, cum strauit ferro pecus? abstinuit vim
Vxore, & gnato, mala multa precatus Atridis:
Non ille aut Teucrum, aut ipsum violauit Vlyssem
Verum ego, vt hærentes aduerso littore naues
Eriperem, prudens placam sanguine diuos.
Nempe tuo furiose meo. sed non furiosus.
Q ui species alias veri, scelerisq; tumultu
Permistas capiet, commotus habebitur: atq;
Stultitiâ ne erret, nihilum distabit, an ira.
Aiax immeritos dum occidit, desipit, agnoi?
Cum prudens scelus ob titulos admittis inanes,
Stant animo: & parui est vitio tibi, cum tumidum est cor?
Si quis lectica nitidam gestare amet agnam,
Huic vestem vt gnatæ paret ancillas paret aurum:
Rufam, aut pusillam appellet, fortisq; marito
Destinet vxorem, interdicto huic omne adimat ius

Tu cum, Insanior es Aiace q Iphigeniam filiã mactare festinebas, quam ille pecude stãtem iugulare arbitratus esse Græcos.

Non minus insanus es, q ambitione ductus immolaris filiam quam Aiax ira agitatus, fertur in Vlyssem.

Prætor & ad fanos abeat tuela prophanos.
Quòd si quis gratam protulerit denuncet agna,
Inter est animène dixerit ergo vò prava
Stultitia hic est summa insania qui sceleratus
Et ho solus erit quem capit vitetrea fama,
Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruenta.

Nepotes itidem ab amborum insania in tuto differre.

Nunc age luxuriæ & Nomentanum arripe mecum.
Vincit enim stultos ratio insanire nepotes
Hic simul accepit patrimonii mille talenta,
Edicit piscator vti pomarius, aucep
Vnguentarius ac Tuscri turba impia vici,
Cum scurris fartor cum velabro omne macellum,
Manè domum veniant quid tum venire frequentes,
Verba facit leno, quicquid mihi, quicquid & horum
Cui, si domi est, id crede tuum, vel nunc pete, vel cras,
Accipe quid contrà iuuenis respondeat æquus.
In niue Lucana dormis ocreatus, vt aprum
Cœnem ego, tu piscem hiberno ex æquore velli:
Segnis ego, indignus qui tantum posit deam, aufer,
Sume tibi decies, tibi tantundem, tibi triples,
Vnde vxor media currat de nocte vocata.

Filium Æsopi tragœdi vnionem a Cecilia Metella accepisse acetoma cerasum ab.orbuit.

Filium Æsopi detractam ex aure Metellæ
Scilicet vt decies solidum exorberet, aceto
Diluit insignem baccam: qui sanior, ac si
Illud idem in rapidum flumen, taceret ne cloacam?
Quinti progenies Arri, par nobile fratrum,
Nequitia & nugis, prauorum & amore gemellum,
Luscinus soliti impenso prandere coemptas.
Quorsum abeant sanis creta an carbone notandis?

Aedificare casas, plostello adiungere mures,
Ludere par, impar, equitare in arundine longa,
Si quem delectet barbatum, amentia verset.
Sic pueridias hujus ratio est cuncta amare,
Nec quicquam differre, vtrum ne in puluere trimus
Quisque prius laudas opsonia meretricis amore
Solent. plores, quaeso hoc si ne quod olim
Metatus Polemon? prima ex quia morbi
Hasce [illegible] potio vt ille
Dicitur ex collo pantim corpore coronas.
Postquam impranti correptus voce magistri.
Porrigenti irato puero cum poma, recusat.
Sume Catelle negat, si non des, optat: amator
Exclusus qui dictitabat vbi secum, eat an non,
Quo redditurus erat non arcessitus: & haeret
Inuisus fortibus nec nunc cum me vocet vltro
Accedam an potius meditet finire dolores?
Exclusus renocat, redeam? non si obsecret, ecce
Seruus non paulò sapientior, o here, quae res
Nec modum habet neque consilium ratione, modoq;
Tractari non vult in amore haec sunt mala bellum,
Pax rursum. haec si quis tempestatis prope ritu
Mobilia, & caeca fluctuantia sorte, laboret
Reddere certa, sibi nihilo plus explicet, ac si
Insanire paret certa ratione modoq;.
Quid dicam Picenus excerpens semina pomis
Gaudes, si cameram percussit forte penes te est?
Quid cum balba senex annosa verba balatat
Aedificante casas qui saniores addere cruorem

Polemon fuerunt extremi luxus, quũ ingressus esset ebrius Xenocratis scola de continentia disserentis, ita mutatus est, vt mox fieret vnus auditorum.

Locus ex Eunucho Terentiana

Marius qui Phil laden puellam pre zelotypia necasset seip sum precipitauit.

Stultitiæ, atque ignem gladio scrutare: modo inquam
Hellade percussa Marius cum præcipitat se,
Ceritus fuit: an commotæ crimine mentis
Absolues hominem, & sceleris damnabis eundem,
Ex more imponens cognata vocabula rebus?
Libertinus erat, qui circam compita siccus
Lautis manè senex manibus currebat: & vnum
Quoddam magnum addens, vnum me surpite morti.
Dys etenim facile est, orabat sanus vtrisque
Auribus, atque oculis: mentem nisi litigiosus
Exciperet dominus, cum venderet. hoc quoq; vulgus
Fœcũda, Chrysippus superstitiosos in stulto rum numero ponit.
Chrysippus ponit fœcunda in gente Menem.
Iupiter ingentes qui das adimisq; dolores,
Mater ait pueri mensis iam quinque cubantis,
Frigida si puerum quartana reliquerit: illo
Mane die, quo tu indicis ieunia, nudus
In Tyberi stabit, casus, medicúsue leuarit
Aegrum ex præcipiti: mater delira necabit
In gelida fixum ripa, febrimq; reducet.
Quo ne malo mentem concussa: timore deorum
Hæc mihi Stertinius sapientum octauus amico
Arma dedit: posthac ne compellarer inultus:
Dixerit insanum qui me, totidem audiet: atque
Respicere ignoto discet pendentia tergo
Stoicum Stertinii alloquitur.
Stoice post damnum sic vendas omnia pluris:
Qua me stultitia (quoniam non est genus vnum)
Insanire putas: ego nam videor mihi sanus.
Quid: caput abscissum demens cum portat Agaue
Gnati infelicis, sibi tum furiosa videtur?

Stultum me fateor (liceat concedere veris)
Atque etiam insanum: tantum hoc edissere, quo me
Aegrotare putes animi vitio. accipe, primum
Aedificas: hoc est, longos imitaris ab imo
Ad summum totus moduli bipedalis, & idem
Corpore maiorem rides Turbonis in armis
Spiritum, & incessum. qui ridiculus minus illo?
An quodcunque facit Mecœnas, te quoque verum est,
Tanto dissimilem, & tanto certare minorem?
Absentis ranæ pullus vituli pede pressus,
Vnus vbi effugit, matri denarrat, vt ingens
Bellua cognatos eliserit illa rogare,
Quanta nesnum tandem, se inflans, sic magna fuisset
Maior dimidio? num tanto? cum magis, atque
Se magis inflaret: non, si te ruperis, inquit,
Par eris. hæc à te non multum abludit imago.
Adde poemata nunc: hoc est, oleum adde camino
Quæ si quis sanus fecit: sanus facis & tu.
Non dico horrendam rabiem. tam desine cultum
Maiorem censu. teneas Damasippe tuis te.
Mille puellarum: puerorum mille furores.
O maior tandem parcas insane minori.

Turbo gladiator pusilli corporis, sed magni animi. Fabula Aesopica in eos, qui se volunt æquare, iis quibus sunt longe inferiores.

SATYRA IIII.

VNde, & quò Catius? non est mihi tempus Aventi
Ponere signa nouis præceptis, qualia vincunt
Pythagoran, Anytiq. reum, doctumq; Platona
Peccatum fateor, cum te sic tempore leuo
Interpellarim. sed des veniam bonus oro:
Quod si intercideris tibi nunc aliquid, repetes mox.

Indicit Catium Epicureum, qui quatuor libri de Natura scripsit, arrogãter de secta sua disserentem quã hac Satyra ridet poeta, vtpote qui

In voluptate ponerit summum bonum.

Siue est naturæ hoc, siue artis, maius vtroque.
Quum id erat curæ quo pacto cuncta tenerem,
Vtpote res tenuis, tenui sermone peractas.
Ede bonus nomen, quisquis Romanus, an hospes.
Ipsa memor præcepta canam, celabo autor.
Longa quidem facies ouis erit, sic memento
Vt suci melioris, & vt magis alba rotundis
Ponere. nanque marem cohibent callosa vitellum.
Caule suburbano, qui siccis creuit in agris
Dulcior. irriguo nihil est elutius horto.
Si vespertinus subito te oppresserit hospes
Ne gallina malum responset dura palato,
Doctus eris, vinum misto mersare Falerno:
Hoc teneram faciet. Pratensium optima fungus
Natura est: alijs male creditur. ille salubris
Aestates peraget, qui nigris prandia moris
Finiet, ante grauem quæ legerit arbore solem.

Iejuno stomacho nil in vino austero salubrius.

Austerior fortis miscebat mella Falerno
Mendose. quoniam vacuis committere venis
Nil nisi lene decet, leni præcordia molio
Proluere melius. Si dura morabitur alius,
Mugilis, & viles pellent ouilantia conchæ.

Quo loco, qui pisces optimi nascantur.

Et lapathi breuis herba, sed oleo non sine Coo.
Lubrica nascentes implent conchylia lunæ.
Sed non omne mare est generosæ fertile testæ.
Murice Falano melior Lucrinus Peloris.
Ostrea Circeis, Misceno oriuntur echini.
Pectinibus patulis iactat se vaalle tarentum.
Nec sibi cœnarum quiuis temere arroget artem,

Ni prius exacta tenui ratione saporem.
Nec satis est cara piscem auertere mensa,
Ignaru[illegible] quibus est ius aprino, & qu[illegible] assis
Languido in cal[illegible]um tam se commoda reponet.
Vmber & il[illegible]gna nutritus glande, rotundas
Curuet aper lances, carnem vitantis inertem.
Nam Laurens malus est, vlnis, & arundine pinguis.
Vinea summittit capreis non semper edules.
Hæc[illegible]nas seporis sapiens sectabitur armos.
Pis[illegible] atq[illegible] aut quæ natura, & foret ætas.
Ante meum nulli patuit quæsita palatum.
Sunt quorum ingenium rotis tantum crustula promit.
Nequ[illegible]quam satis in re vna consumere curam
Vt si qui solum hoc malit ne sint vina laborat,
Q[illegible] perpetuat pisces securus oliuo.
Ma[illegible] cœlo sapponas vina sereno,
Nec[illegible] [illegible] est ter nubitur aura,
Et dedecet odor nerui inimicus at illa
Inte[illegible]tum perdunt lino vitiata saporem.
Sa[illegible] [illegible] quo[illegible] [illegible] lerna,
Vina columbi[illegible] [illegible] bene cocleat oliuo,
Q[illegible] [illegible] petit, volens altera vitetur.
Tostis marcentem fouella recreabit & Astra
Potorem cocleam, nam lactuca innatat acri
Post vinum stomacho perna magis ac magis hillis
Flagitat in morsu repugnantem omnia malit,
Q[illegible] [illegible] mundis [illegible] [illegible] popinis.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Naturam simplex e dulci constat oliuo,

Aprinum [illegible] laudatur [illegible]

Caprea, clauicu[illegible] [illegible] [illegible] tes [illegible]

Vina [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]

[illegible]

Q[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quod pingui miscere mero, muriaq; decebit,
Non alia, quàm quæ Pyzantia putrui orca.
Hoc vbi confusum sectis inserbuit herbis,
Coryciocq; croco sparsum fletit, insuper addes
Pressa Venefranæ quod bacca remisit oliuæ.
Picenis cedunt pomis Tiburtia succo,
Nam facie præstant. Venucula conuenit ollis,
Rectius Albanam fumo duraueris vuam.
Hanc ego cum malis, ego faxem primus & alec,
Primus & inuenti piper album, cum sale nigro
Incretum, pueris circumposuisse catillis.
Immane est vitium, dare millia terna macello:
Angustioq; vagos pisces vrgere catino.
Magna mouent stomacho fastidia, seu puer vnctis
Tractauit calicem manibus, dum furta ligurit:
Siue grauis veteri crateræ limus adhæsit.
Vilibus in scopis, in mappis, in scabe, quantus
Consistit sumptus: neglectis flagitium ingens.
Ten' lapides varios lutulenta radere palma:
Et Tyrias dare circum illota tonsilia
Oblitum quantò curam sumptumq; minorem
Hæc habeant, tantò reprendi iustius illis,
Quæ, nisi diuitibus nequeunt contingere mensis.
Docte Cati per amicitiam, diuosq; rogatus
Ducere me auditum, perges quocunq;, memento,
Nam quamuis referas memori mihi pectore cuncta,
Non tamen interpres tantundem inueneris. adde
Vultu, habitumq; hominis: quem tu vidisse beatus
Non magni pendis: quia contigitat mihi cura

Vuę passę.

Quamūditia & splendore ciborum habēda cura.

Per ironiam fingit, se magno desiderio teneri videndi eius disciplinę autorē.

Non mediocris inest, fonteis vt adire remotos,
Atq; haurire queam vitæ præcepta beatæ.

SATYRA V.

HOc quoq; Thyresia præter narrata petenti
Responde: quibus amissæ reparare queam res
Aut ibus atq; modis. quid rides? tam'ne doloso
Non satis Ithacam reuehi, patriosq; penates
Aspicere? ô nulli quicquam mentite, vides vt
Nudus, inopiq; domum redeam te vate: neque illhic,
Aut apotheca procis intacta est. aut pecus. atqui
Et genus & virtus, nisi cum re, vilior alga est,
Quando pauperiem missis ambagibus horres:
Accipe, qua ratione queas ditescere. turdus.
Siue aliud primum dabitur tibi, deuolet illhuc,
Res vbi Magna nitet domino sene: dulcia poma,
Et quoscunque feret cultus tibi fundus honores,
Ante larem gustet venerabilior lare diues,
Qui quamuis periurus erit, sine gente, cruentus
Sanguine fraternò, fugitiuus: ne tamen illi
Tu comes exterior si postulet, ire recuses.
Vtí ne tegam spurco Damæ latus: haud ita Troiæ
Me gessi, certans semper melioribus. ergo
Pauper eris. fortem hoc animum tolerare iubebo.
Et quondam maiora tuli: tu protinus, vnde
Diuitias, æriq; ruam, dic augur, aceruos.
Dixi equidem, & dico: captes astutus vbique
Testamenta senum: neu, si vafer vnus & alter
Insidiatorem præroso fugerit hamo,
Aut spem deponas, aut artem illusus omittas.

Ingeniose auaros carpit sub Vlyssis persona, quē apud inferos inducit sciscitantē qua arte possit ditescere.

Compēdium ad diuitias, captatio senum & testamentorum.

Pretioso hamo, hoc est, accepta ate reçaa frauaeris sperata hæreditate.

Magna minor ue foro si res certabitur olim:
Viuet vter locuples inne gnatus improbus vtro
Q ui meliorem audax vocet in iui, illius esto
Defensor. fama ciuem, causaq. priorem
Spernes: domi si gnatus erit. si cunda ue coniux.
Q uinte puta, aut Publi (gaudent prænomine moles
Auriculæ) tibi me virtus tua fecit amicum.

Verba captatoris.

Iusanceps noui, causas defendere possum.
Eripiet quiuis oculos citius mihi quam te
Contemptum cessa nunc pauperet hæc mea cura est,
Ne quid tu perdas. neu sis locuplete domum, atque
Pelliculam curare iube si cognitor ipse.
Persta, atque obdura: seu rubra Caniculа findet
Infantes statuas: seu pingui tentus omaso

Furius Versus est Furii Bibaculi, facete de tortus, paucis mutatis.

Furius hybernas cana nive conspuet Alpes.
Non ne vides? aliquis cubito stantem propè tangens
Inquiet, vt patiens, vt amicus aptus, vt acer.
Plures annabunt thunni & cetaria crescent.
Si cui præterea voluis male filius in re

Non solum eos libes captandi. sed, hi etiã quibus est filius valetudinarius ne sit suspecta ostiositas.

Præclara subloius aleatur ne manifestum
Cœlibis obsequium nudet te lenter in spem
Arripere ostiosus & vt scribere secundus
Hæres: & si quis ejus puerum egerit Orco,
In vacuum ventas perraro hæc alea fallit.
Q ui testamentum tradet tibi conque legendum,
Abnuere, & tabulas a te removere memento:
Sic tamen, vt linis raptis quid prima secundo
Cera velit versu solus, multis ne cohæres
Velocis percurrere oculo plerunque recostus

Scriba ex quinqueuiro coruum deludet hiantem,
Captatorq; dabit irsus Nasica Corano.
Nam furiosan prudens ludis me obscura canendo?
O Laertiade quicquid dicam aut erit, aut non.
Diuinare etenim magnus mihi donat Apollo.
Quid tamen ista velit sibi fabula, si licet, ede.
Tempore quo iuuenis Parthis horrendus ab alto
Demissum genus Aenea, tellure, marique;
Magnus erit: forti nubet proci ra Corano
Filia Nasicæ metuentis reddere soldum.
Tum gener hoc faciet: tabulas socero dabit, atq;
Vt legat, orat: at multum Nasica negatas
Accipit tandem, et tacitus leget, inuenietq;
Nil ei legitum præter plorare, suisq.
Illud ad [illegible] aliter si forte dolosa,
Lucertius senem delirum temperet, illis
Accedas o [illegible] laudes laudetis vt absens.
Adiuuat hoc quoq; sed vincit longe prius ipsum
Expugnare caput, scribet mala carmina vecors:
Laudato scortator eritque te roget, vtiro
Penelopem facilis potiori trade puto ne
Perdiet poterit: tam frugi tamq; pudica,
Quam nequiere proci recto depellere cursu:
Venit enim magnum donandi parca iuuentus,
Nec tantum veneris quantum sitiosa culinæ.
Sic tibi Penelope frugi est quæ si semel vno
De sene gustarit tecum pariter Lucilium,
Vt canis à corio nunquam abterrebitur vncto.
Me sene, quod dicam factum est anus improba Thebis

Cornũ hiantem Aulupe illusũ, vt est in apologo.

Tẽpore, Quando sperabit Augustus, Coranus Nasicam socerum eludet cuius hereditatem captauerat.

Amicitia senis familiarium cõciliandæ, sed in primis senex ipse.

Ex testamento sic est elata cadauer
Vnctum oleo largo nudis humeris tulit hæres,
Scilicet ei vos si potest mortua credo,
Quod nunquam inlitterat viuenti cautio adito,
Ne dedis operam ne te immoderatio acundes.
Difficilem et morosum offendet garrulus vltro
Non etiam sileas. Dauo si comicus alapa
Steterit ore obstipo multum similis metuenti.
Obsequio grassare mone si increpuit aura,
Cautus vti velet clarum caput extra be turba
Oppositis humeris aurem subtringe loquaci.
Importunus amat laudari donec one tam
Ad caelum manicis subiatis dixerit vige, et
Crescentem tumidum, ter fermo monstrat vrem.
Cum te feriatio longo, curaq. leuauit,
Et certum vigilat quarta hi parte Vlysses,
Audiet hæc, ergo nunc Damasippe sodalis
Nusquam est vnde mihi tam fortem tamq. fidelem
Sperge lucinde: et si paulum potest illacrymare, est
Gaudia prodentem vultum celare sepulcrum
Commitium arbitrio sine fordibio extrue funus
Egregie factum laudet vicinia funus
Forte cohæredum senior male tusset, hinc tu
Sic ex parte tua sit funds, sine domus sit
Emptor gaudentem nummo te addicere, sed me
Imperiosa trahit Proserpina. viue, valeq.

Quid obseruandum in summa captatori.

Gaudia. Iuxta illud: Hæredis fletus sub persona risus est.

Vitæ sufficit labor, quasi pecori de cetari.

SATYRA VI.

HOc erat in voto modus agri non ita magnus,
Hortus vbi, et tecto vicinus iugis aquæ fons,

Et paulum silue super his foret, auctiue, atq
Dg meliu fecere, bene est nihil amplius oro
Maiu nate, nisi vt propria hæc mihi munera faxis:
Si req maiorem feci ratione mala rem
Nec ita n fa t tio vitio cul pane minorem
Si veneror stultus nihil horum si angulus ille
Proximus accedit, qui nunc deformat agellum:
O si vrnam argenteis quæ mihi monstret, vt illi
Thesauro inuento qui mercenarius agrum
Illum ipsum mercatus aratit dives amico
Hercule si quod adest gratum iuuat hac precate oro,
Dimque peculi domino faciat et cætera præter
Ingenium vtq. solet custo. mihi maximus ad sis.
Ergo vbi me in montes, et in arcem ex vrbe remouit,
Quid prius illustrem Satyris Musaq. pedestri?
Nec mala me ambitio perdit nec plumbeus Auster,
Autumnusq. grauis Libitinæ quæ hic acerbæ.
Matutine pater, seu Iane libentius audis,
Vnde homines operum primos vitæq. labores
Instituunt (sic dij placitum) tu carminis esto
Principium Romæ sponsorem me rapuisti
Ne prior officio quisquam respondeat, vrge.
Siue Aquilo tradit terras seu bruma nualem
Interiore diem gyro trahit, fre necessit est:
Post modo, quod mi obstiterat, certum, locuto,
Luctandum in turba, facienda iniuria tardo.
Quid vis insane et quo res agitur rebus vrget
Iratis precibus, tu pulsa omne quod obstat,
Ad Mecœnatem memori si mente recurras.

ait, paucis interim cõtentum.

O si vrnã. Verba anacorii quã deos precãtur. Horatii precatio.

Secessus commoditates.

Vibis scommoda

Quid vis. Verba sunt populi, qui inter se pretorba tumultuantur.

Hoc [illegible] est, mel [illegible] non mentiar at huiusmodi res,
V[illegible] Vesp[illegible], [illegible] negotia centum
[illegible] curantem [illegible] lato in [illegible] secundam
Roc[illegible] [illegible] ad Puteal cras.
D[illegible] commodi [illegible] magna atq; nouate
Orabant hodie me inuisa Quinte reuerti.
Imprimat hoc curam Mecænas signatae tabellae.
Dixerat, experiar, si vis, potes, addit, et instat.
Septimus octauo propior iam fugerit annus,
Ex quo Mecænas me cœpit habere suorum
In numero, dum taxat ad hoc, quem tollere rheda
Vellet iter faciens, & cui concredere nugas,
Hoc genus: hora quota est? Thrax est? Gallina Syro par?
Matutina parum cautos iam frigora mordent.
Et quæ rimosa bene deponuntur in aure.
Per totum hoc tempus subiector in diem, & horam
Inuidiæ nostrer ludos fuit, et fauerat, vnà
Luserat in campo, Fortunæ filius omnes,
Frigidus a Rostris manat per compita rumor.
Quicunq; obuius est, me consulit o bone, (nam te
Scire, deos quoniam propius contingis, oportet)
Numquid de Dacis audisti? Nil equidem vt tu
Semper eris derisor, ad omnes, da exigunt me,
Si quicquam quid miles ait promissa, Triquetra
Prædia Cæsar an est Italâ tellure daturus?
Incertum me scire nihil, mirantur, vt vnum
Scilicet egregio mortalem altiq; silenti.
Perditur hæc inter misericordiam, non sine votis.
O rus, quando ego te aspiciam? quandoq; licebit

Sapientia quibus solo iuuetur.

Excusat se non eorum posse ad[illegible] te, vt cuius pretet, quod petat.

Fidum [illegible] nominat Mecenatem hominem fe[illegible]lissimum.

Ridet [illegible] vanos dari Italis Sicilia an [illegible].

Nunc

Nunc veterum libris, nunc somno, & inertibus horis
Ducere sollicitæ iucunda oblivia vitæ?
O quando faba Pythagoræ cognata, simulq;
Vnctis satis pingui ponentur olusculа lardo?
O noctes, cœnæq; deum: quibus ipse, meiq;
Ante larem proprium vescor, vernasq; procaces
Pasco libatis dapibus, prout cuique libido est.
Siccat inæquales calices conuiua, solutus
Legibus insanis: seu quis capit acria fortis
Pocula, seu modicis humescit lætius. ergo
Sermo oritur, non de villis, domibusue alienis:
Nec male nec, ne Lepos saltet: sed quòd magis ad nos
Pertinet, & nescire malum est, agitamus, vtrum ne
Diuitiæ homines, an sint virtute beati:
Quidue ad amicitias, vsus, rectum ne trahat nos:
Et quæ sit natura boni, summumq; quid eius.
Cerninus hæc inter vicinus garrit anilis
Ex re fabellas. nam si quis laudat Arelli
Sollicitas ignarus opes, sic incipit: Olim
Rusticus vrbanum murem mus paupere fertur
Accepisse cauo, veterem vetus hospes amicum,
Asper, & attentus quæsitis. vt tamen arctum
Solueret hospitis animum: quid multa? neque ille
Sepositi ciceris, nec longæ inuidit auenæ,
Aridum & ore ferens acinum, semesaq; lardi
Frusta dedit, cupiens varia fastidia cœna
Vincere, tangentis male singula dente superbos:
Cum pater ipse domus palea porrectus in horna
Esset ador, loliumq; dapis meliora relinquens.

Solutus legibus vt tantum bibat, quantum Posit.

Lepos scurra & morio Augusti.

Apologo muris vrbani & rustici innuit libertatem & otiosam paupertatē sollicitis & affectatis diuitiis potiorem.

Tandem vrbanus ad hunc: Quid te iuuat inquit, amice
Præruptí nemoris patientem vsuere dorso?
Vis tu homines vrbemq; feris præponere siluis?
Carpe viam (mihi crede) comes terrestria quando
Mortalis animas viuunt sortitæ: neque vlla est,
Aut magno, aut paruo leti fuga: quo bone circa
Dum licet, in rebus iucundis viue beatus:
Viue memor quam sis æui breuis: hæc vbi dicta
Agrestem pepulere, domo leuis exilit, inde
Ambo propositum peragunt iter, vrbis auentes
Moenia nocturni suprepere: iamq; tenebat
Nox medium cœli spatium, cum ponit vterque
In locuplete domo vestigia, rubro vbi coco
Tincta super lectos canderet vestis eburnos:
Multaq; de magna superessent fercula cœna,
Quæ procul extructis inerant externa canistris.
Ergo vbi purpurea porrectum in veste locauit
Agrestem, veluti succinctus cursitat hospes:
Continuatq; dapes: nec non vernaliter ipsis
Fungitur officijs prælambens omne, quod affert.
Ille cubans gaudet mutata sorte, bonisq;
Rebus agit lætum conuiuam: cum subito ingens
Valuarum strepitus lectis excussit vtrunq;.
Currere per totum pauidi conclaue, magnúq;
Exanimes trepidare: simul domus alta molossis
Personuit canibus: tum rusticus: Haud mihi vita
Est opus hac, ait: et valeas me sylua, cauusq;
Tutus ab insidijs tenui solabitur eruo.

Epicurea sentē tia: viuēdum in voluptate dum licet, quia post mortē nihil superest.

Fercula, in quibus cibi ferunturā ferendo dēflexa vox.

Vernaliter, dextre & officiose, vel delicate & voraciter, vt verne solent

SATYRA VII.

Iamdudum auscultato, & cupiens tibi dicere seruus
Pauca reformidao. Dauus nesciat Dauus amicum.
Mancipium domino, & frugi, quod sit satis, hoc est,
Vt vitale putes. age, libertate Decembri
(Quando ita maiores voluerunt) vtere, narra.
Pars hominum vitijs gaudet constanter, & vrget
Propositum: pars multa natat, modo recta capessens,
Interdum prauis obnoxia sæpe notatus
Cum tribus anellis, modo leua Priscus inani
Vixit in æquali, clauum vt mutaret in horas,
Aedibus ex magnis subitò se conderet. vnde
Mundior exiret vix libertinus honeste.
Iam mœchus Romæ, iam mallet doctus Athenis
Viuere, Vertumnus quotquot sunt natus iniquis.
Scurra Volanerius postquam illi iusta chiragra
Contudit articulos, qui pro se tolleret, atque
Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna
Conductum pauit, quantò constantior idem
In vitijs, tanto leuius miser, ac prior ille,
Qui iam contento, iam laxo fune laborat.
Non dices hodie, quorsum hæc tam putida tendant
Furcifer ad te, inquam, quo pacto pessime laudas
Fortunam, & mores antiquæ plebis, & idem
Si quis ad illa Deus subito te agat, vsque recusset
Aut quia non sentis, quod clamas rectius esse:
Aut quia non firmus rectum defendis: & hæres,
Ne quicquam cœno cupiens euellere plantam.
Romæ nunc optas absentem rusticus vrbem
Tollis ad astra leuis: sin vsquam es forte vocatus

Inducitur seruus, qui data per Saturnalia libertate formidabat in herũ, quod ex tempore aliud dicat, aliud faciat.

Vitę inæqualitas.

In vitiis pertinacia.

Oratio domini.

Hæres. Sic Terentius. In luto hæsitas.

Ad cœnam: laudas securum holus, ac velut vsque
Vinctus eas: ita te felicem dicis, amaq;
Quod nusquam tibi sit potandum, iusserit ad se
Mæcenas serum, sub lumina prima venire
Conuiuam, nemo'oleum ferret ocyus: equis
Audit: cum magno blateras clamore, fugiq;
Milius, & scurræ tibi non referenda precatur
Discedunt. etenim fateor me, dixerit ille
Duci ventre leuem, nasum nidore supinor
Imbecillus, iners, sim quiduis, adde popino.
Tu cum sis quod ego, & fortassis nequior, vltro
Insectere velut melior: verbisq; decoris
Obuoluas vitium: quid si me stultior ipse
Quingentis empto drachmis deprenderis: aufer
Me vultu terrere, manum, stomachumq; teneto:
Dum quæ Crispini docuit me ianitor, edo.
Te coniux aliena capit: meretricula Dauam.
Peccat vter nostrum cruce dignius: acris vbi me
Natura incedit sub clara nuda lucerna
Quæcunque excepit turgentis verbera caudæ
Clunibus, aut agitauit equum lasciua supinum,
Dimittit neque famo sum, neque sollicitum, ne
Ditior, aut forme melioris metat eodem.
Tu cum proiectis insignibus, annulo equestri,
Romanoq; habitu, prodis ex iudice Dama
Turpis, odoratum caput obscurante lacerna:
Nos es quod simulas: metuens induceris, atque
Altercante libidinibus tremis ossa pauore.
Quid refert vri: virgis: ferroq, necarit

Milius parasiti nomen.

Si dominus es ne putor me vili mancipio, sed frite audes me terrere? fateor illio & minis.

Dama: quinis abiectis, Romãcto, vt Persius, Dama est non crescit agasso.

Auctoratus eas? an tu pi clausus in arca
Quò te dimisit peccati conscia herilis
Contractum genibus tangas caput? est ne marito
Matronæ peccantis in amicos iusta potestas?
In corruptorem vel iustior? illa tamen se
Non habitu, mutat'ue loco peccat'ue supernè
Cum te formidet mulier, neq; credat amanti:
Ibis sub furcam prudens, dominoq; furenti
Committes rem omnem, & vitam, & cũ corpore famam,
Euasti. credo metues, doctusq; cauebis.
Quæres quando iterum paueas iterumq; perire
Possis. ô toties seruus, quæ bellua ruptis
Cum semel effugit, redit se praua catenis?
Non sum mœchus, ais. neq; ego hercule fur: vbi vasa
Pretereo sapiens argentea. tolle periclum,
Iam vaga prosiliet frænis natura remotis.
Tú ne mihi dominus, rerum imperiis hominumq;
Tot, tantisq; minor? quem ter vindicta quaterq;
Imposita haud vnquam misera formidine priuet?
Adde supradictis, quod non leuius valeat. nam
Siue vicarius est, qui seruo paret, vti mos
Vester ait. seu conseruus, tibi quid sum ego? nempe
Tu mihi qui imperitas, alijs seruis miser, atq;
Ducteris, vt neruis alienis mobile lignum,
Quisnam igitur liber? sapiens: sibi qui imperiosus,
Quem neq; pauperies, neq; mors, neq; vincula terrent:
Responsare cupidinibus, contemnere honores
Fortis, & in seipso totus teres, atq; rotundus:
Externi ne quid valeat per leue morari:

Non statim probatur est qui periculum et abiit nec adagnitio.

Solus sapiens liberter, ex Stoicorum disciplina.

In quem manca ruit semper fortuna. potesne
Ex his, vt proprium quia noscere: quanq; talenta
Pojcit te mulier, vexat, foribusq. repulsum
Perfundit gelida. rursus vocat: erupe turpi
Colla iugo liber sum dic age non quis.
Vrget enim dominus mentem non lenis, & acres
Subiecit laslo stimulos, versatq, negantem.

Pausia pictor insignis, cuius meminit Plinius, qui tabellas [illegible] Calycerte amicæ suæ mire commendat lib. xxx. ca. ii.

Vel cum rauisiaca torpes insane tabella
Qui peccat minus, atq; ego, cum Fulvi, Rutubæq;
Aut Placidejani contento poplite miror
Prælia rubrica picta, aut carbone: velut si
Re vera pugnent, feriant. vitentq; mouentes
Arma viri: nequam, & cessator Dauusque ipse
Sutilis veterum iudex, & callidus audit.
Nil ego, si ducor hoc fumante: tuo ingens
Virtus atq; animus cœnis responsat optimis.
Obsequium ventris mihi perniciosus est cur?
Tergo plector enim, qui tu impunitior? illa
Quæ parvo sumi nequeunt cum obsonia captas.
Nempe inamarescunt epulæ sine fine petitæ:
Illusiq, pedes vitiosum ferre recusant
Corpus. an hic peccat, sub noctem qui puer vnam
Furtiua mutat strigilis: qui præd a vendit,
Nil seruile gule parens habet: adde, quod idem
Non horam tecum esse potes: non otia recte
Ponere: teq, ipsum vitas fugitiuus, vt erro,
Iam vino quærens, iam somno fallere curam,
Frustra: nam comes atra premit, sequiturq; fugacem.
Vnde mihi lapidem? quor sum est opus? vnde sagittas?

Aut in, init homo, aut versus facit. ocyus hinc te
Ni rapis, accedens opera agro nona Sabino,

SATYRA VIII. AD FVNDANIVM.

VT Nasidieni iuuet te cœna beati?
Nam mihi quærenti conuiuam, dictus here illic
Et medio potare die. Sic vt mihi nunquam
In vita fuerit melius. dis, si graue non est,
Quæ primum iratum ventrem placauerit esca.
In primis Lucanus aper lenibat Austro
Captus, vt aiebat cœnæ pater, acria circum
Rapula lactucæ radices qualis lassum
Peruellunt stomachum, super alec, secula Coa.
Hic vbi pulatus puer alte cinctus, acernam
Gausape purpureo mensam perterit, & alter
Sublegit quodcunq; iacet inutile quodq;
Posset cœnantes offendere: vt Attica virgo,
Cum sacris Cereris procedit fuscus Hydaspes
Cœcuba vina ferens, Alcon Chium maris expers.
Hic herus, Albanum, Mecœnas, siue Falernum
Te magis appositis delectat, habemus vtrunq;
Diuitias miseras. Si quis cœnantibus vnà
Fundani pulchre fuerit tibi, nosse laboro.
Summus ego & prope me Viscus Turinus, & infra,
Si memini, Varius. cum Seruilio Balatrone
Vibidius, quos Mecœnas adduxerat vmbras.
Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra,
Ridiculus totas simul absorbere placentas.

Fundanio amicamaloquitur, qui Nasidieni Epicureri conuiua fuerat, ideoq; ridens & in portunio luxum nam Lonellos ac sordidos eodem conuiuio accepe-rat.

Diuitias miseras. Exclamatio poetæ in luxum: qui ad miseriam multos induxit.

Cæteri sunt fastidio palato, nos no imus lautitias.

Nomentanus ad h. c, qui, si quid forte lateret,
Indice monstraret digito. nam cætera turba,
Non inquam, cœnamus, aureis, conchylia, pisces
Longe dissimilem noto celantia succum.
Vt vel continuo patuitium Passeris, atq;
Ingustata mihi porrexerit ilia rhombi.
Post hoc me docuit melimela rubere minorem
Ad Lunam delecta: quid hoc interest, ab ipso
Audieris melius. tum Vibidius Balatroni,
Nos nisi damnose bibimus, morremur inulti.
Et calices poscunt maiores: vertere pallor
Tum parochi faciem nil sic metuentis, vt acres
Potores: vel, quod maledicunt liberius: vel
Feruida quod subtile exsurdant vina palatum.

Parochus, qui sumptū præbet, & conuiuas fascit, hoc loco.

Inuertunt Aliphanis vinaria tota
Vibidius Balatroq, secutis omnibus imis,
Conuiuæ lecti nihilum nocuere lagœnis.
Affertur squillas inter muræna natantes
In patina porrecta. sub hoc herus, hæc grauida, inquit,
Capta est, deterior post partum carne futura.
His mistum ius est oleo quod prima Venafri
Pressit cella garo de succis piscis Iberi.
Vino quinquennis, verum citra mare nato,
Dum coquitur, Coo Chium sic conuenit, vt non
Hoc magis vllum aliud, pipere albo, non sine aceto
Quod Methymnæam vitio mutauerat vuam.
Erucas virides, inulas ego primus amaras
Monstraui incoquere, illutos Cotillus echinos,
Vt melius muria quàm testa marina remittat.

Coo

Inula ob amaritudinem stomaco inimica est, sed temperata salubrissima, vt etiam ait Plinius.

Cotillus

Intereà suspensa graues aulæa ruinas
In patinam fecere trabentia pulueris atri,
Quantum non Aquilo Campanis excitat agris.
Nos maius veriti, postquàm nihil esse periclis
Sensimus, erigimur. Rufus posito capite, vt si
Filius immaturus obisset, flere. quis esset
Finisti sapiens sic Nomentanus amicum
Tolleret? Heu fortunæ, quis est crudelior in nos
Te deus? vt semper gaudes illudere rebus
Humanis. Vartio mappa compescere risum
Vix poterat. Balatro suspendens omnia naso,
Hæc est conditio viuendi, atebatque;
Responsura tuo nunquam est par suma labori.
Tene, vt ego accipiar laute torquerier omni
Sollicitudine districtum? ne panis adustus,
Ne male conditum ius apponatur? vt omnes
Precincti rectè pueri, comptique, ministrent?
Adde hos præterea casus. aulæa ruent si,
Vt modo, si patinam pede lapsus frangat agaso.
Sed conuiatoris, vti ducis, ingenium res
Aduersæ nudare solent, celare secundæ.
Nasidienus ad hæc. Tibi dij, quecunq; preceris
Commoda dent. ita vir bonus es, conuiuaq; comis.
Et solear posci, tum in lecto quoque videres
Stridere secreta diuisos aure susurros,
Nullos his mallem ludos spectasse. sed illa
Redde age, quæ deinceps risisti. Vibidius dum
Quærit de pueris, num sit quoque fracta lagœna,
Quòd sibi poscenti non dentur pocula: dumq;

Suspendēs naso. Qui vafre ac securiores omnes irrideret.

Agasonem per contemptū vocat eū qui ministrum.

Ridetur fictis rerum Bolaronesque secundo
Naudiene redis mutatæ frontis vt arte
Emendaturus fortunam. deinde sequuti
Mazonomo puteri magno d scerpta ferentes
Membra gruis sparsi, ale multo, non sine ferre,
Pinguibus & non paucum secum anseris albi,
Et leporum aut ovis vt multo luantur armos,
Quam si cum lumbis quis edisum pectore adusto
Vidimus & merulas poni & sine clune palumbes,
Suaueis res, si non causas narraret earum &
Nouitas dominus, quem nos hic fugimus vlti,
Vt nihil omnino gustaremus, velut idis
Canidia affluxit peior serpentibus Afris.

Ridetur fictis rerum Bolaronesque secundo
Naudiene redis mutatæ frontis vt arte
Emendaturus fortunam. deinde sequuti
Mazonomo puteri magno d scerpta ferentes
Membra gruis sparsi, ale multo, non sine ferre,
Pinguibus & non paucum secum anseris albi,
Et leporum aut ovis vt multo luantur armos,
Quam si cum lumbis quis edisum pectore adusto
Vidimus & merulas poni & sine clune palumbes,
Suaueis res, si non causas narraret earum &
Nouitas dominus, quem nos hic fugimus vlti,
Vt nihil omnino gustaremus, velut idis
Canidia affluxit peior serpentibus Afris.

Bolaronesque secundo. Bolax.

SERM. LIB. II. FINIS.

Q. HORATII FLACCI EPISTOLARVM LIBER PRIMVS.

AD MECOENATEM.

Postulat Veiantem exēplo contentaneam gratiæ functionem.

PRIMA dicte mihi, summa dicende Camœna
Spectatum satis, & donatum iam rude quæris
Mecœnas iterum antiquo me includere ludo.

Non eadem est ætas, non mens. Vectanus armis
Hic [illegible] ad postem fixis latet abditus agro
Ne [illegible] extrema tollens exoret arena.
Hic [illegible] purgatam crebro qui personet aurem
Solve senescentem mature sanus equum, ne
Peccet ad extremum ridendus, & ilia ducat.)
Nunc itaq; & versus, & cetera ludrica pono:
Quod verum atq; decens, curo, & roboro, omnis in hoc sum
Condo & compono, quæ mox depromere possim.
Ac ne forte roges quo me duce, quo lare tuter,
Nullius addictus iurare in verba magistri,
Quo me cunq; rapit tempestas, deferor hospes
Nunc agilis fio, & versor cuilibus vndis.
Virtutis veræ custos rigidusq; satelles:
Nunc in aristippi furtim precepta relabor:
Et mihi res, non me rebus, submittere conor.
Vt nox longa, quibus mentitur amica, diesq;
Longa videtur opus debentibus: vt piger annus
Pupillis, quos dura premit custodia matrum:
Sic mihi tarda fluunt, ingrata, tempora, quæ spem
Consilium q; morantur agendi grauiter, id quod
Æque pauperibus prodest, locupletibus æque:
Æque neglectum pueris, senibusq; nocebit
Restat vt his ego me ipse regam, solerq; elementis.
Non possis oculo quantum contendere Lynceus,
Non tamen idcirco contemnas lippus inungi
Nec quia desperes inuicti membra Glyconis,
Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.
Est quoddam prodire tenus, si non datur vltrà.

Quod vitæ institutum te, iuvet.

Quanto desideria [illegible] tenentur.

Prodesse & mediocrem philosophiæ cognitionem.

Philosophię vis I animi morbos.

Fernet auaritia, miseraq; cupidine pectus.
Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem
Possis, & magnam morbi deponere partem
Laudis amore tumes. sunt certa piacula, que te
Ter Pure lecto potuerunt recreare libello.
Inuidus, iracundus, iners, vinosus amator,
Nemo adeò ferus est, vt non mitescere possit,
Si modo cultur e patientem commodet aurem.

Principium virtutis vitiorum fuga.

Virtus est vitium fugere: & sapientia prima
Stultitia caruisse. vides, que maxima credis
Esse mala, exiguum censum turpemq; repulsam,
Quanto diuites animi, capitisq; labore.

Si ea quę per se mala non sunt tam anxie fugimus, quãto magis ea quę aperte mala sunt?

Impiger extremos curre mercator ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens per saxa, per ignes.
Nec cures ea quæ stulte miraris, & optas:
Discere, & audire & meliori credere non vis
Quis circum pagos, & circum compita pugnax,
Magna coronari contemnat Olympia, cui spes
Cui sic conditio dulcis sine puluere palmæ?

Verba mercatorum qui virtuti diuitias anteponunt.

Vilius argentum est auro, virtutibus aurum.
O' ciues ciues, querenda pecunia primùm est:
Virtus post nummos. hæc Janus summus ab imo
Perdocet. hæc recinunt iuuenes dictata senesq;
Læuo suspensi loculos, tabulamq; lacerto.
Si quadringentis sex septem milla desunt,
Est animus tibi, sunt mores & lingua, fideq;.
Pleps eris. at pueri ludentes, Rex eris, aiunt,
Si recte facies. hic murus aheneus esto.
Nil conscire, sibi, nulla pallescere culpa.

Roscia, dic sodes, melior lex, an puerorum
Nænias que rectæ regnum facientibus offert,
Et marsuos Curyi, & decantata Camillis?
Is ne tibi melius suadet, qui vt rem facias, rem
Si possis recte: si non, quocunq; modo rem?
Vt propius spectes lacrymosa poemata Pupii?
An qui fortunæ te responsare superbæ
Liberum & erectum presens hortatur, & optat?
Quòd si me populus Romanus forte roget, cur
Non vt porticibus, sic iudicio fruar isdem.
Nec sequar, ac fugiam quæ diligit ipse, vel odit:
Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Respondit, referam: quia me vestigia terrent
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.
Bellua multorum es capitis, nam quid sequar, aut quê
Pars hominum gestit conducere publica? sunt qui
Frustis, & pomis viduas tenentur auaras:
Excipiantq; senes, quos in viuaria mittant
Multis occulto crescit res fœnore. verùm
Esto alys alios rebus studijsq; teneri,
Idem eadem possunt horam durare probantes?
Nullus in orbe sinus Baiis prelucet amœnis,
Si dixit diues: lacus & mare sentit amorem
Festinantis heri. cui si vitiosa libido
Fecerit auspicium: cras ferramenta Theanum
Tolletis fabri. lectus genialis in aula est:
Nil ait esse prius, melius nil cœlibe vita.
Si non est, iurat bene solis esse maritis.
Quo teneam vultus mutantem protea nodo?

Laudatior probitas ex puerorum cantilena, quã Roscii superba ambitio.

In auaros & exploratores,

Inconstãtia humana ingenii.

Et primo, & paucis a est lectus & mutabilitas.

Quid pauper ridemutat cœnacula lectos,
Balnea tonsores: conducto navigio æquè
Nauseat, ac locuples quem ducit prima triremis.
Si curatur in æquali tonsore capillos
Occurri, rides: si forte subucula pexe
Trita subesi tunice, vel si toga dissidet impar,
Rides. quid, mea cùm pugnat sententia secum:
Quod petiit spernit: repetit, quod nuper omisit:
Aestuat, & vitæ disconuenit ordine toto:
Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis
Insanire putas solennia me, neque rides,
Nec medici credis, nec curatoris egere.
A' prætore dati: rerum tutella mearum
Cum sis, & prauè sectum stomachetis ob vnguem
De te pendentis, te respicientis amici.

Solliemia vitia non animaduerti.

Paradoxon Stoicum defaciente.

Ad summam, sapiens vno minor est Ioue, diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex deniq. regum,
Præcipue sanus, nisi cum pituita molesta est.

AD LOLLIVM.

Homeri Poesin Philosophiæ ac cana copiosè.

TRoiani belli scriptorem, maxime Lolli,
Dum tu declamas Romæ, Preneste relegi:
Quicquid sit pulchri, quid turpe, quid vtile, quid non
Plenius, ac melius Chrysippo, & Crantore dicit
Cur ita crediderim, nisi quid te detinet, audi,

Quid tota Illiade contineatur breuissima.

Fabula, quæ Paridis propter narratur amorem
Græcia Barbariæ lento collisa duello,
Stultorum regum & populorum continet æstus.
Antenor censet belli præcidere causam.
Quid Paris: vt saluus regnet, vivatq; beatus,

Cogi posse negat. Nestor componere lites
Inter Peliden festinat, & inter Atriden.
Hunc amor, ira quidem communiter vrit vtrumque.
Quinquid delirant reges, plectuntur Achiui.
Seditione, dolis, scelere, atque libidine, & ira,
Iliacos intra muros peccatur, & extra.

Rursus quid virtus, & quid sapientia possit,
Vtile proposuit nobis exemplar Vlyssem:
Qui domitor Troiæ, multorum prouidus vrbes,
Et mores hominum inspexit, latumq; per æquor,
Dum sibi, dum socijs reditum parat, aspera multa
Pertulit: aduersis rerum immersabilis vndis.
Sirenum voces, & Circes pocula nostis:
Quæ si cum socijs stultus cupidusq; bibisset,
Sub domina meretrice fuisset turpis, & exors:
Vt canis immundus, vel amica luto sus.

Cadyssen Vlyssem viri sapientis exẽplar proposuit.

Nos numerus sumus, & fruges consumere nati,
Sponsi Penelopes, nebulones, Alcinoiq;
In cute curanda plus æquo operata iuuentus:
Cui pallidum saepe in medios dormire dies, & ad
Septimam cultræ cecinerunt ducere cunam,
Vt cognoscerent homines, sciant de nocte latrones?
Vt te ipsum ferues non expectes, vt sit qui
Sit tibi, quo, curres hydropicus, & ni
Potes arte dari, librum cum lumine si non
Intendis animum studijs, & rebus honestis,
Invidia vel amore vigilato, quærere nam cur
Non ardes, oculos ne tuos demere si quod
Est animum, differs curandi tempus in annum?

Indulgere voluptatibus fœdũ.

Locus a contrario. In vigilat, quin tomagis in Lo[illegible] vigilandum?

Non procrastinandum vt melior fias.

Dimidium facti, qui cœpit, habet. sapere aude.
Incipe. viuendi qui recte prorogat horam
Rusticus, expectat dum defluat amnis: at ille
Labitur, & labetur in omne volubilis ævum.

Non plura quærenda quã opus sit.

Quæritur argentum, puerisq. beata creandis
Vxor: & inculta pacantur vomere syluæ.
Quod satis est cui contingit, nihil amplius optet:
Non domus, & fundus, non æris acerui, & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres:
Non animo curas. valeat possessor oportet,

Vt fruatur voluptate aliquis necesse est ma. lis affectibus careat.

Si comportatis rebus bene cogitat vti.
Quicupit, aut metuit, iuuat illum sic domus aut res,
Vt lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram:
Auriculas citharæ collecta sorde dolentes.
Syncerum est nisi vas, quodcunque infundis acescit.
Sperne voluptates, nocet empta dolore voluptas.
Semper auarus eget: certum voto pete finem:
Inuidus alterius macrescit rebus opimis.
Inuidia Siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum qui non moderabitur iræ,
Infectum volet esse, dolor quod suaserit, & mens,
Dum pœnas odio per vim festinat inulto.
Ira furor breuis. est animum rege, qui nisi paret,
Imperat: hunc frenis, hunc tu compesce catena.
Fingit equum tenera docilem ceruice magister
Ire viam, quam monstrat eques. venaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
Militat in syluis catulus. nunc adhibe puro
Pectore verba puer, nunc te melioribus offer.

Quo

Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem
Testa diu. quòd si cessas, aut strenuus anteis
Nec tardum opperior, nec precedentibus insto.

Optimis quibusq; teneris adulescentum.

AD IVLIVM FLORVM. 3

Iubi manuscripta latetur accessat hac epistola.

IVli Flore, quibus terrarum militet oris
Claudius Augusti priuignus, scire laboro
Thrachánne vos, Hebrusq, niuali compede vinctus,
An freta vicinas inter currentia turreis,
An pingues Asiæ campi, colesq; morantur?
Quid studiosa cohors operum struit? hæc quoq; curo
Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit?
Bella quis, & paces longum diffundit in ævum?
Quid Tityus Romana breui venturus in ora,
Pindarici fontis qui non expalluit haustus.
Fastidire lacus, & riuos ausus apertos:
Vt valet? vt meminit nostri? fidiusne Latinis
Thebanos aptare modos studet auspice Musa?
An tragica desæuit, & ampulatur in arte?
Quid mihi Celsus agit? monitus, multumq; monendus,
Priuatas vt quærat opes & tangere vitet
Scripta palatinus quæcunq; recepit Apollo:
Ne, si forte suas repetitum venerit olim
Grex auium plumas, moueat cornicula risum
Furetuis nudata coloribus. Ipse quid audes?
Quæ circumuolitas agilis thymo? non tibi parvum
Ingenium, non inculum est, nec turpiter hirtum:
Seu linguam causis acuis, seu ciuica iura
Respondere paras, seu condis amabile carmen,
Prima feres hederæ victricis premia. quòd si

Tityus poeta Pindari interpres.

Celsus plagiarius.

Laudatur ab ingenio & eruditione Florus.

Hortat vt animum ab immodicis curis abstrahat.

Frigida curarum fomenta relinquere posso,
Quo te cœlestis sapientia ducerit, ires.
Hoc opus, hoc studium parui properemus, & ampli,
Si spatio vomitis [illegible] vincere chari.
Debes hoc etiam rebus reponere si tibi curæ.
Quantæ conueniat. Nunquam minus male parta
Gratia nequicquam coit, & reseruat tuorum vos
Seu cal dio sanguis feuerus [illegible] vexat,
Indomita cervice feros, vbiuiq. locorum
Vinctos, indignis pretermissum rumpere fœdus,
Pascitur in vestrum reditum votiua iuuenca.

AD ALBIVM TIBVLLVM.

Elegorum scriptorem.

ALbi nostrorum sermonum candide iudex,
Quid nunc te dicam facere in regione Pedanæ?

Cassii Parmensis, Qui præter cetera tragœdias etiam scripsit.

Scribere quod Cassii Parmensis opuscula, vincat?
Ad tacitum sylvas interreptare salubres,
Curantem quicquid dignum sapiente, bonoq; est?
Non tu corpus eras sine pectore. Di tibi formam,
Di tibi diuitias dederant, artemq. fruendi.

Absoluta felicitas.

Quid vouerat dulci nutricula maius alumno?
Quam sapere, & fari possit quæ sentiat, & cui
Gratia, fama, valetudo contingat abunde,
Et mundus victus non deficiente crumena?

Reuocat Albium ad faciliorem vitam.

Inter spem curamq. timores inter, & iras
Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.
Grata superueniet, quæ non sperabitur, hora,
Me pinguem, & nitidum bene curata cute vises,
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

AD TORQVATVM.

SI potes Archiacis conuiua recumbere lectis,
Nec modica cœnare times olus omne patella,
Sic premere te sole domi Torquate manebo.
Vna nabis iterum Tauro diffusa palustres
Inter Minturnas, Sinuessanumq; Petrinum.
Si melius quid habes, accerse, vel Imperium fer.
Laudandum splendet focus, & tibi munda supellex.
Mitte leues spes & certamina diuitiarum,
Et Moschi cum, cras nato Cæsare festus
Dat veniam somnumq, dies impune licebit
Aliquam sermone benigno tendere noctem.
Quando mihi fortuna si non concedatur vti?
Parcus ob hæredis curam, nimiumq, seuerus
Assidet insano potare, & frangere flores
Lapidum, pauperq, vel in conspectu habere.
Quid non ebrietas designat? operta recludit,
Spes iubet esse ratas, in prælia trudit inermem:
Sollicitis animis onus eximit, addocet artes.
Fecundi calices quem non fecere disertum?
Contracta quem non in paupertate solutum?
Hæc ego commentarer, & iactarem imperor, & non
Iniusta, ne turpe toral, ne sordida mappa
Corrumpat nitentem non & cantharus, & lanx
Ostendat naturam non & cantharus, & lanx
Plena aut ter ne pedes inter iacentes
Sed, quod ad te, ea dum metuit, vt cœnat par,
Ingratus, gaudet, Prusiaque tot Septimiq,
Et nisi cum prior potoque puella Sabinum
Detinet, adsumam, locus est & plurimus vmbris.

Tauro diffusa, Vina non ad modum vetusta, sed aduta.

Inuitat ad hilariorem vitam Torquatum.

Ebrietatem laudat, vt a sordida vita abducat.

Non appeto luxum in conuiuio, sed munditiam.

Vmbris pro eß

Sed minus arctis premunt cl dæ continua capræ
Tu quoties est velle, re, cuncte: & rebus omissis
Atq; seruantem poscit sale clientem.

uinis & greis in superbia est vide Eras. in proner. Vmbr.

AD NVMICIVM.

Sapiēs nihil cō[illegible] existeremis, sed de cœlestibus q[illegible]dem.

Nil admirari, propere est vna Numici,
Solaq; quæ possit facere, & seruare beatum.
Hunc solem & stellas, & decedentia certis
Tempora momentis, sunt qui formidine nulla
Imbuti spectent, parta census munera terræ?
Quid maris extremos Arabas ditantis, & Indos?
Ludicra quid, plausus, & amici dona Quiritis?
Quo spectanda modo, quo sunta credis, & ore?

Amphibatio tā ob mali metum, quā boni cupiditatem.

Qui timet his aduersa ferre miratur eodem,
Quo tuo cupiens, pacto pauor est vtriq; molestus,
Improuisa simul species exterret vtranque.
Gaudeat, an doleat, cupiat, metuat ne quid ad rem?
Si quicquid vidit melius, petiuue sua spe.
Defixis oculis, animoq. & corpore torpet?
Insanus sapiens nomen ferat, æquus iniqui,
Vltrà quàm satis est, virtutem si petat ipsam.

Si virtus nō sua quam satis est expetenda, quāto minus diuitiæ.

I nunc argentum, & marmor vetus, æraq; & artis
Suspice, cum gemmis Tyrios mirare colores,
Gaude quòd spectant oculi te mille loquentem,
Gnauus mane, forum, & vespertinus pete tectum,
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris
Mutius, indignum quod sit peioribus ortus,
Hic tibi sit potius, quàm tu mirabilis illi.

Nihil diuturnū præter vnicam virtutem.

Quicquid sub terra est, in apricum proferet ætas.
Defodiet, condetq; nitentia. cùm bene notum

portum Agrippæ & via te conspexerit Appi,
Ire tamen restat, Numma quò deuenit, & Ancus.
Si latus, at renes morbo tentantur acuto,
Quærere fugam morbi, vis recte viuere? quis non?
Si virtus hæc vna potest dare: sortis omissis
Hoc age deliciis, virtutem verba putas, vt
Lucum ligna caue ne portus occupet alter,
Ne Cyprus, ne Bithyna negotia perdas.
Mulctilenta rotundentur, totidem altera, porrò
Tertia succedant, & quæ pars quadret acerum.
Scilicet vxorem cum dote, fidemq; & amicos,
Et genus, & formam regina pecunia donat.
At bene nummatum decorat Suadela, Venusq;.
Mancipiis locuples, eget æris Cappadocum rex.
Ne fueris hic tu, clamydes Lucullus, vt aiunt,
Si possit centum scenæ præbere rogatus,
Qui possum tot? tamẽ & quæram, & quod habebo
Mutam, post paulo scribit sibi millia quinque
Esse domi clamydum: partem, vel tolleret omnes.
Exilis domus est, vbi non & multa superfunt,
Et dominum fallunt, & prosunt furibus: ergo
Si res solas potest facere & seruare beatum,
Hoc primus repetas opus hoc postremus omittas.
Si fortunatum species, & gratia prestat,
Mercemur seruum, qui dicitet nomina: lenum
Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram
Porrigere: hic multum in Fabia valet, ille Velina,
Cuilibet huic fasces dabit, eripietq; curule
Cui volet importunus ebur: frater, pater adde,

Virtus non verbis constat, vt lucus ligna, sed numinis religione.

Taxat superna caeca diuitias.

Si citra virtutẽ constet felicitas age amplectatur qui volet.

Vt cui pue est ætas, ita quærit, facetus ad pueros.
Si venit qui cœnat, bene vivit, lucet, eunt
Quò ducit strata, præscemur, venemur et olim
Gargilius, qui mane plagis venaticis frenos,
Differtum transire forum populoq; iubebat,
Vnus vt e multis populo spectante referret
Emptum mulus aprum crudi, tumidique lauemur,
Quid deceat, quid non obliti, certe cera
Digni, remigium vitiosum Ithacensis Vlisses,
Cui potior patria fuit interdicta voluptas.
Si, Mimnermnus vti censet, sine amore, iocisq;
Nil est iucundum: vivas in amore, iocisq,
Vive: vale, si quid novisti rectius istis,
Candidus impertiti si non, his vtere mecum.

Si in voluptate ponimus summum bonum, iam palam insanimus.

AD MECOENATEM.

Quinq; dies tibi pollicitus me rure futurum,
Sextilem totum mendax deliderior, atqui
Si me viuere vis sanum, recteq; valentem,
Quam mihi das egro, dabis ægrotare timenti
Mecœnas veniam: dum ficus prima calorq;
Designatorem decorat lictoribus atris:
Dum pueris omnis pater, & matercula pallet
Officiosaq; sedulitas, & opella forensis
Adducit febres, & testamenta resignat:
Quòd si bruma niues Albanis illinet agris,
Ad mare descendet vates tuus, & sibi parcet:
Contractusq. leget, te dulcis amice reuiset
Cum Zephyris, si concedes, & hirundine prima,
Non quo more pyris vesci Calaber iubet hospes,

Rationem reddit quare promissa non præstiterit.

Tu me fecisti locupletem. vescere sodes.
Iam satis est. at tu quantum vis tolle benigne:
Non inuisa feres pueris munuscula paruis
Tum tenear dono, quàm si dimittar onustus.
Vt libet hæc porcis hodie comedenda relinques:
Prodigus, & stultus donat quæ spernit, & odit.
Hæc seges ingratos tulit, & ferret omnibus annis.
Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum,
Nec timen ignorat, quid distent erga lupinis.
Dignum prestabo me etiam pro laude merentis.
Quod si me nolles vsquam decedere, reddes
Forte latus nigros angentes fronte capillos,
Reddes dulce loqui, reddes ridere decorum,
Inter vina fugam, & Cynaræ mœrere proteruæ.
Fortè per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti pallaq; rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustella procul, Si vis, ait, effugere isthinc,
Macra canum repetes arctum, quem macra subisti.
Hac ego si compellar imagine, cuncta resigno,
Nec somnum plebis laudo satur altiuum: nec
Otia diuitys Arabum liberrima muto.
Sæpe verecundum laudasti, rexq; paterq;
Audisti coram, nec verbo parcius absens.
Inspice, si possum donata reponere lætus
Haud male Telemachus proles patientis Vlyssei,
Non est aptus equis Ithace locus, vt neque planis
Porrectus spatys, nec multæ prodigus herbæ.
Atride magis apta tibi tua dona relinquam.

Intercessitia liberalitas ingrata est.

Boni viri esse de bonis bene mereri laudata mentis libertate.

Iudicat apologo se libertatē beneficiis nolle vendere.

Ait Telemachi exemplo sibi non conuenire vitam militarem.

Paruum parua decent. mihi iam non regia Roma,
Sed vacuum Tibur placet, aut imbelle Tarentum.

Lepida fabula tenuit honestũ otium ambitioso negocio præponendum.

Strenuus & fortis, cauliq. Philippus agendis
Clarus, ab officijs octauam circiter horam
Dum redit, atque foro nimium distare carinas
Iam grandis natu queritur: conspexit, vt aiunt,
Adrasum quendam vacua tonsoris in vmbra,
Cultello proprio purgantem leniter vngues.
Demetri (puer hic non læue iussa Philippi
Accipiebat) abi, quære & refer, vnde domo, quis,
Cuius fortunæ, quo sit patre, quò ve patrono.
It, redit, & narrat Vulteium nomine Menam,
Præconem tenui censu, sine crimine notum,
Et properare loco, & cessare, & quærere, & vti,
Gaudentem paruis; iudalibus, & lare certo,
Et ludis, & post decisa negotia campo.
Scitari libet ex ipso quodcunque referi dic.
Ad cœnam veniat. non sane credere Mena:
Mirari secum tacitus, quid multa: benigne
Respondet. negat ille mihi, negat improbus, & te
Negligit, aut horret. Vlteium mane Philippus
Vilia vendentem tunicato scruta popello
Occupat, & saluere iubet prior. Ille Philippo
Excusare laborem, & mercenaria vincla,
Quòd non manè domum venisse: deniq; quòd non
Prouidisse eum. sic ignouisse putato
Ne tibi, si cœnas hodie mecum. vt libet. ergo
Post nouam venies. nunc i, rem strenuus auge.

Hoc est, post.

Vt ventum ad cœnam est, dicenda, tacenda locutus,

Tandem dormitum dimittitur.hic vbi sæpe
Occultum visus decurrere piscis ad hamum,
Mane cliens,etiam certis conuiua,iubetur
Rura suburbana indictis comes ire Latinis.
Impositis mannis,arcum,cœlumq. Sabinum
Non cessat laudare.videt,rideteq; Philippus.
Et sibi dum requiem dum risus vndique quærit,
Dum septem donat si,tertia,mutua septem
Promittit,persuadet vti mercetur agellum.
Mercatur:ne te longis ambagibus vltra
Quam satis est,morer:ex nitido fit rusticus:atque
Sulcos,& vineta crepat mera:præparat vlmos:
Immoritur studijs,& amore senescit habendi.
Verum vbi oues furto,morbo perire capellæ,
Spem mentita seges,bos est enectus arando
Offensus damnis,media de nocte caballum
Arripit,iratusq; Philippi tendit ad ædes.
Quem simul aspexit scabrum,intonsumq; Philippus,
Durus,ait,Vultei nimis,attentusq; videris
Esse mihi.Pol me miserum patrone vocares,
Si velles,inquit,verum mihi dicere nomen.
Quod te per genium,dextramq;,deoq; penates
Obsecro,& obtestor,vitæ me reddet priori
Qui simul aspexit,quantum dimissa petitis
Præstent,mature redeat,repetatq; relicta.
Metiri se quenque suo modulo,ac pede,verum est.

quam splēdidis cōuiuiis mesca tus est.

Indictis Latinis,hoc est: iuribus aliquid agi prohibebatur vtpote festis.

Sue cuiq; vocationi,vt vocant seruiendum.

AD CELSVM ALBINOVANVM. β

CElso gaudere & bene rem gerere Albinouano
Musa rogata refer comiti,scribæq; Neronis.

Expressit gre-

eorum [illegible] Ceterorum sub personis.

Si quæret quid [illegible] & [illegible] mentem,
Viuere nec recte [illegible] haud quia grando
Contuderit vites, [illegible] ordeat agros:
Nec quia longinqui [illegible] in vrbe,
Sed quia mente [illegible] corpore toto.
Nil audire velim, nil discere quod [illegible],
Fidus offendar medicis, irascar amicis,
Cur me funeribus properent arcere veternos:
Quæ nocuere sequar, fugiam quæ profore credam.
Romæ Tiburem amem ventosus, Tiburi Romam.
Post hæc vt valeat quo pacto rem perat, & se:
Vt placeat iuuenem percontare, atque cohortis.

ad Stomachum [illegible] omnibus gaudeas.

Si dicet recte, primum gaudere, iucunde
Præceptum auriculis hoc instillare memento:
Vt tu fortunam sic nosse [illegible] feremus.

AD CLAVDIVM NIRONEM.

Huius [illegible] commendat.

Septimus Claudi nimirum intelligit vnus,
Quanti me faciat, iam me rogat, & prece cogit
Scilicet vt tibi se laudare & tradere coner,
Dignum mente domoque legentis honesta Neronis:
Munere cum fungi propiorem censet amici.
Quid possim videt, ac nouit me validius ipso.
Multa quidem dixi, cur excusatus abirem:
Sed timui, mea ne finxisse minora putarer,

Quanto studio [illegible] necessitate.

Dissimulator opis propriæ, mihi commodus vni:
Sic ego maiorum fugiens opprobria culpæ,
Frontis ad vrbanæ descendi præmia: quod si
Depositum laudas, ob amici iura pudorem,
Scribe tui gregis hunc, & fortem crede, bonumq;.

AD FVSCVM ARISTIVM.

VRbis amatorem Fuscum saluere iubemus
Rus amatore hac iure scilicet vna
Mulcta [illegible] ad cætera penè gemelli
Fratres [illegible] quæque d negat alter, & alter:
Annuit pariter vetuit, notuq. columen.
Tu [illegible], ego laudo ruris amœni
Rura [illegible] circumdata saxa nemusq;.
Quid [illegible] & regno: sinat ista reliqui,
Quæ [illegible] ad cælum et certis rumore secundo.
Vis [illegible] hæc recuso,
Ille ego tam mellitis potiore placentis.
Vinere [illegible] si conuenienter oportet,
Tenenda eq, domo quærenda est area primum?
Non [illegible] locum potiorem rure beato?
Est vbi plus tepeat hyems? vbi gratior aura
Lenitat & rabiem Canis, & momenta Leonis?
Cum semel accepit solem furibundus acutum
Est vbi deuellat somnos murmur inuida curæ?
Deterius Libycis olet, aut nitet herba lapillis?
Purior in vicis aqua tendit rumpere plumbum,
Quam quæ per pronum trepidat cum murmure riuum?
Nempe inter varias nutritur sylua columnas:
Laudaturq, domus longos quæ prospicit agros,
Naturam expellas furca tamen vsq; recurret:
Et mala perrumpet furtim fallida vitrix.
Non qui Sidonio contendere callidus ostro
Nescit Aquinatem potantia vellera fucum,

Varietas in genere vitæ etiam inter eiusdem stirpis homines.

Libertas cum paupertate iucundior splendida seruitute.

Vitæ rusticanæ locus & cõmoditas maior, quam vrbanæ.

Et in ciuitate sylvas inuitat murmur vicini impulsu natureq.

Certa est calamitas maiora

affectare quam quibus abbene vti potis.

Certius accipiet damnum propiùs medullis
Quam qui non poterit vero distinguere falsum.
Quem res plus nimio delectauere secundæ,
Mutatæ quatient si quid mirabere, pones
Inuitus. fugæ magna: licet sub paupere tecto
Reges, & regum vita præcurrere amicos.

Certus equum pugna melior communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Imploranit opes hominis frenumq; recepit
Sed postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore:
Sic qui pauperiem verita, potiore metallo
Libertate caret, dominum vel et improbus atque
Seruiet æternum, quia parvo nescit vti.

Apologi interpretatio.

Simile a pede in calcamento tentiam.

Cui non conuenit sua res, vt calceus olim,
Si pedem premit, fecerit et pluribus, vret.
Lætus sorte tua viues sapienter Aristi,
Nec me dimittes in castra, quam vbi plura
Cogere quam satis est ac non celare videbor.

Vacuna dea apud Sabinos, quam Varro victoriam interpretatur putauerunt.

Imperat, aut seruit collecta pecunia cuique,
Tortum digna sequi potius, quam ducere funem:
Hæc tibi dictabam post fanum putre Vacunæ,
Excepto quod non simul esses, cætera lætus.

AD BVLLATIVM.

Taxat quosdam cupiditatem in Bullatio, cui ob gratia nec tam non carebat.

Quid tibi visa Chios Bullati, noteq; Lesbos?
Quid concinna Samos? quid Cressi regia Sardis?
Smyrna quid & Colophon? maiora, minórane fama?
Cuncta ne præ campo, & Tyberino flumine sordent?

An venit in votum Atalicus ex vrbibus vnat
An Lebedum laudas odio maris atq; viarum?
Scis Lebedus quàm sit Gabijs desertior, atq;
Fidenis vicinitatem tibi viuere vellem,
Oblitusq; meorum obliuiscendis & illis,
Neptunum procul è terra spectare furentem.

Sed neq; qui Capua Romam petit imbre, lutoq;
Aspersus volet in caupona viuere: nec qui
Frigus collegit furnos & balnea laudat,
Vt fortunatam plenè præstantis vitam.
Nec si te validus iactauerit Auster in alto:
Idcirco navem trans Aegæum mare vendas.

Incolumi Rhodos, & Mitylene pulchra facit, quod
Pennula solstitio, campestre niualibus auris
Per brumam Tyberis sextili mense caminus.
Dum licet, & vultum seruat Fortuna benignum:
Romæ laudetur Samos, & Chios & Rhodos absens.

Tu quamcunq; Deus tibi fortunauerit horam,
Grata sume manu, nec dulcia differ in annum:
Vt quocunq; loco fueris, vixisse libenter
Te dicas: nam si ratio & prudentia curas
Non locus effusi late maris arbiter auferet,
Cœlum, non animum mutant qui trans mare currunt:

Strenua nos exercet inertia: nauibus atq;
Quadrigis petimus bene viuere: quod petis, hic est,
Est Vlubris, animus si te non deficit æquus.

Ait illi nõ animi causa peregrinari, sed lucri.

Nihil prodesse ciuitatũ amœnitatem ad beatam vitam.

Vbiuis recte viuitur, si animi perturbationibus careamus.

Vbique, vicinis obscurissimus, vbi edoctus est Augustus.

AD ICCIVM.

Iccium Agrippæ procuratorem fortunatum

Fructibus Agrippæ Siculis quos colligis, Icci
Si recte frueris, non est vt copia maior

[illegible] fortuna [illegible] utatur

Ab Ioue donari possit tibi, tolle querelas,
Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus.
Si ventri bene, si lateri est pedibusque tuis, nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.

[illegible]

Si forte in medio positorum abstemius herbis
Viuis & vrtica, sic viues protinus, vt te
Confestim liquidus fortunæ riuus inauret:
Vel quia naturam mutare pecunia nescit,
Vel quia cuncta putas vna virtute minora.

[illegible] negle- xerit

Miramur, si Democriti pecus edit agellos,
Cultaque, dum peregre est animus sine corpore velox:
Cum tu inter scabiem tantam, & contagia lucri
Nil paruum sapias, & adhuc sublimia cures:
Quæ mare compescant causæ, quid temperet annum,
Stellæ sponte sua, iussæne vagentur, & errent:
Quid premat obscurum Lunæ, quid proferat orbem
Quid velit, & possit rerum concordia discors:
Empedocles, an Stertinium deliret acumen.

Stertinius Stoi[illegible] concretis.

Verum seu pisces, seu porrum, & cæpe trucidas.
Vtere Pompeio Grospho, & si quid petet, vltro
Defer: nil Grosphus nisi verum orabit, & æquum,
Vilis amicorum est annona bonis vbi quid deest.
Ne tamen ignores, quo sit Romana loco res:
Cantaber Agrippæ, Claudi virtute Neronis
Armenius cecidit: Ius Imperiumque Phraates
Cæsaris accepit genibus minor: aurea fruges
Italiæ pleno defudit copia, cornu.

AD VINNIVM ASELLAM.

VT proficiscentem docui te sæpe, diuq;,
Augusto reddes signato volumina Vinni,
Si validus, si lætus erit, si den q. poscet:
Ne studio nostri pecces, odium q. libellis
Sedulo importes, opera vehemente minister,
Si te fortè meæ gravis vrget sarcina chartæ,
Abjecto potius, quàm quo perferre iuberis,
Clausa fronti impingas, Asinaq; paternum
Cognomen vertas in risum, & fabula fiat.
Vt ne vel in pueros f[illegible] fama lamas.
V[illegible] tumulus peruenerit illuc,
Si pol[illegible] ne forte sub ala
[illegible] orum, vt vultus agnoscat
V[illegible] fortunæ Parthia linea:
V[illegible] cleas conuina triclinii.
Ne vol[illegible] te fidam[illegible] ferendo
C[illegible], quæ pessent oculos, aures q; morari
C[illegible] multa prece mitere porrò.
Vade, vale, cave ne tuus es, mandata q. frangas.

Quam opportune sit prudenter monitis obtemperandum.

Conuiua triclinii. qui [illegible] non [illegible]

AD VILLICVM SVVM.

VIllicus [illegible] me reddentis agelli,
Q[illegible] quinq. focis, &
Q[illegible] bonos [illegible] patres,
Certemus, si [illegible]
Euellas agro, & melio[illegible]
Me quoque [illegible] amoratur
Fratrem in [illegible] dolentis
Inflabiliter tamen [illegible]
Iert, & amat [illegible] tantum rumpere claustra.

Qui [illegible] esse [illegible] non [illegible] coq; [illegible] esse.

Rure ego viuendi fin dicis in vrbe vocaui.
Cui placet alterius sua nimirum est illi o[illegible] ori.
Stultus vtar, locum ut meritum cantatur ab illis.
In culpa est animus qui se non effugit vnquam.

Mediastylinis vrbis cultor, quę Græcis ἀστυ vocatur.

Tu mediastylinus tacitis precentur a petebas.
Nunc vrbem & ludos & balnea vestra optas.
Me constare mihi scis, & displicere tibi tum.
Quandocunq; trahunt inuita in contraria Lunam.

Quare tantopere detestetur villi cur vitam rusticam.

Non eadem miramur eo dissentiunt inter
Meq., & te, nam quæ deserta, & irrisa [illegible] pua
Credis amœna vocat mecum qui sentit & odit
Quæ tu pulchra vocas, sentit tibi & vincta popina
Incutiunt vrbis desiderium viaeo: quòd

Angulus, hoc ē quod nulla hic maceratur vinū.

Angulus iste feret piper, & tus ocius vua,
Nec vicina luce est vinum præbere taberna
Quæ possit tibi nec meretrix tibicina, cuius
Ad strepitum salias terræ gratissima, & tamen vrges
Iamprudem non tacta ligonibus arua: bouemq;
Disiunctum curas, & stricto frondibus explet.
Addit opus pigro rauus, si decidit imber,
Multa mole docendus aprico parcere prato.

Alia statenalios mores sibi curę esse.

Nunc age quid nostrum concentum diuidat, audi.
Quem tenues decuere togæ, nitidiq; capilli.
Quem scis immunem Cynaræ placuisse rapaci,
Quem bibulum liquidi media de luce Falerni,
Cœna breuis iuuat, & prope riuum somnus in herba.
Nec ludisse pudet sed non incidere ludum,
Non isthic obliquo oculo mea commoda quisquam
Limat: non odio obscuro, morsuq, venenat.

Rident

Ridet vicini glebas, & saxa cuentem.
Cum jeruis vrbana diaria rodere mauis.
Horum tu in numerum voluis mutare vsum
Lignorum & pecoris tot calo ingulas, & horti.
Optat quisque piper, optat arare caballus
Quam sit vtera, bonam cedere exercent artem.

Mauis in ciuita te esurire, quàm ruri splendide vi ere.

Nemo est sua sorte contentus.

AD VALLAM.

QVAm sit hyems Vallæ, quod cælum Valla Salerni,
Quorum hominum regio, & qualis via nam mihi Baiis
Multa ipse dicas; Antonius, & tamen illis
Metuit intrusum celsis cum perluor vnda
Per medium frigus, sane myrteta relinqui,
Dictitans, cessantem nullus claudere morbum
Sudatoria contemnit, vetus genus invisum ægris,
Qui caput & stomachum ponere fontibus audent
Clusinis, Gabiosq; petunt, & frigida rura.
Mutandus locus est, & diuersa, nota
Præter agendus equus, qui terdum non mihi Cumas
Vehitur, aut Baias, laxat plerumq; habena
Dicit equo, sed equi frænato est aurus in ore.
Multo vitium peius frænis potentior equis est,
Cui dolor ne bis in præcipitet, pudor ne perennis
Injecta quæ nam vinci vel moribus ora.
Retineo porum quidem pertinacia parum.
Ad mare cum venit, purgatos, & leue requiro,
Quod curas abigat, quod sanos, quod tuta manet
In venas, animumq; meum, quod verba ministret:

Consulit Vallæ de salubritate regionis Lucanæ.

Myrteta, quas hodie vulgus thermas vocat.

Allegoria, qua innuit nos magis voluptatem quærere, quam salubritatem loci.

Q uod me Lucanæ [illegible] commendet amicæ.
Tractiuiter placeas legendo, initer cauet apros:
Vtra magis placeas & cibus a parte celeri:
Longus vt inde domum [illegible] Baiasq; reuertis,
Scribere te nobis tuum [illegible] decere par est,

Heroas. Ex Homero [illegible] Pro [illegible] dos [illegible] cit.

Metuit vt rebus maternis at q paternis
Fortiter absumptis, [illegible] cepi habere
Scurra vagus, non qui certum præsepe teneret:
Impransus, non qui cœnem dignosceret hostis,
Q uælibet in quemuis opprobria fingere sciens,
Pernicies & tempestas, barathrumq; macelli,

Metuit ne [illegible] facultate n.

Q uicquid quæsierat, ventri donabat auaro.
Hic vos, quos [illegible] fauoribus, & timidus nil
Aut paulum abstinuerat potius cœnabat omasi
Vilis & agni, tribus vlnis, quod satis esset
Scilicet vt ventres lamna tondente nepotum.

Menti sententia quam [illegible].

Diceret vrendos correctus. Mentis idem
Q uicquid erat nactus prædæ maioris, vbi omne
Verterat in fumum, & cinerem non Hercule miror
Aiebat, si qui comedunt beneficium sit obeso
Nil melius turdo, nil vulua pulcrius ampla.

Fabulam in se transfert poeta, & interpretatur.

Nimirum hic ego sum: nam tuta & paruula laudo,
Cum res deficiunt, [illegible] vilia sorbo.
Verum vbi quid melius contingit, & vnctius idem
Vos sapere, & solos aio bene viuere quorum
Conspicitur nitidis fundata pecunia villis.

AD Q VINTIVM.

Inuitatione vitatur occasione capitata ex

NE percontes fundus meus, optime Q uinti,
Arno pascat herum, an baccis opulentet oliuæ.

Pomum ne & pratum, an amicta vitibus vlmo:
Sit locus iste mihi, dubitare & huius agri.
[illegible] montes vbi densentur opaca.
Vallis, ad vt veniens dextrum latus aspiciat Sol,
[illegible] vaporet.
[illegible] benigne
[illegible] quercus, & ilex,
[illegible] vmbrat:
[illegible] Tarentum
[illegible] vt nec
[illegible] Hebrus:
[illegible]
[illegible] amœnæ
[illegible] horis,
[illegible] quod audis.
[illegible] beatum:
Sed vereor ne cui de te plus quam tibi credas,
Ne tu putes alium sapiente bonoque beatum:
Neu te populus [illegible] rectes, valentem
Diuitiis occultum [illegible] tempus edendi
[illegible] tremor incidit vnguis,
Stultorum [illegible] pauor vulnus vlcera celat,
Si quis bellum [illegible] terra pauor, mare, ventus,
[illegible] verbis vecordem permulceat auris:
Te ne magis falsum putet vel tanti parvulum tu:
Seruet in ambiguo [illegible] tibi & verbi,
Iuppiter: Augustus [illegible] potes:
Cum pateris [illegible] vocari:
Respondes ne tuo dicas nomine: nempe

agri sui descriptione.

Idoneus, quod Græcis [illegible] sufficiens.

Monet ne nimium de se adulatoribus credat credere.

Te ne magis: Hi duo versus sunt ex Varo Poeta de Augusto.

Dialogismus Quintilianus.

Vir bonus & prudens dici delector ego, ac tu.
Quis dedit hoc hodie, cras si velet, auferet: vt si
Detulerit fasces indignus, deferat idem.
Pone metum et inquit, pono tristisq. recedo.
Idem si clamet furem neget esse pudicum,
Contendat laqueo collum pressisse paternum,
Morsdeat opprobrii fastidio, mutemq. colores?
Falso honor iuuat & mendax infamia terret.
Quem nisi mendosum & mendacem? vir bonus est qui
Quid consulta patrum, qui legesque iuraque seruat:
Quo multæ, magnæq. secantur iudice lites:
Quo respondere & quo causas teste tenentur.
Sed videt hunc omnis domus & vicinia tota
Introrsum turpem & speciosum pelle decora.
Nec furtum feci nec fuge hinc hi dicat.
Seruus habes pretium loris en verteris, ajo
Non hominem occidi: non pasces in cruce corvos:
Sum bonus & frugi: renuit negat atq. Sabellus.
Cantus enim metuit ficuem lupus accipiterq;
Suspectos laqueos & opertum miluius hamum.
Oderunt peccare boni virtutis amore.
Tu nihil admittes in te formidine pœnæ.
Sit spes fallendi: miscebis sacra profanis.
Nam de mille fabæ modios cum surripis vnum,
Damnum est: non fenus mihi pacto lenius isto:
Vir bonus, omne forum quem spectat, et omne tribunal,
Quandocunq. deos vel porco, vel boue placat.
Iane pater clare, clare cum dixit Apollo,
Labra mouet metuens audiri: pulchro Lauerna

Bonus vir neq. fallit, laudat, neq. timet, & sceleratis dolet.

Bonus nihil metuit, quia nihil peccat, et honestum amore non peccat.

Ex Stoicorum paradoxis, vel a Bartolus est sententia

Da mihi [illegible] dare illum junctura videri,
Nocte [illegible], & frandient oque nubem.

Hypocritarum oratio.

Quo [illegible] ut ditior sit avarus,
In tripo [illegible] in [illegible] obaldum,
Non video [illegible] quid porro.
Quo [illegible] vivat, libere [illegible] vinculum:
Per [illegible] arma, lo [illegible] quia
Semper in augendis [illegible] & [illegible] re.

Syllogismo collusionis avarum seruũ esse.

Vendere [illegible] nolit.
Servit vtiliter sine [illegible]
Nauget ac medi[illegible] vndis
Annonæ profit, [illegible]

Verba auari de seruo seruando in suam vtilitatem.

Vir bonus & sapiens audebit dicere, Pentheu
Rector Thebarum, quid me perfidie, patiq.
Indignum coges: adimam bona nempe pecus, rem,
Lector, argentum tollas licet in manicis &
Compedibus sæuo te [illegible] teneo.
Ipse Deus, simulatq. volum, me soluet, opinor.
Hoc sentit, moriar, mors vltima linea rerum est.

Locus ex Bacchis tragœdiæ. Sentit autem sapientem nullo metu mortis seruitutem.

AD SÆVAM.

Quamvis Sæua fato per te tibi consulis, & scis
Quo tandem pacto decet moriturus vit:
Disce docendus adhuc quæ cenjet articulus vt h
Cæcus iter monstrare velit: tamen aspice hi quid
Et nos, quod cures proprium sceni, loquamur.
Si te grata quies, & primam somnus in hora
Delectat, si te pulsus, strepitusq. [illegible] rum,
Si [illegible] caupona, [illegible] meo.
Nam ne [illegible] contingant gaudia solis,

Hac epistola eiusdem facilitatem seueræ austeritati profert.

Sententia Epicuri.

Acrobistacae

Nec vixit male qui natus moriensq. fuerit.
Si prodesse tuis paniq. congnosse suum
Te tractare velis accedes huic ad vectum.

Dictum Diogenis ad Aristippum.

Si prandere olus patienter, regibus vti
Nollet Aristippus, fuit et regibus vti,
Fastidiret olus qui me novit utrumq. horum
Verba probes & facta, doce, vel iunior audi,
Cur sit Aristippi potior sententia nanq.
Mordacem Cynicum (celadevat, vt aiunt)
Scurror ego ipse mihi populo tu tecum hoc, &
Spleni dicis multo dulcius, vt me portet, alat rex.
Officium facio: tu poscis vilia verum es
Tanto minor quanto in cunctis te nullius egentem,

Sententia Platonis de Aristippo, quem naufragio eiectum dissoluto tecto amuerat.

Omnis Aristippum decuit color & status, & res
Tentantem maiora fere praesentibus aequum.
Contra quem duplici panno patientia velat,
Mirabor vitae via si conuersa decebit.
Alter purpureum non expetiuit amictum,
Quid libet indutus celeberrima per loca vadit,
Personamq. ferat non inconcinnus vtranque.

Diogenes frigerem malebat quam purpuream vestem induere.

Alter Milesiae textum, cum pestis & angui
Vitabit chlamydem, morietur frigore, si non
Rettuleris pannum refer & sine viuat ineptus.

Fortis & excelsus animus est, qui deliberat fortunae.

Res gerere, & conuersis tendere cuneis hostes,
Attingit solium Iouis, & caelestia tentat.
Principibus placuisse viris non vltima laus est.
Non cuiuis homini contingit adire Corinthum.
Sedit qui timuit, ne non succederet esto.
Quid? qui peruenit, fortiter ne vtiliter? atqui

Hic [illegible] quam quod plurimum hic onus horret
Vt [illegible] & parvo corpore maius:
[illegible] & perfert aut virtus nomen inane est,
Aut [illegible] & pretium [illegible] petit experiens vir.
Coram rege suo de paupertate tacentes
Plus [illegible] prudenter,
An [illegible] caput hoc erat, hic fons.
Inde [illegible] soror est, pauperculamater,
Et [illegible] nec venabula, nec [illegible] timus,
Q[illegible] dicit, clamat victum dare, fucinit alter,
Et [illegible] dinano findetur nummus quadra.
Sed tacitus pascit si [illegible] corvus, haberet
Plus dapis, & rixæ [illegible] minus invidiæq.
Frandisium comes aut Surrentum ductus amœnum,
Q[illegible] queritur salebras, & acerbum frigus, & imbres,
Aut cellam esse iactam, & sed dicta viatica plorat,
Nota refert meretricis acuminaſæpe catellam,
Sæpe periscelidem raptam flet flentis, vti mox
Nulla fides damnis, verisq, doloribus adsit.
Nec semel irrisus triumphis attonere curat
Iracundia Plancium licet illi plurima manet
Lacryma per funeium iratus ducat Osirim,
Credite, non ludo, crudeles tollite clamorem.
Quære peregrinum vicina rauca reclamat.

Verba poscentium aliquid.

Locus ex Plauti Truculento de meretricum astutia.

Plaudi scriram vocat & impostorem, vt Cicero. Ille Planus improbissimus.

AD LOLLIVM.

SI bene te noui metues libertine Lolli
Scurranti speciem præbere, professus amicum.
Vt matrona meretrici dispar erit, atque
Discolor infido scurræ distabit amicus.

Taxat Lolli infortunam libertatem & nimis odiosam.

Est huic diuersum vitio vitium prope maius
Asperitas agrestis & inconcinna grauisq:
Quæ se commendat tonsis cute, dente hircosus,
Dum vult libertas mera dici, veraq; virtus.
Virtus est medium vitiorum, & vtrinque reductum.

Adulatorum mores.

Alter in et sequitur pius æquo pronus, & imi
Derisor lecti sic nitidum dum tollis horret,
Sectatur voces & verba cadentia tollit,
Vt puerum sæuo credas dictata magistro
Reddere, vel partem mimum tractare secundas.

Deserto dictu tractatu.

Alter rixatur de lana sæpe caprina:
Propugnat nugis armatus scilicet, vt non
Sit mihi prima fides & vere quod placet vt non
Acriter elatrem pretium aetatis altera sordet.

Castor & Doctis par gladiatorum,

Ambigitur quid enim Castor sciat an Dociles plus:
Frondator num melius vineta ducat, an Appi
Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat:
Gloria quem supra vires, & vestit & vngit:
Quem tenet argenti sitis inportuna famesq:
Quem pauperiem timet & horret diues amicus
Sæpe decem viuos, sed non ad, & horret:
Aut si non odit, regit ac veluti pia mater
Plus quàm se sapere, & virtutibus esse priorem
Vult: & ait Prope te accedere, conuadere noli,

Verba dictis ad pauperem.

Stultitiam patiuntur opes, stultitia verecunda res est.
Arcta decet famum conuiuem, qui dicitur mecum
Certare Entrapelus cuiscunque lubebat, & volebat,
Vestimenta dabat pretio, [illegible]
Cum pulchris tunicis sumet nova consilia, & spes,

Dormiet in lucem, scorto postponet honestum
Occasum, nummos alienos pascet, adeptum
Thraxerit, aut obliteris eget mercede caballum.
Arcanum neque tu scrutaberis illius vnquam:
Commissumq; tegens, & vno tortus, & ira,
Nec tui laudabit studia, aut aliena reprendes:
Nec cum venari volet ille poemata pangens.
Gratia sic fratrum geminorum Amphionis, atq;
Zethi dissoluit, dum nec suspecta seuero
Conticuit lyra fraternis cellis fauetur
Moribus Amphionis: tu cede potentiori amici
Lenitos imperijs quotiens educet in agros
Aetolis onerata plagis iumenta canisq;:
Surge, & inhumanæ senium depone camœnæ
Cœnes vt pariter pulmenta laboribus empta.
Romanis solenne viris opus, vtile tamen,
Vitæq; & membris, præsertim cum valeas, &
Vel cursu superare canem, vel viribus aprum
Postis adde, virilia quod spectantia rorant
Non est qui tractet, nisi quo clamore coronæ
Prælia sustineas campestri puluere seuam
Mentiam puer ego Cantabrica bella triumphi
Sub duce, qui templis Parthorum signa reflixit:
Et nunc [illegible]
Ac ne te retinebo, [illegible]
Quorum [illegible]
[illegible]
Parthorum [illegible]
Te [illegible]

Quomodo amicis conuiuendum.

Amphion musica, zethus venatione delectabatur.

Aetolis plagis [illegible] lagri venatione nobilitatis.

Sub duce Augustum intelligit, cui signa cum Crasso capta recepit.

Aduersarius est, [illegible] donec
Alterutrum velox vi[illegible] coronet.
Consultare suis, [illegible]:
Fautor vtroque tuum [illegible] indans.
Protinus vt moneam, si quid [illegible] ego tu:
Quod de quoque vtro, [illegible] saepe audacio,
Percontatorem fugito, nam garrulus idem est:
Nec retinent patulae commissa diutius aures.
Et semel emissum volat irreuocabile verbum.
Non ancilla tuum iecur vlceret vsque puellae,
Intra marmoreum venerandae in cubiculo,
Ne dominus pueri pulchri caeca ne pueile
Munere te parvo beet aut incommodus angat.
Qualem commendes etiam atque etiam adpetens mox
Incuriant aliena tuos peccata pudorem.
Fallimur, & quondam non dignum tradimus ergo
Quem sua culpa premet, deceptus omitte tuere.
Vt penitus notum, si tenueris commissa foues,
Tutero pro tuo fidentem praesidio qui
Dente Theonino cum circumrodeat, ecquid
Ad te post paulo ventura pericula pertinet?
Nam tua res agitur, paries cum proximus ardet:
Et neglecta solent incendia nocere vicinis.
Dulcis inexpertis cultura potentia amici:
Expertus metuit. tu dum tua nosse in [illegible] est,
Hoc age, ne mutata retorqueant te, gratia aura.
Oderunt hilarem tristes, tristem quoque hilaris,
Sedatum celeres, agilem gravis, et [illegible] rem [illegible]:
Potores bibuli media de nocte Falerni

S. [illegible] f[illegible] cepta & sententiis nonnulle. Ne quenquam amies ex familia amici.

Nõ temere quẽ uis commedes.

Si amico p[illegible] [illegible] tra [illegible] tuere eius famam, si potes

Periculosa pri[illegible]

Similitudo mo[illegible] in amicitia necessaria.

Oderunt porrecta negantem, oculo quamuis
Noctes vinos iuris te fervidare vapores
Dere, aperto non modo plurium modestius
Occu, nolo tuis, secum, taciturnus acerbi.
Inter cantilenas, & percontabere doctos,
Qua ratione queas traducere leniter ævum,
Ne te semper inops agitet, vexetq; cupido,
Ne timor & rerum mediocriter vtilium spes:
Virtutem doctrina parat, natura ne donet:
Quid minuat curas, quid te tibi reddat amicum,
Quid pure tranquillet, bonos an dulce lucellum,
An secretum iter, & fallentis semita vitæ.
Me quoties reficit gelidus Digentia rivus,
Quem Mandela bibit rugosus frigore pagus,
Quid sentire putas, quid credis amice precari?
Sit mihi, quod nunc est, etiam minus, vt mihi vivam.
Quod superest ævi, si quid superesse volunt di,
Sit bona librorum, & provisæ frugis in annum,
Copia, neu fluitem dubia spe pendulus horæ.
Sed satis est orare Jovem, qui donat, & auferit:
Det vitam, det opes, æquum mi animum ipse parabo.

Ratio quaqua feliciter possit vivere.

Rugosus frigore Hoc est, qui per [illegible] trahat in rugas hominum corpora.

AD MECOENATEM.

PRisco si credis Mecænas docte Cratino,
Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt,
Quæ scribuntur aquæ potoribus: vt male sanos
Asciverit olim Satyris, Bacchique poetæ,
Vina fere dulcem olerunt mane Camænæ:

In eos qui magnorum virorum vitia imitantur quum virtutem assequi non possunt.

Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.
Ennius ipse pater nunquam nisi potus ad arma
Prosiluit dicenda. Forum putealque Libonis
Mandabo siccis, adimam cantare severis.
Hoc simul edixi, non cessavere poetae
Nocturno certare mero, putere diurno.
Quid si quis vultu torvo ferus, & pede nudo,
Exiguaeque togae simulet textore Catonem,
Virtutemne repraesentet, moresq; Catonis?

Hyarbita Maurus dum vult aequare Timagenem dicendo [illegible]

Rupit Hyarbitam Timagenis aemula lingua,
Dum studet urbanus, tenditque disertus haberi.
Decipit exemplar vitiis imitabile: quod si
Pallerem casu, biberent exangue cuminum.
O imitatores, servum pecus, ut mihi saepe
Bilem, saepe iocum vestri movere tumultus!
Libera per vacuum posui vestigia princeps:
Non aliena meo pressi pede. Qui sibi fidit,
Dux regit examen. Parios ego primus iambos
Ostendi Latio, numeros animosque secutus

Quam dextre Horatius Archilochum imitetur.

Archilochi, non res & agentia verba Lycamben,
At ne me foliis ideo brevioribus ornes,
Quod timui mutare modos & carminis artem:

Temperato Sappho [illegible] Alcaeus [illegible] Archilochi acerbitatem.

Temperat Archilochi Musam pede mascula Sappho:
Temperat Alcaeus, sed rebus & ordine dispar,
Nec socerum quaerit, quem versibus oblinat atris:
Nec sponsae laqueum famoso carmine nectit.
Hunc ego non alio dictum prius ore Latinus
Vulgavi fidicen: iuvat immemorata ferentem
Ingenijs, oculisq; legi manibusq; teneri.

Scire [illegible] cur ingressum opuscula lector
Laud[illegible] q. [illegible] pre[illegible] extra [illegible] iniquus:
Non[illegible] [illegible] plebis patrona venor
Imperi[illegible] [illegible] et [illegible] vestis.
Non [illegible] [illegible] audior, & vltor,
[illegible] amare [illegible] & pulcra dignor.
H[illegible] [illegible] in magna theatris
Scripta pulchre recitare, & rugis addere pondus.
Si d[illegible] [illegible] aut, & Iouis auribus ista
Scribo, fidu enim morare [illegible] mella
Te, plus [illegible] pulcher, ad hæc ego naribus vtor
Iou[illegible] [illegible] acutone [illegible] vroqui:
Pe[illegible] [illegible] locu[illegible] clamo, & diluidia posco.
Iudex enim genuit trepidum certamen, & iram,
Ira truces inimicitias, & [illegible] odium.

Causa [illegible] multis inimicus fuerit Horatius.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

AD LIBRVM SVVM.

Vt [illegible] tantum q. liber spectare videris:
Scilicet vt prosit, [illegible] [illegible] mundus.
O [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Paucis [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible],
Non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Quid vo[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible]
In breue te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Quod si non [illegible] [illegible] [illegible],
Charus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Correct[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Cæteru[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Aut fugies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vertimus tantum quæ spectare. Hoc est, prosit tantum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bibliopolæ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A[illegible] [illegible] fees, aut ex [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Q. HORATII FLACCI EPISTOLARVM LIBER II.

AD AVGVSTVM.

Tacite commē [illegible]

VM tot sustineas, & tanta negotia solus:
Res italas armis tuteris, moribus ornes,
Legibus emendes: in publica commoda peccem,

[illegible] tempore [illegible]
[illegible] tore Pollux
[illegible] templa recepti:
[illegible] aspera bella
[illegible] ascendunt:
[illegible]
[illegible] Hydram,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] defatentur.
[illegible] in vno.
[illegible] metuendo:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vetanteis,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
V[illegible]

P[illegible] & indoctus [illegible] doctusve metus.

Semel orta [illegible]

Scire velim pretium chartis quotiens [illegible] dantur,

Scriptor abest [illegible] certum [illegible] inter

Per, [illegible] veteres [illegible] debet [illegible]

Vilescunt [illegible] laudantur [illegible]

Est vetus, atque probus, centum [illegible] annos,

Quid qui deperiit minor uncis [illegible]

Inter quos referendus erit veteres [illegible]

An quos & praecedere & posteriores [illegible] aetas?

Iste quidem veteres inter ponetur honoratos.

Quis vel mercatus breve vel [illegible] [illegible]

Vtor permisso, caudaque pilos ut equorum:

Paulatim vello & demo unum, demo [illegible] unum:

Dum cadat elusus ratione ruentis acervi,

Qui redit ad fastos, & virtutem aestimat annis,

Miraturque nihil nisi quod Lucretius [illegible] erat,

Ennio & Sapiens & fortis & alter Homerus

Vt Critici dicunt leniter tangere videtur,

Quo promulgentur omnes [illegible] agorea.

Nec [illegible] non [illegible] habet

Pene recens adeo sanctum est vetus omne poema.

Ambiguitur quotiens uter utro sit prior, auferit

Pacuvio doctis famam senis, Accio altis.

Dicitur Afranius toto conuenisse Menandro,

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi,

Vixere Caecilius gravitate, Terentius arte.

Hos edidit & bis cento stipatus theatro

Spectat Roma potens, habet hos, numeratque poetas

Ad

Poema vetustatis venia, non [illegible]

Caudae pilos. Alludit ad historiam Sertorii duris, cuius meminit Plutarchus in eius vita Ennius nō propterea statim absolutissimus quia vetustissimus.

Afranius comoediam latinā scripsit, quae togata est,

Ad nostrum tempus Livi, scriptoris ab anno.

Interdum vulgus rectum videt, est, ubi peccat.

Si veteres ita miratur, laudatq. poetas,
Vt nihil anteferat, nihil illis comparet, errat.
Si quædam nimis antiquè si plerq. dure
Dicere credat eos, ignave multa feretur,
Et prisca, & nonnumquam, & bene dicat æquo.
Non equidem insector, delendaq. carmina Livi
Esse reor, memini quæ plagosum mihi parvo
Orbilium dictare, sed emendata videri,
Pulchraq. & exactis minimum distantia, miror.
Inter quæ verbum emicuit si forte decorum, &
Si versus paullo concinnior unus, et alter,
Injuriæ tolerabilis, venia pæna.
Indignor quidquam reprehendi, non quia crasse
Compositum, illepidve putetur sed quia nuper:
Nec verba minantia fixo aere, & præmia poscit
Ecce Atacinus, ut sic dicam, pictor, et audet.
Tabula, quæ debet naribus, ridere, clamet
Cunctis penetralibus, ea cum reprehendere coner
Quæ gramatici, Servi, quæ docti Rosci egit:
Vel quia nil rectum, nisi quod placuit sibi, ducunt:
Vel quia turpe putant parere minoribus, & quæ
Imberbes didicere, senes perdenda fateri.

Iam scire volunt omnia, et quidquid, & illud,
Quod nescire malum est, agitant: ut videri
Ingenui: non ille facit, plaudit tibi, sed ille,
Nostra sed impugnat, nos nostra, libenter odit.
Quod si tam Græcis novitas invisa fuisset,

Livius Andronicus primus Latinas fabulas scripsit.

Servius Orbilius Horatii præceptor.

Attæ, qui in fabula Matertera omnia Horatii genera usque ad fastidium recenset.

Quàm nobis, quid nunc esset vetus aut quid haberet
Quod legeret tereretq; viritim publicus vsus?

Græciæ exercitia & poeticæ initium.

Vt primum positis nugari Græcia bellis
Cœpit, & in vitium fortuna labier æqua,
Nunc athletarum studiis nunc arsit equorum:
Marmoris, aut eboris fabros, aut æris amauit,
Suspendit picta vultum, mentemq; tabella:
Nunc tibicinibus, nunc est gaudens tragœdis:
Sub nutrice puella velut si luderet infans:
Quod cupidè petiit, mature plena reliquit
Quid placet, aut odio est quod non mutabile credas?
Hoc paces habuere bonæ ventiq; secundi.
Romæ dulce diu fuit & solenne, reclusa
Manè domo vigilare: clientes promere iura:
Cautos nominibus certis expendere nummos:
Maiores audire: minori dicere per quæ
Crescere res possit, minui damnosa libido.

Et Romam trãsiatum poetices studium.

Mutauit mentem populus leuis, & calet vno
Scribendi studio pueri, patresq; seueri
Fronde comas vincti cœnant, & carmina dictant.
Ipse ego, qui nullos me affirmo scribere versus
Inuenior Parthis mendacior: & prius orto
Sole, vigil calamum, & chartas, & scrinia posco.
Nauem agere ignarus nauis timet: abrotanum ægro
Non audet, nisi qui didicit, dare quod medicorum est,
Promittunt medici, tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti, doctiq; poemata passim.

Multorum vitiis refertitur poetica.

Hic error tamen, & leuis hæc insania, quantas
Virtutes habeat, sic collige. vatis auarus

Non temere est animus, versus amat, hoc studet vnum:
Detrimenta, fugas seruorum incendia ridet
Non fraudem socio, puero non cogitat vllam
Pupillo: viuit siliquis, & pane secundo:
Militiæ quanquam piger, & malus, vtilis vrbi:
Si dat hoc, paruis quoque rebus magna iuuari,
Os tenerum pueri balbumq; poeta figurat.
Torquet ab obscenis iam nunc sermonibus aurem:
Mox etiam pectus præceptis format amicis,
Asperitatis, & inuidiæ corrector, & iræ:
Recte facta refert, orientia tempora notis
Instruit exemplis, inopem solatur, & ægrum.
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret vnde preces, vatem ni Musa dedisset?
Poscit opem chorus & presentia numina sentit,
Cœlestes implorat aquas, docta prece blandus.
Auertit morbos, metuenda pericula pellit,
Impetrat & pacem, & locupletem frugibus annum.
Carmine di superi placantur, carmine manes.
Agricolæ prisci, fortes, paruoq; beati,
Condita post frumenta, leuantes tempore festo
Corpus, & ipsum animum spe finis dura ferentem,
Cum sociis operum, & pueris, & coniuge fida
Tellurem porco, Siluanum lacte piabant
Floribus, & vino Genium memorem breuis ævi.
Fescennina per hunc inuenta licentia morem
Versibus alternis opprobria rustica fudit:
Libertasq, recurrentes accepta per annos
Lusit amabiliter: donec iam sæuus apertam

Reipub. vtilē esse poeticem.

Et rustica ingenia carmine delectari.

Vnde nati ludi Fescenini.

Inter[illegible] per honestas
[illegible] e cruento
[illegible] ura
[illegible] lex,
[illegible] quam
[illegible]
[illegible] & artes
[illegible]
[illegible] & mane vitio
[illegible] tamen ætium
[illegible]
[illegible] ferit
Quid Sophocles & [illegible] Aristophanes vitio ferit
[illegible]
[illegible] er.
Nam [illegible] vendet:
Sed to [illegible]
Creditur ex med[illegible] libere
Comœdia [illegible]
[illegible] Venere [illegible]
[illegible]
[illegible] dios:
[illegible] in parentis,
[illegible] non ad [illegible] perennat [illegible]
[illegible] in locum [illegible]
[illegible] tatulo.
Gloriosus ex
Quam tulit ad [illegible] gloria curru,

Ex animat lentas [illegible]

S[illegible] ad anarum

[illegible] me

I[illegible] opinum.

[illegible] tum:

Q[illegible] mores

I[illegible]

Sed [illegible] possunt

Aut [illegible] cadet.

Vero [illegible] voluptas

Omnes [illegible] oculos [illegible] nova.

Quatuor aut plures aulæ [illegible] horas,

Dum fugiunt equitum turmæ peditumque catervæ,

Mox [illegible] retortis.

Lis da [illegible] petorum,

Captivum portant [illegible] Corinthus

Sibi [illegible] videret [illegible] ocrea jen

Dum [illegible] pendet ex cælo,

Sive de [illegible] vulgo [illegible] ora:

Spectaret populum [illegible] ipso,

Vt [illegible] mimo [illegible] plura.

Scriptor [illegible] autem narrare [illegible] sto

Habeam [illegible] voces

Evalituræ [illegible] theatra?

Corpora [illegible] nervis aut mare Tuscum:

Tanto cum strepitu [illegible] artes.

Diuturnæque peregrinæ [illegible]

Cum stetit in scena concurrit dextera lævæ.

Dixit adhuc aliquid? nil sane. quid placet ergo?

Spectatorum vultibus pendet.

Quid alienet mimos a scribendo.

In diebus exhibentur bellum ac triumphus.

Democritus populum non posset non ridere qui ob bellum ita tumultuaretur, vt nihil posset audiri de fabula.

Accuratius spectant vestes quam ipsam actionem.

Lana Tarentino violas imitata veneno.
Ac ne forte putes me quæ facere ſpernis recuſem
Cum recte tractent obſtinato delicta magiſtro:
Ille per extentum funem qui pondera librat
Ire paratus, meum qui pectus inaniter angit,
Irritat mulcet, falſis terroribus implet,
Vt magus, & modo me Thebis modo ponit Athenis.

Magnus ſit oportet quo mire judicia fiat me poſſit afficere. Hortatur Auguſtum vt bibliothecam libris inſtruat & poetas colat ornetq.

Verum age, & his qui ſe lectori credere malunt,
Quàm ſpectatoris faſtidia ferre ſuperbi,
Curram redde breuem ſi mundus Apolline dignum
Vis complere libris & vatibus addere calcar,
Vt ſtudio maiore petant Helicona virentem.
Multa quidem nobis facimus mala ſæpe poetæ,
Vt vineta egomet cædam mea, cum libet ilicum
Sollicito damus, aut fetum lædimus, vnum
Si quis amicorum eſt auſus reprendere verſum,
Cum loca iam recitata reuolumus irrevocati,
Cum lamentamur non apparere labores
Noſtros, & tenui deducta poemata filo,
Cum ſperamus eò rem venturam, vt ſimulatq
Carmina reſcieris nos fingere commodus vitro
Accerſas, & egere vetes & ſcribere cogas.

Poetis inſignibus fauendum.

Sed tamen eſt operæ pretium cognoſcere, quales
Aedituos habeat belli ſpectata domuq,
Virtutis indigno non committenda poetæ.
Gratus Alexandro regi magno fuit ille
Chærilus, incultus quidem verſibus & malus natus
Rettulit acceptos regale numiſma Philippos.
Sed veluti tractata notam, labemq, remittunt

Atramenta, fere scriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt, idem rex ille poema
Qui tam ridiculum, tam care prodigus emit,
Edicto vetuit, ne quis, præter Apellem
Pingeret, aut alius Lysippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum simulantia. quod si
Iudicium subtile videndis artibus illud
Ad liquidos, & ad hæc musarum dona vocares,
Boeotum in crasso iurares aere natum.

Laus Augusti, & poetarũ Vergilii, & Varii.

At neq; dedecorant tua de se iudicia atque
Munera: quæ multa dantis cum laude tulerunt
Dilecti tibi Vergilius, Varius que poetæ.
Nec magis expressi vultus per aenea signa,
Quàm per vatis opus mores animique virorum
Clarorum apparent. nec sermones ego mallem
Repentes per humum, quàm res componere gestas:
Terrarumq; situs, & flumina dicere, & arces
Montibus impositas, & barbara regna, tuisq;
Auspicis totum confecta duella per orbem,
Claustraq; custodem pacis cohibentia Iani,
Et formidatam Parthis te principe Romam,
Si quantum cuperem, possem quoque. sed neq; parvum
Carmen maiestas recipit tua: nec meus audet
Rem tentare pudor, quam vires ferre recusent.
Sedulitas autem, stulte quem diligit, urget:
Præcipue cum se numeris commendat & arte,
Discit enim citius, meminitq; libentius illud,
Quod quis deridet, quàm quod probat, & veneratur.
Nil moror officium, quod me grauat: ac neque ficto

Verecunde ingenii sui tarditatem fatetur, vnde non maiora viribus tẽtauerit.

In pecunia, quod [illegible] mutuum,
Nec prorsus facies deterior, sed [illegible] opto:
Ne tu cum primum [illegible] amare & vinà
Cum scriptore meo capsa portetur eburna,
De crare in vicum venalem [illegible] cedores,
Et piper, & quicquid chartis amictitur ineptis.

AD IVLIVM FLORVM.

Dic Florente mihi, quid agat, Romanae Neronis,
Si pulchra est, si [illegible] vendere natum
Tibure, vel [illegible] & te [illegible] & [illegible]
Cantida & [illegible] ad mores,
Liberis tuis, numerum non [illegible] octo,
Verum minister [illegible] Herculis;
Liberali [illegible] [illegible]
Cui licet [illegible] [illegible]
O tametsi, carent [illegible] sed audire libenter.
Multa fidem promittit [illegible] plenum [illegible]
Laudat venale quod vult extudere, mercem
Res urget metuens [illegible] pauper amare.
Nemo locum mercato fecit [illegible] non tenere [illegible]
Quanto ferret idem [illegible] [illegible]
In solo latum metuens [illegible]
Dest nunc, excepto [illegible] [illegible]
Ille [illegible] pretium [illegible]
Prudens emit vilius [illegible] est lex.
Insequeris tamen hunc & [illegible] iniqua.
Dixit me [illegible] [illegible] dixi
Talium offuge [illegible] marcium, ne mea [illegible]
Iurgarei, ad te quod [illegible] venire.

Dic Florente mihi, quid agat, Romanae Neronis, Si pulchra est, si [illegible] vendere natum Tibure, vel [illegible] & te [illegible] & [illegible] Cantida & [illegible] ad mores, Liberis tuis, numerum non [illegible] octo, Verum minister [illegible] Herculis; Liberali [illegible] Cui licet [illegible] O tametsi, carent [illegible] sed audire libenter. Multa fidem promittit [illegible] plenum [illegible] Laudat venale quod vult extudere, mercem Res urget metuens [illegible] pauper amare. Nemo locum mercato fecit [illegible] non tenere [illegible] Quanto ferret idem [illegible] In solo latum metuens [illegible] Dest nunc, excepto [illegible] Ille [illegible] pretium [illegible] Prudens emit vilius [illegible] est lex. Insequeris tamen hunc & [illegible] iniqua. Dixit me [illegible] dixi Talium offuge [illegible] marcium, ne mea [illegible] Iurgarei, ad te quod [illegible] venire.

Dic Florente mihi, quid agat, Romanae Neronis,

noxis est.

Tuc Ill. exercitus bello contra

Quid [illegible] sententia iura
Sit [illegible] quereris per hoc etiam quod
Expectat [illegible] carmina mendax
Lucan[illegible] multis
Aen[illegible] id ad[illegible]m
Perdidi[illegible] lupis, & piis, & hostis
Iratus [illegible],
Pra[illegible] aunt,
Sua[illegible] veteram.
Clari[illegible] honesto:
Acceptet [illegible]
Fort[illegible] pretor
Ne [illegible] mentem.
Ve[illegible] adere mentem.
I[illegible] lo
Gr[illegible]
Po[illegible]
Ioc[illegible] perdidi[illegible]
P[illegible] dicere,
Ir[illegible]
[illegible] Atrent:
S[illegible] rectum:
At[illegible] quereve non.
Dura fe[illegible] tempora prato:
Ca[illegible]
C[illegible] Augusti [illegible]
Vide [illegible] mipere [illegible] ppi
Le[illegible] permanent [illegible] patent
Et laru & pudi pauperta [illegible] audax

Mirle dotē mā
[illegible]
[illegible]
no [illegible]

[illegible]
d [illegible]
[illegible]

Inp[illegible]
[illegible]
[illegible]
re[illegible]

cere nolit, post quã natus est vnde vivat.

Vt versu facerem? id quod non debit, habentem
Quæ poterunt vnquam satis expurgare cicutæ,
Ne me malo dormire putem, quo in scribere versus?
Singula de nobis anni prædantur euntes.
Eripuere iocos, Venerem cum multa ludum:
Tendunt extorquere poemata quæ addiscam vis?
Dum ego non omnes eadem mirantur, amantque
Carmine tu gaudes, tu decelaris Iambis:

Bionis sermo satyra & mordacitate, cuiusmodi fuit Bionis qui poetas atrocissime infectatus est, vt ne Homero quidem ipse pepercerit.

Ide Bionis sermonibus & sale nigro.
Tres mihi conuiuæ prope dissidere videntur,
Poscentes varia multum diuersa palato.
Quid dem? quid non dem? renuis tu quod iubet alter,
Quod petit ad iaceat, tua sponte acidum, quod vult.
Præter cætera, Romæ mihi ponitur acedes
Scribere per multum tempus, tot millia versuum
Hic sponsum vocat, hic audiri scripta relictis
Omnibus, o fugit cubat hic in colle Quirini,
Hic extremo in Auentino, visendus vbique.
Internalla vides humanis commoda verum
Plures sunt plateæ nil vt meditantibus obstet.
Festinat calidus mulis gerulisque redemptor
Torquet nunc lapides nunc ingens machina tignum:
Tristia robustis luctantur funera plaustris:
Hic furiosus quis canis, hic luteus vnguis
Innumeri versus tecum meditare canoro.
Scriptorum chorus omnis amat nemus & fugit vrbem
Rite deum Bacchi somnos gaudentia & vmbra.
Tu me inter strepitus noctu non, atque diurnos
Vis canere, & contracta sequi vestigia vatum

Si Athenis septem totis annis quidem parum proficiunt quid Romæ locuram censes?

Irgenum si quod vacuo desumpsit Athenas:
Et studio annos septem dedit insenuitq;
Libris & curis statua taciturnus exit
Plerunque, & similis populum quatit hic ego rerum
Fluctibus in medis, & tempestatibus urbis,
Verba Lucæ moratis sonium connectere digner?

Quum deest laudator, poeta se mutuo laudat, vt duo fratres

Frater erat Romæ consulti rhetor, vt alter
Alterus sermone meros audire honores:
Gracchus vt hic illi foret hic vt Mutius illi.
Quo minus in pueros vexat tetror ille poetas?
Carmina compono hic elegos, mirantur omnes illi,
Celatum q, nolem Musis opus affice primum
Quanto cum fletu, quanto molimine circum
Spectemur vatum Romanis vatibus idem.
Mox etiam fletu vacuo, jequere, & procul audi
Quid ferat, & pueri hoc nectat vtrique coronam.
Cedimus, & totidem plagis consumimus hostem
Lento Sarmatis ad lumina prima duello.
Discedo Alcæus puncto illi: inde meo qui?
Quasi mihi Callimachus fit plus adpotere visus
Fit Mimnermus, & optimo cognomine creatur.

Hic Vrsus Alcæi me vocat vt vicissim Callimachus audit elegiæ princeps.

Multa ferox, vt placem genus irritabile vatum,
Cum scribo, & supplex populi suffragia capto
Idem finitis studiis, & mente recepta,
Obturem petulas impune legentibus aures.

Poetarum philautia.

Ridentur mala qui componunt carmina verum
Gaudent scribentes, & se venerantur, & vnguo
Si taceas laudant quicquid scripsere beati.

Quid bonum

At qui legitimum cupiet fecisse poema:

Poetam facere conuenit.

Cum tabulis animum censoris sumet honesti.
Audebit quæcunque parum splendoris habebunt
Et sine pondere erunt & honore indigna ferentur,

Penetralia Vestæ, hoc est, fixa penitissimo animo.

Verba mouere loco, quamuis inuita recedant,
Et versentur adhuc intra penetralia Vestæ:
Obscurata diu populo bonus eruet, atque
Proferet in lucem speciosa vocabula rerum:
Quæ prisci memorata Catonibus atque Cethegis,
Nunc situs informis premit, & deserta vetustas.
Adsciscet noua quæ genitor produxerit vsus
Vehemens, & liquidus puroq; simillimus amni
Fundet opes Latium q. beabit diuite lingua:
Luxuriantia compescet, nimis aspera sano
Leuabit cultu: virtute carentia tollet:

Indentis speciem decoro.

Ludentis speciem dabit, & torquebitur: vt qui
Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur:
Prætulerim scriptor delirus inersq; videri,
Dum mea delectent mala me, vel denique fallant

Chrysippus Stoicus, non ut [illegible] ut haud ignobilis Argus.

Quàm sapere, & ringi. Fuit haud ignobilis Argus,
Qui se credebat miros audire tragœdos
In vacuo lætus sessor plaudebat, theatro:
Cætera qui vitæ seruaret munia recto
More, bonus sane vicinus, amabilis hospes,
Comis in vxorem, posset qui ignoscere seruis,
Et signo læso non insanire lagœnæ,
Posset qui rupem, & puteum vitare patentem.
Hic vbi cognatorum opibus curisq; refectus,
Expulit helleboro morbum bilemq; mero ac,
Et redit ad sese: Pol me occidistis amici,

Non seruasti, aut, cui hic extorta voluptas,
Et demptus per vim mentis gratissimus error.
Nonne satis pueris est auicetis vtile nugis,
Et tempestiuum pueris concedere ludum,
Ac non verba sequi fidibus modulanda Latinis,
Sed verè numerosq; modosq; edisceere vitæ.
Quæ nocent, metuo, solo quor hæc, taciturq; recordor:
Si tot nauis plum finiret copia lymphæ,
Narrares medicis: quòd quantò plura parasti,
Tanto plura cupis: nulli ne fateri audes?
Si vulnus tot o contrata radice, vel herba
Non fieret lenius, quæres radice, vel herba,
Prosit cui nihil cum acer auidusq; cui
Rem Dij donarent, dij deceat esse prauam
Si, Iuli amice, cum sis nihilo sapientior ex quo
Plenior es tamen vt tu omnibus idem
Atq; diuitiæ prudentem reddere possint,
Si cupidum, timidumq; mutus tenere possuberes,
Viueret in terris te si quis auarior vno.
Si proprium est quicquid libra mercatur, & æret
Quicquid (si credis consultis) mancipat vsus:
Quicquid prætor ait, dignum lex, & villicus Orbi
Cum sagetes decet, olim ox frumenta daturus,
Te dominum sentit: nam mos, accipis vnam
Pullorum cadum nemo tenempe modo isto
Paulatim mercatus agrum fortasse trecentis,
Aut etiam supra nummorum milibus emptum.
Quid refert vnas numerato nuper an olim?
Emptor Arcini quondam Veientis & arui,

Optimum, quæ vitæ integritatem præstant, ea maxime sequi.

Quorsum omnia dicta, quæ faciant, quæ sapientiores reddant quemquam.

Non refert an vicinum ... vero petas an in ... tes ...

Nihil ... quod non ...

tuum, sed cum nihil perpetuum esse possit, stultum est magnavelle possidere.

Emptum cœnat olus, quamuis aliter putat: emptis
Sub noctem gelidam lignis calefecit ahenum.
Sed vocat vsq; suum, qui populus adhiberis
Limitibus, vicina refugit iurgia, tanquam
Sit proprium cuiquam puncto quod nobilis horæ,
Nunc prece nunc pretio nunc vi nunc forte suprema
Permutet dominos, & cedat in altera iura.
Sic quia perpetuus nulli datur vsus, & heres
Hæredem alterius velut vnda supervenit vndam,
Quid vici prosunt horrea, quid ue Calabri
Saltibus adiecti Lucani, si metit Orcus
Grandia cum parvis non exorabile aurum?
Gemmas, marmor, ebur, Tyriana beryla, vbellas,
Argentum vetet Cretulo nutrice tinctas,
Sunt qui non habeant: est qui non curat habere.

Incertum, quæ sit ingeniorum varietatis causa.

Cur alter fratrum cessare, & ludere, & vngi
Præferat Herodis palmetis pinguibus altur
Diues, & importunus, ad vmbram lucis abortu,
Sylvestrem flammis, & ferro mitigat agrum
Scit Genius, natale comes qui temperat astrum,
Naturæ Deus humanæ, mortalis in vnum
Quodq; caput, vultu mutabilis, albus, & ater.

Quo genere vitæ ad felicitatem quis vtatur.

Vtar: & ex modico, quantum res poscet, acerbo
Tollam: nec metuam, quid de me iudicet heres,
Quòd non plura datis inuenerit. & tamen idem
Scire volam, quantum simplex, hilaroq; nepotis
Discrepet: & quantum discordet parcus auaro,
Distat enim spargas tua prodigus, an neq; sumptum
Inuitus facias, neq; plura parare labores:

Ac potius, puer vt festis Quinquatribus, olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim.
Pauperies immunda domus procul absit. ego vtrum.
Naue ferar magna, an parua ferar vnus, & idem.
Non agimur tumidis velis Aquilone secundo,
Non tamen aduersis ætatem ducimus Austris.
Viribus, ingenio, specie, virtute, loco, re,
Extremi primorum, extremis vsque priores.
Non es auarus: abi. cætera? num simul isto
Cum vitio fugit? careat tibi pectus inane
Ambitione? careat mortis formidine, & ira?
Somnia, terrores magicos, miracula, sagas,
Nocturnos lemures, portentaq; Thessala rides?
Natales grate numeras? ignoscis amicis?
Lenior, & melior fis accedente senecta?
Quid te exempta iuuat spinis de pluribus vna?
Viuere si recte nescis, decede peritis.
Lusisti satis, edisti satis, atque bibisti:
Tempus abire tibi est: ne potum largius æquo
Rideat, & pulset lasciua decentius ætas.

Vt puer per festas dies aleae non cessat ludere, cum vitiis tamen tuaiter facias.

In rebus mediocribus optima. Non tibi sit vna ab altero vitio cuitas, in quibus sine cesse est, aut mediocri cedas.

QVINTI HORATII FLACCI POEMATVM.
FINIS.

Venetijs in ædibus Francisci Bindoni, & Mapheei Pasini. Anno a virginis partu
M D XLVII.

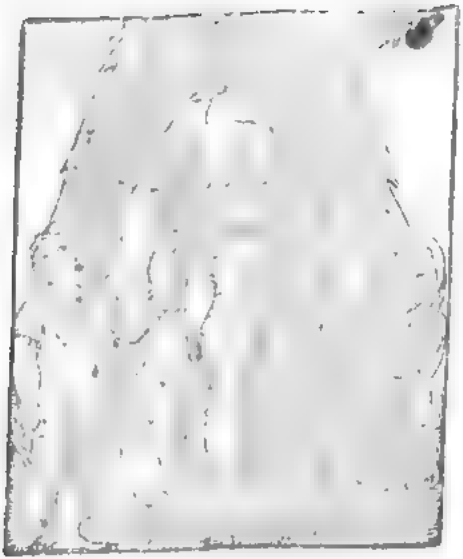

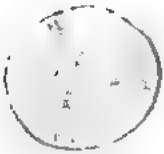

6215